

NASLOV

100 TISOČ ZA KIRURGIJO

Prizadevne članice sekcije za družbeno aktivnost žensk v soboški krajevni skupnosti Park so čez zimo in pomlad pridno delale. Naredile so veliko izdelkov iz blaga, volne in drugih materialov, obiskale pa so tudi večino soboških kolektivov in zasebnih obrtnikov. Z zbranimi in narejenimi izdelki so pripravile srečelov, s katerim so obogatile tradicionalno prireditvev — SHOD MLADOSTI, ki je bila dan pred dnevom mladosti na stadionu pri osnovni šoli Dane Šumenjak. Na prireditvi se je tudi tokrat zbralo veliko Sobočanec, ki so spremljali kulturni in športni nastop učencev šole, zaploskali sprejetim v mladinsko organizacijo in Rdeči križ ter se razvedrili pri raznih družabnih igrah. Po uspehi prireditvi so članice sekcije sprejele sklep, da izkupiček srečelova namenijo za gradnjo kirurgije. Za ta namen so že nakazale 100 tisoč dinarjev.

ib

OB SVETOVNEM DNEVU VARSTVA OKOLJA

NAZAJ K NARAVI! — TODA KAKŠNI?

Zdi se, kakor da bi nam namera, postaviti niz-osmih hidroelektrarn na reki Muri, jela odpirati oči.

Izobillje v naravi je dediščina, ki je ne moremo zapravljati nekažnovano.

Kazen prihaja: sramota teče po strugi nekdanje čiste največje pomurske tekoče vode, ki niti za namakanje ni več primerna. Velja celo za najbolj onesnaženo reko v južni Evropi z zaničljivim vzdevkom: Rio Negro. Krivi smo oboji: naši severni sosede in mi, ki ji na 85-kilometrski poti po Sloveniji zadajamo »milostne udarce«.

Za kapitalizem je bistveno, da vedno kopije in kuje, gradi in se širi, kakor da bi bili odkriti novi trgi na mesecu.

Ekonomija ima pač prednost pred ekologijo — tudi v socializmu. Je potemtakem končno veljavno usojeno, da bo šel projekt

murske verige hidroelektrarn, kakršnega premlevajo v ozkih strokovnih krogih, iz pisarn kar na teren? Ali pa nemara le pride do srečnega sožitja energetike, ekologije in ekonomije?

Je neka meja, prek katere niti sam kapitalizem zaradi svojih interesov ne more dopuščati onesnaževanja?

Praščji farmi v Podgradu in Nemščaku sta — po mnenjih varstvenikov narave — veliki ekološki napaki, ki ju skoraj ni mogoče popraviti, ali le z velikimi vlaganji. Meje dovoljene onesnaženosti kajpak nismo bili sposobni jasno začrtati, zato pa v zadnjem letu zgroženi strmimo nad ugaslim rastlinjem in živalstvom v Nemščaku, bijemo plat zvana, ker utegne vsak hip priti do okužbe pitne vode oziroma podtalnice ter zardevamo ob komentarjih, ki nam jih s privoščljivo darežljivostjo »servira« avstrijska propaganda na rovaš neznanega smrada, ki se širi okrog farme v Podgradu pri Gornji Radgoni.

Prispodoba o tem, kdo je kriv brezposelnosti: ne stroj, temveč kapitalistična uporaba stroja, tako kakor umora ni kriv nož, temveč morilec, ki ga uporablja.

Odvajanje odpadkov iz naselij, komunalni odpadki, posebni (nevarni) odpadki in zaščita krajevnih (vaških) vodovodnih zajej — pri vseh teh načinih in vrstah onesnaževanja okolja smo v Pomurju »prekratki«, spravljivo usmerjeni. »Mehke prekmurske duše!« Ker so tudi kazni bolj simbolične in imajo tisti, ki bi morali kaznovati, raje ljubi mir za ljubi kruhek — da o ekološkem osveščanju prebivalstva niti ne modrujemo — je, kot je. Prispodoba z nožem in strojem je zgolj v ponazoritev kratkovidnih uganj, po katerih je vsega — torej tudi onesnaževanja — kriv hiter znanstveno-tehnološki napredek ne pa v resnici sami, ki ga bolj ali manj (brez) obzirno izkoriščamo. Tako se ob 5. juniju, svetovnem dnevu varstva okolja, (ne)hoče znajdemo ujeti med sanjarjenjem in željami, med stvarnim in normativnim, med novorusojevske strujo »nazaj k naravi« (k vaški kmetijski in rokodelstvu) ter prizadevanji za velikimi donosi in hkratnem ekološkem ukrepanju pri vseh dejanjih, ki majojo ekološko ravnotežje.

Branko Žunec

NOV OBRAT, DRUŽBENA PRIZNANJA, PARADA IN LJUDSKA VESELICA

Minulo soboto in nedeljo so se v počastitev ljutomerskega občinskega praznika zvrstile številne prireditve, ki so obeleževale nove delovne zmage in dosežke v kmetijstvu, splošni ljudski obrambi in na ostalih področjih dela in življenja občine Ljutomer. Že v soboto zjutraj so pri farmi na Cvenu odprli nov obrat za vzrejo pujskov s sodobnim sistemom za odtok in separacijo gnoj, ki rešuje številne probleme ekološkega onesnaževanja. Po otvoritvi in ogledu so se gostje in delegati udeležili slavnostne seje skupščine občine, SIS družbenih dejavnosti in vodstev družbenopolitičnih organizacij občine Ljutomer, kateri so prisostvo-

inovatorje. Morda še preveč sestankujemo v prazno. Tako nobene družbenopolitične organizacije, tudi Zveze komunistov in frontne Socialistične zveze, ne opravičuje, da še vedno razpravljamo o problemih in težavah na splošno, ponavljamo znane ugotovitve na star način, delamo forumsko in ne najdemo vedno pravočasno poti do ljudi in njihovih težav. Pozabljamo, da se večine naših problemov ne da rešiti na sestankih, temveč predvsem z delom in z akcijami. Tako kot je osvobodilna fronta na svojem prvem povojnem kongresu med drugim sklenila, da je delo, dviganje njegove produktivnosti, osnovna dolžnost in pravica, osno-

Z Vestnikovim vlakom smo bili v Škofji Loki. Bilo je, da nikoli tako! Ne verjamete, pogledajte fotografijo in preberite vse, kar smo napisali na deveti strani.

OSEBNI DOHODKI V POMURJU SE NAPREJ ZAOSTAJAJO ZA SLOVENSKIM POVPREČJEM

RAZLIKE SE POVEČUJEJO

Po podatkih za letošnje prve tri mesece osebni dohodki zaposlenih v Pomurju še naprej zaostajajo za republiškim povprečjem. Ti so bili v primerjavi z enakim lanskim obdobjem sicer višji za 67 odstotkov in so znašali 31.606 dinarjev, za republiškim povprečjem pa zaostajajo za 4.773 dinarjev. Ta razkorak se v zadnjem času vse bolj povečuje, saj so bili ob koncu leta 1984 osebni dohodki v Pomurju za 10 odstotkov nižji od povprečnih slovenskih, po treh mesecih letos pa zaostajajo že za 13 odstotkov.

Seveda je položaj od občine do občine različen, saj imajo najnižje osebne dohodke zaposleni v Ljutomeru, kjer znašajo 28.814 dinarjev, najvišje pa v lendavski občini, kjer so v treh mesecih zaslužili povprečno 33.167 dinarjev (v soboški občini 31.641 dinarjev, v radgonski pa 32.118 dinarjev). Tudi po posameznih področjih dejavnosti so med osebimi dohodki precejšnje razlike. Najnižje osebne dohodke v Pomurju imajo v vodnem gospodarstvu, kjer znaša povprečje

24.589 dinarjev, najvišje pa na področju finančnih, tehničnih in poslovnih storitev, kjer so zaslužili 44.067 dinarjev. Na slednjem področju so osebni dohodki tudi najbolj porasli, saj so v primerjavi z lanskimi prvimi tremi meseci višji za 85 odstotkov, najmanj pa so porasli v obrti in osebnih storitvah ter znašajo 27.602 dinarjev.

Zanimiva je tudi primerjava med posameznimi organizacijami združenega dela. Najnižje osebne dohodke v Pomurju imajo zaposleni v Komuni Beltinci (21.912 dinarjev), sledijo pa Temelj Cankova (21.957 dinarjev), Opekarna Dolga vas (22.033 dinarjev), LINA Apače (22.887 dinarjev) in Komgrad Ljutomer (23.700 dinarjev). Najvišje povprečne osebne dohodke pa so izplačali v Varstrojstvu tozdu Montaža-Purlan, in sicer 51.992 dinarjev, sledijo jim v Projektivnem biroju z 49.667 dinarji in v Intesovem tozdu Pekarna Mura v Gornji Radgoni, kjer so zaposleni prejeli povprečno 48.827 dinarjev mesečno. Tu

so v primerjavi z lanskimi prvimi četrtletjem tudi najbolj porasli osebne dohodke, in to kar za dobrih 130 odstotkov. L. Kovač

JUTRI OTVORITEV BIENALA MALE PLASTIKE

V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti bodo v petek, 7. junija ob 19. uri odprli 7. jugoslovanski bienale male plastike. Ta pomembna likovna manifestacija s tradicijo je poleg Panonije prav gotovo osrednja kulturna prireditvev pri nas. Slavnostni govornik na otvoritvi letošnjega bienala bo dr. Matjaž Kmecl, predsednik republiškega komiteja za kulturo. S fanfarami se bodo ob tej priliki predstavili učenci soboške glasbene šole, s kratkim umetniškim programom na cimbalah pa bo sodeloval Andrej Sobočan.

7. jugoslovanski bienale male plastike bo na ogled od 7. junija do 7. avgusta, v dveh mesecih pa si v eni najlepših galerij na Slovenskem lahko ogledate 122 skulptur in 43 risb enaindesemdesetih avtorjev ter dveh izbrancev posebej. To je častnega nagradjenca 6. bienala jugoslovanske male plastike Ivana Kožariča s desetiimi skulpturami in memorialno razstavo Jakoba Savinška (1922–1961) s petimi skulpturami. Skupaj bo torej razstavljenih 137 skulptur in 43 risb 73 avtorjev, med katerimi smo za ilustracijo izbrali terakoto Blagi naklon (1984) Ljubomira Denkovica.

Po razstavi v Galeriji kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti bo 7. bienale male plastike gostoval še v Cankarjevem domu v Ljubljani in v Obalnih galerijah v Piranu. B. Bavčar

vale tudi delegacije pobratenih občin Fulnek (CSSR), Titovo Užice (SR Srbija), sosednjih občin iz Pomurja in SR Hrvaške, Jože Brus (zvezni delegat), Geza Bačić (sekretar RK SZDL), predstavniki medobčinskih in občinskih DPO in številni drugi. Slavnostna govornica Marija Prelog, podpredsednica SO Ljutomer, je predstavila razvoj občine in njene sedanje razmere, prizadevanja za rešitev trenutnih težavnih razmer in snovanja za prihodnost. Podelili so tudi letošnja občinska družbena priznanja. Prejeli so jih Obrtna zadruga Prekija, Elektro Maribor, tozdr Elektromontaža Ljutomer, Milan Rožman (predsednik zbora združenega dela), Janez Kuhar, direktor DO Imgrad, VVO Ljutomer in Ljutomerskemu oktetu pa so za 40- oz. 20-letnico podelili pisno občinsko priznanje. Po slavnostni seji so si gostje, delegati in številni občani ogledali parado enot TO in civilne zaščite, gasilcev, lovcev, športnih društev, mladine, planincev (v kateri je sodelovalo okrog 1000 udeležencev), ki ji je poveljeval Alojz Novak. Nato so se vsi skupaj odpravili na ljutomerski hipodrom, kjer sta bili medobčinska revija folklornih skupin in velika ljudska veselica. Na tem praznovanju je bil slavnostni govornik Geza Bačić sekretar RK SZDL in član predsedstva CK ZKS. V svojem govoru je med drugim dejal:

vni moralni zakon, čast in ponos slehernega državljana, tako mora tudi danes še kako veljati, da je ob vseh kritikah slabosti med našimi večjimi sovražniki vsakdo, ki ne dela, ki ne opravlja svoje dolžnosti in ne daje ustvarjalnega prispevka k razvoju družbe in naporom za stabilizacijo.

Pa vendar je danes posebej pomembno dejstvo, da poznamo in vidimo pot in izhod iz težav, v katere smo zabredli. Ta je v doslednem uresničevanju socialističnega samoupravljanja, sprejetega dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in v političnih sklepih Zveze komunistov in drugih socialističnih sil. Vedno znova se nam tako potrjuje prepričanje, da nas v boljše čase in življenje, povezovanje in sporazumevanje, pa tudi disciplinirano izvajanje delovnih in sprejetih obveznosti, zniževanje stroškov proizvodnje in večje varčevanje z družbenimi sredstvi. Med prednostnimi vprašanji je boj proti inflaciji in neodgovornemu dvigavanju cen, saj je inflacija med našimi največjimi sovražniki. Predvsem je nasprotnik vsemu tistemu in vsakemu delovnemu človeku, ki živi od svojega dela, saj zmanjšuje uspehe dela in gospodarjenja, in tako pomeni potuho pravzaprav slabim delovnim kolektivom.

V nadaljevanju govora je Geza Bačić spregovoril še o uresničevanju stabilizacijskih nalog in pravic na volitve, ki bodo prihodnje leto. Poudaril je, da je potrebno pri evidentiranju izbirati takšne ljudi, da bodo pravi prišli na prava mesta. Na koncu pa je kritično spregovoril o položaju gospodarstva občine Ljutomer, vendar pa poudaril, da ta trenutek mora biti le spodbuda za premagovanje teh težav. Praznovanje občinskega praznika se je končalo v nedeljo z velikimi konjskimi dirkami.

Dušan Loparnik

Na regijskem tekmovanju kovinarjev v Lendavi se je zbralo 50 udeležencev iz občin Gornja Radgona, Murska Sobotna in Lendava, iz Ljutomerke občine pa tekmovalcev ni bilo. Pokrovitelj letošnjega tekmovanja je bila INA-Nafta, organizator pa Občinski svet zveze sindikatov Lendava. Tekmovanje je bilo v delovnih organizacijah Gorenje Varstroj, INA-Nafta, Viator in šolskem kovinarskem centru, tekmovalci pa so se pomerili v desetih kovinarskih panogah. Najboljši iz vsake panoge se bo udeležil republiškega tekmovanja, vsem tekmovalcem pa je občinski sindikalni svet izrekel pohvale in podelil priznanja.

Jani D.

Eden od mnogih tragičnih prizorov pred pričetkom nogometne tekme med britanskim Liverpoolom in italijanskim Juventusom na bruseljskem stadionu; pod nogami razbesnelih britanskih navijačev je obležalo 38 mrtvih, od tega 30 Italijanov. Zaradi tega dogodka britanski nogometni klubi ne bodo več sodelovali na evropskih tekmovanjih

PREKO DOPUSTNE MEJE

Podatki pravijo, da so slovenske reke onesnažene že v tolikšni meri, kot če bi jih onesnaževalo več kot osem milijonov prebivalcev, vemo pa, da živi v Sloveniji le slaba dva milijona ljudi. Največji onesnaževalci voda so: celjski industrijski bazen, zasavski premogovniki in bazična industrija v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju, železarne na Ravnah in v Jesenicah, lesnopredelovalna industrija in tovarna organskih kislin v Ilirski Bistrici, rudnik in termoelektrarne v Velenju in Šoštanju, usnjarne v Kamniku, na Vrhniki, v Slovenskih Konjicah

in Šoštanju, živilskopredelovalna industrija v Ajdovščini, Črnomlju in v Mirni na Doli, tovarni celuloze in papirja v Medvodah in Krškem, papirnice v Radečah, Vevčah in Količevem, industrija v Rogški Slatini, vse tekstilne tovarne s barvarnami ter devet največjih slovenskih prašičjerskih farm.

Kritično pa je tudi onesnaževanje zraka. Zaradi uporabe nekakovostnih trdih goriv, ki vsebujejo veliko žvepla, se bo stanje še poslabšalo, čeprav smo na tem področju pred leti že dosegli določene uspehe. Na območjih,

kjer je zrak onesnažen nad dovoljeno mejo, živi v Sloveniji preko 350 tisoč ljudi. Raziskave kažejo, da se življenjska doba prebivalstva na območjih, kjer je onesnaževanje zraka izredno veliko, krajša, hitreje kot drugod pa je tudi propadanje materialnih dobrin.

Za nemalo nevarnih snovi, ki jih industrija spušča v zrak, čistilnih naprav sploh ni. Pitne vode je v Sloveniji še dovolj, vendar je ob koncu stoletja ne bo več, če bomo vode na splošno tako onesnaževali kot doslej.

KDO IMA VAJETI V ROKAH?

Vsaj tja do leta 1990 bomo morali letno plačati, 5,5 milijarde dolarjev dolgov in obresti, kar nam bo le težko uspelo brez podpore približno treh do treh in pol milijard dolarjev novih kratkoročnih in dragih dolgov. Takšna je, žal, realnost, vse druge projekcije so le lepe želje. Nesposobnost nekaterih bančnih ustanov, ki niso mogle več vračati, so omajale tudi ugled države v mednarodni finančni skupnosti, oprjel se nas je ime slabih plačnikov. To je pripeljalo do tega, da nimamo več prostega vstopa na svetovni finančni trg in da IMF (mednarodni denarni sklad) proti nam uveljavlja svojo vlogo mednarodnega finančnega policaja. Tako piše Ivan Vidic prejšnji teden v sobotni prilogi Dela.

In Boris Jež, dopisnik Dela iz Beograda, v isti Delovi prilogi: Gospodarstvo je preobremenjeno z dajatvami in ima v bankah

že manj denarja kot prebivalstvo. Visoke obrestne mere so speljale vodo na mline določenih slojev prebivalstva... Družbeni sektor, na katerem v glavnem tudi temeljijo družbenoekonomski odnosi jugoslovanske države, se tako rekoč umika pred zasebnimi sredstvi, kar bo vsekakor imele dolgoročne posledice...

Dva citata, iz katerih je moč povzeti naslednji komentar: to, kar smo si izposodili (dovolj znano je že, da nekontrolirano) je treba odplačati. Ve se, kdo bo plačal — tisti delovni ljudje, ki ustvarjajo z izvozom devize, pa čeprav ne bodo imeli dovolj ostanka deviz, da bi lahko v tujni kupili surovine in druge materiale, ki so jim potrebni, da lahko nemoteno spet ustvarjajo nov devizni priliv. Tako določa novi predlog deviznega sistema. Gospodarstvo pa je obremenjeno tudi z drugimi dajatvami; pre-

več, da bi lahko normalno dihalo. Mednarodni denarni sklad (finančni policaj) nam je predpisal obrestne mere — tudi za prihranke občanov, devizne in dinarske. Tako bi lahko rekli, da se nam dobro godi (tistim, ki imajo prihranke), saj si lahko z vezavo vsaj milijona dinarjev privoščijo življenje brez dela.

Dolgoročno gledano ob tem smemo postaviti vprašanje, kakšna neki mora biti to družba in kdo ima pravzaprav vajeti v rokah.

CETRPA POMLAD PO KONTRAREVOLUCIJI

Samo v petnajstih dneh tega meseca, se je o Kosovu govorilo več kot vso lansko leto — ugotavlja Danas. Štiri leta so minila, odkar je zavzel o dogodkih na Kosovu svoje stališče tudi CK ZKJ, in to je dovolj, da ocenimo, kaj smo storili proti iredentizmu in izseljevanju Srbov in Črnogorcev iz Kosova.

V začetku maja so o tem razpravljali tudi na predsedstvu SR Srbije. Medtem ko je predsednik predsedstva Kosova Nebih Gashi trdil, da se stanje iz leta v leto izboljšuje, so nekateri člani pred-

sedstva trdili, da albanski nacionalisti še niso poraženi in da stanje na Kosovu še naprej obremenjuje organizirane sovražne dejavnosti v oblikah, ki so nam že znane. Kritična stališča do razmer na Kosovu so zavzeli tudi na predsedstvih SZDL Črne Gore in Srbije ter na seji zvezne konference SZDLJ, kjer je bilo izrečenih nekaj kritičnih misli na račun Srbov in Črnogorcev, ki da se izselijo samo za kakšen mesec, da bi ob vrnitvi hitreje dobili zaposlitev.

Nenavadna ponudba

Za kupčijo stoletja, kot nekateri imenujejo nameravano prodajo jugov 55 kragujevske Crvene zvezde Američanom, iščejo dva sposobna: prvi »mora biti vrhunski industrijski strokovnjak, ki ima za sabo uspešno vodenje proizvodnje avtomobilov v velikih serijah in je tudi nadvse vešč načrtovanja proizvodnje«, drugi pa mora biti »izvedenec za uveljavljanje kvalitete v praksi«. Poleg stanovanja in avtomobila s šoferjem nudijo seveda tudi plačo do 130 tisoč dolarjev letno, kar je približno 3 milijone (nove) na mesec. Ta »poziv« je pred nedavnim objavil londonski Financial Times.

Doma, najbrž tudi v Crveni zvezdi, pa si belimo glave, kako uvesti »nagrajevanje po učinku« za bore tri stare milijone na mesec.

BUMERANG NAGRAJEVANJA

V Beogradu se je te dni začelo (in se tudi nadaljuje) izterjevanje dolgov za porabo električne energije — po kratkem postopku: z izključevanjem iz električnega omrežja vseh, ki so kolikor koli dolžni, tudi samo sto dinarjev. Izključevanju sledi ponovno vključevanje po ceni 1.700 din za priključitev.

Ta neustavni postopek po principu močnejšega povzročja kajpak splošno nezadovoljstvo z brezdušnim odnosom do občanov, kajti mnogi med njimi so dolžni le razliko za povečane cene električne energije. Upali so, da bodo del te razlike poravnali z varčevanjem električne energije, del pa so porazdelili na ustrezno večje zneske vplačil v prihodnjih mesecih, saj je obračun elektrike narejen v obliki enoletne akontacije.

V tukajšnji javnosti je nastal upravičen sum, da si elektrodistribucija na ta način ustvarja posebne, neupravičene dohodke z povečanjem cen električne energije in tako dosega tisto, kar ji z željenim višjim povečanjem cen ni uspelo. Občani menijo, da si bo-

PISMO IZ BEOGRADA

do elektrodistributerji na ta način omogočili delitev večjih osebnih dohodkov in še česa drugega, kar bo posledica neupravičenega povečevanja prihodka oziroma dohodka. Poleg tega pa menijo, da je tak način delovanja zlorabljanje družbenih sredstev z metodo kaznovanja, namesto da bi z večjo vključenostjo občanov v gospodarjenje z električno energijo dosegli boljše rezultate gospodarjenja in tudi plačevanja stroškov električne energije.

Ta primer nasilja nad ljudmi je spodbudil prizadete in ostale občane k razmišljanju o (raz)vrednotenju človeka nasploh. Vsakdo s svojega zornega kota pač ugotavlja, da se je nagrajevanje po delu že zdavnaj začelo spreminjati v sistem kaznovanja, češ da je človeka najlažje ukrotiti, če ga — udarjaš po žepu. Vse to nam obuja spomin na čase pravno formalnega združevanja dela tistih, ki so se že zatekli na delovnih mestih, ko smo uveljavili novo ustavno organizacijo družbe. Saj o vsebini združevanja dela ni bilo pravega, temeljitega razgovora, ker je tistemu, ki se z zastavljenim formalnim združevanjem dela ni strinjal, pretila nevarnost, da bo ostal brez službe, če ne bo podpisal samoupravnega sporazuma o združevanju svojega dela v organizacijo združenega dela, ki je pravzaprav samo spremenila naslov — iz podjetja ali tovarne v toz, ali DO, ali sozd. Tako se je torej zgodilo, da je stara miselnost ostala in je še vedno preveč razpravljanja o tem, ali so sozdi oblika karteljev ali česa podobnega, ne pa, ali so izpeljanka iz odnosov dela ali pa še vedno iz (državnega) kapitala.

Na podoben način so nastale tudi druge oblike samoupravnih osnovnih organizacij, kakor je to videti iz še vedno posrednega financiranja samoupravnih interesnih skupnosti in še marsičesa, navezane tudi iz novih zastarelih oblik devizne zakonodaje, da o nedelegatskem delovanju skupščin in tudi družbenopolitičnih organizacij, kjer se je udomačil forumski način delovanja, da ne omenimo birokratsko etatičnega delovanja, ne govorimo posebej.

Vse to je tisto, kar sicer pojmujejo pod mezdnim delom, za razliko od svobodnega dela, ki bo nastopilo, ko bo prišlo do resničnega združevanja dela, kar pa pomeni prispevanje pravic delavcev in delovnih ljudi na račun razvoja samoupravljanja, ki že precej časa, kljub določenim uspehom, caplja na mestu.

Tistim, ki so se najbolj vneto opredeljevali za vrednotenje človeka po delu, za dejansko nagrajevanje po rezultatih dela, se je le-to vrnilo kot bumerang. Je pač res, da v pisarnah ni mogoče uveljaviti ustavnih načel, naj bodo razprave še tako umne in so-dobne, kot so bile desetletja v zveznih sindikatih in drugod, ko so oblikovali družbene in druge dogovore o vrednotenju dela. Kajti vsebina dela se gradi z delom v temeljnih organizacijah združenega dela in z oblikovanjem združenega dela že pred tem, ko je neka organiziranost že tudi formalno dosežena. Polje ustvarjanja samoupravnih odnosov po načelih dela je pač mnogo bolj prostrano kot pa ga označujejo dosedanje oblike organizacij dela, ki so hibridne z organizacijami kapitala, dokler je pač še ostalo pojmovanje, da je delavca lažje prisiljevati kot pa spodbujati k delu, in sicer z odštevanjem dnevin, ki je samo formalno odraz vrednosti njegovega dela. Je pač še vedno preveč subjektivnih meril, po katerih ostaja premalo za delitev po stvarni vrednosti dela. Viktor Širec

v žarišču dogodkov

TEMELJI DOBRIH ODNOSOV

»Obzljujemo, kar se je zgodilo in odločno zavračamo vse, kar se je nakopičilo v odnosih med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo...« Tako je med drugim dejal Nikita Sergejevič Hruščov, tedaj prvi sekretar CK KP Sovjetske zveze, ko je 26. maja 1955, na čelu sovjetske delegacije, na zemunskem letališču stopil na jugoslovanska tla.

Šest dni kasneje, po pogovorih med Titom in Hruščovom, sta Tito in predsednik ministrskega sveta ZSSR Nikolaj Bulganin v Beogradu podpisala zgodovinski dokument, ki ga poznamo kot Beograjsko deklaracijo. Že tri desetletja se po tem dokumentu uspešno razvijajo odnosi med našo državo in ZSSR.

Nekaj sto novinarjev je bilo prisotnih pri tem dejanju. Mnogi so v podpisu deklaracije videli »vrnitev Jugoslavije v vzhodni blok«, spet drugi so v deklaraciji videli Titovo zmago nad vsemogočnim Stalinom: le redki pa so v tem dejanju razumeli temelje za drugačne odnose ne samo med socialističnimi deželami in komunističnimi partijami temveč med državami nasploh.

Po vsem, kar se je v odnosih med obema državama pred tem dogajalo, se je zdel ta obisk in njegov rezultat, kot nekaj neverjetnega. Po znani informirski resoluciji leta 1948, ko se je Tito uprl Stalinovi zahtevi po posluš-

nosti, se je razvnela propagandna kampanja proti Jugoslaviji. Enostranske so bile prekinjene vse gospodarske vezi z vzhodnoevropskimi državami, ob naših vzhodnih mejah so bili tanki, v izmišljenih sodnih procesih pa so sodili na smrt tiste, ki so bili »v službi Titovih agentov«. Tako na Zahodu kot na Vzhodu, so napovedovali dan, ko bo Jugoslavija klonila pod pritiski. Leta 1953 je Stalin umrl. Pritiski so nekoliko popustili, niso pa prenehali.

Tito takrat na zemunskem letališču na znane besede Hruščova ni nič odgovoril, ampak je to storil kasneje, med pogovori v Beogradu in na Brionih.

Beograjska deklaracija je dokument s tremi kratkimi poglavji, v katerih je uvodoma izražena želja vlad obeh držav za normalizacijo odnosov. Deklaracija govori o spoštovanju suverenosti, neodvisnosti, integriteti in enakopravnosti v medsebojnih odnosih in v odnosih z drugimi državami. P. darjeno je bilo načelo nevmešavanja v

notranje zadeve druge države, pa tudi to, da so oblike razvoja socializma stvar vsake države zase.

Čeprav zapisana pred tremi desetletji, so ta načela bila pomembna tudi veliko let kasneje, na helsinki konferenci o miru in sodelovanju, in so še danes.

Februarja 1956 je bil znaneniti 20. kongres KP Sovjetske zveze, na katerem so obsojili Stalinov »kult osebnosti« in njegove obračune s stotisoči nedolžnih ljudi, med katerimi so bili tudi mnogi vodilni partijski funkcionarji. Hruščov je obsojil tudi Stalinovo politiko do Jugoslavije.

Vse je kazalo, da bodo odtekle jugoslovansko-sovjetski odnosi dobri, predvsem še po Titovem obisku junija 1956 v Moskvi. Toda kaj hitro je prišlo do novih nesporazumov. Najprej zaradi jesenskih dogodkov leta 1956 na Madžarskem. Dan pred glavnim udarom sovjetske vojske na Madžarskem priletela v Pulj in na Brione Hruščov in Malenkov, vendar Titu o nameravanih ukrepih ničesar ne povesta. V svojem govoru 11. novembra v Pulju je Tito obsojil intervencijo sovjetske armade na Madžarskem, na kar je Hruščov hudo reagiral. Obtožbe v sovjetskem tisku, ki so se nekoliko polegile, dokler ni prišlo do podobnih dogodkov kot na Madžarskem tudi na Poljskem.

globus

ISTAMBUL — Pred dnevi so začeli graditi nov most čez Bospor. Most bo dolg 1480 metrov, dograjen pa bo leta 1988. To je še drugi most čez morsko ožino med Evropo in Azijo.

BONN — Enajst bivših generalov iz devetih zahodnih držav se je pridružilo kampanji za mir in proti vesoljskemu oboroževanju.

CIUDAD MEXICO — Predstavniki okoli 300 tisoč ameriških farm so sporočili, da bodo kljub uradni prepovedi, še naprej trgovali z Nikaragvo.

VARŠAVA — Inflacija na Poljskem se je umirila. Leta 1982 je znašala okrog 100 odst., predlani 21, lani pa samo še 12 odst.

LONDON — Pripadniki šitske milice so med nedavnimi boji za taborišče Sabra v zahodnem Bejrutu ubili več kot tisoč Palestincev.

RIM — »Jaz sem ponovno utelešenje Jezusa Kristusa in oznanjam vam konec sveta.« S temi besedami je turški terorist Ali Agca, ki je maja 1981 streljal na papeža, začel svoj zagovor na sodnem procesu proti njemu. Sedaj ugičajo, ali je turški atentator nor, ali pa se samo dela norega, ker ima nekaj za bregom.

BARCELONA — Nekega Francisca Lopeza je sodišče obsodilo na 592 let zapor. Zakrivil je 26 posilstev in več tatvin.

MOSKVA — V Sovjetski zvezi nameravajo pospešiti odpiranje nahajališč plina in nafte. Obseg vrtnanj v naslednjem petletnem planskem obdobju bo večji za 40 odst.

HAVANA — Kubanski predsednik Fidel Castro je izjavil, da se kubanske čete iz Angole ne bodo umaknile vse dotlej, dokler Južnoafriška republika ne bo jamčila popolne neodvisnosti Namibije. V zadnjih desetih letih se je v Angoli bojevalo več kot 200 tisoč kubanskih vojakov. »Če bo potrebno, jih bomo v Angolo poslali še enkrat toliko«, je v nekem govoru dejal Castro.

globus

Leta 1964 so Hruščova odstranili s položaja voditelja sovjetske partije. Ponovno so se odnosi skalili ob dogodkih na Češkoslovaškem. Tudi v primeru »praške pomladi« je Jugoslavija izhajala iz načel Beograjske deklaracije. Enako nekoliko kasneje, ko so sovjeti intervenirali v Afganistanu.

Neglede na občasne odmi-ke, so se jugoslovansko-sovjetski odnosi razvijali v obsejtransko korist. Načela, sprejeta leta 1955 so ob raznih priložnostih potrdili tudi Tito in Brežnev in njuni nasledniki.

Čeprav različni glede svojih notranjih razmer in poti razvoja, se Jugoslavija in SZ v mednarodnih odnosih pogostokrat srečata s podobnimi ali celo enakimi pogledi in predlogi, ki izhajajo iz lastnih izkušenj ter izmenjave mnenj. Med obema državama je razvito partijsko in kulturno sodelovanje, utrjevanje prijateljskih vezi med posameznimi republikami in mesti. Najbolj pa se je razvilo gospodarsko sodelovanje. Takoj po normalizaciji odnosov leta 1955 je znašala trgovinska izmenjava med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo simboličnih 32 milijonov, v zadnjih petih letih pa je že presežla znesek 32 milijard dolarjev. Sovjetska zveza je že vrsto let najpomembnejši jugoslovanski gospodarski partner.

MURSKA SOBOTA — Na seji izvršnega sveta so izrekli priznanje delavcem UNZ in postaje milice Murska Sobota za opravljen delo v minulim letu, saj so ves čas tvorno sodelovali tudi z odgovornimi dejavniki v soboški občini. Še posebno pozitivno oceno je bilo slišati o vodjih varnostnih okolišev, ki so v mnogem prispevali k hitrejšemu reševanju problemov v posameznih krajevnih skupnostih. Kljub ugodnim varnostnim razmeram pa so se v razpravi zavzeli še za večje preventivno delovanje, zlasti pri požarni varnosti in varovanju družbenega premoženja.

MURSKA SOBOTA — Konec tedna so se sestali člani občinskega odbora sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti in obravnavali informacijo o družbenoekonomskem položaju delavcev vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji. Zatem je bil govor o analizi poslovanja ozdov in DS družbenih dejavnosti v soboški občini v letu 1984, ob koncu pa so razpravljali še o osnutku samoupravnega sporazuma dejavnosti omenjenega občinskega odbora sindikata.

MURSKA SOBOTA — Na posvetu predsednikov KK SZDL so ugodno ocenili potek akcije za dodatno zbiranje sredstev za dograditve kirurgije. Zato veljajo optimistične napovedi tudi za naprej, saj bi na osnovi aktivnosti v KS soboške občine lahko celo presegli načrtovana sredstva, zbrana iz katastrskega dohodka. Govor je bil tudi o pripravah na volitve v letu 1986, kjer so opozorili, da z evidentiranjem delegatov ne bi kazalo čakati na jesen. Na posvetu pa so izrazili tudi pripravljenost ljudi za sprejem občinskega samopriskveka 1986—1990, katerega denar bi porabili za gradnjo šol in infrastrukture.

LENDAVA — Na obćnem zboru društva inženirjev Ina-Nafte so ocenili lanske leto delovanje društva in menili, da je bilo le-to dokaj uspešno. Sprejeli so tudi program dela za letošnje leto in izvolili novo vodstvo. Sklenili so, da bodo v društvo pritegnili vse inženirje in tehnike pa tudi druge zaposlene, ki želijo sodelovati pri delu društva in se po tej plati strokovno usposablja. Društvo pripravlja za letošnje leto več popularnih predavanj iz tehnike.

GORNJA RADGONA — Minuli konec tedna, od srede do nedelje, je bilo nekaj čez 40 radgonskih mladincev v Bitoli, kjer je bil 30. jubilejni Festival bratstva in enotnosti. Mladi so v Bitoli nastopili na raznih športnih tekmovanjih, kar veliko pomeni pri medsebojnem spoznavanju mladih, še več pa pomeni za poglobljanje bratstva in enotnosti med jugoslovanskimi narodi in narodnostmi. Za Radgončane je festival tudi dragocena izkušnja, saj bodo čez dve leti spet organizatorji te kovačnice bratstva in enotnosti ravno oni.

RADENCI — Minulo sredo so predstavniki delovnih organizacij Radenske in Rogaske Slatine podpisali pogodbo o pridaji polnilne linije z zmogljivostjo 26.000 steklenic na uro. Linija je vredna 116 milijonov dinarjev, izdelana pa bo do konca letošnjega leta. Ob tej priložnosti so podpisali tudi poseben protokol z uveljavljenim izdelovalcem polnilnih linij Simonazzijem iz Italije. Dogovorili so se za dolgoročno sodelovanje na področju razvoja, proizvodnje in prodaje polnilnih linij predvsemna tržiščih tretjega sveta.

GORNJA RADGONA — Gasilci Gorenja Elrad praznujejo dvajsetletnico. V ta namen so izdelali tudi poseben program. Predvsem želijo predstaviti pomen in dejavnost industrijskega gasilskega društva. Do slovesne seje upravnega odbora, ki spada v sklop praznovanja 30-letnice Elrada, na kateri bodo pripeli žebličke in trakove na prapor, bodo ustanovili tudi žensko gasilsko desetinico. Aktivnosti za ustanovitev ženske desetice so že v akciji.

RADENCI — Stanovanjska zadruga Slatina se je dobro izkazala pri reševanju stanovanjske problematike delavcev Radenske. Pokazalo se je, da je zadruga gradnja cenejša in racionalnejša. To pa je spodbudilo 140 interesentov za ustanovitev nove stanovanjske zadruge, od tega je 101 iz Radenske. Zadrugarji so se že zbrali na prvem informativnem sestanku, na katerem so izvolili iniciativni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za ustanovitev zadruge. Vendar se že srečujejo s težavo zaradi prostora, saj je sedaj možno zgraditi 60 prosto stojećih in 16 vrstnih hiš v naselju v Radencih.

LENDAVA — Na seji občinske konference SZDL so pregledali uresničevanje programa naložb na področju šolstva in zdravstva ter razpravljali o delu upravnih organov skupščine občine v lanskem letu. Člani konference so govorili še o delu inšpekcijskih služb in izvršnega sveta v lanskem letu ter o nekaterih kadrovskih vprašanjih.

LENDAVA — Koordinacijski odbor za proslave v lendavski občini je sprejel program praznovanja ob letošnjem občinskem prazniku. Praznovanje bo posvečeno 35-letnici samoupravljanja, 40-letnici osvoboditve in spominu na masovne internacije občanov lendavske občine. V programu, ki bo potekal ves mesec junij, bo več kulturnih in športnih prireditiv.

MURSKA SOBOTA — Rezultati gospodarjenja v prvih letošnjih treh mesecih so v Pomurju zaskrbljujoči, so ugotovili na zadnji seji izvršnega odbora medobćinskega gospodarske zbornice. Rezultati, ki jih dosegajo pomursko združeno delo, ne samo, da zaostajajo za republiškim povprečjem, pač pa so najslabši v Sloveniji. Največ so k temu prispevale težave v kmetijstvu in kovinskopredelovalni industriji, zato je treba nemudoma sprejeti ustrezne ukrepe za odpravljanje objektivnih ter subjektivnih težav in slabosti.

do tedna

MURSKA SOBOTA

PRECEJ NADARJENIH IN PRIZADEVNIH SREDNJEŠOLCEV

Med učenci srednješolskega centra tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti se jih je v tem šolskem letu kar precej izkazalo z zavidanim vrednimi uspehi na različnih področjih. Vključili so se v številna tekmovanja in akcije srednješolcev — tako v Pomurju kot tudi v republiškem in državnem merilu, oziroma so se izkazali kako drugače.

Državno prvakino v tekmovanju iz nemškega jezika Hilda Hašaj, učenko 2. letnika pedagoške usmeritve, in dobitnika zlate medalje na festivalu dela v Skopju Mirka Kurbusa, učenca 4. letnika tekstilne usmeritve, smo že predstavili, omeniti pa velja še druge uspešne posameznike in skupine učencev oziroma njihove dejavnosti.

Na športnem področju so se najbolj odrezali odbojkarji, ki so osvojili 3. mesto na republiškem

prvenstvu in ženska košarkarska ekipa, ki je prav tako zasedla 3. mesto na republiškem tekmovanju srednješolcev. Precej učencev je vključenih v športna društva izven šole in nekateri so zelo uspešni. Tako je Jože Cigan letos osvojil naslov šahovskega mojstra, Vito Siftar je odlični atlet, rokoborci pa so prejeli plaketo za izvedeno uspehe v judo sekciji TVD Partizan Murska Sobota.

S tretjim mestom na republiškem tekmovanju iz matematike in fizike se ponaša Robert Sraka in tudi drugi učenci so na tem tekmovanju pokazali dokaj solidno znanje.

Biološki krožek je prejel za uspešno izvedeno raziskovalno nalogo o onesnaženosti voda pri znanje Prirodoslovnega društva Slovenije. Zelo uspešna sta tudi kemijski in foto krožek.

Prizadevno deluje tudi mla-

dinska gledališka skupina, ki je naštudiralala delo En dan z Edvardom in se uvrstila na območno srečanje gledaliških skupin v Slovenski Bistrici, kjer je za svoj nastop prejela priznanje. Pet mladih pesnikov pa je poslalo svoja dela v Kikindi in žirija jih je izbrala za Majška srečanja mladih pesnikov Jugoslavije.

Navsezadnje je treba omeniti, da so tudi v tem šolskem letu gojili prijateljsko sodelovanje s srednjimi šolami na Madžarskem in v Avstriji, in to kar z osmimi srednješolskimi ustanovami, zato bi v Sloveniji težko našli šolo s tako razvejanimi stiki.

Vodstvo centra je minulo sredo na priložnostni slovesnosti izreklo prizadevnim učencem in njihovim mentorjem pohvale in priznanja.

JOŽE GRAJ

Predlog za ukrep družbenega varstva

Odbor, ki ga je radgonska skupščina imenovala na svojem februarjemskem zasedanju, z delom pa je začel 1. marca letošnjega leta, je v apaski Lini, članici sozda Elektrokovina, predlagal ukrep družbenega varstva. Odbor je pripravil temeljito analizo stanja. Osrednjo pozornost je namenil ugotavljanju vzrokov za nastale razmere, predvsem izgubi 19 milijonov dinarjev, ki so jo imeli v tozdu Notranja oprema v lanskem letu. Poskušali so zagotoviti pokritje izgube, tekočo prodajo izdelkov in storitev in sodelovanje pri izdelavi sanacijskega programa. Vzroki za nastale razmere so po ugotovitvah odbora v upadani prodaji notranje opreme, pri proizvodnji usmeritvi v pianine pa ni bila zagotovljena ustrezna kakovost izdelkov. Ugotovljena je neustrezna organizira-

nost poslovnega sistema celotne delovne organizacije in tozda Notranja oprema. Kadrovska sestava zaposlenih je neugodna, saj prevladujejo pretežno nekvalificirani in priučeni delavci, medtem ko ostalih kadrov, ki bi jih še kako potrebovali ni. Največji problem, da stanja v organizaciji niso uspeli urediti, je zaostrenost odnosov med vodilnimi delavci in nepriljubljenost za sodelovanje pri urejanju razmer. Načrtovanje proizvodnje skorajda ni bilo, živelo se je z rok v usta. Posledica tega je bila nepolna zaposlenost delavcev, ki so jih medtem začasno zaposlili v drugih organizacijah združene dela.

Čeprav si je odbor prizadeval,

razmer v delovni organizaciji ni uspel urediti, še zlasti v tozdu Notranja oprema ne, zato se je odločil za predlog ukrepa družbenega varstva. Namreč: vzdrževanje sedanjega stanja bi imelo za posledico nove izgube in še slabši položaj. Tak predlog so po podani oceni sprejeli tudi člani izvršnega sveta. Ti so bili enotnega mnenja, da je z ukrepom potrebno urediti medsebojne odnose. Ukrep bo zajel delovno skupnost in tozdu Notranja oprema. Ukrep naj bi po predlogu o katerem bo razpravljala skupščina, zajel vse ravni ozda razen delavske kontrole. Ukrep pa ne bo zajel tozda Kovinska predelava, v katerem ni bilo motenih poslovanja, opaziti pa ni bilo niti drugih oblik motenja samoupravljanja.

Janez Votek

LJUTOMER

PREDLOG BOLJŠE IN VARČNEJŠE ŠOLSKE MREŽE

Čeprav so bile v ospredju zadnjega zasedanja zborov skupščine občine Ljutomer, teme o gospodarjenju, pa je vendarle bila najbolj »vroča« razprava o osnutku razvojnega programa šolstva v občini Ljutomer. Delegati so sicer potrdili sklepe in stališča družbenopolitičnih organizacij in izvršnega sveta SO Ljutomer o gospodarjenju z zahtevo, naj se ti in v minulih letih sprejeti sklepi vendar že začno uresničevati, saj vsako leto sprejemajo ista priporočila in sklepe.

Na dnevnem redu pa je bila tudi tema o šolstvu. V občini Ljutomer imajo 90 oddelkov, ki so porazdeljeni po osnovnih šolah. Vseh osnovnošolcev je nekaj preko 2200, vendar pa podatki o številu rojstev kažejo, da jih bo v prihodnje še manj, zato so že pred časom sklenili, da pripravijo osnutek predloga o reorganizaciji sedanje šolske mreže, kar naj bi v bistvu tudi pomenilo sedanje šolstvo, saj je bila lanska cena oddelka nekaj čez milijon dinarjev. Izkušnje iz bližje preteklosti (OS Vučja vas in OS Logarovič) kažejo, da je breime takšne organiziranosti preveliko za manj razvito občino Ljutomer.

V novem predlogu naj bi ukinili razredne stopnje v Čezanjecih in Stročji vasi, učenci pa bi se preselili v Ljutomer oz. na Razkrižje. Tudi na ostalih šolah naj bi zmanjšali število oddelkov (razen v Križecih in Ljutomeru), saj je povprečno število otrok v oddelku skoraj 25, republiško pov-

prečje pa je 32. Po predstavitvi osnutka se je med delegati začela razprava. V njej so sodelovali predvsem predstavniki delegacij in osnovnih šol, ki pa so bili skoraj v celoti proti temu osnutku, nekateri so celo zahtevali, naj osnutek ne gre v javno razpravo.

Kljub temu pa so po pojasnilu predlagateljev in sestavljalcev tega dokumenta, na koncu vendarle sprejeli sklep, da bodo izvedli

obsežno in poglobljeno javno razpravo, v kateri naj bi upoštevali predvsem trenutne gospodarske razmere občine Ljutomer, dosedanje organiziranost osnovnošolske mreže in cilje, ki jih opredeljujejo z novim osnutkom, predvsem pa, da bi javna razprava potekala brez sentimentalnosti in navezanosti na sedanjo stanje v ljutomerskem šolstvu.

Dušan Loparnik

Neugodni rezultati poslovanja v Radenski

Kot ugotavljajo v Radenski, so vzroki neugodnega poslovanja v prvem četrtletju približno enaki kot v lanskem letu. Zlasti je opazen padec kupne moči prebivalcev in nesorazmerje med cenami, zlasti pri reprodukcijah materialih. Tako je v najslabšem položaju tozdu Mineralna voda, ki ima 137 milijonov izgub, kar ne preseneča. Opazno je namreč nesorazmerje med cenami reprodukcijah materialov in embalaže, ki so porasle za več kot 100 odstotkov. To razliko pa so poskušali ujeti z dvigom cen za v zadnjih dveh mesecih za 70 odstotkov. V prvem trimesečju pa je bil tudi manjši fizični obseg proizvodnje. Močno obremenitev dohodka pa pomenijo obresti. Zato bo potrebno izkoristiti sezono do konca, povečati aktivnosti na trgu in speljati ukrepe v celotni delovni organizaciji, kot je zapisal direktor Feri Horvat.

Izguba 22 milijonov v tozdu Tovarna potnilne opreme je posledica negativnih tečajnih razlik in naraščanja nekaterih stroškov (amortizacija, obresti idr.) Zato bodo v prihodnje okrepili zlasti razvojno dejavnost. 28 milijonov izgube v Naravnem zdravilišču je zaradi nizkega deleža tujih gostov in porasta nekaterih stroškov, kot je recimo kurjava. Zasedenost pa je bila razmeroma dobra. Izgubo so imeli še v Moravskih Toplicah, ki pa izhaja iz še neodplačanih aznuit za hotel.

J. Votek

NEZNANI SKLADI

Za razsvetljevanje delavstva

Dodatno splošno (osemletno), strokovno nadaljevanje in dopolnilno izobraževanje in usposabljanje delavcev, zaposlenih v obratovvalnicah pri zasebnih delodajalcih, je osnovno poslanstvo, ki ga imajo (manj znani)

obćinski skladi za izobraževanje tega dela delavstva, ki ga je v pokrajini ob Muri kar precej. Kot so poudarili na nedavnem posvetu v Murski Soboti — pripravil ga je medobćinski sindikalni svet — lahko ta dejavnost bistveno vpliva na razmah drobnega gospodarstva in (vsaj) blaži problematiko brezposelnosti.

Za te namene je precej gmotnih sredstev in samo lani so v teh skladih v štirih pomurskih obćinah razpolagali z blizu milijardo starih dinarjev. Namenoma smo zapisali v starih dinarjih, kajti okrog 600 milijonov dinarjev sploh ni bilo porabljenih. Izpeljali so namreč zgolj seminarje oziroma tečaje iz varstva pri delu in zagotavljanja higienskega minimuma, večji del sredstev pa namenili za sicer množično obiskane strokovne ekskurzije in izlete.

»Imamo zelo nizek kvalifikacijski sestav — pretežno priučen — delavcev pri zasebnikih. Le kaj bi moglo biti v ozadju, da se v večji meri ne izobražujejo? Mar bojažen delodajalec, da bi jih pri njih zaposliti prekašali v usposobljenosti? Vsekakor imajo ti še premalo vpliva na odločanje in (samoupravljanje v obratovvalnicah,« smo slišali na posve-

tu, kjer so navzoči — ne toliko s skromno udeležbo, kolikor s prizadeto in odgovorno razpravo — želeli spomniti na vlogo, ki jo ima sindikalna organizacija pri obćinskih skladih za izobraževanje zaposlenih pri zasebnikih.

Sklad bi pravzaprav naj bil servis za potrebe delavcev v osnovnih organizacijah sindikata pri obrtnikih in nujno ga je primerno organizirati. Morda bi se pri tem zgledovali po drugih slovenskih regijah — so se zavzeli na posvetu — in sicer tako, da bi oblikovali regijski sklad. Tako bi lažje izvajali usposabljanje po skupinah poklicev, hkrati pa bi bila omogočena tesnejša povezanost z izobraževalnimi ustanovami, predvsem delavskimi univerzami in obrtnimi združenji, pa tudi z odborom za drobno gospodarstvo pri pomurski gospodarski zbornici in medobćinskim sindikalnim svetom. Vsekakor ho pobudo še potrebno pretehtati, pri tem pa odločno zavrniti pomisel, da pomeni usposabljanje delavcev pri zasebnikih prek obćinskih skladov za izobraževanje ločevanje ali odtujevanje zaposlenih pri obrtnikih od delodajalcev. To preprosto ni res, so sklenili na posvetu.

B. Žunec

Da ne bo učitelj prišel na beraško palico

Vse kaže, da učitelj dandanes ni več tisto, kar je bil nekoč: posebej spoštovan in tudi dobro nagrajen za svoje delo. Zlasti v zadnjem času je med pedagoškimi delavci prihajalo do izraza vse večje nezadovoljstvo zaradi nizkih osebnih dohodkov in nasploh zavoljo poslabševanja materialnega položaja vzgoje in izobraževanja, čeprav ima v naši družbi to področje prednost. — Zakaj so se ti problemi pravzaprav tako zaostriili? smo povprašali strokovnega sodelavca Obćinske izobraževalne skupnosti Murska Sobota JOŽETA STVARNIKA.

»V organih obćinske izobraževalne skupnosti tekoče spremljamo problematiko nagrajevanja pedagoških delavcev in jo tudi poskušamo sproti reševati v okviru materialnih možnosti. V učiteljskih kolektivih res prihaja do velikega nezadovoljstva, dosedanje nagrajevanje njihovega dela pa destimulativno vpliva na njihovo delo. Vendar pa si ne bi smeli dovoliti, da bi se ta situacija odražala na slabših rezultatih vzgojno-izobraževalnega dela. K zaostrovanju razmer vplivajo tudi razne dezinformacije, nepoznavanje in nerazumevanje razmer, pa tudi neodgovorno obnašanje nekaterih odgovornih dejavnikov v ostalih družbenih dejavnostih, ki ne upoštevajo ocen in stališč v obćini o dovoljenem porastu osebnih dohodkov, s katerimi prehitujejo druge. V šolstvu pa smo se doslej od tega zelo odgovorno obnašali. Nezaovoljstvo se poraja tudi zaradi tega, ker se v šolstvu vse bolj primerjamo v nagrajevanju s podobno izobražbeno strukturo v gospodarstvu, kjer imajo višje osebne dohodke. Toda največkrat se primerjamo s tistimi delovnimi organizacijami, ki so trenutno v najboljšem položaju, po navadi z Muro, ne vidimo pa tistih, ki so še v dosti težjem položaju in so za svoje delo slabše nagrajevani. Res pa je, da imajo v nekaterih drugih obćinah v Sloveniji učitelji boljše osebne dohodke. No, zavedati se moramo, da vsi problemi niso nastali od včera, zato jih tudi ne moremo naenkrat rešiti.«

— Kakšna pa so prizadevanja, da bi razmere na tem področju vendarle izboljšali?

»Predvsem jih ne bi smeli reševati stihijsko, ampak sistemsko, ker se nam bodo sicer odprli problemi drugje. V organih obćinske izobraževalne skupnosti smo že na začetku leta izračunali, da bi za izenačevanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev v soboški obćini z republiškim povprečjem potrebovali okrog 120 milijonov (novih) dinarjev. Vendar bilanca ni bila sprejeta, ker ni temeljila na resolucijskih izhodiščih. Naposled smo ob velikih prizadevanjih izvršnega sveta in drugih družbenopolitičnih dejavnikov v obćini sprejeli dogovor, da je šolstvu treba zagotoviti hitrejšo rast osebnih dohodkov in že v maju izvesti poračun za nazaj, in sicer v višini 15 odstotkov, s čimer bo doseženo 35-odstotno povečanje OD v osnovnem šolstvu. V juniju pa bo opravljen še poračun v višini 5 odstotkov, tako da se bodo v prvem polletju dvignili osebni dohodki prosvetnih delavcev za 40 odstotkov. Za 5 odstotkov hitrejšo rast pa bomo poskrbeli v drugi polovici leta. Seveda vse to prinaša tudi spremembo bilance sredstev za družbene dejavnosti in korigiranje prispevne stopnje za vzgojo in izobraževanje. Razlike v nagrajevanju pa bo potrebno odpraviti tudi med samimi šolami v obćini, ker je analiza pokazala, da so tudi te precejšnje. Sprejeli smo tudi sklep, da se je treba v Sloveniji zavzemati za enotno prispevno stopnjo za vrednotenje obveznega programa, da ne bi prihajalo do tolikšnih razlik v nagrajevanju za enako izveden program.«

JOŽE GRAJ

MANJ KRATKIH STIKOV MED VTIČNICAMI IN STIKALI

**Lendavska Elma gre
v Zagreb**

Konec junija se bodo delavci 500-članske Elmine temeljne organizacije Proizvodnja elektromateriala v Lendavi z osebnim izjavljanjem opredeljevali o strateški odločitvi: ali ostati še naprej zvest matični delovni organizaciji v Črnučah ali se ločiti od nje in vzeti za partnerja delovno organizacijo Elektrokontakt Zagreb. O tretji možnosti — osamosvojitvi se in organizirati kot enovita delovna organizacija — nihče ne razmišlja, kajti več razlogov je, ki jo v celoti zavračajo.

Glavna argumenta za to, da se lendavska Elma odpravljiva v Zagreb, sta dozdajšnje životvarjenje z danes na jutri, povezano z večletnim nazadovanjem v razvoju. Zavedajo se tudi pomanjkanja strokovnjakov, zaostajanja v tehnološko-tehnološki opremljenosti in dejstva, da v takih razmerah njihovi izdelki ne morejo biti visoko konkurenčni na domačem, še manj na tujem tržišču. V začetku tega srednjeročnega obdobja so se kot po tekočem traku vrstile težave pri oskrbi z reprodukcijskimi materiali, strmo so rasli stroški proizvodnje, izgubili so alžirsko tržišče, bistveno pa je tudi upadla gradnja stanovanj in drugih objektov, kjer uporabljajo Elmine izdelke (električna stikala, okovje in pribor). Toz je doživljal hude strese in bil primoran kar 120 delavcev odpuščati oziroma prerazporediti v druge organizacije. Lendavčani so — delno tudi sami krivi za občutno zmanjšano prodajo — ves čas opozarjali vodstvo delovne organizacije v Črnučah, naj pripravi ustrezen dolgoročni razvojno-sancijski program za vso Elmo, saj je bila lagodnost ne samo pri razvoju, ampak tudi pri drugih poslovnih funkcijah, vse očitnejša. Naleteli so na bolj ali manj gluha ušesa ali obljube, še raje pa vsakovrstna obtoževanja, sumničanja in podtikanja. A pustimo to zdaj ob strani!

Od leta 1967 lendavska temeljna organizacija v okviru Elme poslovno in tehnično sodeluje z zagrebškim Elektrokontaktom, kjer izdelujejo vtičnice, razne vrste vtičev, razvodnike električne energije in podobne izdelke. To sodelovanje je imelo svoje vzpore in padce, zdi se celo, da slednjih več kot prvih, kar se jima je zlasti v začetku 80-ih let maščevalo, saj recimo ob resda trenutno obetavnih izvoznih dosežkih nista bila sposobna zadovoljevati naraslega povpraševanja na domačem tržišču. Pač pa sta to s pridom izkoristili konkurenčni organizaciji v družini vtičnih naprav Napal iz Bačke Patanke in Standard iz Bosanske Gradisce. Konkurenčni boj še traja, v njem pa bo vzdržal in uspel le tisti, ki bo pri uveljavljanju razvojnih ambicij dovolj prepričljiv in prodoren.

Proizvodna programa v Lendavi in Zagrebu se sicer dopolnjujeta, vendar zavoljo interesnega zapiranja in ločenega nastopanja na trgu — ob tem, da ne Elma ne Elektrokontakt nista temeljiteje raziskovala tujih tržišč oziroma nekaj malega le italijansko in francosko! — prodaja ne enim ne drugim ne gre od rok kot bi ob skupnem nastopu. Lendavski Elmin toz v položaju, v kakršnem je — četudi zdaj za silo gospodari — ne bo mogel dolgo životvariti iz rok v usta. Vtis je, da je zato edini pravi izhod izstopiti iz članstva Elme in se pridružiti Elektrokontaktovi družini ob jasnih, poštenih pravilih igre. Treba je namreč poudariti, da Lendavčane čaka ob tem dovolj zahteven proces posodabljanja proizvodnje, programska specializacija, določeni organizacijski posegi in tudi kadrovske okrepitve. Odvisno od tega, kateri argumenti bodo prevladali, bo tudi izglasovana odločitev konca junija.

B. Žunec

ENERGETSKI IZZIV IZ KORITA MURE

KAKO ZAJEZITI PLAVAJOČE MILIJONE KILOVATOV?

Pri razpoložljivem bruto padcu 64 metrov in pri inštaliranem pretoku 323 kubičnih metrov na sekundo ter moči 176 megavatov bi veriga osmih hidroelektrarn na Muri ustvarila letno 736 gigavatov električne energije. — Se bo slovenskemu elektrogospodarstvu v novi petletki posrečil naložbeni salto mortale? — Vsaka kilovatna ura iz hidroelektrarne nadomesti 1,2 kilograma premoga oziroma četrtil kilograma mazuta, ali še drugače: če je v Sloveniji letno neizrabljenih do 7 tisoč gigavatov električne energije iz vodnega potenciala, bi njegova zgraditev lahko nadomestila do 7,5 milijonov ton velenjskega lignita ali do pol drugega milijona ton mazuta letno. — Poseg v prostor z ne docela predvidljivimi posledicami, če bi se bistveno podvzeli v republiko že pred desetletji poslušali starostno energetkov, našega nedavno premisljenega rojaka, dr. Vladimira Šlebingerja — v dvojni številki tretjega letnika revije Svet ob Muri je leta 1958 objavil še danes vredno razpravo o Muri in njenih vodnih silah — nam danes ne bi bilo potrebno »loviti« Avstrijcev. Ti so sklenili petstopenjsko hidroelektrarniško verigo med Lebringom in Spielfeldom, ki se ji bo kmalu pridružila še šesta v Mellachu. Tudi med Bruckom in Gradcem obratujejo štiri hidroelektrarne, nad tem sektorjem pa še tri. Dve sta v gradnji na tako imenovani Gornji Muri, ena pa nižje Judenburga. Skratka, štaterska elektrarniška družba Steweak ni ničesar prepuščala naključju, kot smo si to privoščili pri nas, kjer nam zdaj teče voda v grlo in raste pritisk ob podatku, da se je poraba električne energije na prebivalca v zadnjih 40 letih povečala za skoraj 30-krat. Letno je porabimo v Sloveniji kakih 9 tisoč gigavatnih ur, in če računamo z dolgotrajnim nadaljevanjem

gospodarske krize, se bo poraba v naslednjega pol stoletja — toliko znaša formalna življenjska doba hidroelektrarne — morala vsaj potrojiti ali početrveriti. Ob tem vse resne svetovne analize o prihodnih gibanjih porabe energije napovedujejo večanje deleža elektrike kot — mimogrede povedano — enega najbolj čistih energetskih virov.

Od Apač do Murskega Središča

Osemstopenjska veriga hidroelektrarn ob Muri bo na naslednjih lokacijah: Apače, Radona, Radenci, Hrasnje, Veržej, Mota, Gibina in Mursko Središče. Kot navajajo strokovnjaki, bodo vse stopnje v murski verigi opremljene s po dvema enakima agregatoma in bo inštalirani pretok vsake turbine znašal 166,7 kubičnih metrov na sekundo ter imel moč 11 megavatov. Murske hidroelektrarne bodo opremljene z enako elektrostrojno opremo kot savske s sedmimi stopnjami. »Jezovna zgradba je sestavljena iz treh pretočnih polj, širokih po 16,50 metra, in dveh jezovalnih stebrov. Jez se na eni strani naslanja na strojnico, na drugi pa na obrežni zid. Prvi dve so segmentne zapornice s krovniimi zaklopkami s skupno zaporno višino 8,50 metrov. Pogoni so hidravlični, vodeni centralno iz strojnice. Oprema jezu je enaka za vseh osem hidroelektrarn«, pojasnjuje Janjo Kovačec iz mariborskega inženirskega biroja Elektropojekt. Isti avtor hkrati z obširnimi pojasnili o posameznih stopnjah od Apač do Murskega Središča (ne)hote odpira razmislek o zares impozantnem in izredno ambicioznem projektu, ki bo — če naj se izpelje — ob prelomu tisočletja povsem spremenil podoba terena v bližnji in daljnji okolici porečja Mure. Prostorska stiska ne dovoljuje spuščanja v po-

drobnosti, dejstvo pa je, da gre za korenite posege v prostor (okolje), bistvene spremembe infrastrukturnega režima (v najširšem smislu) v posameznih naseljih in krajevnih ter mestnih središčih kot tudi v celotno elektro-tehnološke, strojne in gradbene rešitve, ki bodo na tovrstnih energetskih objektih prvič izpeljane. Gre namreč za vzporedno (in zato cenejšo) gradnjo obeh hidroelektrarniških nizov na Muri in Savi, ki naj bi stalo po cenah iz decembra 1983 blizu 70 tisoč milijonov dinarjev ali 611,19 milijonov dolarjev, od tega bo samo za murskega šlo blizu 34 tisoč milijonov dinarjev ali 268,89 milijonov dolarjev. Če računamo, da se bo gradnja v resnici začela šele čez leto ali dve — na Muri najprej četrta stopnja v Hrasnju — bo vsota še zajetnejša, ob tem, da bo polovico sredstev prispevalo slovensko elektrogospodarstvo samo, 30 odstotkov naj bi šlo iz ljudskega posojila in domačih kreditov, 20 odstotkov pa bi bilo tujih kreditov.

Pri vsem tem je še veliko neznan, zlasti na terenu, kjer se utegne — kljub nesporni vodno-gospodarski in energetski pomembnosti projekta — hudo zapletiti. V mislih imamo predvsem odkupe zemljišč (ali razlastitvene postopke) od posameznikov oziroma družbenih organizacij in skupnosti kot tudi dejstvo, da zna priti v dogovorih z Avstrijci za stopnje Apače, Radgona in Radenci) ali Hrvati (za stopnjo Mursko Središče) do morebitnih nesporazumov, kar bi izvedbo projekta — predvideno je leto 1995! — še bolj pomaknilo v prihodnost. Prav zavoljo slednjega bi se morale razprave iz ozkih strokovnih krogov preseliti med ljudi, morda na podoben način kot pri pripravi gradnje kirurškega bloka soboške bolnice, a tudi zdaj, ko v ta namen zbiramo dodatna sredstva.

B. Žunec

Trgovine ni mogoče reševati z državnimi ukrepi

Akcijska konferenca zveze komunistov o problematiki trgovine v Jugoslaviji je zahtevala enakopraven položaj v jugoslovanskem gospodarstvu. Član slovenske delegacije je bil tudi Jože Kovač, direktor Potrošnika iz Murske Sobotice. Povprašali smo ga o njegovih vtisih in ugotovitvah s konference.

»Kritične razprave o vzrokih sedanjega stanja ter aktualne idejnopolitične probleme v trgovini so vsi udeleženci akcijske konference prikazali v enaki luči. Bila je dosežena enotnost pri vseh osnovnih problemih te dejavnosti gospodarstva. Skoraj ni bilo govornika, ki ne bi začel svoje razprave s tem, da je bil razvoj trgovine v zadnjih desetih letih na samem robu družbenega interesa in da je to eden od največjih vzrokov za stanje, v katerem je trgovina. V vseh teh letih je bil prevladujoči odnos do trgovine administrativen, in to predvsem restriktiven. To je povzročilo nezaželene posledice predvsem v tem, da je trgovina danes finančno v zelo slabem stanju in posledica tega je, da ni sposobna v celoti prevzeti zalog, da bi blago ponudila tržišču.

Pričakovanja komunistov in vseh delavcev v trgovini so usmerjena v odpravo takega stanja. To pa je povezano z idejnim vprašanjem o mestu in vlogi trgovine v naši samoupravni družbi.

Na konferenci so bili sprejeti zaključki o nadaljnjem razvoju trgovine pri nas. Katere najpomembnejše ugotovitve vsebujejo?

»Konferenca je ob zaključku svojega dela sprejela stališča, ki so bila v začetku deležna mnogih pripomb, v končnem besedilu pa so po oceni vseh udeležencev dobra. Opozarjajo na vse probleme v trgovini ter nakazujejo možnosti za njihovo odpravo. Posebej je v stališčih opozorjeno, da so dosedanja rezultati v celotni trgovini nezadovoljivi glede na naše možnosti in potrebe, še posebej pa gledano z zahtev dolgoročne-

ga programa ekonomske stabilizacije. Mnogi družbeno-ekonomski problemi so še vedno veliki zaradi premajhne povezanosti s proizvodnjo, zaostajanja v sodobnem tehnološko-tehničnem razvoju trgovine, neugodnih pogojev poslovanja notranje trgovine, zmanjšane in oslabiljene akumulativne in reprodukcijske sposobnosti, velike kreditne zadolženosti ter pomanjkanja lastnih obratnih sredstev. Vse to se posebej ostro kaže v trgovini na drobno, znotraj nje pa v prehranbeni in mešani stroki.

Boris Hegeduš

Na drugi strani pa je konferenca zahtevala, da se trgovini zagotovi v ekonomskem sistemu in tekoči ekonomski politiki enakopraven družbeno-ekonomski položaj, tak kot ga imajo druge gospodarske dejavnosti.

Kako bodo delavci v trgovini te zaključke uporabljali v vsakodnevni praksi?

»Če bodo zaključki akcijske konference ostali anonimni, potem rezultatov prav gotovo ne moremo pričakovati. Menim, da bi morali o zaključkih razpravljati v slehernem delovnem okolju trgovine, da bi se z njimi seznanili ter predlagali rešitve znotraj tozov. Zaključke lahko napravimo le delavci v trgovini skupaj z družbenopolitičnimi dejavniki. Mi, ki delamo v trgovini, smo dolžni nenehno odpravljati svoje napake, obenem pa opozarjati in zahtevati, da tudi širša družbeno-

politična skupnost opravi svoje naloge.

Problemov znotraj trgovine je dosti, vendar bodo delavci v svojih okoljih reševali le tiste naloge, ki jih najbolj pestijo. Delovni čas v trgovini, problem obratnih sredstev, ocena odnosa do zasebnih trgovin, preveliko število grozistov, neracionalnost v delovnem procesu — to so le nekatera področja, ki zahtevajo vsaka po svoje maksimalne napore. Pri zaključkih gre torej za dve vrsti problemov. Eni so notranje narave, in na njih sem skušal opozoriti, drugi pa so zunanji. To so tisti, katere lahko naslovimo na druge, in to predvsem na občinsko skupščino in preko nje na republiške in vezne organe ter na banko. Teh pa je vedno manj. Gora opravil in rešitev problemov ostaja torej znotraj tozov delavcem, ki delajo v trgovini. Čim hitreje in učinkoviteje jih bomo reševali skupaj z vsemi, ki v celotnem proizvodnem procesu sodelujejo, toliko uspešnejši bomo. To pa predvsem zato, ker nisem prepričan, da se lahko problemi trgovine rešujejo z državnimi ukrepi.

S prepričevanji nad črne gradnje?

POGOVOR S SLAVKOM SMODIŠEM

»Ni lahko biti inšpektor,« je ob dolgotrajnem postopku za odstranitev na črno postavljenih slačilnic nogometnega kluba Romah v Vanči vasi pri Murski Soboti večkrat vzdihnil medobčinski urbanistični inšpektor Slavko Smodiš.

Kako bi sicer komentirali podatke, da je bilo lani izdanih kar 146 ustavitvenih odločb? Kot da imamo opravka z zelo razbohotenim črnograditelstvom?

Drži, a jih je toliko le po številu, ni pa jih — vsaj izrazitih ne — na kmetijskih ali gozdnih površinah. V letih 1982/83 smo beležili kar 5 ali 6 primerov nedovoljenih gradenj na teh območjih. Lani pa, razen vinske kleti v lendavski in pomožnega objekta (»šupe«) v soboški občini, takih črnih gradenj, pri katerih bi zahtevali odstranitev objekta, ni bilo.

Toda lani je bilo o odstranitvi objekta podanih kar 19 odločb! Ali ste imeli pri tem kakšne težave?

To je sicer res, vendar so investitorji lahko kasneje pridobili — upoštevajoč veljavne občinske urbanistične dokumente — lokalni in gradbeno dovoljenje ter ustrezna potrdila in do rušitve objektov, razen v enem primeru, ni prišlo. Odločba za opravljen izvršbo pa je bila izdana že leta 1983.

Izvršba pravite! Pravzaprav je to neprijeten, boleč in vrh tega zahteven poseg. Koga vse pritegnete, kdo mora sodelovati, kakšna so pri tem vaša pooblastila?

Novi zakon o urejanju naselij in drugih posegih v prostor mi daje veliko večja pooblastila kot jih je dajal zakon o urbanističnem planiranju. Ko recimo ugotovim, da nekdo gradi objekt na zemljišču, kjer ni mogoče izdati lokacijskega dovoljenja, lahko zahtevam odstranitev ne glede na doseženo gradbeno fazo: torej tudi takrat, ko je objekt že pokrit in so na grobo opravljena zidarska, tesarska in krovna dela. Po prejšnjem predpisu je bila rušitev mogoča le takrat, ko še ni bila presežena tretja gradbena faza ... Izvršbo opravi pooblaščenca organizacija ob pomoči (asistenci) delavcev milice.

Ali ste pri rušitvah črnih gradenj že naleteli na fizične odpore ali poskuse fizičnih napadov oziroma obračunavanj?

Doslej se mi to še ni zgodilo. V treh, štirih primerih sem celo uspel prepričati občane, da so sami odstranili objekt in ni bilo potrebno opraviti izvršbe po drugih osebi.

Zadnji primer v Vanči vasi je zgovorno pokazal, da ste inšpektorji med kladirom in nakovalom.

Postopek za rušitev črne gradnje se vleče že od leta 1983. Takrat je bila nogometnemu klubu Romah prvič ustavljena nadaljnja gradnja objekta slačilnic na

zemljišču, katerega lastnik je KG Rakičan. Hkrati mu je bilo naloženo, da v 60 dneh zgradi po ruši, saj je na zavarovanem, kmetijskem zemljišču. Ker tega niso storili, sem izdal odločbo o izvršbi. Na zahtevo oziroma priporočilo občinske konference SZDL Murska Sobotna pa je bila preložena na mesec september 1984. A tudi takrat do nje ni prišlo, saj še ni bil sprejet družbeni plan občine. Šele 28. januarja letos sem lahko izdal novo odločbo in za rok rušitve določil 15. maj. Vse je bilo pripravljeno — obveščena pooblaščenca organizacija za rušitev Gradbeništvo Pomurje in postaja milice Murska Sobotna za nudenje pomoči — pa na žalost spet ni bilo nič. Posre-

»Inšpektorji smo med kladirom in nakovalom,« meni medobčinski urbanistični inšpektor Slavko Smodiš.

dovala sta republiška konferenca SZDL Slovenije in republiški urbanistični inšpektorat. Istega dne smo se ponovno sestali s predstavniki NK Romah, da bi dosegli, naj sami odstranijo črno gradnjo in ne bi bilo nepotrebnih stroškov.

In kako ste se dogovorili, da bi bilo vendarle zadoščeno zakonu in pravici?

Da rušenje preložimo in skušamo najti drugo zemljišče za nogometno igrišče in slačilnico. Ko ga bomo našli — skupaj z NK Romah — bodo objekt sami odstranili. Izvršba je preložena za šest mesecev, čeprav smo inšpektorji mnenja, da ne bi smeli tako dolgo čakati, ampak kvečjemu dva meseca.

Ce govorimo brez dlake na jeziku, je šlo za pritisk oziroma posredovanje od zgoraj, čemur ste se morali ukloniti?

Pritiski in vplivi so bili, vendar je bila končna odločitev vseno moja. Dejstvo pa je: če bomo še naprej zavlačevali z izvršbo, bo to imelo negativne posledice pri drugih občinah.

S tem, da je tudi ta predlagana rešitev v skladu z zakonom? Tako je.

Branko Žunec

LENDAVA

PREDELAVA DIVJADI

V lanskem letu so se v delovni organizaciji Predelava mesa v Lendavi odločili za preureditev klavnice, kar jih je stalo kakih 30 milijonov dinarjev. Dela so se zavlekla predvsem zaradi montiranja čistilne naprave, toda sedaj je klavnica nared in je začela poslovati. V čem se lendavska klavnica razlikuje od drugih? Gre za specializirano klavnico edino te vrste v Sloveniji, ki bo razkosavala in pakirala meso divjadi. Klavnica je usmerjena v izvoz in je torej tudi po tej plati zanimiva za lendavsko občino. V času, ko ni lovske sezone, bo klavnica izdelovala druge proizvode, n. pr. konzerve. V prihodnjih letih nameravajo zgraditi še zamrzovalnico, v katerih bi vskladiščili divjad in tako omogočili nemoteno proizvodnjo vse leto.

Jani D.

KLIC V SILI

DELEGATI RAZISKOVALNE SKUPNOSTI — KJE STE?

Dogajalo se je v aprilu, očito na bi se lahko v kateremkoli drugem mesecu v letu. Delegati soboške raziskovalne skupnosti — vseh je 68 — so kanili dati »uradni blagoslov« nekaj dovolj koristnim raiskovalnim nalogam, ki bi jih bilo nujno materialno »podpreti«. Prvi poskus, da bi prišli skupaj, se je izjalovil, saj se je zbralo vsega 17 delegatov. Poskusili so v drugo in spet so 4 manjkali, da bi bila skupščina sklepna. Nič

niso pomagala rotenja po telefonu in urkanja na zavest raziskovalno in ustvarjalno premalo dovezetnega duha delegatov. V sisovskih skupnih strokovnih uzbah so staknili glave, tuhtali in preudarjali, kaj storiti. Da bi jih še v tretje sklicevali in vnovič doživeli fiasko, preprosto ne gre ... Pa so se naposled domislili: če naj bo zadoščeno vsem pravnim in samoupravnim »regulam«, se kaže poslužiti možnosti, po kateri naj se

manjkajoči do sklepčnosti — v tem primeru torej štirje delegati iz organizacij združenega dela oziroma krajevnih skupnosti — pismeno opredelijo do finančne podpore raziskovalnim nalogam ... Rečeno — storjeno ... Nismo preverjali, če se je obneslo ali ne, za vsak slučaj pa smo si drznili omisliti pričujoči klic v sili. Ko le ne bi ostal glas vpijočega v puščavi!

(BRŽ)

Valovi stavk zapljusnili (tudi) „Sibirijo“

Po razsulu avstro-ogrske monarhije je tudi Prekmurje odvrlo okove tisočletnega suženjstva, tlačanstva, potujčevanja in narodne brezpravnosti. Dvoje je zagrabil kmečki proletariat kot večinski del naroda na tem območju: slo po zemlji in idejo samoodločbe narodov. Znana sta pomen in vloga čez noč rojene boljševiške Murske republike, prav tako izid prvih volitev 18. marca 1923, ko je v soboškem okraju glasovalo za komunističnega kandidata 154 ljudi in za socialista 73. Slo je za še zadnja utrinka revolucionarnega duha, ki je omahnil v prekmurškem ljudstvu vse do 30-ih let. Skratka, huda zaostalost, beda in fevdalna miselnost so dota, ki je Prekmurce družila z matično slovensko skupnostjo. Prvi koraki v sodobne tokove slovenstva in delavskega gibanja so bili krepko obremenjeni z nasledki tisočletje dolge in vsestranske odrezanosti. Agrarna reforma v novi državi, ki je mamljivo obljubljala zemljo tistemu, ki jo obdeluje, je v bistvu le še bolj odprla drugo rano Prekmurja — sezonsvo. Že pred prvo svetovno vojno so mnogi bajtari delali na madžarskih posestvih ali v Slavoniji in Avstriji. Množično so se izseljevali v Ameriko in druge države in do leta 1910 je zapustilo Prekmurje skoraj 6 tisoč ljudi. Samo med leti 1927 in 1932 je odšlo na delo okrog 50 tisoč Prekmurcev — polovica po državi, polovica v tujino.

Stavkovni valovi so — kot si lahko te dni v sliki in besedi ogledamo na razstavi Prekmurško delavstvo med dvema vojnama v soboškem pokrajinskem muzeju (v gradu) — zapljusnili tudi slovensko „Sibirijo“. Omembe vredna sta dva štrajka v obratih lesne industrije pri Našički v Lendavi (1937 in 1939), zlasti pa stavka gradbenih delavcev v Murski Soboti (1936) in mezdno gibanje tekstilnih delavcev v Cvetičevi in Šiftarjevi tovarni v Murski Soboti. Hkrati je čedalje bolj zorelo spoznanje o povezanosti delavstva in kmetstva.

B. Ž.

— PREJELI SMO: —

POKLON SPOMINU LAJČIJA VREČIČA

Približujemo se raznim jubilejem, ki so pomembni za našo osvoboditev. V središče take pozornosti spadajo tudi kulturni delavci naše pokrajine. Eden teh je častitljivi mojster barv in čopiča — Lajči Vrečič, rojen 10. aprila 1900 v Skakovcih. Živel je kot akademski slikar v Budimpešti — in morda bi letos praznoval 85-letnico, če ne bi tragično končal pred štiridesetimi leti — 4. julija 1945 v Monoru na Madžarskem.

Za naš majhen prekmurški narod je bil tako dolga leta skrivnost. Šele v povojni selekciji smo ga odkrili drugačnega. Sicer pa, kot je že običaj, mnoge ljudi širokosrčno vrednotimo najraje po smrti.

Vrečič je s svojo ustvarjalno energijo — talentom — prekašal mnoge vrstne slikarske generacije. Ni bil samo simbol našega slikarja umetnika, ampak je bil za tisti čas svetilnik umetniško razgledanega delavskega razreda. V njem so se ustvarjale ideje po sintezi mnenj in polemik drugih. Bil je postaven mož, obenem umetniška osebnost in mislec, samozavesten v vseh razsežnostih. Tako njegova podoba kulturne ustvarjalnosti je ostala nam še nekaterim živčim, ki smo ga osebno poznali, obiskovali in cenili. Še danes priznavamo, da je naš prekmurški ponos.

Po osvoboditvi sem med prvimi zapisal njegov življenjski spomin. Objavila sta ga Večer in Evangelistični koledar. Takrat še nismo govorili o analizi takratnih političnih razmer, o narodni zavednosti ali kakih drugih ideoloških pritiskih in nazorskih pogledih na našo prekmurško kulturno dejavnost. Niti vedeli nismo za razlog, zakaj je bil dolga leta odrinjen iz zgodovine našega slikarstva.

V tujino je moral zaradi tedanje državne šolske ureditve SHS, ki je procese šolanja in študiranja reševala s politično taktično potezo — srbofilstvom. Vendar pa lahko dokumentirano postavimo trditev, da se Budimpešti ni pustil osvojiti. Vedno bolj ga je pritegovala vas — rojstni kraj, kjer je preživljal mladost in obiskoval v Strukovcih osnovno šolo s skopo skorjo kruha.

Zaradi globoke domače krize je šel iz doma v svet. Valovi socialnega nemira so Vrečiča preusmerjali, a nikjer se ni odpovedal temeljni pravici — uporabljati materni jezik.

Kako je nadaljeval šolanje, napredoval ob verski študiji evangelističnih podpornikov na univerzi, je že drugo poslanstvo. Živel je svoje življenje in znal prenašati napore in uspehe, dokler ni diplomiral.

Ob njegovi štirideseti obletnici tragične smrti hočem poudariti, kako lahko človek v čudnih okoliščinah konča svoje življenje. Samo na kratko: Sporočilo iz ruske vojaške bolnice Monoru: »4. julija 1945 je umrl Lajos Vrečič.« Po izjavi madžarskega zdravnika, očividcev in železničarja mu je krogla ruskega vojaka prizadela v trebuhu smrtno rano, in tako je izkrmel. Kako je prišlo do te-

ga? Vrečič je hotel v vasi zamenjati stare obleke in perilo za vsakdanjo hrano, ki je bila takrat nadve iskana. Vas je bila vedno zatočišče v krizah prehranjevanja. V tistih prvih vzemirljivih dneh brezvladja so si tudi ostali »samookrbniki« iskali najprej hrano in pijačo. Na vlaku na poti domov mu je ruski vojak ukazal, da mu da, kar ima v kovčku. Ker je to težko dobil, se je uprl. Vojak je v besu usmeril vanj strelna orožja, sprožil ter tako na silo dobil željeno. Tako je umetnik, ustvarjalec lepote med tem ropom v vlaku padel kot neoborožen bорец za svoj obstoj.

Moral je zapustiti svoj kraj in iti v tujega, da se lahko dvigne z lepote barv in spretnostjo čopiča.

Miško Kranjec v Podrtem hrastu pravi: »... po sili svojega ustvarjanja spada Vrečič v vrh slovenske upodabljalne umetnosti. To »domovinsko« pravico mu bomo morali dati. Večina njegovih stvari je namreč rešena za nas, njegove podobe visijo po Sloveniji in večina teh stvari je odsev prekmurskega življenja, prekmurske pokrajine.

Se danes živčim enaindevdesetletni dr. Zoltan Šiftar, upokojeni advokat v Budimpešti, mi je po Vrečičevi smrti pisal, da je kot zakoniti pooblaščenec za ureditev njegove zapuščine in izpraznitev stanovanja in ateljeja v Lovöldi utci imel na obisku neke naše predstavnike. Poudaril je, da so nekaj deset slik umetnin odnesli prvi povojni prekmurški tam živeči politični delavci. Za temi deli poizveduje celo komisija za zgodovinsko pri SZDL v Murski Soboti. Kje je ostala ta pošiljka in zakaj po vsem tem še vedno molč?

Tako torej lahko ob tej štiridesetletnici ugotovljamo, da ni videno dobesedno nič. Še danes ni v arhivski selekciji nobenih Vrečičevih del. Zadnji čas je, da vsaj mlajši strokovni delavci poprimajo za delo in zapuščino raziščejo.

Vrečičeva groba v Monoru ni več. Pogrebniški so zemljo izravnali, mi pa še nismo poravnali pravice, časti, slave, uspehov, zadoščenja, kraje in krivice tega umetnika. O Vrečiču je pisala diplomsko nalogo umetnostna zgodovinarica Tatjana Hochstätter, ki ji je pisec tega zapisa dal svoj arhiv o Vrečiču, pa ga kljub številnim urgencam ne more dobiti nazaj, da bi ga predal v varstvo soboški kulturni instituciji.

Četudi vse te nevednosti, pa vendarle Vrečič je in bo ostal naš ponos, pojem, radost in veselje, ker je skušal dati vse, kar je mogel.

DINI TITAN

KAKOVOSTNA RAST FOLKLORE

Kot že leta nazaj je v okviru občinskega praznika v Ljutomeru, bila ena osrednjih prireditelj kulturna. Tokrat so pred velikim ljudskim rajanjem na Ljutomerškem hipodromu pripravili medobčinsko folklorno revijo, ki se je udeležilo, pri folklornih skupin kulturnih društev iz štirih pomurskih občin: Murske Sobote (FS KUD Belinci), Lendave (FS KUD Šandor Petöfi), Gornje Radgone (FS KUD Kapela) in Ljutomera (FS KUD Križevci), nastopila pa je tudi

združena folklorna skupina občine Ljutomer.

Vsekakor bi medobčinski reviji lahko dali vzdevek — pregled trenutnega stanja folklorne v Pomurju. V teh petih nastopih so dokazali, da se folklor iz leta v leto razvija, pridobiva nove člane, kakovost pa se izboljšuje. Problem, ki se pojavlja, pa je v prvi vrsti glasba. O denarnih razmerah v posameznih društvih in skupinah ne bi razpravljali, saj dobro vemo, kako

težko je opremiti (z izvrnimi narodnimi nošami, instrumenti...) neko folklorno skupino, pokazalo pa se je, da z ljubiteljskim odnosom do dela folkloristi to težavo z uspehom premagujejo, seveda v okviru možnosti. Vsekakor pa je medobčinska revija pokazala, da prizadevanja za razvoj folklorne v Pomurju niso zaman in da v prihodnje lahko pričakujemo še velike uspehe pomurskih folkloristov.

D.L.

— KNJIGA IN MI —

O knjigi običajno več pišemo v mesecu knjige, ni pa odveč o tej tako imenovani kulturni dobrini in našem odnosu do nje razmišljati tudi sicer. Posebno še, ker po statistikah nismo ravno med bralnimi narodi, obenem pa govorimo o knjigi kot najbolj razširjeni kulturni dobrini. Bolj kot v knjigarne zavijamo v teh dragih časih v knjižnice, zato ni naključje, da v njih beležijo večji obisk. Kakšen knjižni fond imajo in v kakšnih razmerah delajo, smo povprašali vodjo knjižnice dejavnosti pri Kulturnem centru Miško Kranjec v Murski Soboti, Jožeta Vugrinec.

»Pokrajinska in študijska knjižnica je ena od večjih knjižnic na Slovenskem. Med splošno izobraževalnimi knjižnicami zaseda neke sedmo mesto. Šteje namreč nekaj nad stoosemst tisoč petsto enot knjižnega in drugega gradiva. Največ je seveda slovenskih knjig, na drugem mestu so knjige pisane v srbohrvaškem jeziku, na tretjem je hungarika in za njo drugi tuji jeziki. Razmerje med strokovno literaturo in beletristiko je v prid slednji.« Knjižnica ima tri oddelke. Dva: splošnoizobraževalni in pionirski oddelki sta v gradu, študijski s čitalnicama pa v Grajski ulici. V stari, sicer idilični vili, je premo prostora za zajetni knjižni fond, zato že dalj časa načrtujejo gradnjo nujno potrebnega prizidka. V srednjoročnem obdobju, ki se izteka, ni bil realiziran, tako ga prenašajo v načrtih za naslednje srednjoročno obdobje, kdaj pa bodo pričeli z gradnjo, še ne vedo, čeprav je prostorska stiska več kot očitna. Tudi v ostalih dveh oddelkih ni veliko prostora in tako tam bralci pravzaprav nima kje sedeti in prelistati izbrane knjige, ker čitalnice ni. Morda kdaj v prihodnosti bo, če se bo Klub mladih odselil, funkcionalno povezani prostori pa bodo pripadli Kulturnemu centru, ki ima svoj sedež v gradu. »Bilo bi idelano,« meni Jože Vugrinec, ker bi potem pridobili prostore tako za skladišče knjig kot pa čitalnico.

Poleg prostorskih ša skušajo v Pokrajinski in študijski knjižnici sproti reševati tudi kadrovske probleme. »Predvsem nam manjka bibliotekar za domovnansko zbirko Pomuriano. Že dalj časa ga navajamo v naših programih, vendar ustreznega človeka z ustrežno visoko izobrazbo humanistične smeri in znanjem madžarskega jezika še nimamo,« je poudaril. Potem pa je stekel pogovor o odnosu do knjige in naših bralnih navadah. Sogovornik se je strinjal, da Slovenci nismo

med najboljšimi bralci, saj sodimo neke na rep bralne lestvice in tako se tudi Pomurci ne moremo pohvaliti s kakšnim odstopanjem navzgor. Seveda je o tem, kako je z našo bralno kulturo brez neke dobro pripravljene analize težko soditi. Posebno še, ker predvsem v zadnjih časih izposoja narašča. Kar za tisoč enot se je dvignila v zadnjih dveh letih, v prvem trimesečju letošnjega leta pa je spodbuden podatek o zabeleženih devetstotiridesetih enotah več izposojenega gradiva, kot v istem obdobju lani.

JOŽE VUGRINEC: Spodbudno je, da se obisk v Pokrajinski in študijski knjižnici v zadnjem času povečuje. Manj pa, da že dalj časa ne moremo ustrezno rešiti prostorske stiske.

»Tako pričakujemo, da se bo do konca leta dvignila na tri tisoč petsto do štiri tisoč enot, kar je razveseljivo,« je optimističen vodja knjižnice dejavnosti pri Kulturnem centru.

Po povedanem bi človek sodil, da se premika na bolje, seveda s prebliskom, da je več obiska v

Brigita Bavčar

PREMALO BRALCEV

Matična knjižnica v Lendavi združuje 12 knjižnic v krajevnih skupnosti. V knjižnicah v Turnišču, Kobilju, Hotizi, Veliki Polani, Odrancih, Črenšovcih, Gornji Bistrici, Petišovcih, Dolini, Gentorovcih, Dobrovniku in Gaberju je 23978 knjig, v matični knjižnici v Lendavi pa 26794, skupaj torej 50772. Lani so knjižni sklad v vseh knjižnicah obogatili skupaj za 2949 knjig, kar je nekaj več kot je siceršnji letni dotok knjig (od 2500 do 2800 naslovov). Od skupnega števila knjig jih je 31223 v slovenskem in 19549 v madžarskem jeziku.

In izposoja knjig? V lanskem letu so knjižnice izposodile 6871 leposlovnih in 1121 strokovnih knjig. Največkrat so po knjigi posegli študentje in dijaki, nato delavci, upokojenci, gospodinjice, medtem ko so kmetje zelo redki obiskovalci knjižnic. Med izposojevalci prednjačijo ženske.

S. S.

kulturni koledar

ČETRTEK, 6. JUNIJA

RADENCI — Ob 20. uri bo v kongresni dvorani hotela Radin predstava Pomurskega gledališkega studia Rokokojska vojna.

PETEK, 7. JUNIJA

MURSKA SOBOTA — Ob 19. uri bo v Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec otvoritev 7. jugoslovanskega bienala male plastike, na katerem se s svojimi deli predstavljajo trideset avtorjev. Poleg skulptur bodo na ogled tudi risbe, razstava pa bo odprta do 7. avgusta. (Več o otvoritvi na naslovnici Vestnika.)

Izbrana mala plastika na sliki je delo kiparja IVANA KOŽARIČA iz Zagreba — častnega nagajenca 6. bienala jugoslovanske male plastike v Murski Soboti. Umetnik je bil rojen v Petrinji 1921 leta, sodeloval pa je že na prvem, drugem, četrtem in petem bienalu. Tokrat se predstavlja s penimi skulpturami, ki so na ogled v Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec.

LJUTOMER — V domu kulturne bo ob 20. uri nastopila skupina Pomurskega gledališkega studia s predstavo Rokokojska vojna. Predstavo je ob pomoči Rajka Stuparja režiral Milivoj Roš, nastopajo pa mladi člani s s-mosvoje pomurske združbe ljubiteljev gledališča, ki skušajo zapolniti praznino v času, ko je gostujočih gledališčnikov iz kulturnih središč vse manj.

NEDELJA, 9. JUNIJA

RADENCI — Ob 11. uri se bo pri restavraciji Vikend začel promenadni koncert pihalnega orkestra iz Ljutomera.

Od 10. junija dalje bo v razstavnem salonu hotela Radin na ogled razstava del Jureta Godca iz Celja. Do takrat pa si v omejenem razstavnem salonu lahko ogledate razstavo del kiparja in restavratorka Antona Blatnika iz Maribora.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so — Marjeta Novak: KRISTINA (Založba Borrec), Slavko Pregl: GENIJI V DOLGIH HLAČAH (Mladinska knjiga) in Ruža Vreg: PODEŽELSKA ZDRAVNICA (Pomurska založba).

EPIGRAMI

Feriju Lainščku

(Namesto odgovora na njegov članek Kultura. Kultura! Kultura?)

Čemu rinil bi skoz planke, čemu grizel kislico, krt je skoraj slep na planem, zakaj ga ne bi z motiko?

Basen o nojih

Noj porine glavo v pesek, noj požre žebelj in srt, v golši melje žolčni petek, da zasmili se na smrt.

Noj pririne z glavo v pesku, noj usloči mastno rit, s kremplji grebe po plevelu, pa je zadovoljno sit.

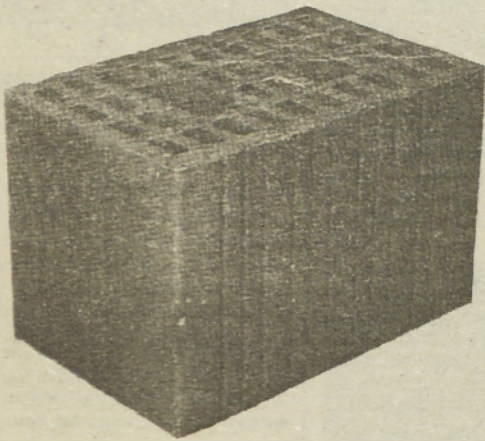
O Iskanjih

Hadil z jacyi brez dlake, grizav, candrav in polit, predel o kulturi zdrahe med Iskanji kot polip.

Milan Vincetič

GRADITELJI!

že danes izkoristite izjemno ugodnost za jutri do 30. junija 1985
opečni izdelki in prevoz po konkurenčnih cenah

Informacije in prodaja

Mercator-Ograd

Industrijsko gradbeno podjetje, p.o. Ormož, Kolodvorska 7

Telefon: (062) 70-211, 70-201
p. p. 15
Ziro račun: 52410-601-10194
Telegram: Ograd Ormož

ZLATI ZNAK — priznanje ZSMS

Republiška konferenca ZSMS je v Ljubljani na posebni slovenski podelila zlate značke ZSMS mladim družbenopolitičnim delavcem, ki so se izkazali s svojim delom v mladinskih vrstah. Med letošnjimi dobitniki je tudi Stanko Kerčmar iz Murske Sobotice, zaposlen v DSSS krajevni skupnosti mesta Murska Sobota, kjer je vodja obrambnih priprav.

Rojen Sobočanec se je šolal na poklicni gostinski šoli v Radencih. Bil je tudi sekretar aktiva mladih v republiškem odboru sindikata delavcev gostinstva in turizma, ko se je v letih 1976 do 1980 kot kvalificirani natakar zaposlil v tozdu Hotela Diana v Murski Soboti. Tu so ga leta 1977 sprejeli v zvezo komunistov. Uveljavil se je zlasti z delom v koordinacijskem svetu ZSMS delovne organizacije Radenska. Tudi po vojaščini je nadaljeval s svojo aktivnostjo med mladimi, ki so ga izvolili za predsednika OO ZSMS Radenska, tozdu Hotel Diana. Nato ga sreča-

mo kot člana raznih organov občinske konference ZSMS, še posebej v centru za obveščanje in propagando ter v konferenci mladih delavcev, kasneje pa v klubski dejavnosti, saj je bil med drugim predsednik skupščine

STANKO KERČMAR — Letošnji dobitnik zlatega znaka ZSMS.

Kluba mladih Murska Sobota, v šolskem letu 1980/81 pa postane njegov upravnik. Poleg tega je neprofesionalno opravljal naloge podpredsednika OK ZSMS.

Pred tem je uspešno končal politično šolo CK ZKS v Ljubljani, aktivno sodeloval na republiški mladinski delovni akciji na Goriškem, kjer je bil leta 1981 tudi komandant. V letih 1981—1984 je bil predsednik OK ZSMS. V mandatnem obdobju 1982—1984 pa predsednik pomurske mladine. Lani se je kot vodja slovenske brigade udeležil zveze MDA Olimpiada 84 v Sarajevu. Stanko Kerčmar se je angažiral tudi v ostalih družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Zdaj je mladinski delegat v občinskem družbenopolitičnem zboru in član kadrovske komisije v RK ZSMS. Udeležil se je tudi 10. in 11. kongresa ZSMS ter 9. kongresa ZKS, za svoje prizadevanje pa je med drugim prejel tudi srebrni znak OF.

Milan Jerše

ODMEV

„PROTIUSTAVNO“ JE USTAVNO

Pridobitev stanovanja je poleg zaposlitve najtežji in z njim največkrat tesno povezan problem

mlade generacije. Na mlade družine pritiska mnogokrat s takšno težo, da ne najdejo izhoda, še manj možne bližnje poti za njegovo rešitev. To povzroča pri enih apatičnost ali rušenje idealov, pri drugih večkrat tudi preuranjene sodbe.

Prav v tem tiči verjetno vzrok kategorične sodbe tipičnega predstavnika mlade generacije, ki mu ta pot ni posuta z rožicami, da je pravilnik za dodeljevanje stanovanj v TO Moda-DO Mura protiuustaven (Vestnik, 23. 5. št. 20, stran 4 »Mladi še vedno zgolj komunalni servis«). Ta trditve je seveda odjeknila v največji in najuspešnejši pomurski delovni organizaciji, kjer to področje rešujejo enotno na osnovi samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih potreb delavcev, pravilniki pa so prilagojeni možnostim, razmeram in potrebam v posameznih temeljnih delovnih okoljih.

Tako itnajo tudi v tozdu Moda pravico do kandidature za pridob-

itev stanovanja vsi zaposleni za nedoločen čas in upokojenci, ki so tu združevali delo in sredstva manj kot 10 let. Sicer pa je osnovno vodilo pravilnika, da tudi ta spodbuja predvsem dobro delo, eno tretjino zbranih sredstev iz stanovanjskega sklada pa tako namenijo za solidarnostna stanovanja občinski stanovanjski skupnosti. Druga oblika reševanja stanovanjskih problemov delavcev je povezovanje z drugimi OZD, kjer so zaposleni zakonci oz. družinski člani. Na poti do stanovanja so pomemben element tudi delovna leta, nikakor pa odločilen.

In kot kaže, je »prevročna« trditve, da lahko za stanovanje kandidira le tisti, ki pri njih združuje najmanj pet let dela, posledica nepoznavanja samoupravnih splošnih aktov. Kajti to je le eden izmed pogojev za pridobitev kredita za stanovanjsko gradnjo po načelu, da naj ga bo udeležen tisti, ki je v te namene tudi že nekaj prispeval.

vp.

MLADI SO DELAVNI

Pred kratkim so osnovni organizaciji Zveze socialistične mladine ustanovili še na Kapci in v Strehovcih, tako da jih je zdaj v lendavski občini že 68, od tega 36 na vaseh, 10 na šolah in 22 v organizacijah združenega dela. V občini je sicer okrog 6 tisoč mladih, starih do 26 let, vendar jih je veliko manj aktivnih. Pravzaprav so še najbolj delavne osnovne organizacije ZSMS na vaseh, delo mladine v organizacijah združenega dela pa bo treba poživiti, da bi bila vsaj tako delavna, kot je mladina v Planiki. Spodbuditi pa je treba tudi aktivnost v mestni organizaciji v Lendavi. Prav v tem mesecu je veliko priložnosti, da se mladi izkažejo. Sicer pa je mladinsko dejavnost zdaj bolj čutiti kot druge mesece. V vseh organizacijah so pripravili prvomajsko kresovanje, nekateri mladinci so sodelovali na občinskem tekmovanju Tito, revolucija, mir; na prireditvi z naslovom Mladi, glasha in šport. Priložnostne programe ob 25. maju so pripravili v vseh mladinskih organizacijah, okrog 40 mladih pa se je udeležilo osrednje slovesnosti ob predaji stafete mladosti v Beogradu. Prireditve ob mesecu mladosti so mladi končali s srečanjem ob Bukovniškem jezeru.

Mladinci iz občine Lendava pa se bodo udeležili tudi zvezne mladinske delovne akcije v Bihaču. Sestavili bodo brigado z okrog 40 člani. Lendavskim brigadirjem se bodo pridružili vrstniki z Madžarske. Tudi lokalno delovno akcijo nameravajo pripraviti. Urejala bo okolico lendavskega gradu in nekdanjo občinsko upravno zgradbo.

S. Sobočan

GORNJA RADGONA

Uspešen začetek jubilejnega leta

Devet delavcev radgonske delavske univerze — ta pomembna izobraževalna ustanova bo kot ena prvih v Sloveniji jeseni obeležila 25 letnico plodnega dela — v prvih mesecih uspešno uresničuje zastavljene naloge. Ker se zaajo prilagajati potrebam združenega dela in ostalih uporabnikov, so že na začetku izobraževalne sezone izvedli 23 različnih izobraževalnih oblik, med katerimi moramo posebej poudariti dve uspešno končani občinski politični šoli.

Zenkrat so temu primerni tudi dosežki gospodarjenja delavcev Delavske univerze Gornja Radgona, ki združuje poleg izobraževalnega dela še enoti občinske matične knjižnice in avtozola. V prvem četrtletju so ustvarili več, kot so pričakovali, vseh prihodkov skupaj je 4 milijone dinarjev, oziroma 2,4 milijona dinarjev dohodka, čistega dohodka pa za izisto tisoč dinarjev manj. Vendarle pa tudi gospodarski dosežki niso pravi porok za naprej, kajti pri tem so predvsem odvisni od združenega dela, v večini delovnih organizacij pa ne premorejo planov potrebnega izobraževanja svojih delavcev, ki bi morali biti osnova za načrtno delovanje delavske univerze.

vp.

ODREDBA O PRODAJI!

3. 7. 1985 ob 9. uri bo v sobi št. 12. spodaj navedenega sodišča javna dražba nepremičnin 1/1 vl. št. 92 k. o. Pertoča s parc. št. 671 travnik v izmeri 15 a 81 m², parc. št. 675 travnik v izmeri 5 a 17 m² in parc. št. 1428 gozd v izmeri 14 a 27 m². Cenilna vrednost in najmanjši ponudek znašata 84.770,- din.

Temeljno sodišče v Murski Soboti
Enota v M. Soboti, dne 29. 5. 1985

Pred 40 leti je vzhajala krvava zarja

Ivan Ros-Jan

Okrajni odbor OF Ljutomer v akciji

Na svoji prvi seji je okrajni odbor OF okraj razdelil na tri operative terene: prvi za območje takratnih občin Ljutomer in Cezanjevci na drugi teren občine Veržej s sedežem v Križevcih in tretji območje občin Mala Nedelja (Bučkovci). Na teren so vedno šle skupine aktivistov pod vodstvom enega ali dveh članov okrajnega odbora OF s konkretno določenimi nalogami in redno so morale poročati o stanju na terenu in o svojem delu. Iz ohranjenih virov je razvidno, da je bila dejavnost okrajnega odbora OF Ljutomer zelo pomembna za kasnejše dogodke. Prebivalstvo je aktiviral za organiziranje borbo proti okupatorju, predvsem z formiranimi krajevnimi in vaškimi odbori OF ter odbori AFŽ in ZSM tako za razne sabotažne akcije zoper okupatorjevo oblast in njegove ukrepe kakor tudi v pripravah na prevzem oblasti ob predvidenem umiku nemške armade preko tega območja, obenem pa za vključevanje v partizanske brigade. Delalo se je tudi na povezavi območja Strigova—Razkrižje z okrajem Ljutomer. Novembra 1944 smo organizirali lastno ciklostilno tehniko. Pisalni in raznoševalni stroj smo zaplenili nemškemu upravitelju Ribičevemu mlinu v Cezanjevcih ob komemoraciji na grobu talcev, ustreljenih pri mlinu. Komemoracijo smo organizirali sami. Raznoševali smo letake in organizirali trosilne akcije, pisali razne parole, opozorila na pisma nemškim učiteljem, naj prenehajo s poukom in potujčevanjem naših otrok, zastraševali smo nemške funkcionarje, naj opustijo svoje delo in odidejo, še posebej smo svarili razne domače omahljivce na vključevanje v OF in podobno. Lastnega arhiva iz konspirativnih razlogov nismo formirali, tako se je iz vsega, tudi tistega, kar smo pošiljali višjim forumom, malo ohranilo. Ohranjeno je poročilo s 1. 1. 1945 in še prej 20. 12. 1944, namenjeno vsem krajevnim organizacijam OF okraja Ljutomer in v vednost okroženemu odboru. Politično smo zelo uspevali z mitingi po vaseh. Tega načina dela smo se v začetku nekoliko bali, kajti zlahka bi prihajalo do izdaj naših poverjenikov OF ter članov vaških in krajevnih organizacij OF. Naš strah je bil odveč, kljub nekaterim prijavam okupator ni več imel prave moči in se je bolj bal nas kot mi njega. Prvi tak miting smo organizirali v Vogričevcih. Intenzivno smo se trudili, da so mobilizirani domačini pobegnili iz nemške vojske ali pa se vpoklicem niso odzivali. Te smo usmerjali v partizanske enote, čeprav smo imeli stalne težave z zveza-

mi do Kozjaka, posebne težave pa nam je povzročala Drava, za tiste, ki smo jih usmerjali na Pohorje. Zaradi prekinjenih zvez ali nepričakovanih zased sovražnika so se nam že odpravljene skupine vračale in razbijale. Raslo pa je skrivništvo, v prehodu iz leta 1944 na 45 se skoraj nihče več ni odzval pozivom v nemško vojsko. Naša osrednja naloga je bila ustanavljanje organizacij OF, pri tem nismo imeli posebnih težav. Nekoliko težje je bilo le v mestu Ljutomer, odkoder smo zaupnike sklicevali v bližnje kraje. Tako smo odbor OF za mesto Ljutomer ustanovili na sestanku z zaupniki v Vauptičevih zidanicah v Železnih dverih. Zelo aktivne so bile tudi mladinske organizacije v Borecih, Grlavi, Logarovcih, Kamenščaku, Vidoncih, Vogričevcih, Mali Nedelji, Bučkovcih in še ponekod. Krepili so se tudi aktivni SKOJ. Ponekod so imeli starejši predhodke o aktivnosti mladine. Nekoliko težav smo imeli tudi s tem, kje naj bo sestanek. Tako smo se n. pr. v Noršinih prvič sestali v lončarski peči pri lončarju Žuniču, v Križevcih v skladišču Gotlih, ponekod pa tudi kar pod kozolcem. Ščesoma so predhodki odpadali in so bile seje običajno pri sekretarju odbora ali pri kakem članu odbora, kjer je pač bilo ugodneje. Do konca leta 1944 smo skoraj po vseh vaseh že imeli ustanovljene odbore OF, z njimi smo poslovali tudi s ciklostilnimi okrožnicami, dve sta ohranjeni (od 20. 12. 1944). Ob osvoboditvi v okraju Ljutomer ni bilo kraja, kjer ne bi deloval krajevni ali vaški odbor OF.

Območje Strigova—Razkrižje je v predvojni Jugoslaviji spadalo v srez Ljutomer, NOG na tem območju je obdelano precej pomankljivo, to pa zaradi skromnih arhivskih virov. Drago Novak v svoji knjigi Prekijja v NOB navaja, da so leta 1941 na tem območju aktivno delovali domačini: inž. Hedžet in njegova sestra, Kovač in njegov brat ter Metod Senčar. Omenjena je tudi aktivnost, ki jo je vzpostavil Slavko Ivanjšič jeseni 1943 z Milanom Altom. Iz arhivskega gradiva CK KPS je razvidno, da je bil tam septembra 1944 postavljen terenski odbor OF. V drugi polovici decembra pa je Ferdo Godina ustanovil okrajni odbor OF Strigova, člani niso omenjeni. Konec novembra oz. v začetku decembra 1944 smo s kurirsko vezo TV 15 prišli na teren Razkrižja. Z menoj sta prišla kurir Makoter-Rigo in aktivist ter borec Jože Kralj-Trpk, ki je na teren najbolj poznal. Kurir Rajner, domačin, pa nas je povezal z domačimi aktivisti OF. Skupno

smo ocenili stanje, seznanili so nas o partizanskih postojankah in zaupnikih OF. S štrigovskim predelom pa se nismo uspeli povezati; ugotovili smo, da na tem območju delujejo hrvaški aktivisti, torej v povezavi s Čakovcem in Varaždinom, v skupini aktivistov pa je deloval tudi Aleksander Krauthaker, doma iz Pritridge pri Strigovi. Skupaj z domačimi aktivisti smo obiskali nekatere njihove zaupnike. Ob zaključku nekajdnega obiska smo se dogovorili, da bomo tudi vnaprej povezani po kurirski vezi TV 15. Na izredni seji 5. jan. 1945 je prišlo do delne reorganizacije okrajnega odbora OF. Delo sekretarja je prevzel Branko Bernot-Aljaž, Ivan Ros pa je prevzel posebne naloge na štrigovsko-razkriškem območju. Prej pa sva z Aljažem obiskala skoraj vse organizacije OF na vseh treh operativnih terenih. Bernot je žal le malo časa deloval v okraju Ljutomer, saj je že 3. februarja 1945 padel v bitki s kozaki pri Žaluku v Logarovcih. Dan pred smrtjo smo imeli še sejo okrajnega odbora OF, kjer naju je z Jožkom Slavičem sprejel v KPS. Po njegovi smrti sem moral ponovno sprejeti naloge sekretarja okrajnega odbora OF. Iz vseh teh razlogov smo na štrigovsko-razkriški teren ponovno odšli v prvi polovici februarja 1945, in to v istem sestavu kot prvič. Z nami sta bila še član pokrajinskega odbora OF Jože Kocbek in njegov spremljevalec. Tudi sedaj smo potovali po kurirskih zvezah TV 15 in vzpostavili stik z aktivisti takratne madžarske občine Razkrižje. Ob obisku terena smo ugotovili, da obstaja že 9 vaških odborov OF. V vasi Jalšovec so neki večer proslavljali odhod mladih mobilizirancev v madžarsko vojsko. Obiskali smo to njihovo »slavje« in ga spremenili v partizanski miting, vse mobilizirance pa pregovorili, da gredo v NOV. Vsi so naslednjo noč prišli na javko, od koder so jih kurirji odpeljali do Logarovec in od tam naprej proti Kozjaku. Iz dnevnika je razvidno, da smo 13. februarja 1945 v vasi Stanjevci nenadoma napadli manjšo madžarsko vojaško postojanko. Odpora niso nudili. Slekli smo tri vojake ter jih v spodnjem perilu spodili v njihovo vojaško enoto, odkoder so nato streljali celo noč. Naslednji dan so divjali po terenu, v gozd iz katerega smo jih opazovali, pa niso upali. Tudi sam sem oguljeno civilno obleko zamenjal z madžarsko uniformo, ki me je vse do osvoboditve spominjala na ta dogodek. 19. februarja 1945 smo imeli sestanek vseh aktivistov na tem terenu. Iz ohranjenega zapisa je razviden

podatek, da je bila organizacija OF v razkriški občini, v štrigovski pa je aktivirana bolj mladina. Ugotovili smo, da na ta teren bolj zahajajo hrvaški partizani, okupator pa ima tri postojanke s po 56 graničarji (Šafarsko, Stojinci, Sv. Martin), od katerih je polovica brez orožja. Na orožniški postaji v Strigovi pa je 20 orožnikov v dveh vojaških postojankah, v katerih so predvsem rekruti iz Banata, morala vojaštva pa zelo slaba. Tam je tudi vojaška bolnica. Pojavov dezerterskega kljub temu ni bilo. Med drugim pa smo bili na tem sestanku vsi soglasni, da se štrigovsko-razkriško območje priključi k okrajnemu odboru OF Ljutomer, v katerega smo izvolili Ivana Horvatiča-Slavka in Aleksandra Krauthakerja-Oskarja, v okrajni plenem OF pa Simona Kutnjaka, Blaža Zerkoviča, Peka in Draga. Obenem smo ustanovili terensko vodstvo aktivistov — aktiv OF z naloge, da organizira in vodi NOG na tem terenu do osvoboditve. Sekretar aktivna je postal Ivan Horvatič, člani pa Aleksander Krauthaker, ki je bil obenem zadolžen za vojne in obveščevalne zadeve, Simona Kutnjeka, odgovornega za agitacijo in propagando, Blaža Zerkoviča za gospodarstvo in finance, za delo z mladino pa takratnega predsednika ZSMS, Janka. Vsem smo izročili legitimacije OF ter jim naročili naj izdelajo seznam vseh ilegalcev in seznam izdanih legitimacij. Prav tako smo se dogovorili, da bo zveza z okrajnim odborom OF vsak ponedeljek in petek, za zvezo odgovarjajo Oskar, Slavko in Bogdan, naslednja seja aktivna pa bo 11. marca 1945. O tej izvršeni nalogi sem 26. febr. 1945 poročal na seji okrajnega odbora OF Ljutomer. Ponovno sem bil namenjen na ta teren 27. februarja s sekretarjem okrožnega odbora OF Viktorjem Stoparjem, toda kosaška zaseda na Kamenščaku nas je v borbi razdvajala in s Stoparjem sem izgubil zvezo. Pozneje je bil prehod na štrigovsko-razkriško območje onemogočen, kajti Nemci so od Mure do Drave intenzivno gradili obrambno četo, ki je bila stalno zasedena, dokler se v maju 1945 ob prodoru RA in bolgarskih enot niso umaknili. Decembra 1944 so bili v okrajni odbor OF Ljutomer vključeni še Alojz Pihlar-Savo, kot pomočnik vojnega re. renta, po smrti Rastka (3. 2. 1945) pa je prevzel dolžnost referenta Ferdinand Kosi-Pavliha, načelnik NZ, Marija Kolarič-Mira za organizacijo AFŽ, pozneje pa še Stefan Hoha za preskrbo v tej sestavi je deloval okrajni odbor OF vse do in še nekaj časa po osvoboditvi.

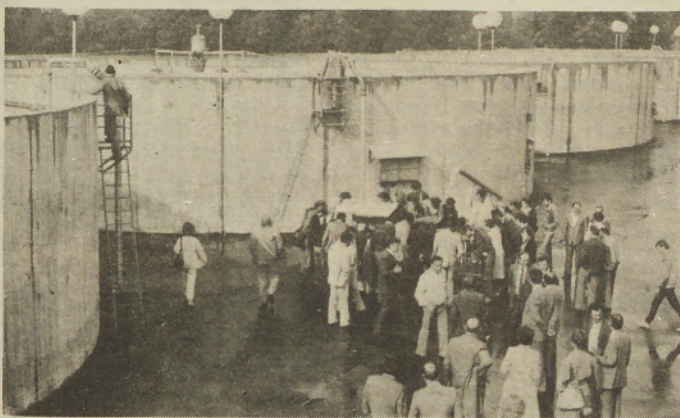
NOVA, SODOBNA TEHNOLOGIJA VZREJE PUJSKOV

Ob letošnjem 29. občinskem prazniku ljutomerske občine je DO Ljutomerčan, toz Poljedelstvo in živinoreja, predala namenu nov vzrejni objekt in gnojnično napravo. Celotna naložba je vredna 184,2 milijona dinarjev, del tega je bilo posojilo mednarodne banke, del je posodila Ljubljanska banka, nekaj pa so primaknili tudi v delovni organizaciji. Za gradnjo so se odločili iz dveh razlogov: reševanje pereče ekološke problematike, ki je nastala pri rekonstrukciji in zagotovitvi optimalnih življenjskih pogojev za vzrejo pujskov.

Farma Ljutomer — Cven je bila zgrajena 1959. za letno proizvodnjo 8.000 pitancev. Takratna tehnologija je poznala samo dve fazi: prailišča za pujske z odstavitvijo na 50. dan in pitailišča za pisanje od odstavitve s težo 25 kilogramov do prodaje s težo 90 kilogramov. To tehnologijo so v letih 1960—65 izpopolnili in posodobili, povečali proizvodnjo

zam je prirejen celotni objekt z izredno racionalnim izkoriščanjem prostora. Na farmi Cven pa se zaključuje proizvodni proces pitanih živali.

Gnojekva odteka samodejno po samoodtočnem sistemu v kanalizacijo do gnojničnih naprav, kjer se tekoči in čvrsti del gnojke ločita za nadaljnjo uporabo v poljedelstvu. Trdi del gnoja

na 10.000 pitancev letno in skrajšali laktacijo na samo 28 dni. Tako proizvodnja je ostala celih 10 let, ko so pričeli ponovno vlagati v živinorejo v družbenem in zasebnem sektorju na temelju kooperacijske proizvodnje. Uvedli so najsodobnejšo tehnologijo z delitvijo proizvodnega procesa, med kooperacijsko proizvodnjo v zasebnem sektorju in družbeno proizvodnjo na farmi bekobov na Cvenu, ki je temeljila na izkušnjah farme v Ihanu.

Z lastno proizvodnjo pujskov na cvenski farmi se je količina povečala na 24.000 pitancev letno. V kooperacijskih malih farmah poteka proizvodnja do odstavitve (pri teži med 5 in 7 kilogramov), na farmi pa se nadaljuje vzreja do teže 100 kilogramov. Na malih farmah se zaključijo proizvodni ciklus plemenske živali od osmenitve, gravidnosti, laktacije, odstavitve, do ponovnega pripusta. Tem proizvodnim fa-

se vskladišči na podstavku prirejenem za gnoj, tekoči del gnojke pa se transportira v cisterne, kjer se zrači. Nove cisterne lahko sprejmejo 10.200 kubičnih metrov gnojke, kar zadostuje za 120 dni. Iz cistern se prezračena gnojekva vozi na njive družbenega in zasebnega sektorja, čvrsti del gnoja pa uporabljajo za gnojenje vinogradiških in poljedelskih površin.

Z gradnjo vzrejnega objekta so v DO Ljutomerčan rešili najhujše težave faze pitanja malih pujskov, z gradnjo gnojničnih naprav pa rešili velik ekološki problem farme in širše okolice, kjer je tudi kopališče Banovci. Pridobili so oplemeniteno gnojekvo, ki nima več neprijetnega vonja, in kakovosten organski gnoj, ki bo zmanjšal potrebo po mineralnih gnojilih, ki jih na trgu ni dovolj. Povečala pa se bo tudi zmožljivost od sedanjih 24.000 na 29.000 pitanih prašičev letno.

Dušan Loparnik

Kmetje povečujejo pridelavo hrane

Kmetijska zadruga Lendava ima 5 temeljnih zadrugskih organizacij: Lendava, Dobrovnik, Turnišče, Hotiza in Črenšovci. V zadrugo je včlanjenih 1300 kmetičkih gospodarstev; le-ta imajo pogodbe o trajnejšem sodelovanju in o oddaji tržnih presežkov, lahko se potegujejo za posojila, so voljeni v organe zadrug, z zadrugo oziroma njenimi TZO pa sodeluje še kakih 1800 kmetov. V zadrugi je zaposlenih 96 delavcev, od teh jih ima 31 srednjo, 9 višjo in 1 visokošolsko izobrazbo.

To je le nekaj osnovnih podatkov, s katerimi nam je posredoval direktor zadrug JOŽE VIDIČ. Sicer pa preberite naš »kmetijski intervju«.

VESTNIK: Kmetje na območju lendavske občine niso imeli nikoli veliko zemlje. Pač posledica preteklosti, ko je bilo na kmetijah mnogo otrok in se je zemlja delila. Kakšno je stanje zdaj?

JOŽE VIDIČ: Res je — zemlje je malo: v poprečju imamo kmetije z 2,20 hektarja zemlje, kar je pa seveda premalo, če hočemo gospodarno izkoriščati kmetijsko mehanizacijo. Ugotovili smo, da je v lendavski občini nekaj čez 6 tisoč kmetij, od katerih jih ima tretjina v poprečju 1 hektar zemlje, druga tretjina 2,5 hektarja in tretja tretjina do 4 hektarje. Od površine zemlje je potem seveda odvisna količina proizvodnje, pa naj gre za poljedelstvo ali živinorejo. Je pa res, da je proizvodnja vsako leto večja.

VESTNIK: Verjetno zaradi sodobnih agrotehničnih ukrepov.

JOŽE VIDIČ: Seveda! Tako člani zadrug, kakor kooperanti dobro obdelujejo zemljo. Iz nje hočejo stisniti kar največ tudi delavci; zaposleni v združenem delu, kajti osebni dohodki so nizki, in zato hočejo s pridelki na njivah ali v vinogradih, prav tako pa tudi v živinoreji, pridobiti še kak dinar za družinski proračun. Veseli nas, da so tudi lendavske kmetije na trdnih temeljih. Seveda pa največ pričakujemo od kmetovalcev, ki jim je delo na posestvu edini vir dohodkov. Vsi ti so člani zadrug in kar največ prispevajo za našo prehrano.

VESTNIK: Pridelovanje krompirja ima na območju vaše zadrug že tradicijo, v zadnjih letih pa vse več kmetovalcev prideluje tudi pšenico. Bila so leta, ko zadruga ni odkupila nič te poljščine, zdaj pa ...

JOŽE VIDIČ: Tržnih presežkov oziroma na temelju po-

godb pridelane pšenice je vse več; predlani so kmetje našo zadrugo oddali 2.200 ton pšenice, lani pa 3.000 ton. Tokrat so sklenjene pogodbe za pridelavo pšenice na površini tisoč hektarjev, naša zadruga pa naj bi letos odkupila 3.300 ton pšenice. Če bo letina ugodna in odkupna cena spodbudna, bomo planske obveznosti prav gotovo izpolnili.

VESTNIK: Bo tako tudi s sladkorno peso?

JOŽE VIDIČ: Lani smo odkupili 9120 ton sladkorne pese. Seveda si prizadevamo, da bi tudi letos pridelali kar največ te poljščine, ki se je na našem območju že precej uveljavila. Letos smo jo posejali na površini okrog 180 hektarjev. Pridelavo so zlasti povečali na območju TZO Hotiza in Črenšovci, manj na območju TZO Dobrovnik in Turnišče. Vzroki so predvsem objektivni: na teh dveh območjih se sklad zasebnih kmetijskih zemljišč zmanjšuje, ker jih odkupuje družbeni sektor.

VESTNIK: Pa krompir in krompirja?

JOŽE VIDIČ: Lani je naša zadruga odkupila 2600 ton krompirja, vendar je bilo tržnih viškov več; del krompirja so prodali v Medimurje. Pridelava krompirja se pri nas povečuje, zlasti po 1980. letu, ko pridelovalci sadijo izbrane sorte. Letos smo jim priskrbeli 100 ton semenskega krompirja, zlasti sorte dezire.

Koruze pri nas pridelujejo veliko; uporabljajo jo za siliranje, nekaj pa je tudi izluščijo. Zadruga je lani odkupila 400 ton koruze, predvsem tiste, ki je zrasla na komasiranih in melioriranih njivah na območju Pinc. Pridelali so jo na 90-htkarski parceli.

VESTNIK: Kako pa je z uvažanjem novih vrst poljščih oziroma vrtnin?

JOŽE VIDIČ: Bolj slabo kaže. Lani smo na primer pri Dolgi vasi posejali 10 hektarjev

njiv z ajdo. Izbrali smo donosno rusko sorto in računali na dober pridelek, vendar nas je razočarala: na hektarju je zrastle 900 kilogramov. Od vrtnin smo spodbujali zlasti pridelovanje kumaric, toda ni bilo pravega zanimanja, čeprav je zanje potrebna manjša površina, vendar pa pridne roke. Kumarice je pač treba sproiti obirati. S tem pa ni rečeno, da smo to pridelavo povsem opustili: na območju TZO Črenšovci je lani kumarice pridelovalo 14 kooperantov na skupni površini okrog 1 hektarja, letos pa so obseg površin s kumaricami še povečali. Pridelovali bodo tudi zelje in rdečo peso za kamniško Eto.

VESTNIK: Ali se strinjate z mnenjem, da so naši kmetovalci predvsem živinorejci?

JOŽE VIDIČ: Govedoreja oziroma prašičereja na območju kmetijske zadrug Lendava je resnično velika. Lani je naša zadruga prevzela od članov oziroma kooperantov 8747 prašičev, kar je veliko več kot leto prej in tudi precej več kot smo predvideli z načrtom odkupa: 6000 prašičev. Tudi letos načrtujemo tolikšen odkup prašičev. Pri govedu pa nismo dosegli načrta; predvideli smo odkup 4500 govejih pitancev, odkupili pa smo jih 3914. To pa seveda ne pomeni, da se naši rejci niso izkazali. Spitali so veliko več, vendar pa so živino prodajali tudi na Hrvaško, kjer so bile večkrat višje cene kot pri nas.

VESTNIK: Menda se zdaj najbolj splača pridobivanje mleka?

JOŽE VIDIČ: Na območju občine Lendava je okrog 6400 krav, mleko pa prihaja v zbiralnici od 4500 krav. Lani smo na našem območju odkupili 67 tisoč 324 litrov mleka, kar je očiten rekord. Spodbudna je bila cena. Tudi letos smo zadovoljni z oddajo mleka in računamo na povečanje za najmanj 5 odstotkov. V naši občini imamo 33 odkupnih postaj, od katerih le 2 še nimata urejenih hladilnih naprav, na ostalih pa mleko pobirajo zjutraj in zvečer, kar seveda vpliva na večjo ceno. Čeprav se količina oddane mleka predvsem povečuje od maja, ko je že zelena krma, pa smo že v januarju in februarju ugotovili, da je mleka več kot lani v istem obdobju, po čemer sklepamo, da bomo letos odkupili veliko več mleka, kot smo predvideli.

VESTNIK: Lendavska občina se industrializira, kot pa je razbrati iz vaših odgovorov, ostaja kmetijstvo še vedno zelo pomembna panoga. Temu v prid govori tudi to, da ne zanemarjate melioracij, komasacij ...

JOŽE VIDIČ: Zaradi pozidave se sklad kmetijskih zemljišč zmanjšuje, zato je treba usposobiti manj rodovitne površine. To dosegamo z različnimi zemljiškimi posegi. V tem srednjeročnem obdobju smo načrt melioracij in zlozbe zemljišč izpopolnili: na območju Pinc in Doline smo osušili in združili 150 hektarjev, na območju Turnišča pa smo zložili 415 hektarjev zemlje. Na izsušenih in strnjenih površinah bo seveda večji pridelek in tudi uporaba kmetijske mehanizacije bo smotrnejša. Zdaj je v izdelavi nov projekt za melioracije in komasacije na novem območju Turnišča, zajel pa bo 350 hektarjev. V naslednjem srednjeročnem obdobju pa bomo ustrezne zemljiške posege (ponekod melioracije in komasacije, drugo samo zlozbo zemljišč) opravili na območju Strehovec in Dobrovnika 350 hektarjev, Renkovec 150, Nedelice 400, Gomilice 450 in Kobilja 200 hektarjev. Seveda so načrti odvisni od denarja, vendar bomo sredstva morali zagotoviti, kajti na slabi zemlji ni ustreznega pridelka.

Pogovarjal se je
ŠTEFAN SOBOČAN

SODOBNEJŠE SPRAVILO KRME

Konec maja sta Agrooprema DO Potrošnik iz Murske Sobotice in tovarna kmetijskih strojev SIP Sempeter organizirala predstavitev linije strojev za spravilo zelene krme ter sena.

Predstavitev, ki so ji bili udeležili veliko število zainteresiranih kmetovalcev, sta bili na dveh mestih. V Križevcih pri Ljutomeru so nove stroje predstavili za kmetovalce iz ljutomerske in lendavske občine, v Sodišinih pa za kmetovalce iz radgonske in soboške občine.

Prva novost, ki so jo prikaza-

li, je bil gnetilnik na rotacijski kosilnici, ki nalomi rastlinska stebela. Tako voda hitreje izhlapi (za 35 odstotkov), kar pospeši sušenje v prvih šestih urah. Poleg tega, da se skrajša čas sušenja, je manjša tudi izguba listov in hranilnih snovi, ker rotacijska kosilnica z gnetilnikom zeleno maso narahlo naloži v redi. S tem je omogočeno kroženje zraka znotraj redi medtem, ko z obračanjem večina listov odpada.

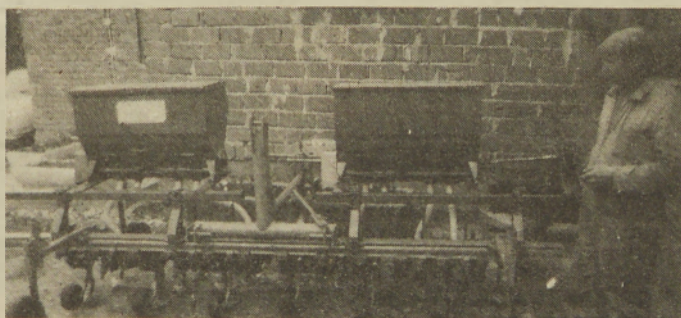
Novi rotacijski obračalnik SRO je narejen v treh širinah,

njegova prednost je v tem, da bistveno manj poškoduje travo in jo enakomerno raztrosi po površini in s tem omogoči boljše sušenje. Tretja novost je bil vrtačasti zgrabljajnik z delovno širino 280 in 500 cm, ki je namenjen grabljanju uvele ali suhe krme v redi. S preklapljanjem lahko zgrabljajnik krmo v eno ali dve redi. Zadnja faza spravila krme je nakladanje. Na predstaviti so prikazali nakladalno rezalno prikolico NRP, ki jo večina kmetovalcev že pozna.

B. Peček

Domači kultivator za polovico cenejši

Združeni kmetje, kooperanti KZ Panonka, ki so letošnji plan setve sladkorne pese izpolnili skoraj stoodstotno, so za potrebe pridelave pese sami poskrbeli tudi za izdelavo kultivatorja za medvrstno obdelavo sladkorne pese, ki jih je Metalna — RAU iz Maribora pred časom prenehala izdelovati. V temeljni organizaciji kooperantov Murska Sobotica

Alojz Kolmanič iz Kroga je začel za potrebe kooperantov Kmetijske zadrug Panonka sam izdelovati kultivatorje za medvrstno obdelavo sladkorne pese. Ti se prav nič ne razlikujejo od tovarniških, so pa znatno cenejši.

TURNIŠČE: cene pujskov

Ponudba pujskov na sejmu v Turnišču je tokrat spet nekoliko porasla. Minuli četrtek, 30. maja, so rejci ponujali kar 164 pujskov, starih od 7 do 10 tednov. Cena se je gibala med 9.000 in 12.000 dinarji za par, prodali pa so le okrog 75 živali.

Podobno je bilo tudi predzadnji četrtek, ko je bila cena nekoliko višja, vendar je bilo takrat manj pujskov, le 123.

Sejem se pričinja vsak četrtek ob 6. uri.

Padec prodaje mesnih izdelkov

V tozdu Mesoizdelki v Gornji Radgoni so zaklali nekoliko manj goveda kot v istem obdobju v lanskem letu, pri zakolu prašičev pa so povečali zakol za 25 odstotkov. Povečana je tudi izdelava suhomesnatih izdelkov (za 20), izdelava klobas pa je padla za 14 odstotkov. Izvoz je približno enak lanskemu, izvoz živega goveda pa se je povečal za 1,5-krat. Poslovanje s finančne strani ni ravno zadovoljivo, saj so prvo četrtletje končali z izgubo 8,8 milijona. Glede na položaj v prašičereji pa je bilo poslovanje dobro. Negativni poslovni rezultat je posledica odnosov v reprodukcijski verigi. Razen cen reprodukcijskega materiala pa obremenjujejo proizvodnjo narasle zaloge 420 ton mesa za predelavo. To pa kaže na nujnost ukrepanja, kajti če tega ne bo, bo poslovanje do konca leta porazno. Glede na stroške in obresti so znižali cene 13 izdelkov, da bi pospešili prodajo.

J. Votek

DELAVKE ELRADA NA POLJIH RADGONSKEGA KMETIJSKEGA KOMBINATA

REDČIJO SLADKORNO PESO

Kljub nekaj odporu se je 80 delavk in delavcev temeljne organizacije Proizvodnja elektrone in elektromehanike DO Gorenje Elrad spoprijelo z red-

čenjem sladkorne pese temeljne organizacije Kmetijstvo Črnci KK G. Radgona. Ta sicer dokaj nenavadna rešitev je bila praktično najbolj smotrna

za oba radgonska delovna kolektiva. Proizvodnja kanalnikov v Elradu namreč tako bremeni skladišče in s tem obratna sredstva, da bi nadaljnja proizvodnja položaj samo slabšala, sladkorna pesa pa ravno te dni, potrebuje pridne roke. Delavke Elrada so stroje zamenjale z motikami 27. maja, peso pa naj bi razredčile v osmih do dvanajstih dneh. Čeprav je to »nepopularna« odločitev, je za obe delovni organizaciji koristna. Kombinatom za delavke Gorenja Elrad za čas redčenja sladkorne pese povsem nadomestil osebne dohodke. Nekaj deset časno zaposlenim delavk Gorenja Elrad — še kako potrebnih pred časom zaradi velikih poslov pri izvozu kanalnikov — pa zaenkrat ne bo potrebno postaviti na cesto.

vp

Skupine po 25 delavk in delavcev razredčijo 8 hektarjev sladkorne pese dnevno

Ne vse po načrtih

Z resolucijo o politiki uresničevanja družbenega plana soboške občine v letu 1985 je načrtovana rast družbenega proizvoda za 3 odstotke, industrijske proizvodnje za 3 odstotke, kmetijske proizvodnje za 4 odstotke, izvoza na konvertibilni trg za 14 odstotkov, zaposlovanja za 2 odstotke in produktivnosti dela za 1,5 do 2 odstotka. Ob upoštevanju cen ocenjujejo, da se je v prvem trimesečju letošnjega leta družbeni proizvod realno znižal za 5 odstotkov. Negativna so še nekatera druga gibanja. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta je namreč industrijska proizvodnja nižja za 2 odstotka, produktivnost pa celo za 6,5 odstotka. Nekoliko nižja od načrtovane je tudi rast zaposlovanja, ki dosega 1,6 odstotka. Poleg tega so realni osebni dohodki upadli za 6 odstotkov. Po drugi strani pa se je izvoz blaga in storitev povečal za 46 odstotkov, samo na konvertibilni trg za 48 odstotkov. Na tako močno rast je vplival izvoz storitev — »lohn« — poslov največje delovne organizacije Mura, saj v sestavi celotnega izvoza gospodarstva »občine« predstavljajo kar polovico. Brez upoštevanja izvoza storitev bi bil izvoz blaga višji komajda za 4,4 odstotka, izvoz na konvertibilni trg pa celo nižji za 3,2 odstotka.

Zaskrbljuje prav gotovo podatek, da je v prvih treh mesecih industrijska proizvodnja v primerjavi z enakim obdobjem lani nižja za 2 odstotka. Občutno nižja je zlasti v kovinsko-predelovalni industriji, v katero sodijo Panonija, Blisk, LIV Rogaševci in SCT Mehanični obrati. Nič boljše ni v lesni industriji, kjer se je proizvodnja zmanjšala kar za 13 odstotkov, v živilsko-predelovalni industriji je manjša za 3, v grafično-predelovalni industriji pa za 1 odstotek. Proizvodnja se je povečala v industriji gradbenega materiala in v tekstilni industriji — za 3 odstotke. In še podatek o povprečnih mesečnih čistih osebnih dohodkih na delavca, ki so znašali 33.851 dinarjev, kar je v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta za 61,5 odstotka več. Pri tem so delavci v gospodarstvu prejeli v povprečju 32.886 dinarjev mesečno, v negospodarstvu pa 38.310 dinarjev.

Vsi ti podatki soboškega gospodarstva v prvem četrtletju letošnjega leta zbuja jo skrb. Kritično je treba ugotoviti, da se z občinsko resolucijo načrtovani cilji in usmeritve ne uresničujejo. Razen upadanja pomembnih kazalcev gospodarskega razvoja je zaskrbljujoče tudi močno zaostajanje zgub in števila zgburjev. Rast dohodka v soboški občini je 19,7-odstotna, ob neupoštevanju dejavnosti kmetijstva in kovinsko-predelovalne industrije, ki beležita padec dohodka je tudi samo 32,3-odstotna.

To pa je znatno pod povprečno republiško rastjo, ki znaša 53,4 odstotka. Neugodno je tudi naraščanje zalag, obveznosti za posojila in slaba likvidnost organizacij združenega dela. Visoka rast cen pa v celoti razvrednoti že itak nizka gospodarska gibanja v soboški občini. Prav močna odstopanja od resolucijskih ciljev pa lahko pomenijo nevaren korak nazaj tako v razvoju organizacij kot tudi v celotnem razvoju občine.

Milan Jerše

GOLFTURIST. TOZD NARAVNO ZDRAVILIŠČE LENDAVA

Vse več gostov

Zanimivo je, da je v novem lendavskem hotelu Lipa v poletnih mesecih manj gostov kot spomladi, jeseni in pozimi. Je pač tako, da se v tem času obiskovalci »preselijo« v termalno kopališče Terme v Petišovce, pa drugi strani pa so nekateri sicer stalni gostje v tem času na dopustu na morju. Tujci, in teh je v Lendavi vsako leto več, pa v juliju in avgustu prihajajo v manjšem številu, ker jim je »prevroče«.

In kaj zdaj? Kot nam je povedala vodja prodaje hotela Lipa, Katica Solar, si prizadevajo, da tudi v poletnih mesecih hotel ne bi sameval. Povečali so propagando, razširili so sodelovanje z agencijami tako doma kot na tujem: vse to naj bi pripomoglo k

povečanju števila gostov v juliju in avgustu. Za ostale mesece si ne delajo skrbi, saj dosegajo primerno zasedenost prenočitvenih zmogljivosti. Trenutno je 70-odstotna zasedenost. Lendavski hotel Lipa, ki je B kategorije, ima 143 postelj.

K večjemu obisku v hotelu veliko prispevajo zdraviliške usluge. Zdravijo revmatična obolenja in obolenja gibal po poškodbah. Pred kratkim pa so ob klasični in magnetni akupunkturi uvedli še lasersko akupunkturo. Novost je med bolniki deležna velikega zanimanja.

V lendavskem hotelu Lipa sicer želijo kar največ gostov, vendar pa ne na škodo miru, ki naj vlada v hotelu, v katerem prebi-

vajo ljudje, potrebni miru in počitka. Torej ne prirejajo zabavnoglasbenih prireditev (razen nekaterih tradicionalnih), ampak za prijetno počutje nekajkrat tedensko poskrbe z nežno glasbo.

Lendava in okolica sta prav tako zanimivi za goste. Le-ti se čisto sprehodijo tudi v gorice. Dobro obiskani so pikniki, ki jih prirejajo za svoje obiskovalce, in prav tako izleti po Pomurju. Skoraj vsi gostje iz tujine (to so zdaj predvsem Nemci) se čez čas, vsekakor pa ob letu, spet vrnejo v Lendavo, saj — tako pravijo — to so poceni gostinsko-zdraviliške storitve, hotel ni velik, v njem je mir, pa tudi okolica je privlačna. Dobro je, ker mnogi, ki pridejo drugič, tretjič... pripelejo še svoje znanke. Dobra ustna propaganda torej veliko pomeni.

Slej ko prej pa bo ob lendavskem hotelu bolj živo v poletnih mesecih. V neposredni bližini namreč krajevna skupnost Lendava gradi olimpijski bazen. Upravičeno je torej pričakovanje, da se bo trlo kopalcev. Če bo drugače, potem so se graditelji (in investitorji) močno uštelili. Čeprav nekateri pravijo, da bi v lendavski krajevni skupnosti v tem času bolj rabili kaj drugega kot bazen, zdaj ni več koraka nazaj: z deli je treba nadaljevati in bazen usposobiti vsaj do prihodnje kopalne sezone. Gradbišče bazena zdaj sicer nekoliko kazi podoba okrog hotela, na kar opozarjajo tudi gostje, zato je treba vsaj za silo urediti okolico.

Š. SOBOČAN

Pred lendavskim hotelom Lipa so postavili stari koruznjak in nanj pritrdili turistični zemljevid lendavske občine. Ideja ni slaba. Foto: S. S.

OHRANITI NARAVNE RAZMERE

Lovci, ribiči in varstveniki okolja morajo pred zemljiškimi posegi, kot so melioracije, komasacije in regulacije tekočih voda, izvajalcem del predložiti programe ohranjanja okolja. V ceno melioracij je treba vključiti tudi ceno ureditve vetrobranov in prostorov za gojitev divjadi. Za potrebe lovstva v Pomurju naj bi sredstva združevali v republiki.

Divjad je s tisočimi nitmi povezana z naravnim okoljem, in zato od okolja tudi odvisna. Učinkovito varstvo, gojitev in ohranitev divjadi je mogoče le z ohranjanjem in zboljševanjem naravnega okolja. Tega ne zmorejo lovci sami.

V krajini doživljajo največje spremembe okolja ravno kmetijske površine, ki so življenjski prostor poljske divjadi. V Pomurju so v zadnjih nekaj letih meliorirali več tisoč hektarjev zemljišč, do leta 2000 pa načrtujejo melioracijo še 16.000 tisoč hektarjev in ureditev namakanja na 4.500 hektarjih, zato sta s polj skoraj povsem izginila jerebica in poljski zajec, vse bolj pa so ogroženi tudi fazani.

Skrajni čas je, da se ob melioracijah in komasacijah zagotovi tudi vsaj minimalno ohranjanje površin za varstvo in gojitev poljske divjadi in drugih koristnih vrst živali. Slednjemu je bila namenjena tudi pozornost na skupnem sestanku kmetijcev in gozdarjev ABC POMURKE s predstavniki lovske organizacije, ki se ga je udeležil tudi republiški

inšpektor za lovstvo Janez Černač.

Zbrani so potem, ko so ugotovili, da so posegi v urejanje kmetijskih zemljišč v pretežni meri bili prepuščeni gradbenikom, brez prisotnosti biološko izobraženih strokovnjakov podprli predlog, da se v sredstva za ureditev hektarja zemljišča vštejejo tudi stroški urejanja vetrobranskih pasov in »oaz« za gojitev in ohranjanje divjadi oziroma okolja. V prihodnje bo zato potrebno k načrtovanju posegov v okolje pritegniti tudi lovce, oziroma vse, ki skrbijo za zaščito okolja. Seveda pa tudi lovci morajo svojega sredstva vlagati nazaj v lovišča in ne le v gradnjo lovskih domov. Lovci morajo skupaj s kmetijci in gozdarji najti skupen jezik za ohranjanje okolja.

Sicer pa sodelovanje kmetijcev, lovcev, ribičev in odgovornih za kulturno dediščino pri urejanju melioracij predpisuje tudi zakon. Republiški inšpektor za lovstvo Janez Černač pa se zavzema tudi za združevanje sredstev v republiki za potrebe lovstva v Pomurju. Prav kmetijsko območje ob Muri je namreč v zadnjih letih deležno korenitih posegov v okolje, ki jih v hribovitem delu Slovenije ni. Ne gre prezreti, da so ob urejanju — izsuševanju in zložbi zemljišč — izginile številne »oazice« gozdičev, da so zaradi regulacij tekočih voda posekali na stotine drevov ob potokih in da se poljska divjad pred težko mehanizacijo, ki jo uporabljajo na velikih ob-

močjih, nima kam zateči.

Pozitivni premiki za zaščito divjadi so že storjeni. Kmetije, člani kmetijske zadruge Panonka, ob zložitvi melioriranih zemljišč še namenjajo del zemlje za ureditev vetrobranskih pasov. Treba je najti še sredstva za zasadev slednjih. Za dogovore z lovci kažejo razumevanje tudi gozdarji. Sicer pa je sozd ABC Pomurka z Zvezo lovskih druženj, organizacijami ZD s področja lovstva, sili za pospeševanje kmetijstva, kmetijsko zemljiško skupnostjo, SIS za gozdarstvo, območno vodno skupnostjo, društvom za varstvo okolja in drugim podpisal družbeni dogovor o skupnem urejanju gospodarjenja z divjadjo in lovišči. Tudi Zunanja trgovina ABC Pomurka, ki je v letu 1984 izvozila 100 ton mesa divjadi in s tem zaslužila 400 tisoč mark je delež, 160 tisoč mark, ki ji ostane od izvoza divjadi, namenila za potrebe kmetijcev.

Razumevanja je torej zadosti, zato so možnosti, da bodo pri prihodnjih posegih v okolje, ki jih zahteva urejanje kmetijskih zemljišč, poskrbeli tudi za ohranjanje površin za divjad. Od skrbi za divjad pa bo treba najti tudi ustrezne rešitve za zaščito polj in gozdov, kjer največ škodo povzročajo divji prašiči in visoka divjad. Samo v letu 1984 so na poljih KG Rakičan imeli za več kot 7 milijonov, v gozdovih GLG iz Murske Sobotice pa za 4,2 milijona dinarjev škodo.

Boris Hegeduš

ZA SPROTNO INFORMIRANJE DELAVCEV O GOSPODARJENJU

Člani predsedstva CK ZKS v Murski Soboti — navzoči so bili tudi predstavniki nekaterih ostalih družbenopolitičnih organizacij, skupščine občine, izvršnega sveta ter organov občinske partijske organizacije — so namenili precej časa obravnavi konkretnih nalog, ki čakajo soboške komuniste po 16. seji CK ZKS in sklepih konference občinske organizacije ZK. V roke so namreč dobili usmeritve za delo v osnovnih organizacijah ZK in organih zveze komunistov, v katerih so zajeti tudi zaključki s programsko-volilne konference. Zadržali so se zlasti ob prvem poglavju, ki govori o konkretnih nalogah, rokih in nosilcih na področju družbenoekonomskih in političnih odnosov. Soglašali so s sklepom, da morajo komunisti v vseh organizacijah združenega dela, posebej še v gospodarstvu, zahtevati od strokovnih služb in poslovnih organov, da se uvede sprotno, tekoče in popolno informiranje vseh delavcev o rezultatih gospodarjenja. To naj se izvaja s primerjanjem lastnih dosežkov z dosežki sorodnih

organizacij. Vsa odstopanja od plansko zastavljenih ciljev pa je treba prikazati analitično s predlogom ukrepov za izboljšanje stanja.

Kot so poudarili v daljši razpravi, je to potrebno čimprej storiti, zlasti v organizacijah, ki delajo z izgubo, da bi se v praksi izognili nekaterim nejasnostim, ki smo jim bili priča v preteklosti. Sicer pa je to stalna naloga OO ZK, kakor tudi komunistov, ki delajo na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih ter strokovnih sodelavcev. Da bi izboljšali dosedanje metode dela, so člani predsedstva OK ZKS podprli pobudo, da se ob posamezni problematiki sestanejo v ožjem krogu predstavniki družbenopolitičnih organizacij, izvršnega sveta in drugih institucij skupno z vodstvi delovnih organizacij in njihovimi samoupravnimi organi. Tako bi, kot so menili v razpravi, lažje spremljali stanje v gospodarskih panogah, predlagali konkretne ukrepe in poenotili stališča. Gre v bistvu za operativni organ, ki bo sproti spremljal problematiko in uresničevanje sklepov ter na ta na-

čin spodbujal akcijo za spreminjanje razmer, kar bo terjalo večjo odgovornost komunistov. Podobna ugotovitev velja tudi za kadrovske politike, ki je za zdaj v soboški občini, kot je pokazala praksa, na precej »trhlilih nogah«.

V nadaljevanju se je spregovorilo o kadrovskih pripravah na 10. kongres ZKS in 13. kongres ZKJ. V tej zvezi so izdelali opomnik za vse osnovne organizacije ZK, ki se morajo v letošnjem letu še posebej angažirati v volilnih postopkih v drugih družbenopolitičnih organizacijah in skupščinskih volitvah v letu 1986. Že do 20. junija letos naj bi v OO ZK evidencialni za vodstva svojih organizacij in organe občinske organizacije ZK, potem sledi usklajevanje predlogov in ocene primernosti pri »tuhanih kandidatih, septembra in oktobra pa naj bi oblikovali kandidatne liste za člane organov ZKS. Programsko-volilne seje v OO ZK bodo opravili do konca leta, v začetku prihodnjega leta pa jih čaka podobno na občinski ravni.

Milan Jerše

MOŽNOSTI USPEŠNEGA PRODORA NAŠEGA GOSPODARSTVA NA SVETOVNI TRG

Vztrajati pri izvozu

Gospodarska zbornica je v minulem tednu pripravila tridnevni posvet o možnostih prodora slovenskega gospodarstva na svetovni trg. Posveta so se udeležili direktorji naših izvoznih najuspešnejših organizacij. Posvet je bil široko zastavljen in je skušal odgovoriti na vrsto vprašanj, ki so tako ali drugače povezana z vključevanjem slovenskega gospodarstva v mednarodno delitev dela in blagovno menjavo, seveda na čimbolj enakopravi ravni.

Na posvetu so gospodarstveniki najprej ocenili sedanje gospodarske razmere, zatem pa razpravljali o dolgoročnem sodelovanju. O tem sta imela uvodne referate dr. Lojze Sočan in Erik Vrenko, ki je osvetlil vlogo znanosti in tehnologije pri dolgoročnem razvoju gospodarstva. Naslednji sklop vprašanj, ki je vzbudil dokajšnje zanimanje in ki v javnosti buri duhove ter povzroča polemike, se je nanašal na denarno politiko in likvidnost naše države. O tem so govorili guvernerka narodne banke Milica Ozbič, dr. Davor Savin in sekretar za finance Vlado Klemetič. Zadnji sklop vprašanj pa se je nanašal na spremembe političnega in gospodarskega sistema, zlasti v deviznem zakonu.

V sklepih, ki jih je povzel Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, je bilo rečeno, da slovensko gospodarstvo mora še naprej vztrajati pri izvozni usmeritvi, kar se je že dosedaj pokazalo kot dobro. Hkrati pa se mora še močneje in enakopravneje vključevati v mednarodno delitev dela in blagovno menjavo. Na ta način bo moč zagotavljati lasten razvoj in delovna mesta. V samozadostnosti rešitve ni, ta nas lahko pahne le v močan zaostanek. Ob tem pa bo potrebno zagotoviti, da bo devize uporabljal tisti, ki jih ustvarja. Vseh možnosti se ne izkoriščamo, saj je maloobsejna menjava izkoriščena le 65-odstotno. Več odločnosti je potrebno tudi pri sklepanju kooperacije. Navijanje cen in administrativno urejanje letih pa samo škodujeta zlasti slovenskemu gospodarstvu, ki je v glavnem predelovalno in je zaradi tega utrpelo že veliko škodo. Več vlaganj pa bo potrebno v kmetijstvo in drobno gospodarstvo, ki morata predstavljati življenjsko pomemben del gospodarstva. Verjetno pa v večjih tovarnah več ne bo šlo brez razvojno-raziskovalnih oddelkov in raziskovalnih svetov. To pa bo neposredno vplivalo tudi na večjo kadrovske ustvarjalnost, ki je sedaj na nizki ravni. Skratka, rešitve ni moč iskati v plansko-centralističnem modelu, ampak v samoupravno-plansko tržnem gospodarjenju.

Janez Votek

ZA DIREKTORJE VEČ ŽENSK IN MLADIH!

Kadrovska politika je področje, o katerem v zadnjem času vse pogostejše govorijo tudi v soboški občini. Ugotavljajo, da kadrovska politika ni taka kot bi morala biti, ker marsikje ni načrtov in pregleda nad kadri (od poteka mandata do razpisa), ker je pomanjkljivo evidenciranje, ker ni zanimanja za odgovorne funkcije itd. Na ta način s kadrovske politiko, ki jo vodijo delovne organizacije, ne morejo biti povsem zadovoljni. Medtem ko za nekatere večje delovne organizacije, kot so Mura, ABC Pomurka in druge, velja, da kadrovske politike posvečajo več pozornosti oziroma da razvijajo načrtovanje na novih tehnologijah, novih izdelkih in tudi novih strokovnjakih, pa je še precej srednje velikih in manjših organizacij

in Komuna Beltinci) z razpisi imenovali vršilce dolžnosti poslovnih organov. Vsi štirje razpisi so bili uspešni in so v beltinski Komuni rešili večletni problem, ko so imeli vršilca dolžnosti že od leta 1981. V tozdu Blisk je bil pred razpisom imenovan začasni poslovodni organ, na razpis pa so dobili kar tri prijave. V treh organizacijah (KZ Panonka — TZO Prosenjakovci, Dom učencev in OŠ Rogaševci) so se poslovodni organi upokojili, zaradi ustanovitve nove temeljne organizacije Sadjarstvo pa so imenovali novega individualnega poslovodnega organa. Povsod se je prijavilo več kandidatov, edino Osnovna šola Rogaševci je morala razpis ponoviti.

V soboški občini so minulo

KOMENTAR

zdrženega dela, ki se v razvoju ne znajdejo prav. Temu primerna je potem tudi kadrovska politika; na vsem lepem se na primer celo zgodi, da v takšnih okoljih, ko je treba, ne morejo najti niti človeka, ki bi lahko bil direktor. Nekakšno pravilo je, da je kadrovska politika slabša v manjših kolektivih, ki se ubadajo s problemi gospodarjenja.

To nam jasno potrjujejo tudi podatki podatki o stanju kadrovanja poslovnih organov v minulem letu, saj so opazne številne pomanjkljivosti pri uresničevanju družbenega dogovora o kadrovski politiki. Z imenovanjem 30 razpisnih komisij v trajni sestavi so sicer dosegli ustrezen vpliv družbenopolitične skupnosti pri imenovanju poslovnih organov, narejen pa je tudi pozitiven premik pri doslednosti izvajanja pravilnega in pravočasnega razpisnega postopka. Tako se je v letu 1984 na razpise del in nalog poslovnih organov prijavilo 42 kandidatov. Pri tem je v 22 primerih poslovodnim organom potekel mandat in so bili v 21 organizacijah ponovno imenovani za direktorje, le v tozdu Splošna bolnišnica so imenovali novega poslovodnega organa. Zanimivo je, da so se pri omenjenih 22 razpisih le v dveh primerih, to je v tozdu Zdravstveni dom in ZGEP Pomurski tisk, prijavila dva kandidata. Poleg tega so v štirih organizacijah (Platana, tozdu Lesna predelava, Solidarnost

leto imenovali 31 individualnih poslovnih organov, od tega le dve ženski oziroma 6,4 odstotka od skupnega števila. Vodilni položaj imata ženski na Osnovni šoli Rogaševci in Srednji kmetijski šoli Rakičan. Očitno ta podatek ni v skladu z družbenimi prizadevanji, da bi žene v večji meri postavljali na odgovornejše funkcije. Nič boljše ni z mladimi kadri, saj so za individualnega poslovodnega organa imenovali le enega kandidata, mladšega od 30 let, v starosti od 30 do 40 let pa je direktorsko funkcijo prevzelo 8 kandidatov. Tudi s stopnjo strokovne izobrazbe imenovanih individualnih poslovnih organov v soboški občini ne morejo biti zadovoljni. Še vedno namreč prevladujejo kadri s srednjo strokovno izobrazbo (okrog 45 odstotkov). V prizadevanjih za hitrejši razvoj tukajšnjega gospodarstva in družbenih dejavnosti bo treba znatno več pozornosti nameniti načrtnemu delu s kadri. Očitno bi morali več dati za kadre z višjo in visoko izobrazbo. In pri tem ne bomo povedali nič novega, če pravimo, da bi bodoče delavce in strokovnjake morali spremljati od srednje šole do konca univerzitetnega študija. Potem gotovo ne bi imeli problema z imenovanjem poslovnih organov, pri katerih se za zdaj upoštevajo v glavnem le strokovna znanja, manj pa aktivnost kandidatov na družbenopolitičnem in samoupravnem področju.

Milan Jerše

Droba žena, ki sem jo ogorčil na Gibini, je povedala, da se piše Filumena Flac, po domače Smolkovičeva. Brž je stekel pogovor.

»Tudi na Gibini zdaj živimo drugače — boljše kot nekoč,« je dejala 65-letna vaščanka. »Rešili smo problem zdrave pitne vode, mnogi ljudje so se zaposlili v podjetjih, pa tudi mi, ki kmetujemo, živimo boljše kot pred vojno.«

VOJNA. Ob tej besedi se človek zdrzne, posebej pa še onile, ki je preživel gorje. Smolkovičeva je veliko pretrpela.

»Naša domačija se nahaja na samem v bližini Mure in nekdanjega broda. Nudili smo zatočišče partizanom...«

Filumena me je povabila na dvorišče in pokazala skedenj oziroma »parmo«, kjer so se skrivali partizani. Povedala je še, da je sovražnik sicer zvedel, da nudijo zatočišče borcem, tudi odkril je ležišče, vendar (kdo ve zakaj) sankcij ni izvajal. Pravzaprav jih je rešil uslužbenec občine Vrhnjak, kajti mnoge simpatizerje narodnoosvobodilnega gibanja so preganjali, zaprli...

»Leta 1944 sem imela 24 let. Samska. In odločna! Seveda mi je sovražnik zabil naj vsako sumljivo osebo prijavim, sicer... Tega od naše družine nihče ni storil. Sama sem se takole

Zgodil se je čudež

Filumena Flac-Smolčkovičeva: »Tamle dol, v našem mlinu, so si odpočili in se okrepčali borci Džemsove enote, nato pa se prebili čez Muro v Prekmurje.« Foto: Š. S.

odrezala: »Sami bodite na straži, če si upate!«

Odločna ženska! Neustrašljiva tudi! Kot je znano, so se proti koncu vojne na območju Gibine bili težki boji, bilo je mnogo mrtvih, ranjenih... toda to je bil čas, ko so se ljudje gorja že »navadili«; bili so pripravljeni prenesti še take žrtve, saj so živeli v prepričanju, da bo sovražnik končno premagan. Goloroko

ljudstvo se mu je upiralo, pozneje tudi s puškami. Morala je bila še večja, ko je na Gibino prišel Ivan Majnik-Džems s svojo enoto.

Filumena se dobro spominja, da so si borci v njihovem mlinu ne le odpočili, ampak tudi okrepčali in da so uspešno prešli čez Muro. »Se prej pa so se jim pridružili Ivan Ščavničar in še štirje domači fantje.

Med vojno je bilo na Gibini

precej hiš poškodovanih, nekaj jih je zgorelo, mnoge domačije so ostale prazne, kajti ljudi so izselili. Po vojni pa nekaj časa še ni bilo miru, saj so strašili križarji...

»Poročila sem se pozno — 1945. leta. Mož je dobil službo v Beogradu in jaz sem seveda šla z njim. Po nekaj letih sva se vrnila. Rodilo se nama je šest otrok. Vsi so bili pridni in se izsolali za poklice.«

Filumena je lahko ponosna na svojo deco! Ob nizkem dohodku od mozeve plače in od 3-hektarskega posestva je z mnogo odpovedovanja dosegla, da sta dva postala pravnik, po en pa veterinar, vzgojiteljica, učiteljica, ena pa še študira medicino.

»Stroškov šolanja otrok pa seveda ne bi zmogla, ko ne bi dobili štipendij,« je pripomnila sogovornica.

Štirideset let živimo v svobodi. Da, svoboda je dragocena in včasih se premalo zavedamo izrednih pridobitev. Filumena Flac zelo ceni vse povojne dosežke, vendar težke dni nikakor ne more pozabiti. Ni ga dneva, pravi, da ne bi doživljala težkih dni narodnoosvobodilnega boja in svoje negotovosti. Meni namreč, da je pravi čudež, da je ostala pri življenju, ko pa je toliko ljudi okrog njene hiše umiralo.

Š. SOBOČAN

NAŠI ZBORI

Oktet PLANIKA

Mihael Ritlop, Raščan, Alojz Čiček, Franc Ritlop, Avgust Gjerkeš, Jože Raj, Martin Horvat in Jože Gjerkeš — delavci turniške tovarne obutve — sestavljajo Oktet Planika, ki ga sicer vodi zborovodja Jože Kocet. Prepevajo predvsem slovenske ljudske pesmi, tu-

Koprivnici, Stubici, Čakovcu, Hlebinah, Lendavi, letos pa bodo spet sodelovali na srečanju oktetov v Senti-jernej. Šest pesmi so celo posneli za radio Maribor in Murska Sobota.

Težave, problemi? V delovni organizaciji pevcem radi pomagajo: kupili so

Oktet Planika Turniške. Foto: Š. Prša.

di partizanske in umetne pesmi. V svoj program pa bodo uvrstili še črnske duhovne pesmi. S trdim delom — vaje imajo dvakrat tedensko — so dosegli ustrezno kakovost, ki jo bodo še izboljšali. Doslej so nastopili v »svoji« tovarni, peli so na Madžarskem, v

jim obleke, večkrat jim dajo prevozno sredstvo in tudi dovolijo odsotnost z dela, kadar je pač treba iti na gostovanje med delavnikom. Torej dovolj razumevanja za udeleževanje svojih sodelavcev na glasbenem področju.

Š.S.

PITNA VODA V DOLINSKE DOMOVE

Nedaleč od Lendave je vas Dolina, ki je bila nekoč zelo znana, saj se je v okolici po vojni črpala nafta in pridobival zemeljski plin. Danes na to obdobje spominja le nekaj zapuščenih vrtin. Vas je dala tudi nekaj imenitnih vrtalcev, ki so se zaposlili v Lendavi, vrtali pa so tudi drugje po Jugoslaviji in v tujini. Takrat se je začela razvijati vas, vendar pa je razvoj zastal, obenem z naftno industrijo. V glavnem so vaščani usmerjeni v kmetijstvo, še posebej pa v vinogradništvo.

Krajanji so že nekoč želeli, da bi v svoje domove speljali vodo, vendar denarja za to ni bilo. V lanskem letu pa je občinska komunalna skupnost zgradila glavni vodovod od Lendave do Benice, da bi si lahko obmejne vasi zgradile svoje omrežje in si tako zagotovile zdravo pitno vodo. V Dolini so se odločili za vodovod in sredstva zagotovili sami. Vodovod jih bo stal 3,7 milijona dinarjev, zbrali pa so jih tako, da so za gradnjo namenili del krajevnega samoprispevka, vsaka domačija pa bo primaknila še po

36 tisočakov. Vodovod bo dobilo 70 domov. Pri gradnji vodovoda so veliko storili tudi s prostovoljnim delom, zlasti pri kopanju jarkov in polaganju cevi. Če bo šlo vse po sreči, bodo delo končali konec junija. Gradnja vodovoda pa ni edina aktivnost, ki se v tem kraju opravlja. Vodna skupnost urejuje hudournike, ki so bili vedno največji problem tega kraja. Ob nalivih je bila vas dobesedno v blatu, ceste so postale neprehodne. Z ureditvijo hudournikov se bodo znebili tudi te nadloge. V prihodnje bi želeli urediti tudi telefonijo, saj so med tistimi vasi, ki nimajo telefonske povezave s Lendavo. Upajo, da bodo tudi za telefonijo zbrali sredstva. V vasi je pred leti uspešno delovalo kulturno društvo, danes pa je zavladalo nekakšno mrtvilo, saj mladi zapuščajo vas, kar je sicer značilno za vse obmejne vasi v občini. Krajevna skupnost si bo prizadevala, da se bo delo nadaljevalo, zato bodo kmalu sklicali mlade in se z njimi dogovorili o prihodnjem delu društva. Kaže torej, da

se v Dolini življenje spet izboljšuje, saj bo vodovod gotovo v veliko korist krajanom.

Jani D.

Krajanji Doline bodo kmalu dobili vodovod. Te dni se zaključujejo dela, ki so veljala 3,7 milijonov dinarjev, sredstva pa so zbrali krajanji sami. Vodovod bo dobilo 70 domačij.

DOBROVNIK OBRAT BO

Dobrovničani so laže zadihali. Vedrih lic so zapuščali zbor občanov. Glavna točka je bila razprava in sprejem načrta obrata zaščitnih oblik Tovarne usnja v Slovenj Gradcu. Predsednik KK SZDL je seznanil občane z investicijami in samim programom proizvodnje. Vsi razpravljalci so videli v tovarni hitrejši razvoj KS in svetlo bodočnost mladine, ki je do sedaj zapuščala rojstvo vas in si drugod iskala zaslužka.

Nazvoči so enoglasno izrekli, da odstopijo prostor pri kulturnem domu za razvoj tovarne, za dobrobit krajanov vseh sosednjih vasi.

E. Milinkovič

RAKIČAN

Regijsko srečanje klubovcev

V soboto, 25. maja, je bilo v Kmetijskem šolskem centru v Rakičanu letošnje srečanje pomurskih klubovcev OZN. Organiziral ga je Cem klubov OZN pri občinski konferenci ZSMS M. Sobota, udeležilo pa se ga je precej klubovcev iz pomurskih osnovnih in srednjih šol. Celotno srečanje je z uspehom vodila Ema Baler, učenka kmetijskega šolskega centra v Rakičanu.

Zbrani klubovci so se na srečanju med drugim pogovorili o aktualnih nalogah za vnaprej ter poslušali s filmom spremljano predavanje o oboroževalni tekmi med blokoma, ki ga je pripravil sekretar republiške konference klubov OZN Miloš Kuret. V pogovoru po predavanju so zbrani ponovno ugotovili, kako malo pomembne so postale danes besede, ki pozivajo k miru.

Marjan Pavlič

Dopisujte v Vestnik

VAŠKI KORENJAKI: KAREL NOVAK IZ RAZKRIŽJA

DEDEK SE ŠE NE DA

Karel Novak iz Razkrižja je star 86 let. Rodil se je namreč v prejšnjem stoletju: 1899. leta. V glavnem je bil vseskozi zdrav, zato je dočkal tako visoko starost.

Kaj je zdravilo za tako dolgo življenje, predvsem pa zdravje? Karel pravi, da je to delo in ka-

pljica vina. Mož je vedno rad delal. Pa ne le na posestvu, tudi v gospodinjstvu. Še posebno rad je zahajal (in to počne še vedno) v vinograd. Veliko del v goricah še zdaj opravi sam, pri delu dobro vino, zato nikoli ne manjka obiskovalcev, ki bi se izgovarjali, da ne bodo pili.

»K meni vedno radi pridejo. Ponudim jim kapljico, pa tudi šunko jim dam. Gorice imam na Železni gori, torej nekaj kilometrov od Razkrižja, vendar me ljudje često sprašujejo, kdaj grem po vino. Nič pa ne vprašajo, kdaj bomo v vinogradu delali. Zaradi tega se ne hudujem,« je povedal zgovoren mož.

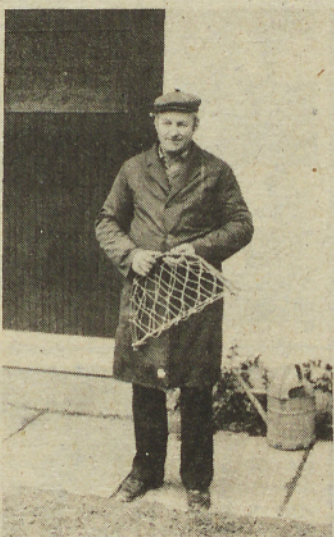
Karel je zelo zgodaj izgubil očeta, mati se je čez čas spet poročila. To je bil sicer velik šok zanj, vendar se je sčasoma vživel. Lažje je bilo, ko se je poročil. S trdim delom v poljedelstvu in vinogradništvu sta z ženo omogočila šolanje svojih otrok in vsi so pridobili višjo oziroma visoko izobrazbo.

Prijetno je bilo kramljati z zgovornim sogovornikom. Tudi zato, ker je bil na mizi liter dobre kapljice. Kaže, da prav dobro vince drži dedka pokonci, res pa je, da ga pije zmerno — pozimi nekaj kozarcev, poleti, še posebej ko dela v vinogradu, pa si ga privoščiti liter.

Š. S.

trije na Goričkem, sedaj pa je edini vrvar daleč naokrog. Mnoge odvrača verjetno to, da je vrvarstvo še večinoma ročno delo, le pri navijanju si pomagajo z električnim strojem. Kljub temu je danes mnogo lažje kot nekoč, ko so si morali sami pripravljati konopljo in jo ročno česati. Sintetiko, predivo, sisal in drug material, iz česar dela vrvi, dobi vrvar že pripravljenega v podjetju, za katerega mora narediti vrvi.

Franc Bakan iz Lipovec je edini vrvar v soboški občini. »Ločene«, ki jih drži v roki, niso prave, ampak le za okras.

Franc Bakan dela vse — od mrež do različnih vrvi, povezne in privezne vrvi, vrvi za sušenje perila, ki so različne dolžine in različne debeline. Najdaljša vrvi, ki jo je spletel, je merila 150 metrov in je imela debelino 20 milimetrov. Dela tudi lestve iz vrvi za studece, za lovska in gasilska društva in podobno. Bakan ima obrt že štirinajst let, pred tem je bil v službi, ko pa se je za obrtnike nebo zjasnilo, je spet prešel k svojemu prvotnemu poklicu. Je dobavitelj vrvi za Agrotehniko in podobna grosistična podjetja, saj se zasebna prodaja ne splača.

Tako kot mnoge tudi njegova skrb za nasledstvo pri vrvarstvu dejavnosti, čeprav zanjo ni potrebna posebna šola in delo ni preveč težko.

Bernarda Peček

Nagrada Ljutomera Reefu Dwellerju z Markom Slavičem

V okviru praznovanja občinskega praznika so bile v Ljutomeru že tradicionalne konjske dirke, ki jih je pripravil domači klub. Največ uspeha so imeli domači kasači, ki so osvojili večino prvih mest. V središču zanimanja ljubiteljev kasaškega športa, teh se je na hipodromu brez konkurence zmagal v drugem teku. Drugi je bil Parnas (Gorišek, Maribor), 3 oziroma 4. mesto pa sta si razdelila Dorica MS (M. Slavič ml.) in Rebeka (Puhar, Veržej). Zmagovalci v drugih dirkah so bili — I. dirka za 3—12-letne kasače, temelj 1,34 (1800 m):

Marko Slavič starejši iz Ključarovec na rokah ljubiteljev kasaškega športa po zmagi z ameriškim žrebcom Reefom Dwellerjem na nedeljski dirki za nagrado Ljutomera.

Foto: D. Loparnik

mu v Ljutomeru zbralo okrog 3.000, je bil kajpak 7-letni ameriški žrebec Reef Dweller, ki se je prvič pojavil na ljutomerski stezi in na vajeitih znanega rejca in tekmovalca Marka Slaviča starejšega iz Ključarovec zmagal v osrednji dirki za nagrado Ljutomera. Veliki pokal skupščine občine Ljutomer je zmagovalcu izročil predsednik Emil Kuhar. Zanimiv je bil zlasti prvi tek, ko je bila dirka izenačena, medtem ko je »ameri-

Lavida (Spindler, Bunčani); II. dirka, temelj 1,26 (1800 m): Psina II (T. Slavič ml., Ljutomer); IV. dirka, temelj 1,29 (1800 m): Arno MS (J. Slavič, Ljutomer); VI. dirka, temelj 1,34 (1800 m): Nurmi (Slabe, Brdo) in VII. dirka, dvoletniki (1400 m): Faun (Slana, Bolehnec). Nedeljske dirke v Ljutomeru so bile zelo zanimive, tako da so gledalci prišli na svoj račun.

JUDO — TEKMOVANJA ZA UVRSTITEV V ZVEZNO LIGO

Soboškimi judoistom ni uspelo

V Prištini so bila tekmovalna za vstop v prvo zvezno judo ligo. Udeležili so se jih tudi judoisti soboškega Partizana, prvaki Slovenije in med šestimi ekipami osvojili tretje mesto. Čeprav se Sobočanom ni uspelo uvrstiti med najboljša jugoslovanska moštva, v prvo zvezno ligo sta se uvrstili le prvi dve ekipi, je tretje mesto lep uspeh, saj so nastopili brez poškodovanega fajhtingerja. Nasprotno pa so bile druge ekipe precej okrepljene. To zlasti velja za ekipo Slovana iz Rume in Ribnice iz Titograda. V prvem srečanju je ekipa soboškega Partizana premagala Unis iz Vogošča s 40:24. Pri Partizanu so se izkazali Vrdjuka, Krančič in Kupljen. V drugem srečanju je Ribnica premagala Partizana z 9:5. Moramo pa zapisati, da so v tem srečanju sodniki oškodovali Sobočane in vplivali na končni izid. Vrdjuki in Kranjcu namreč niso priznali dveh akcij. S tem porazom so Sobočani dobili boljšega nasprotnika v polfinalu, to je Slovana iz Rume, in po ogorčenem boju izgubili 6:10. Na odločitve sodnikov se je vodstvo judoistov Partizana Murska Sobotna pritožilo. Za ekipo Partizana so nastopili: Vrdjuka, Kislak, Kavčič, Kranj, Horvat, Krančič, Kupljen in Slak. Najboljši so bili Vrdjuka, Kavčič in Krančič. Kljub vsemu so se Sobočani predstavili kot solidna ekipa.

T. Kos

ŠPORTNI RIBOLOV

Ljutomerčani republiški prvaki

Tudi v letošnji sezoni pomurski ribiči uspešno tekmujejo na republiških tekmovanjih. Na republiškem mladinskem tekmovanju, ki je bilo v Pesnici, je v ekipni konkurenci zmagala RD Ljutomer (Pok, Balazic, Titan) pred RD Ruše in RD Maribor. Med posamezniki pa je bil najboljši Pok pred Balazicem in Titanom (vsi RD Ljutomer). V troboju je zmagala RD Ljutomer pred RD Vrhniko in RD Vevče. Med posamezniki je bil Pok tretji, Titan pa četrti. V kombinaciji je bila ekipno prva RD Ljutomer pred RD Maribor in RD Ruše, med posamezniki pa je zmagal Balazic pred Pokom in Titanom.

Na prvenstvu Pomurja v športnem ribolovu so v članski konkurenci ekipno zmagali tekmovalci RD Radgona z 91 točkami pred RD Lendava 85, RD Ljutomer II 73 točk, med posamezniki pa je zmagal Domjan s 97 točkami pred Matjašcem 82, Petkom 80 (vsi Radgona) in Jancem (Lendava) 79 točk. Med mladinci je ekipno zmagala RD Ljutomer s 97 točkami pred RD Mursko Sobotno 88 in RD Ljutomer II 85 točk. Najboljši posameznik je bil Pok (Ljutomer) s 94 točkami pred Gjergjekom (MS) in Balazicem (Ljutomer) po 91 točk. Tekmovalce so tudi članice. Zmagala je Alenka Matjašec (Radgona) pred Julijano Janc (Lendava), Silvo Pok (Ljutomer) in Danico Šarkanj (MS).

F. M.

KLUB AVTOMODELARJEV POMURJA

Pred dnevi je bila v Murski Soboti ustanovna skupščina Kluba avtomodelarjev Pomurja. V obsežnem programu dela so zlasti poudarili povezovanje z osnovnimi šolami pri usposabljanju avtomodelarjev in uveljavitvi te športno-tehnične zvrsti, kima vse širši krog privržencev tudi pri nas. Klub bo organiziral treninge in zagotavljal udeležbo svojih članov na mednarodnih tekmovanjih doma in v tujini. Za predsednika je bil izvoljen Jože Obal, znani tekmovalci, ki se je uveljavil že v mednarodnem merilu.

L. S.

ATLETIKA

Šiftar zmagal v Zagrebu

V Zagrebu je bilo tekmovalje mladincev za Atletski pokal Jugoslavije. Nastopil je tudi član AK Pomurje iz Murske Sobotne Vito Šiftar in v teku na 100 m zmagal s časom 11,16. To je še en uspeh soboškega sprinterja.

ROKOMET

Poraz Deloze v Ravnah

Rokometašice Deloze iz Velike Polane so v predzadnjem kolu tekmovanja republiške lige izgubile pomembno srečanje s Fužinarjem na Ravnah z 11:19. Strelke za Delozo: Vugrinčeva 5, Bačvičeva 3, Horvatova, Gamzejeva, Kociprova po enega. V zadnjem kolu igra Deloza doma z mari-borskim Branikom.

NEDELICA

SREČANJE NOGOMETNIH SODNIKOV

Lendavski nogometni sodniki bodo v petek, 7. junija 1985, ob 16.00 uri odigrali prijateljsko tekmo z nogometnimi sodniki Maribora. Gre za vsakoletna srečanja »mož v črnem«.

NOGOMET

Poraz Mure v Novi Gorici

V nadaljevanju prvenstva v slovenski nogometni ligi je soboška Mura gostovala v Novi Gorici in izgubila z moštvom Vozil z 1:4. Časten zadetek za Muro je dosegel Gabor. V naslednjem kolu igra Mura doma s Šmartnim. V tekmovanju območne nogometne lige je Nafta igrala s Pekrami 1:1. Gol je dosegel Šuš.

Koper	24	15	8	1	38:17	38
Rudar (Tr)	24	16	5	3	43:14	37
Slovan	24	14	7	3	51:17	35
Vozil	24	12	3	9	43:34	27
Kovinar	24	10	7	7	27:19	27
Triglav	24	10	4	10	34:37	24
Kladivar	24	7	7	10	31:39	21
MURA	24	6	8	10	35:41	20
Železničar	24	6	7	11	18:26	19
Rudar (TV)	24	6	7	11	33:45	19
Brežice	24	8	3	13	21:51	19
Ilirija	24	6	7	11	28:37	18
Izola	24	6	5	13	30:46	17
Šmartno	24	4	6	14	30:46	14

PNL

Rezultati — 20. kolo	
Ljutomer:Dobrovnik 1:1	
Črenšovci:Turnišče 1:3	
Bakovci:Veržej 4:1	
Beltinka:Hotiza 5:0	
Odranci:Apače 5:0	
Lipa:Čarda 0:1	
Turnišče	20 12 5 3 50:25 29
Beltinka	20 12 4 4 45:22 28
Veržej	20 11 3 6 41:24 25
Dobrovnik	20 9 5 6 51:36 23
Hotiza	20 8 6 6 33:24 22
Črenšovci	20 7 7 6 41:28 21
Čarda	20 7 5 8 31:35 19
Odranci	20 6 5 9 37:48 17
Bakovci	20 4 8 8 34:41 16
Ljutomer	20 5 5 10 23:48 15
Lipa	20 6 2 12 24:44 14
Apače	20 3 5 12 31:66 11

I. MNL MS

Rezultati — zadnje kolo	
Rakičan:Filovci 5:3	
Gančani:Tešanovci 3:3	
Radgona:Pušča neodigrano	
Dokležovje:Puconci 3:2	
Tišina:Bogojina 2:2	
Radgona:Filovci 5:1	
Rakičan	17 12 4 1 43:20 28
Tešanovci	18 11 3 4 59:32 25
Tišina	18 8 7 3 42:30 23
Pušča	17 7 6 4 43:39 20
Dokležovje	17 5 9 3 45:42 19
Filovci	18 4 8 6 39:46 16
Bogojina	18 3 7 8 26:45 13
Puconci	18 5 2 11 42:54 12
Gančani	18 1 8 9 33:46 10
Radgona	17 3 4 10 27:45 10

I. ONL Lendava

Rezultati — 17. kolo	
Olimpija:Nafta 2:4	
Petiševci:Bistrica 4:2	
Renkovi:Mladost 1:0	
Lakoš:Mostje 5:1	
Kobilje:Nedelica 1:1	
Renkovi	17 11 3 3 41:20 25
Kobilje	17 9 5 3 41:31 22
Mladost	17 8 5 4 44:27 21
Nedelica	17 8 4 5 37:22 20
Nafta	17 6 6 5 27:37 18
Petiševci	17 6 4 7 39:40 16
Lakoš	17 4 4 9 29:40 12
Mostje	17 4 4 9 29:41 12
Olimpija	17 5 2 9 33:48 12
Bistrica	17 3 5 9 33:47 11

II. MNL MS — vzhod

Rezultati — 14. kolo	
Romah:Prosenjakovci 2:4	
Selo:Bratanci 3:4	
Melinci:Ižakovci 2:7	
Križevci:Vrelec 2:2	
Ižakovci	14 13 0 1 55:16 26
Vrelec	14 7 3 4 41:38 17
Prosenjakovci	14 7 2 5 36:26 16
Melinci	14 6 3 5 35:33 15
Romah	14 3 5 6 29:38 11
Selo	14 4 3 7 29:38 11
Križevci	14 4 2 8 24:39 10
Bratanci	14 1 4 9 23:44 6

II. MNL — zahod

Rezultati — 14. kolo	
Šalovci:Tromejnik 6:0	
Grad:Slaveči 2:0	
Rogašovci:Cankova 4:2	
Serdica:Hodoš 5:1	
Tromejnik	14 12 1 1 54:25 25
Šalovci	14 10 1 3 48:25 21
Rogašovci	14 10 0 4 46:28 20
Cankova	14 6 3 5 48:33 15
Grad	14 7 0 7 35:30 14
Serdica	14 3 3 8 24:36 9
Hodoš	14 4 0 10 45:52 8
Slaveči	14 0 0 14 7:78 0

II. ONL Lendava

Rezultati — zadnje kolo	
Polana:Graničar 4:4	
Žitkovci:Kapca 2:2	
Panonijska:Zvezda 2:2	
Polana	12 10 2 0 82:22 22
Kapca	12 9 2 1 47:17 20
Graničar	11 6 1 4 39:28 13
Žitkovci	11 5 1 5 33:41 11
Panonijska	12 4 1 7 26:33 9
Zvezda	12 1 2 9 23:50 4
Pince	12 1 1 10 13:72 3

REKREACIJA

Uspel tek na Grad

Krajevna skupnost Grad je pripravila drugi Tek na Grad za posameznike in družine. Tekmovali so na 1000 in 1600 m dolgi progi. Med učenci od prvega do četrtega razreda je zmagal Kuzmič, med učenkami pa Kuharjeva (oba Grad). Med učenci petih in šestih razredov pa je bil najboljši Kuronja, med učenkami pa Sukičeva. Pri mlajših mladincih je zmagal Gjergjek, pri starejših pa Koudila. V teku družin je prvo mesto osvojila družina Fujs pred družinama Krpič in Hüll.

Organizirali so tudi družabne igre v skoku v daljavo, skoku v vrečah in metu kamna, ki so bile zelo zanimive. Najmlajši udeleženec teka na Grad je bila Mateja Recek iz Kuzme, star dve leti in pol, najstarejši udeleženec pa 74-letni Franc Podlessek.

J. Rožman

Mladinsko nogometno moštvo Tišine — pomurski pokalni prvak. Tišinci so v finalu premagali Nafto iz Lendave s 4:2 ter se uvrstili v nadaljnje tekmovanje. Moštvo trenira Alojz Flegar.

DRŽAVNO PRVENSTVO V HITRI HOJI IN MARATONU

MILAN BALEK DRUGI V MURSKI SOBOTI

V okviru praznovanja 20-letnice je bil AK Pomurje iz Murske Sobotne letos že drugi organizator državnega prvenstva v atletskih disciplinah. Po uspehi organizaciji državnega prvenstva v krosu je AZ Jugoslavije prizadevnim atletskim delavcem v Murski Soboti zaupala še organizacijo državnega prvenstva v hitri hoji na 20 km in v maratonu na 42,195 km. Žal je bila udele-

bil v središču zanimanja nastop državnega prvaka in reprezentanta v hitri hoji domačina Milana Baleka. Lanskoletni državni prvak je dobri start in nekaj časa celo vodil, vendar ga je v četrtem krogu prehitel Celjan Edi Kolar, ki ga je Balek nedavno premagal na APS. Letna vodstva ni več izpustil iz rok. Baleku se je očitno pomnil in v maratonu na 42,195 km. Žal je bila udele-

Z državnega prvenstva v maratonu v Murski Soboti

Foto: F. M.

žba dokaj skromna, saj je v hitri hoji nastopilo samo sedem tekmovalcev, v maratonu pa le štirinajst. Organizatorji namreč niso dovolili nastopa vsem tistim tekmovalcem, ki niso bili zdravniško pregledani, ki so zamudili razpisni rok in ki niso prišli na pregled legitimacij. Nekateri izmed teh so se sicer podali na tekmovalno stezo, vendar na lastno odgovornost, njihovih uvrstitev pa niso upoštevali. Med ljubitelji atletike v Murski Soboti je

zadnjem času. Sicer pa je tudi drugo mesto lep uspeh za tega neutrudnega atleta iz Murske Sobotne. V maratonu je zmagal Aškovič iz Novega Sada in ubranil naslov državnega prvaka. Najboljši slovenski predstavnik Leskovec iz Postojne je zasedel tretje mesto, medtem ko Pomurje ni imelo svojega predstavnika. Tekmovanje so Sobočani tudi tokrat dobro organizirali.

Feri Maučec

Nogometaši Dobrovnika, člana pomurske lige

Foto: F. Bobovec

STRELSTVO

Ekipno Noršinci, posamezno Gider

Strelska družina Koloman Flisar s Tišine je v okviru praznovanja 10-letnice uspešnega delovanja pripravila tekmovanje v streljanju z zračno puško. Udeležilo se ga je 75 strelcev iz 23 družin Pomurja. V ekipni konkurenci je zmagala SD Noršinci s 526 krogi pred Muro 525 in Ljutomerom 522 krogov. Med posamezniki pa je bil najboljši Gider (Tišina), ki je zmagal s 183 krogi pred Spindlerjem (Ljutomer) 181 in Horvatom (Mura) 180 krogov. Ob desetletnici so tudi podelili priznanja za služnim delavcem. Ta so prejeli: Alojz Flegar, Franc Šostarec, Franc Koren in Jože Begaršč.

frku

NAMIZNI TENIS

SLABŠE UVRSTITVE

Tretji republiški selekcijski turnir za pionirje, ki je bil v Kočevju brez najboljših slovenskih igralcev, udeležencev državnega prvenstva v Doboju, pomurskim predstavnikom ni prinesel pričakovanih uspehov. V drugi skupini je Ori osvojil peto mesto, Rihtanič (Radgona) šesto in Smodiš deveto mesto. V tretji skupini je bil Nemeš sedmi in v četrti Županec tretji. Na turnirju pionirk na Muti je Koroščeva (Beltinci) osvojila četrto mesto, Vugrinčeva (Radgona) pa šesto mesto v drugi skupini.

M. U.

MORSKI RAZBOJNIKI SO ŠE

Kdor bi mislil, da so morski razbojniki stvar preteklosti, bi se presneto zmotil. Res je sicer, da po svetovnih morjih ne plujejo piratske ladje s črnimi jadrni in zastavami, na katerih se beli mrtvaška lobanja s prekrizanimi kostmi, je pa še kako res, da se v svetovnih zavarovalnicah množijo poročila o napadih sodobnih morskih razbojnikov na ladje. V zadnjih štirih letih so zabeležili več kot 200 roparskih napadov na ladje, strokovnjaki v zavarovalnicah pa domnevajo, da je ropov še veliko več. Pri razbojniških podvigih je bilo po dosedanjih ugotovitvah ubitih več kot 10 mornarjev.

Poglejmo si nekaj primerov. Lanskega avgusta je naftni tanker neke indonezijske družbe plul skozi Filipov kanal blizu Singapura, ko so se nanj nenavadno vkrcali pirati z noži in pištolami. Vdrl so v ladijsko blagajno in pobrali iz nje za 15.000 dolarjev gotovine. Kapitana jachte Durian so sredi spanja ob obalah Brazilije v bližini mesta Santos prebudili morski razbojniki, ki so seveda pobrali vse, kar je bilo na jachtu dragocene, z gotovino vred. Če bi se roparju uprl, bi ga to stalo glavo, kot so mu jasno dali vedeti. In še najbolj svež primer: potniška ladja za križarjenja Korala princesa je pred dvema tednoma doživela roparski napad. V obalnih vodah ob pristanišču Cebu na Filipinih so jo napadli morski razbojniki. Na srečo je obalna straža posredovala in razbojnike na motornih kanujih razgnala. Nobeden od 260 potnikov ni bil ranjen, nedotaknjena pa je ostala tudi njihova lastnina.

Največ roparskih napadov na ladje je v južnem Kitajskem morju, v ožini Malacca, ob zahodnih afriških obalah in ob Braziliji. Nevarno območje postaja tudi Karibsko morje, kjer so žrtve piratov predvsem manjše zasebne jachte.

Najnevarnejši pa je Filipov kanal, kjer tajski in indonezijski morski pirati preže na tankerje in druge trgovske ladje. Izurili so se za bliskovite napade, ki trajajo običajno le slabe pol ure, v tem času pa temeljito spraznijo ladijsko blagajno in za nameček še osebnostne predmete mornarjev. Ne branijo se tudi vrednejših osebnih predmetov.

Ob afriških obalah so razbojniki manj izbirični. Potem ko nenadno zasedejo ladjo, ostajajo na nji po nekaj ur in pokradejo, kar jim pride pod roko. Ne lotevajo se običajno le večjih ladijskih tovorov.

Toda tudi za velike tovore so dolgoprsti strokovnjaki. Dogaja se, da izginejo kompletni tovari in tudi ladje z njimi. Čez nekaj tednov pa se tovorjeno blago pojavi na črnih trgih v Bejrutu in Daki. Običajno te izginjajoče tovore pošiljajo na skrivnostne vožnje prav tako skrivnostne ladijske družbe, ustanovljene le za nekaj takšnih podvigov. Glavno breme seveda pade na zavarovalnice, ki morajo takšne izginate tovore izplačati. Svetovne zavarovalnice so imele predlanskim s takšnim zavarovanjem velikanske izgube. Sloviti londonski Lloyd ima povprečno za 2 milijona škode ob vsaki izginiti ladji.

Seveda je jasno, da gre za posebne vrste morskoro pira. Nekaj uspeha so posebni zavarovalniški detektivji imeli: odkrili so nekaj goljufij, a večino jih le »strokovnjaki« speljejo.

Goljufijam gre na roko predvsem mednarodno pravilo, po katerem lastnik ladje lahko registrira in spremeni ime ladje po mili volji. Ko so v zavarovalnici raziskovali izginjotje ene od ladij, so ugotovili, da je v letu dni pluila pod tremi zastavami in zamejnjala pet imen. V tem kaosu je potem res težko izslediti pot posamezne ladje in tovara, ki ga prevaža.

Druga stvar je ranljivost sedanjih velikih ladij. Nekdaj so bile ladijske posadke številnejše in morski roparji so morali računati na močan odpor. Dandanes pa je sodobna tehnika nadomestila prekaterega mornarja in v primeru roparskega napada je branilskih rok malo.

Vsakah 26 milijonov let uničujoče bombardiranje

Veliki optični teleskop v Lafeyettu, ki ga usmerja računalnik, noč za nočjo natančno preišče tanek pas nočnega neba in ga posname, na video trak. Posnetke nato natančno pregledajo astronomi Kalifornijske univerze. Zanje se še posebej zanima fizik Richard Muller, ki že precej časa išče znamenja o obstoju temne zvezde, o katere obstoju mnogi znanstveniki dvomijo. Išče umrlo zvezdo Nemezis, spremljevalko Sonca.

Nekaj sto kilometrov proč na snežnem vrhu Palomarja astronomka Carolyn Shoemaker in njen mož Eugene, geolog, iščeta in fotografirata hitro se gibajoče temne delce snovi, asteroide. Doslej sta identificirala 25 teh nebesnih teles, ki prečkajo zemeljsko vesoljsko tirnico, in tako povečala število znanih asteroidov na 60. Ta telesa ju zanimajo, ker občasno treščijo na naš planet in povzročajo pravo katastrofo. Izračunati želita, kako pogosto se strahotne katastrofe dogajajo.

V laboratoriju v Pasadeni pa astronomi iščejo znamenja še o nekem skrivnostnem nebesnem telesu: iščejo dokaze o obstoju tako imenovanega planeta X, legendarnega Desetega planeta, ki naj bi krožil v našem osončju hkrati z znanimi devetimi.

Vse te različne raziskave, kakor so videti povsem ločene ena od druge, družijo nekaj skupnega. V tek jih je pogonila nenavadna teorija, ki govori o redno ponavljajoči se kozmični katastrofi, ki prizadene našo Zemljo. Vsakah 26 milijonov let, kot trdijo pristaši te teorije, se Zemlja znajde v gostem dežju kometov, ki seveda padajo tudi na površino planeta. Ob strahotnih udarih se v ozračje dvigne obilica prahu in drugih snovi, ki zatemne Sonce za nekaj mesecev. Posledice zatemnitve so hude: močno pade poprečna temperatura, kar

sproži verigo katastrof, ki prizadenejo živi svet. Zaradi drastično spremenjenih vremenskih razmer izginejo številne rastlinske in živalske vrste. Današnja znanost ima v rokah dovolj dokazov o takšnih katastrofah, ki so se dogajale v daljni preteklosti.

Sele pred dvema letoma je paleontologoma Johnu Sepkoskemu in Davidu Raupu uspelo s pomočjo znanih dejstev ugotoviti, da prihaja do katastrof v dokaj natančnih časovnih presledkih. Izračunala sta, da se kozmične katastrofe dogajajo vsakah 26 milijonov let.

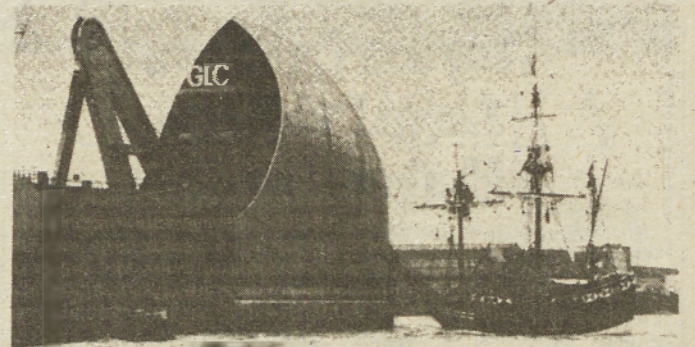
Takšen red ni bilo mogoče razlagati z erupcijami vulkanov, padajočo in rastočo gladino svetovnih morij, ledenimi dobami in podobnimi pojavi, kar so poskušali nekateri znanstveniki. Razlog je lahko le v nebesnem mehanizmu. Nova teorija ponuja tak odgovor in za mnoge znanstvenike se zdi dovolj sprejemljiva in vredna truda, da jo dokazujejo. Zato se zdaj na več krajih na Zemlji s tako pozornostjo obračajo teleskopi v nočno nebo in iščejo morebitne krivce za občasno katastrofično bombardiranje Zemlje.

Nekateri znanstveniki domnevajo, da uničujoči plaz nebesnih delcev sproži na Zemljo skrivnostna mrtva zvezda Nemezis, dvojčica našega Sonca. S svojo gravita-

cijsko silo vpliva na pas asteroidov, ki krožijo onkraj Plutonove orbite, in ga občasno preusmeri proti Zemlji. Drugi strokovnjaki pa domnevajo, da je za redno se ponavljajoče bombardiranje odgovoren legendarni Deseti planet, ki se po skritih poteh smuka po našem osončju in dela zrago.

Če teorija o ponavljajočih se kozmičnih katastrofah drži, potem se pred znanstveniki odpira veliko novih spoznanj in marsikatero že sprejeto resnico bo treba spremeniti. Močno se daje nauk o postopnem spreminjanju in razvoju vrst, saj teorija daje bolj prav tistim evolucionistom, ki se navdušujejo nad razlagi o hitrih spremembah v razvoju življenjskih oblik. Tla izgublja tudi teorija o boju za preživetje. Več trdnih osnov pa dobivajo tisti strokovnjaki, ki se ogrevajo za široko razprostranjenost pojavnosti življenja po vsem vesolju.

Nestrokovnjaka pa seveda zanima, kdaj se nam obeta naslednja uničujoča katastrofa. Sedanji izračuni kažejo, da smo lahko brez skrbi vsaj še 13 milijonov let, ko se bo po neizbežnih naravnih zakonih nad naš planet znova zgrnil pekel kozmičnega bombardiranja in bo prišlo do ponovnega množičnega izginotja mnogih oblik življenja.

Štirinajst zagnancev iz ameriške zvezne države Virginije se je odločilo zgraditi enako jadrnico, kakršna je bila tista, s katero so leta 1607 iz Anglije na ameriško celino pripluli prvi priseljenci. Z 20 metrov dolgo jadrnico »Dobra sreča« so 30. aprila odpluli iz Londona proti Ameriki

OPOZORILO

— Samo še enkrat naj vas moj zaloti med požvižganjem od mojega balkona, pa boste ...
— Domisljaval! Ne žvižgam vam, ampak Anici, ki ima balkon nad vami ...

JE KRIVO OKOLJE?

— Tovariš razrednik, zaradi sina Milana sem malo v skrbeh. Same odlične in prav dobre mi nosi domov.
— Na to ste lahko ponosni.
— A tako? Torej je samo v domačem okolju tak, da bi se najraje še očetovstvu odpovedal ...

Elektronsko čvekalo

Pred časom so se pojavili na tržišču »govoreči« avtomobili, ki so hitro postali velika moda v tistem sloju ljudi, ki si lahko privoščijo najbolj luksuzne avtomobile. Poleg običajnih posebnosti, kot so vgrajeni barčki, telefoni,

stereo naprave, televizor in podobne »nujne« stvari, so izdelovalci novega super avtomobila vanj vgradili še računalnik, ki je toliko močan, da ob nadzoru vsega, kar se dogaja z avtom in njegovim okoljem, še govori.

Tako glasno opozarja voznika: da je pozabil zapreti vrata, naj prižge meglenske, če je zunaj megla, naj prižge luč, ko se malo stemni; naj drži pravilno razdaljo do drugega vozila, da naj gre natočit bencin itd., itd.

Izdelovalci luksuznega avtomobila so si veselo meli roke, saj je še odlično v prodajo. Kar naenkrat pa se je prodaja skoraj ustavila, za nameček pa so se novi avtomobili vse pogostejše pojavljali v servisnih delavnicah. Seveda ne zato, ker bi bili slabo in pomanjkljivo izdelani, glavni razlog je bil — govoreči računalnik. Voznikom je požel živce in prav tako sopotnikom. In enodušna želja mnogih je bila, naj elektronsko čvekalo izklopijo in utišajo. Vozniki so povedali, da so sčasoma dobili občutek, kot da imajo ves čas s seboj — taščo.

PO GOSTIJI

— Vi ste ta večer že drugi, ki sprašuje okrog varnostnega pasu. Tu zadalj ga imam.
— Nimate pripetega!
— Še tega mi je treba. Vesel bom, če se bom z gostije varno vrnil »neprivezan«.

Ključ v trebuhu

Zgodba, kot jih je na tisoče, vendar je imela tale nekoliko drugačen konec.

Neki David (53) in Diana (55) Walters iz Las Angelesa sta se že dolgo pričakala, ločila pa se nita. Ko je nekoč med prepričevanjem Davida srčna kap, je prosil Diano naj hitro pokliče zdravnika. Ta je to odklonila. David je nato vrgel v okno pepelnik, da bi tako opozoril mater, ki je stanovala v neposredni bližini. Ta je res prihitela, ko pa je hotela telefonirati, ji je snaha pred nosom zaloputnila vrata. Kmalu nato je materi vendarle uspelo privedi rešilni avto in bolničarja. Diana je stala z metlo v roki pred vrati in tudi tem poskušala preprečiti, da bi prišli do bolnega Davida. Pred šoferjem rešilnega avtomobila je potegnila ključ iz ključavnice in ga požrla. Davida so končno rešili, Diana pa obtožili poskusa uboja.

Francoski fotograf Jean Francois Jonvelle je po dvajsetih letih vnetega fotografiranja izdal knjigo fotografij z naslovom »Vse kar imam rad« n tukaj je ena od njegovih slik

VROČE POLETJE?

Indijski fizik Rama Srivastava s Tehniške visoke šole v zvezni državi Madhja Pradeš napoveduje, da bodo prebivalci severne poloble doživeli najbolj vroče poletje v tem stoletju.

Srivastava trdi, da bo sevanje ultravijoličnih žarkov letos izjemno močno, posledica tega pa bo oslabljen plast ozona v atmosferi. Povečana koncentracija ogljikovega dioksida bo povzročila predvsem

v industrijskih predelih umiranje gozdov.

Po napovedih Srivastava naj bi bila otoplitev največja na indijski podcelini, kjer naj bi se znižala celo gladina podtalnice. V severnem in osrednjem predelu Indije se živo srebro že od konca februarja ni spustilo pod 30 stopinj Celzija, od aprila dalje pa pod 40 stopinj. Pričakujejo, da bo monsun konec junija prinesel še toplejše vreme.

Naj vam povemo, da je korodilje meso zelo okusno, najbolj pa rep.

x x x

Stari Grki in Rimljani so plombirali zobe tako, da so luknje najprej očistili z razžarjenimi iglami, nato pa so jih zalili z zlatom.

drugje smo prebrali

Najbolj samotni otok na svetu je Tristan da Cunha: od Afrike je oddaljen 3200, od Južne Amerike pa 6000 kilometrov, najbližji od otokov mu je Sveta Helena — 2400 kilometrov.

x x x

Najljubša jed francoskega predsednika Mitterranda je kislo zelje.

x x x

»Kralj valčkov« — Johann Strauss (ml.) ni znal plesati valčka.

PIŠTA modruje

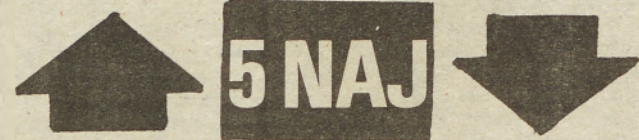
Hodili smo v Krog na nbe, tan vel'ke kažejo se hibe. Traktorgye na »pravo« mesto, kmetje zaprli so cesto.

Nikak pri Soboti bil je moder, asfalt obečao je za šoder. Konstruktor herbao je pogodbo, prineseo je po svojo sodbo.

Dogovor takši, tou se zna, gnes za nas več ne vala. Krožančare če tak mate, si vzemte šoder gye ga znate.

Kakkoli obračamo stvar, edni i drugi meli do kvar. Bogne, gnesden zna tou vsakši, ka protest nesmi biti ta' šši.

RADIO MURSKA SOBOTA

VSAKO SREDO V ODDAJI 21 232

1. We are the world — United Support of Artists for Africa
2. Gu-gu. play for You — Gu-gu
3. One more night — Phill Collins
4. Lipe cvatu — Bijelo dugme
5. Neutrone dance — Pointer Sisters

NAŠ IN VAŠ PREDLOG:

Suada — Plavi orkestar
Nad mestom se dani — Ditka Haberl

Predloge za lestvico pošljite na dopisnici, na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj

avtomobilizem

Razbita vetrna šipa

Najpogostejši vzrok, da se vetrna šipa razbije, je kamen, ki prileti izpod koles spredaj vozečega vozila.

Ker so vse vetrne šipe izdelane iz varnostnega stekla, ni razloga za paniko. Če je šipa iz prednapetega stekla, sicer razpoka na tisoče delcev, vendar ponavadi ostane v okviru. Čeprav je tako razpokano steklo skoraj neprozorno, so navadno prav pred voznikom razpoke redkeje (za to poskrbi steklarna s termično obdelavo), da vidljivost zadošča za varno ustavljanje vozila. Le če kljub vsemu skozi šipo ni moč videti, morate s pestjo hitro izbiti iz šipe luknjo ali pa med zaviranjem gledati skozi stransko okno. Pri boljšem, lepljenem steklu teh težav ni. Kamen v šipi sicer naredi dolge razpoke, vendar pa se vidljivost bistveno ne po-

slabša. Vsekakor pa je treba takrat, ko se vetrna šipa razbije, takoj zmerno zavirati in ustaviti na desnem robu zunaj ceste. Voznik mora ohraniti mirno kri, ne sme brezglavo sukati volana in panično zavirati, saj lahko povzroči verižno trčenje.

Ker prometni predpisi zahtevajo, da mora imeti voznik dobro vidljivost na vse strani, je treba zdrobljeno prednapeto šipo pred nadaljevanjem vožnje povsem odstraniti. Pred tem je treba pokriti odprtine za zračenje in grejte, da vanje ne zaidejo drobci stekla.

Vožnja brez vetrne šipe je najbolj znošna, če so vsa druga okna zaprta, hitrost pa primerno velika, da tlak zraka v prostoru za potnike zajezi pritok zraka s prednje strani.

pecimo po domače

DOMAČI BUHTELJNI

Sestavine: 50 dekagramov pšenične moke, 2 dekagrama kvasa, 10 dekagramov masla, 2 decilitra mleka, 5 dekagramov sladkorja ali žlica medu, 2 jajci, sol, marmelada za nadev, sladkor v prahu za posipanje.

Priprava: Najprej umesimo kvašeno testo. Moko stresemo v skledo in na sredini naredimo jamico. V lončku zmešamo zdrobljen kvas z dvema žlicama moke, žličko sladkorja in pol decilitra mlačne-

ga mleka; mešanico zlijemo k moki in počakamo, da kvas vzide. Nato gladko umesimo testo z ostalimi dodatki. Ko je umeseno, ga pustimo na toplem, da vzhaja.

Vzhajano testo razvaljamo na polprsta debelo in ga razrežemo na kvadratke (velike približno 7 krat 7 centimetrov). V sredino vsakega kvadrata damo čajno žličko marmelade. Dvignemo robove vsake kr-pice testa in stisnemo nad marmelado. Vsak buhtelj pomočimo v stopljeno maslo in ga položimo na pločevino za pečenje tako, da se buhteljni prislono drug na drugega. Zgotovljene buhteljne postavimo na toplo, da vzhajajo, nato pa jih spečemo. Pečene pustimo nekaj časa, da se ohladijo, končno pa jih zvrnemo iz pekača in potresemo s sladkornim prahom.

Da, to so buhteljni. Nekatere gospodinje ste te pogače že večkrat spekle, vendar ste jih imenovalle drugače. Sicer pa ime ni toliko važno, pomembnejše je, da ste pripravile nekaj domačega in — svojega.

za vinogradnike

Rdeča sadna pršica (latinsko: *panonychus ulmi*) je postala v zadnjih letih hud škodljivec vinske trte, prej pa smo jo poznali le kot škodljivca sadnega drevja. Vinogradniki in sadjarji jo pogosto imenujejo rdeči pajek in je pod tem imenom verjetno bolj znana.

Pršice povzročajo največjo škodo spomladi med odganjanjem prvih lističev. Iz prezimljenih jajčec, ki so rdeče barve in so odložena na rozgah okoli očes ter starejšem lesu, se spomladi izležejo rdeče, komaj 0,15 milimetra dolge ličinke, ki množično napadajo prve lističe in jih izsesavajo. Lističi se značilno gubajo, rumenijo, na njih pa se pojavijo vijoličasto črnkaste pegice.

Posamezni lističi rjavijo in se sušijo. Poleti povzročajo številnejše pršice značilno sivkasto rumeno barvo listja, ki se ob zelo močnem napadu bronasto rdeče obarva in suši.

Zadnja leta ponekod zasledimo močne napade rdeče sadne pršice in tudi večje škode. Zaradi pogosto nepravilnega ali nepotrebnega škropljenja se pojavijo še dodatne težave; pršica postane odporna na nekatere prispevke, poleg tega pa mnogi pripravki uničijo tudi njene naravne sovražnike. Zato bi smeli proti rdeči sadni pršici škropiti samo takrat, kadar je to res potrebno. Že

ob rezi moramo biti pozorni na rdečo zimsko jajčeca. Se bolj pomembno je, da kmalu potem, ko trta odžene, dobro pregledamo spodnjo stran prvih lističev, kjer opazimo drobne živordeče pršice že s prostim očesom, še bolj pa s povečevalnim steklom. Ob lepem sončnem vremenu so pršice tudi na zgornji listni strani. Če ob vestnem pregledu nismo našli nobene pršice, škropljenje ni potrebno. Nikar ne škropimo »za vsak primer«, temveč se za škropljenje odločimo le, če smo vsaj na polovici pregledanih lističev našli pršice. Majhno število pršic tudi ne more povzročiti škode, z nepotrebnim škropljenjem pa uničimo njene naravne sovražnike in pospešujemo pojav odpor-nih pršic. S tem pa si po nepotrebnem povzročamo vedno nove težave in končno tudi vedno močnejše pojave pršic.

V letih, ko je napad šibkejši, vinograd poškropimo z enim od akaricidov, kakor so kelthane, neonon, plictran ali rospin. Ob močnejšem pojavu pršice ali kadar se izleganje zimskih jajčec zaradi nekoliko hladnejšega vremena zavleče, bomo morali škropiti dvakrat: prvič že kmalu po pojavu lističev, drugič pa čez 8 do 10 dni. Za obe škropljenji lahko uporabimo omenjene akaricide, le kadar bi bil napad izredno močan, ali pa kadar smo pršice spregledali in so poškodbe že na-

Nič nas ne sme presenetiti

Več skrbi varnosti pred utopitvami

V naši samoupravni družbi sicer posvečamo vedno več skrbi izboljšanju varnosti delovnih ljudi in občanov v delovnem in bivalnem okolju, prav gotovo pa ne na vseh področjih. Med tista področja, kjer smo doslej premalo storili, je varstvo pred utopitvami. Delovne ljudi in občane premalo seznanjamo o nevarnostih, ki jim pretijo ob vodah in na vodi ter premalo skrbimo za načrtno ugotovitev, da z zakonodajo nimamo urejenega varstva pred utopitvami, in to vprašanje urejajo nekatere občine s posebnimi odloki, ki pa so pomanjkljivi in ne prispevajo veliko k večji varnosti. Po razpoložljivih podatkih se vsako leto v Sloveniji utopi okrog 80 ljudi, največ v poletnih mesecih. Med nesrečami s smrtnim izidom so tako utopitve na drugem mestu — takoj za prometnimi nesrečami.

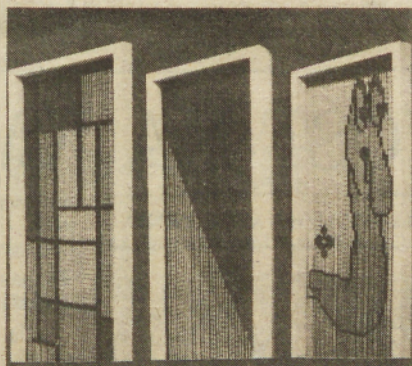
V zadnjih letih smo v Pomurju veliko storili pri učenju plavanja, vendar je odstotek neplavalcev še precej visok. Urejenih imamo tudi nekaj javnih kopališč, med katerimi pa večina nima organiziranega varstva pred utopitvami. Ponekod imajo usposobljene reševalce, na nekaterih kopališčih skrbijo za reševanje iz vode strokovno nezadostno usposobljene osebe, med tem ko na nekaterih kopališčih nimajo nikakršne opreme za reševanje, niti omaric za pr-

vo medicinsko pomoč. Za varnost pred utopitvami pa zlasti ni zadostno poskrbljeno na naravnih kopališčih. To so predvsem reke, potoki, ribniki in gramoznice, kjer so utopitve tudi najpogostejše. V Pomurju, kjer so utopitve nekoliko številnejše kot je slovensko povprečje, je bilo največ smrtnih primerov na reki Muri in v zapuščenih gramoznicah. Zaradi hitrega utapljanja, neopaznega ali težko opaznega začetka utapljanja, bi morali na krajih, kjer je največja nevarnost, organizirati službo reševanja iz vode in prvo medicinsko pomoč. Na manj nevarnih območjih pa bi morali nevarne kraje posebej zavarovati in jih ustrezno označiti z opozorilnimi napisi, hkrati pa tudi urediti varne pristope in izstope za reševanje. V Pomurju imamo dve potapljaški ekipi, in to v Gornji Radgoni in Murski Soboti, ki v hujših primerih skupno delujeta ter sta tudi dobro opremljeni. Toda velikokrat je njihovo posredovanje že prepozno. V prizadevanjih za izboljšanje varstva pred utopitvami bo potrebno več skrbi nameniti usposabljanju za reševanje v vzgojno-izobraževalnih zavodih, plavalnih klubih, taborniških organizacijah, društvi Partizan, gasilskih društvih in drugod. Več varnostne kulture pa bo potrebno tudi pri kopališčih samih, saj velikokrat ne upoštevajo oozoril in napisov, ki označujejo nevarna mesta za utopitve.

Ž.F.M.

za vroče poletne dni

Namesto vrat zastori

V zadnji številki revije Sam je objavljen več vzorcev za zastore, oziroma svojevrstne zavese, ki jih v poletnih mesecih obesite na podboje. Zastori, ki jih izdeluje obratovalnica v Zagrebu, so sestavljeni iz niza različnih »verig« iz trde plastike in se dajo hitro sestaviti oziroma razstaviti. Zastore prodajajo sestavljene in na njih so različni motivi. Lahko pa kupite nesestavljene zastore, ki so seveda cenejši. Cena za zastor za vrata je od 8.000 do 8.500 dinarjev. Če pa naročite druge dimenzije, je cena za kvadratni meter okrog 5.500 dinarjev.

Zakaj zastori namesto vrat? Primerni so za prehode iz enega v drug prostor, varujejo pred mrčesom oziroma so primerna dekoracija.

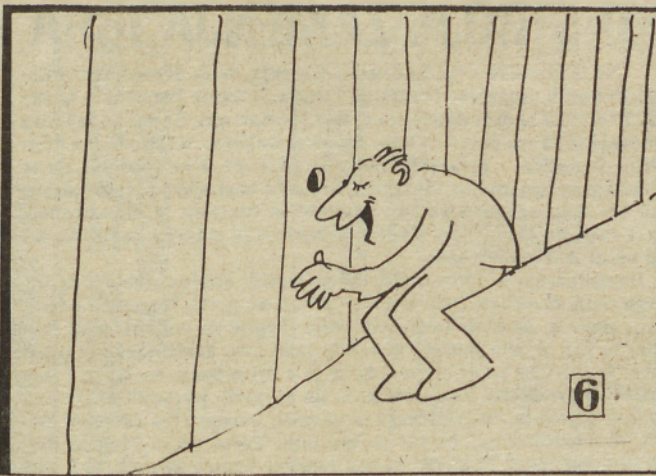
PRI NAS GA KUJEMO

— Celo prgišče kovancev si vsul pred natakario, čeprav ti je glasno povedala, koliko staneta ta dva brizganca.
— Brez očal naše kovanice komaj razločim, rad pa bi, vsaj po televiziji videl tiste, ki odločajo o kovanju našega drobiža.

ROMANOPISEC

— Samo še okrog sto strani in moj roman bo pri kraju.
— Kakšen pa bo konec?
— Žalosten, jokav.
— Torej se bodo nad tekstom v tej papirni stiski zjokali že v založbi...

NASA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripe k novi risbi pošljite najkasneje do 13. junija na naslov VESNIK, Titova 29/1 69000 Murska Sobota, pripiš 5.

Odgovori št. 4:

- Dosegli smo ravnovesje: cene bencina rastejo kot rože. (Rena-ta Marič)
- Iščem moža z bencinom; šifra: dekle v letih z avtom. (Marjeta Šeruga)
- Nekomu lepše cveti, če zaliva z dragimi oktani. (A. Roškar-Žnuderl)

RDEČA SADNA PRŠICA

stale, bi bilo potrebno uporabiti folimat. Uporabimo ga vsaj prvič, drugič pa lahko zopet sežemo po akaricidih: plictran, neonon, kelthane, torque ali rospin. Če smo že v zimskem času opazili veliko zimskih jajčec na rozgah, bi morali opraviti predpomladansko škropljenje s oljem folidol ali oleodiazinom.

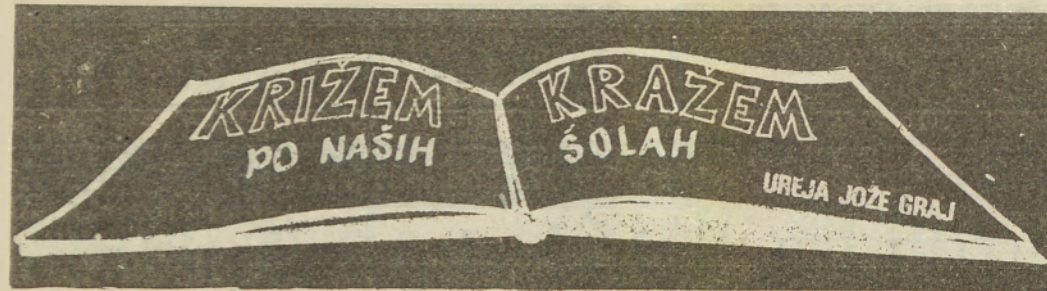
Če ugotovimo, da se je poleti (navadno julija ali avgusta) pršica spet pričela pojavljati, moramo v drugi polovici julija ali v

začetku avgusta poškropiti z enim od omenjenih pripravkov, ki mu dodamo še tedion. S tem preprečimo množično odlaganje zimskih jajčec, zaradi česar bo zatiranje naslednje pomladi lažje ali pa sploh ne bo potrebno. Z enakimi pripravki škropimo po potrebi tudi proti rumeni tršni pršici ter proti navadni ali fitzlovi pršici, ki ju tu in tam srečamo kot škodljivki vinske trte.

(Po knjigi Vinogradništvo)

sestavil	profesio-rica	kakovost-ni znak	manjša proizvo-dna enota	litina za zvonove	temni del dneva	tuje žensko ime	suvarje, pnanje
Marko Napast	zgodovine	trgovini					
zloben človek							
mesto v Bolgariji							
majhen obroč							
filmski igralec Martin					lantani		
prilok Bonave v Romuniji				potomec	kurir, odposla-nec		
vzhod	genij		luka pod prevalom Vratnik				
rimski 4			švicarski slikar (Paul) stegno				
svod nad nami					egiptovski faraon XIX. dinastije	grški amoret	smučarski skakalec Puikonen
rusko moško ime (Kosigin)							
urejenost				obdobje			
skrbnik, varuh, pravni zastopnik				Alfred Nobel			
izumili glavo-nožci							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: glavnik, rubrika, abotnež, NJ, Abi, Delo, Ap, I, Abano, optimat, zlato, Na, erar, osel, Bo, Smejkal, Ta, Ilka.

OBISK IZ MADŽARSKE

V sredo so nas obiskali prijatelji iz Števanovec. To je majhna, a prijetna vas v Porabju.

Najprej smo pozdravili goste iz Turnišča, Maribora nato pa madžarske goste. Nadaljnji program je potekal v kulturnem domu v Genterovcih, kjer smo našim gostom prikazali kratek kulturni program, katerega so organizirale mnoge naše tovaršice. Nato je sledil program, ki so ga pripravili gostje iz Porabja. To so bili kratki, toda prijetni trenutki. Pridružili so se jim gostje iz Turnišča in Maribora, ki so prav tako popestrili naš program.

Sledilo je športno srečanje. Fantje so se pomerili v nogometu, dekleta pa v rokometu. Fantje so kljub dobri igri izgubili z 2:1, dekleta pa so bila proti ekipi iz Porabja preslabe in so izgubile z 11:1.

Sledili so trenutki slovesa, ko smo se morali posloviti drug od drugega v upanju, da se bomo

kmalu videli, če ne na naši, pa na njihovi šoli. Meni se je ta dan globoko vtisnil v spomin, kajti našel sem nove prijatelje in s tem še bolj okrepil vezi med dvema šolama.

Ignac Vučko, 6. raz.
OŠ Vljaj Lajos Genterovci

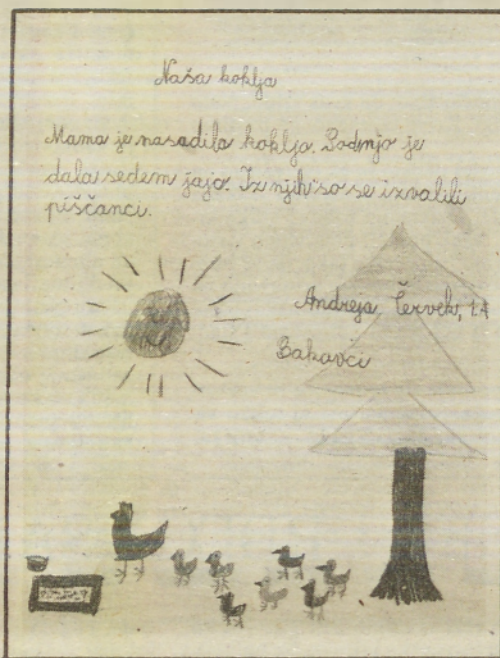
Pomlad

Preko polj in livad
prišla je pomlad.

Življenje...

To drevo, ki rase in hira,
ki zeleni, cveti, odmira...
Pomlad obuja vse življenje,
davnne čase in trpljenje.

Gabrijela Vučak, 8. a
OŠ Cankova

Praznovali smo dan mladosti

V soboto, 25. maja, smo imeli proslavo. Učenci in učence so deklamirali razne pesmi in brali sestavke. Pevski zbor je zapel dve pesmi. Nato smo učence prvega razreda sprejeli med člane Rdečega križa. Doblili so značko in izkaznico Rdečega križa. Učence sedmega razreda pa smo sprejeli med mladince. Tudi oni so dobili značke in izkaznice. Po podelitvi je bila igrice o poštarju, dveh dečkih in deklici. Preostali del dneva smo preživeli športno. Tako smo se, kot vsako leto, spet spomnili na tovariša Tita, ki je imel zelo rad nas mlade.

Šuman Karel, 3. a
OŠ Karel D. Kajuh Apače

Naša mladost

Živimo v lepi domovini. Srečni smo, ker imamo lepo šolo. V šoli smo se naučili pisati, brati in računati. Imamo dovolj hrane in oblek. V tovarnah naši starši zaslužijo denar. Med vojno pa niso imeli kje zaslužiti. Če bi bila vojna, bi tudi jaz pomagala. Bila bi kurirka. Vojne nočemo.

Klementina Tkalec, 1. a
OŠ »Miško Kranjec« Velika Polana

ŠTORKLJA BIBA

Tudi na našem dimniku gnezdi štorčja. Vsako jutro odleti iskat hrano. Kadar dežuje, sedi v svojem gnezdu. Mama ji je dala ime Biba. To je zelo velika štorčja; ima dolge in tanke noge. Ko prileti na dimnik, začnejo kokoši prestrašeno kokodakati, ker najbrž mislijo, da je priletel jastreb.

Franci Misja
OŠ Spod. Ščavnica

HODIM V KNJIŽNICO

V Dobrovniku so zgradili lep kulturni dom. Vsi smo nanj ponosni. Stoji na koncu vasi. V njem je tudi knjižnica. Vsako nedeljo je odprta ob 10. uri.

V knjižnico rad hodim. Prebral sem že mnogo knjig.

Ko sem bil še majhen, mi je morala mama brati knjige. Zelo rad sem poslušal pravljice. Ko sem prišel v šolo, sem se naučil brati. Tako sem začel sam brati knjige. Moja najljubša knjiga je Kala, katero je napisal Ivan Ribičič. Ta knjiga mi je všeč zato, ker v njej opisuje pogumno psico.

Tudi naša šola ima knjižnico.

Iz knjig, katere si izposojam, sem se mnogo naučil. Saj pravi pregovor: »Knjiga je najboljša prijateljica.« Letos sem prebral že 160 knjig. Ker sem se v šoli naučil madžarski jezik, lahko berem tudi madžarske knjige. Vsako nedeljo je zame prijetno doživetje, saj lahko obiščem vaško knjižnico. Vrnem prebrano knjigo in si izberem drugo. Pokažem jo knjižničarju, kateri jo vpiše, šele potem lahko odnesem knjigo domov.

Vesel sem, ker si lahko izposojam slovenske in madžarske knjige. Zatopim se vanje in me popeljejo v daljni svet — svet pravljic ali pa zanimivim dogodivščinam naproti.

DENIS VOURI, 3. b
OŠ Joško T. Janez DOBROVNİK

MOJ PRVI...

Še nekaj korakov... še trije, še dva, še en in že sem na prvi stopnici, na stopnicah, katere me bodo peljale v svet, o katerem sem sanjala.

Da, da! Že dolgo me zanimajo letala, le take reči, ki te popeljejo v svet.

Ure in ure sem lahko presedela na balkonu, od koder je razgled čudovit in opazovala drveče, železne ptice, ki puščajo za seboj bele ceste upirajoče se vetru. Včasih, seveda v moje veselje, so drvela po nebu kar štiri letala, kar je bilo še posebej zanimivo, kajti tako sem lahko ugotavljala, katero leti višje in katero nižje ter približno določila njihova križišča.

Kadar je bilo lepo vreme, sem še posebej pazila, da ni ušlo kaj mojemu pogledu. Včasih je katero letalo letelo tako nizko, da sem lahko razločila barve. Nekoč pa sem kar tako pogledala v nebo, brez pravega pričakovanja, in zagledala letalo, ki se je brez pravega zvoka pomikalo po zraku. Bilo pa je precej nizko, celo tako, da sem lahko na repu prepoznala našo trobojnico.

Posebej zanimiva panorama pa je bila ob večerih. Prijetno je bilo gledati lučke, ki so drvele med sijočimi zvezdami. Zopet pa je tu lep večerni pripetljaj, ki je bil posebno zanimiv. Bilo je neki večer, ko sem se vračala od tete in me je iz zamišljenosti prebudil znan zvok. »Seveda, letalo,« sem pomislila in pogledala v nebo, pa sem kar obstala od začudenja. Relief letala je bil krasen. Naokrog je bila tema, le na zahodu je bilo nebo rdeče in vse to se je odbijalo v neznano kam letečem letalu.

In sedaj je vse to pred menoj...

Mogoče je težko razumeti, a letala me vedno navdajajo z zanimanjem, z nekim veseljem, saj že zjutraj pogledam skozi okno za pticami, ki letijo nekam v daljavo, kot moje misli in moje želje... moji prvi koraki v negotovo prihodnost.

Tatjana Zagorc, 8. raz.
OŠ ŠTOGOVCI

Na zboru pionirjev Jugoslavije

V petek, 10. maja, smo se predstavniki OŠ radgonske občine udeležili Zbora pionirjev Jugoslavije v Ljubljani. Z nami je šla tudi folklorna skupina iz Apač.

V Ljubljani smo si najprej ogledali grad, potem smo šli na OŠ Zvonka Runka, kjer nam je ravnatelj predstavljal šolo in pripovedoval o heroju Zvonku Runku. Nato smo šli v živalski vrt. Prav prijetno smo se nasmejali in razvedrili. Od tam smo se odpeljali proti Tivoliju in peš nadaljevali do Trga svobode. Spetoma smo si ogledali vojaško razstavo. Na Trgu svobode je nastopila apaška folklorna skupina. Ogledali smo si še nastop ritmičnih skupin in poslušali recitatorje. Na Trgu revolucije je bila osrednja prireditev.

Bili smo veseli, da smo se lahko udeležili Zbora pionirjev Jugoslavije. Dani, Breda in Simona, 7. r. OS Kapela

IZ SOBOŠKEGA KROJA

Če bi imeli več krojačev...

Med tiste delovne kolektive v soboški občini, ki ves čas ugledno poslujejo in ne poznajo izgub, je treba šteti tudi delovno organizacijo Kroj iz Murske Sobotice. Poznamo jo zlasti po oblačenem pohištvu ter oblačilih po meri oziroma naročilih in konfekciji. Delovna organizacija je bila ustanovljena leta 1962, zdaj pa zaposluje okrog 80 delavcev, ki ustvarjajo precejšen dohodek. Še posebej jih poznajo po izdelavi raznih uniform za potrebe policije, carine, godb, pevskih zborov in drugih, za kar je veliko povpraševanje v vsej Sloveniji in delu sosednje Hrvatske.

Uveljavili pa so se tudi s šivanjem zaščitnih oblek. Tudi pri izdelavi oblačenega pohištva se nenehno prilagajajo kupcem, kar velja tudi za cene njihovih izdelkov. Zato se ne bojijo, da bi jim zmanjkalo dela, ampak kvečjemu obratno: proizvodnje bodo očitno morali še povečati!

Razmišljajo o drugi izmeni

O uspešnih poslovnih dosežkih nam je pripovedoval tudi direktor delovne organizacije Kroj Karel Ficko. »Poslovanje v lanskem letu je bilo dokaj uspešno, saj smo glede na leto 1983 presežli prodajo za 57, dohodek za 62 in čist dohodek za 64 odstotkov.

V poslovni sklad smo namenili 10 milijonov dinarjev, kar je za 77 odstotkov več kot leta 1983.

Spodbudno je zlasti, da smo izpraznili naša skladišča in uspeli prodati vse naše delke. V prvem trimesečju letošja smo prodali povečali že za 54 odstotkov.

Oh tem omenimo, da so letošnji prvi uspeli osebne dohodke zaposlenih dvigniti na občinsko

raven, kar je gotovo pomembna spodbuda za nadaljnje delo.

Kot nam je povedal Karel Ficko, imajo v proizvodnem procesu

KAREL FICKO — direktor soboškega Kroja.

su težave predvsem zaradi pomanjkanja osnovnih surovin. »Še zmeraj je prisotno t. im. fi-

nanciranje z devizami. Ker nismo izvozniki, nimamo lastnih deviznih sredstev, zato smo tudi zastavljeni pri nakupu materiala. Druga težava pa je ta, ker smo še vedno manjši kolektiv, ki rabi manjše količine surovin. Zato smo nekoliko zastavljeni pri proizvajalcih materiala.

In kakšni so načrti za naprej? V zadnjem letu so se precej tesno povezali s Tovarno oblačil in perila Mura v Murski Soboti. Zlasti to velja za krojaštvo. Prav pri konfekciji so možnosti za povečanje zaposlenosti in uvedbo druge izmene. Toda v soboškem Kroju se ubadajo s pomanjkanjem kadrov, ker ne morejo dobiti kvalificiranih krojačev. Zato sedaj še ne morejo uvesti druge izmene. Pri izdelavi oblačenega pohištva pa je drugače. Zaradi manjšega povpraševanja na trgu te proizvodnje ne bodo povečevali.

Milan Jerše

TOKO ŽIŽKI

DVE TRETJINI V IZVOZ

V Toku v Žižkih so z dobrim delom dosegli primerne poslovne uspehe. V prvem trimesečju so celotni prihodek povečali za 131 odstotkov, dohodek je višji za 147 in čist dohodek za 170 odstotkov. Temu primerno so povečali tudi osebne dohodke, ki zdaj znašajo v povprečju 35.500 dinarjev, kar je za tamkajšnje območje dokaj visoko.

V Toku izdelujejo predvsem ženske torbice in razno usnjeno galanterijo. Spodbudno je, da kar 80 odstotkov svojih izdelkov izvozijo. Najpomembnejši odjemalec je Sovjetska zveza, torej kupec s klirinškim načinom plačevanja oziroma obračuna, vendar pa v zadnjem času vse več izdelkov prodajo tudi na zahod. Tako pridobijo devize, ki so jim še kako potrebne

za devizno udeležbo pri nakupu materiala, zlasti usnja.

Trenutno je v tovarnici v Žižkih zaposlenih 71 delavcev. Letos bodo zaposlili okrog 10 novih delavcev. V tem letu bodo naredili prizidek za prirezovalnico in pripravo dela.

Š. S.

PRIHODNOST NA KMETIJI

Čeprav se tudi kmetijci ubadajo s precejšnjimi težavami pri pridelavi in prodaji (proizvodne cene so večkrat enake prodajnim), pa to Janeza Horvata iz Trnja ni odvrnilo od kmetijstva. V njem vidi svojo prihodnost.

»Do dela na kmetiji sem imel vedno veselje. Sem najmlajši v sicer številni družini. Bratje in sestre so končali srednje oziroma visoke šole, zato je pač nekdo moral ostati na kmetiji. Naše posestvo obsega 7 hektarjev, kar je za pomurske razmere kar precej.

Nihče me ni nagovarjal, naj postanem kmet; sam sem se odločil.

»Pisal pa si se tudi v kmetijsko šolo.«

»Da, z deiom na zemlji človek sicer pridobi precej izkušenj, vendar je potrebna tudi teoretična podlaga. Zdaj obiskujem zadnji (tretji) letnik srednje kmetijske šole v Rakičanu, in pridobil si bom kvalifikacijo »kmetijec«. Moram priznati, da sem se v tej šoli veliko naučil. V redu je, ker je v izobraževalnem procesu dan velik poudarek praktičnemu delu — kmetijski pridelavi, živinoreji...«

JANEZ HORVAT IZ TRNJA

»Domači so te pohvalili, da rad delaš na kmetiji.«

»Res je, da sem mlad, in kot tak si rad privoščim tudi razvedrilo, vendar sta učenje in delo na domačem posestvu prva. Ukvarjamo se z živinorejo: v hlevu ima-

mo 16 pitancev in 4 krave molznice. Na poljih pridelujemo predvsem koruzo za siliranje.«

»Si pa tudi član aktiva mladih združenikov.«

»Da. V februarju smo ustanovili aktiv, in vanj se je včlanilo 35 mladincev. Od temeljne združne organizacije smo dobili 30-arsko njivo in na njej posadili koruzo. Sploh je v naši vasi v zadnjih letih med mladimi precejšnje zanimanje za delo na zasebnih kmetijah, kajti mnogi se zavedajo, da je težko dobiti zaposlitev v združenem delu. Kmetijsko šolo zdaj obiskuje 5 mladincev in upam, da jih bo v prihodnje še več.«

Mladi v Trnju torej vidijo v kmetijstvu kljub težavam, ki so zdaj v tej panogi, prihodnost.

Resnično bi bila škoda, če bi bilo drugače. Želimo, da bi se tudi v drugih krajih mladi bolj ozirli po kmetijski svojih staršev, saj zemlja bogato vrača trud.

Š. Sobočan

Prijetno na 8. športnem troboju dela družine Gorenja

KO STROJE ZAMENJA IGRA

Ne le članstvo v veliki družini Gorenja, velik del delavcev bliznjih delovnih organizacij Gorenja Elrada, Gorenja Varstroj in Gorenja Mural že skoraj desetletje vežejo športne niti. Se več — njihovo srečanje je za vse dogodek leta. Za osmi troboj so si izbrali dan mladosti, domačini — delavci Gorenja Elrad — pa so se potrudili, da so se kolegi iz Lendave in Murskega Središča med njimi počutili prijetno. Na radgonskem stadionu Bratstvo in enotnost je bilo živahno, prav tako na kegljišču v Radencih, kjer se je pomeril kegljaški del od okoli 200 udeležencev.

Razpoloženju je gotovo velik del prispevalo sončno vreme in športnega duha ni zmotil izvin noge ali buška na glavi. Nogomet, odbojka, rokomet, namizni tenis, kegljanje (keglje so podirale tudi ženske), in šah so bile igre, ki niso bile sami sebi namen, temveč predvsem »ogrodje« za nekaj več, ki se je v družabnem srečanju v radgonskem gasilskem domu zavleklo tja do prvih jutranjih ur. Iz prehodnega pokala, namenjenega skupnemu zmagovalcu (domači ekipi), so nazdravili vsi, čeprav so športniki Varstroja in Murala, bolj za šalo kot zares, že kovali načrte, kako se bodo maščevali na 9. srečanju v Murskem Središču.

vp

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo občine
Murska Sobota
Številka 7
Leto V
6. junija 1985

VSEBINA 7. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo seje zborov, dne 20. junija 1985
- pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov v občini Murska Sobota
- spremembe bilance sredstev skupne porabe in prispevnih stopenj SIS družbenih dejavnosti občine Murska Sobota za leto 1985

PREDSEDNIKI ZBOROV SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA SKLICUJEJO

40. sejo Zbora združenega dela
40. sejo Zbora krajevnih skupnosti
40. sejo Druženopolitičnega zbora

Seje bodo
v četrtek, dne 20. junija 1985, ob 8. uri v veliki sejni dvorani Skupščine občine M. Sobota

Predsednik zbora združenega dela in predsednik Zbora krajevnih skupnosti predlagata naslednji

dnevni red:

1. Izvolitev in poročila verifikacijskih komisij;
2. Potrditev zapisa skupnega zasedanja Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora, z dne 16. maja 1985;
3. Pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov v občini Murska Sobota;
4. Spremembe bilance sredstev skupne porabe in prispevnih stopenj SIS družbenih dejavnosti občine M. Sobota za leto 1985;
5. Periodični delovni načrt Zbora združenega dela, Zbora krajev-

nih skupnosti in Druženega zbora Skupščine občine M. Sobota za III. trimesečje 1985;

6. Predlog odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda v občini M. Sobota;

7. Osnutek odloka o minimumu sredstev za osebno in kolektivno zaščito pred vojnimi dejstvomani in drugimi nevarnostmi;

8. Osnutek odloka o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov občine Murska Sobota za leto 1984;

9. Volitve in imenovanja;

10. Delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja;

11. Predlogi, sklepi, mnenja in obvestila;

Delegati Druženopolitičnega zbora bodo obravnavali 2., 3., 4., 5., 9., 10. in 11. točko zgoraj predlaganega dnevnega reda.

Gradivo za obravnavo 3. in 4. točke je objavljeno v današnji številki Delegatskega vestnika.

Informacija Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije, ki obravnava pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov in delavcev je objavljena v 16. številki POROČEVALCA Skupščine SR Slovenije, z dne 8. 5. 1985.

Gradivo za obravnavo 2., 5., 6., 7., 8. in 9. točke dnevnega reda bo posredovano vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij, delovnim skupnostim, ki vršijo funkcijo delegacije, ter delegatom Druženopolitičnega zbora.

Informacija k 10. točki dnevnega reda bo podana na seji.

POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE KMETOV V OBČINI MURSKA SOBOTA

I. UVOD

Za izrazito kmetijsko območje za kakršno velja občina M. Sobota, je bila vključen kmetov v enoten sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja posebnega pomena. Po sprejetju zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki ga je sprejela Zvezna skupščina 22. aprila 1982 (objavljen je bil v Uradnem listu SFRJ št. 23/82), uporablja pa se od 1. 7. 1983, se je tudi v Sloveniji začela temeljitejša razprava o oblikovanju Republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Ugotavljamo, da so bile tako o osnutku kakor tudi o predlogu zakona v občini M. Sobota temeljite razprave. O določbah zakona, ki govorijo o vključevanju kmetov v enoten sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja, o njihovih pravicah in dolžnostih, je razprave organizirala Občinska konferenca SZDL, pri tem pa so bili zelo močno angažirani: delegacije po KS, Kmetijska zadruga »PANONKA« s svojimi temeljnimi združenimi organizacijami in tudi Strokovna služba pokojninskega in invalidskega zavarovanja v M. Soboti.

Že pri samem oblikovanju zakona je bilo danih več predlogov za dopolnitev posameznih določb, tako glede popolne zagotovitve pravic iz minulega dela vseh, ki so opravljali kmetijsko dejavnost kot svoj edini ali glavni poklic, ne glede na to, po kakšni osnovi so bili zavarovani v preteklosti, kakor tudi o drugih, za kmete pomembnih vprašanjih, kot so obveznosti glede plačila prispevkov, pridobitve pravic in drugih vprašanjih. Rezultati razprav so bili posredovani predlagatelju zakona neposredno ali preko delegacij za zbore republiške skupščine in tudi preko Zbora delegatov SPIZ občine Murska Sobota. Republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je sprejela Republiška skupščina dne 20. julija 1983, uporablja pa se od 1. 1. 1984 (objavljen v Ur. listu SRS št. 27/83)

II. GLAVNE ZNAČILNOSTI ZAKONA, KI ZADEVAJO KMETE

Do 1. 7. 1983 so bili združeni kmetje pokojninsko in invalidsko zavarovani le prostovoljno, če so se zato sami odločili in so izpolnjevali tudi nekatere pogoje kakor je n. pr.: določen ekonomski učinek v

kooperativnem odnosu s organizacijo združenih kmetov. To zavarovanje je bilo urejeno s posebno pogodbo sklenjeno med Skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja SRS in Republiško združeno zvezo. Zanimivo je, da je na tako izrazito kmetijskem območju kakor je občina M. Sobota tovrstna zavarovanje do 30. 6. 1983 uveljavilo le 47 kmetov — kooperantov. To pomeni, da je velika večina kmetijskih proizvajalcev bila zavarovana v sistemu starostnega zavarovanja kmetov, ki je slonel na sistemu ena kmetija, en prispevek in ena pokojnina.

Republiški zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je v skladu z zveznim zakonom o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja uvedel obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za vse združene in druge kmete ter člane njihovih gospodarstev, ki opravljajo kmetijsko dejavnost kot svoj edini in glavni poklic.

Po 10. čl. republiškega zakona se obvezno zavarujejo kmetje, ki imajo lastnost združenega kmeta po predpisih o združevanju kmetov. Zavarovanje je obvezno ne glede na stopnjo združenosti dela in višino ustvarjenega dohodka, od višine izbrane zavarovalne osnove pa je odvisen obseg zavarovanja. Združeni kmet, ki se zavaruje po zavarovalni osnovi, ki ni nižja od zneska od najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo (to je 4. zavarovalni razred), je zavarovan za vse zavarovalne primere, če pa se zavaruje od nižje zavarovalne osnove (1, 2, ali 3. zavarovalni razred) je zavarovan le za primer starosti, izgube delovne zmožnosti in smrti (starostna, invalidska oz. družinska pokojnina).

Po 11. čl. republiškega zakona se obvezno zavarujejo tudi vsi drugi kmetje in člani njihovih gospodarstev, ki opravljajo kmetijsko dejavnost kot svoj edini in glavni poklic. Ne glede na višino izbrane zavarovalne osnove in višino plačanega prispevka, imajo ti kmetje pravico le do starostne, invalidske oz. družinske pokojnine.

Zavarovanje kmetov je obvezno po dopolnjenem 15. letu starosti. Pogoji za pridobitev pravic do pokojnine, tako starostne, invalidske oz. družinske so enaki kakor za delavce, s to razliko, da zavarovalec — kmet tako po 10. kakor tudi po 11. členu republiškega zakona, nima pravice do predčasne pokojnine. Zavarovalec — kmet po 1. in 11. čl. republiškega zakona lahko uveljavlja pravico do starostne pokojnine, ko dopolni moški 60 let, ženska pa 55 let starosti in imata, tako moški kakor tudi ženska najmanj 20 let pokojninske dobe, ali z izpolnitvijo pokojninske dobe moški 40 let, ženska 35 let, ali moški star 65 let oz. ženska stara 60 let, če imata najmanj 15 let zavarovalne dobe. Pravico do invalidske pokojnine pa kmet pridobi, če postane pridobitno nesposoben (invalid 1. kat. — delovna zmožnost zmanjšana več kot polovico) in ima delovna leta (od 20. leta starosti naprej) najmanj z 1/3 pokrita s pokojninsko dobo.

Pokojninska doba kmeta je prav tako lahko:

- zavarovalna doba,
- posebna doba.

V zavarovalno dobo se vštejejo vse zaposlitve na ozemlju SFRJ v kateremkoli obdobju, zaposlitve v tujini pa le, če so dokazane z zavarovanjem.

V posebno dobo se vštejejo obdobja izven delovnega razmerja (udeležba v NOB, v mladinskih delovnih brigadah, služba v JLA itd.) in zaposlitve v tujini pred vojno in med vojno, ki se dokazujejo s pričami.

V zavarovalno dobo se po novem zakonu šteje tudi članstvo v KDZ (prej je to bila posebna doba), ter obdobja starostnega zavarovanja kmetov od 1. 1. 1972 do 30. 6. 1983 oz. 31. 12. 1983, če so bili za to obdobje plačani prispevki, ali so bili predpisani prispevki zmanjšani ali odpisani. Prav tu pa je največ polemike, kdo je bil zavarovalec v sistemu starostnega zavarovanja kmetov. Zavarovana je bila nedvomno kmetija, nosilec zavarovanja ali zavarovalec (zavarovalec je lahko le fizična oseba) pa oseba, ki je bila zavezana za plačilo davkov in prispevkov iz te kmetije. Zakon torej nedvomno določa, da se lahko v pokojninsko dobo prizna obdobje starostnega zavarovanja kmetov le osebi, ki je bila zavezanec za davke in prispevke na zavarovani kmetiji (160. čl. zakona), ker pa je zakonec z zavarovancem izenačen glede pravic, se to obdobje prizna tudi zakoncu za davke in prispevke na zavarovani kmetiji. 165. čl. republiškega zakona pa določa pogoje za vštevanje obdobja starostnega zavarovanja kmetov prevzemniku kmetije, če mu je bilo delo na zavarovani kmetiji edini glavni poklic. Tudi, če je več prevzemnikov kmetije, ki izpolnjujejo pogoje, se lahko to obdobje prizna le enemu prevzemniku, to je praviloma tistemu, ki po prevzemu kmetije postane zavezanec za davke in prispevke.

Zavarovancem — kmetom, ki po letu 1965 niso bili zaposleni je omogočeno, da dokazujejo pokojninsko dobo tudi s pričami. Tako zahtevo so morali vložiti pri strokovni službi SPIZ najkasneje do 31. 12. 1984.

Osnova za zavarovanja in osnova za odmero pokojnine je osebni dohodek kmeta, če se ta ne ugotavlja, pa osnovo zavarovanja določa skupnost, vendar tako določena osnova ne more biti nižja od polovice zneska najnižje pokojninske osnove. Ker se dejanski osebni dohodek pri kmetu še ne ugotavlja, so kmetje zavarovani po zavarovalnih osnovah, ki si jih sami izberejo, s tem pa si izberejo tudi osnovo za

odmero pokojnine. Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je določila osnove, ki znašajo:

- 1. zavarovalni razred — 50 % najnižje pokojninske osnove,
- 2. zavarovalni razred — 60 % najnižje pokojninske osnove,
- 3. zavarovalni razred — 70 % najnižje pokojninske osnove,
- 4. zavarovalni razred — 85 % najnižje pokojninske osnove,
- 5. zavarovalni razred — najnižja pokojninska osnova,
- 6. zavarovalni razred — 25 % najvišje pokojninske osnove,
- 7. zavarovalni razred — 40 % najvišje pokojninske osnove,
- 8. zavarovalni razred — 60 % najvišje pokojninske osnove,
- 9. zavarovalni razred — 80 % najvišje pokojninske osnove,
- 10. zavarovalni razred — najvišja pokojninska osnova.

Zavarovalni razredi oz. osnove v zavarovalnih razredih so določene v odstotnem razmerju do najnižje oz. najvišje pokojninske osnove zaradi praktičnosti. Najnižja oz. najvišja pokojninska osnova je namreč odvisna od povprečnih osebnih dohodkov vseh zaposlenih v SRS in jih določa skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja s posebnim sklepom vsako leto.

Po sedaj veljavnih predpisih je izbira zavarovalnih osnov v predhodnem obdobju do leta 1988 delno omejena, tako so si lahko kmetje v letu 1984 izbrali največ 6. zavarovalni razred, potem pa lahko izberejo vsako leto en razred več, to je v letu 1985 7. zav. razred, v letu 1986 8. zav. razred itd.

Ker se obdobja dela na kmetiji, za katera niso bili plačani prispevki ne vštejejo v pokojninsko dobo, imajo osebe, ki so opravljale kmetijsko dejavnost, kot svoj edini in glavni poklic v letih od 1945 dalje pravico do dokupa tega obdobja. Osnova za dokup je povprečni bruto osebni dohodek vseh zaposlenih v SR Sloveniji iz preteklega koledarskega leta, cena dokupljenega leta v 1984 letu pa je bila 42.564.— din. Plačilo je mogoče po obrokih, mora pa biti plačano v celoti v 12 mesecih po priznanju pravice do dokupa. Za plačilo tega prispevka daje tudi Hranilno kreditna služba pri KZ PANONKA posojilo. Tako posojilo lahko dosega do 50 % določenega zneska za dokup, za triletni odplačilni rok znaša obrestna mera 22 %, za petletni pa 18 %.

Zaradi primerjave navajamo višino bruto in neto osnov s prispevki po zavarovalnih razredih. Določena osnova za leto 1984 s prispevki so znašale:

Za zav. razred	Mesečno bruto osnova	Mesečno neto osnova	Letni prispevek
1.	8.211,00 din	5.934,42 din	13.834,00 din
2.	9.850,50 din	7.121,30 din	16.601,00 din
3.	11.495,50 din	8.308,19 din	19.368,00 din
4.	13.959,00 din	10.088,51 din	23.518,00 din
5.	16.422,00 din	11.868,84 din	27.668,00 din
6.	19.579,50 din	14.150,72 din	32.988,00 din
7.	31.327,50 din	22.641,16 din	52.781,00 din
8.	46.991,00 din	33.961,74 din	79.170,00 din
9.	62.684,50 din	45.282,32 din	105.560,00 din
10.	78.318,50 din	56.602,90 din	131.951,00 din

Določene osnove za leto 1985 s prispevki znašajo:

Za zav. razred:	Mesečno bruto osnova	Mesečno neto osnova	Letni prispevek
1.	13.837,00 din	10.250,00 din	25.305,00 din
2.	16.604,00 din	12.300,00 din	30.365,00 din
3.	19.372,00 din	14.350,00 din	35.428,00 din
4.	23.523,00 din	17.425,00 din	43.019,00 din
5.	27.674,00 din	20.500,00 din	50.610,00 din
6.	29.045,00 din	21.516,00 din	53.117,00 din
7.	46.472,00 din	34.425,00 din	84.988,00 din
8.	69.707,00 din	51.637,00 din	127.480,00 din
9.	92.943,00 din	68.850,00 din	169.974,00 din
10.	116.178,00 din	86.062,00 din	212.466,00 din

Prva tabela pomeni bruto osnove, neto osnove in prispevke, ki so veljali v letu 1984, druga pa za leto 1985.

Bruto in neto osnove so določene mesečno, prispevek pa je letni, mesečni prispevek znaša torej 1/12.

III. IZVAJANJE ZAKONA

Z uveljavitvijo republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je odpravil gostoto zavarovalne dobe, so pridobili pravico do starostne pokojnine tudi nekateri kmetje, ki so dopolnili starost 60 oz. 65 let moški, ali 55 oz. 60 let ženske, in dokazali 15 oz. 20 let zavarovalne oz. pokojninske dobe, brez tega, da bi se morali zavarovati po novem zakonu. V zavarovalno dobo za pridobitev te pravice se jim je štelo tudi obdobje zavarovanja v starostnem zavarovanju kmetov. Takih zahtevkov je bilo v občini M. Sobota 68, ki so v glavnem tudi vsi rešeni.

Republiški zakon je obvezno zavaroval kmete, ki do 31. 12. 1983 še niso dopolnili 60 let starosti. Tistim kmetom, ki so 31. 12. 1983 dopolnili 60 let starosti, pa je zakon dal izbirno pravico, da ostanejo še naprej zavarovani v sistemu starostnega zavarovanja kmetov, ali pa se zavarujejo po novem zakonu. To izbirno pravico so lahko uveljavili do 30. 9. 1984. Vsi tisti, ki se do tega datuma niso prijavili v novi sistem, so ostali zavarovani po prejšnjih predpisih veljavnih po starostnem zavarovanju kmetov. Opredeletitev do 30. 9. 1984 je dokončna in se ne da več spreminjati. Po podatkih Skupne strokovne službe SIS Druženih dejavnosti M. Sobota je v občini M. Sobota na dan 31. 12. 1984 bilo še 770 kmetov, ki nadaljujejo zavarovanje po sistemu starostnega zavarovanja kmetov. Zaradi primerjave navajamo, da je v občini M. Sobota na dan 31. 12. 1984 skupaj 4318 upokojencev starostnega zavarovanja kmetov.

Za vse druge kmete je bilo potrebno opraviti obširno delo, od evidentiranja zavarovancev do predpisov prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. To delo je bilo do konca 1984 v glavnem končano, pri tem pa so sodelovali:

1. Kmetijska zadruga PANONKA, ki je opravila vsa dela v zvezi z vlaganjem prijav, tako za združene kmete, za katere je sicer po zakonu obvezna, kakor tudi za druge kmete, ki bi se morali prijaviti sami.

Do 31. 12. 1984 je bilo vloženih 6263 prijav v zavarovanje, od tega 5247 za združene kmete in 1016 za druge kmete. Zavarovanci so iz 3371 gospodarstev, kar pomeni, da ima v povprečju vsako kmetijsko gospodarstvo skoraj 2 zavarovanca.

Prijavljeni zavarovanci so:

— do 30 let starosti	10,2 %
— od 30 do 40 let starosti	14,4 %
— od 40 do 50 let starosti	20,4 %
— od 50 do 60 let starosti	39,7 %
— nad 60 let starosti	15,3 %

Najštevilnejša je torej skupina zavarovancev od 50 do 60 let starosti. Le-ti bodo tudi v naslednjih petih (ženske) oz. desetih letih (moški) uveljavili pravico do pokojnine. Podatki pa tudi kažejo da mladi kmetijski proizvajalci še vedno ostajajo izven pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

2. Strokovna služba SIS Druženih dejavnosti občine M. Sobota je bila dolžna nastavitvijo evidenco zavarovancev po prijavah, ki jih je vložila KZ PANONKA. Strokovna služba SIS Druženih dejavnosti ugotavlja da je bilo ob pričetku izvajanja zakona še mnogo nerešenih problemov, ki so se še posebej odražali, ko je stekla široko nastavljen na akcija obveznega zavarovanja združenih kmetov, drugih kmetov in njihovih družinskih članov, ki je bila po njihovem mnenju vse preveč usmerjena v »objubljanje« pravice, ob tem pa so ostale ob strani še posebej izredno pomembne konkretne finančne obveznosti slehernega posameznika oz. kmetijskega gospodarstva, ki posledično sledijo pravicam.

Posledica pomanjkljivih informacij oz. navodil je bila da je množičnemu prijavljanju v obvezno zavarovanje, kjer so se brez posebne preverjanja prijavljali vsi, sledilo ob splošnem nezadovoljstvu v drugi polovici 1984 množično odjavljanje novih zavarovancev.

Ker delež kmečkih zavarovancev predstavlja v strukturi vseh zavarovancev v naši občini še vedno 28 odstotkov, se je v času izvajanja zakona zaradi velikega števila vloženih prijav in odjav ter nenehnih zahtev zavarovancev po informacijah v zvezi z obveznim zavarovanjem, izredno povečal obseg dela v prijavno — odjavni službi Strokovne službe SIS. Zaradi številnih nedorečenih problemov v zvezi z izvajanjem zakona, ki so bili pojasnjevani šele v drugi polovici leta z vrsto okrožnic in ročne obdelave podatkov, je bilo izredno težko pravočasno in ažurno obdelati izredno veliko količino podatkov.

Ob tem pa Strokovna služba SIS ugotavlja, da bi bilo delo strokovne službe veliko lažje, oz. bi odpadlo veliko nepotrebnega dela, če bi že na začetku akcijo nastavlili tako, kot nekatere druge občine, da bi na osnovi obstoječih evidenc o zavarovancih, delavci Strokovne službe SIS na terenu sprotno preverjali in urejali zavarovanje tudi zdravstveno. Tako pa bo morala Strokovna služba SIS zaradi razlik v številu zavarovancev med sedanjim in prejšnjim stanjem, opraviti še eno obsežno nalogo: to je preverjati celotne evidenc oz. štetje zavarovancev.

3. Uprava za družbene prihodke je bila dolžna odmeriti in izterjati prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Za nemoteno odmero pa so potrebni pravočasni točni podatki prijavno — odjavne službe.

Prijave zavezancev oz. zavarovancev so začele prihajati na našo upravo šele proti koncu aprila 1984 oz. točneje:

april	584
avgust	730
maj	123
september	17
junij	2165
oktober	610
julij	2515

november
december

24
146

Iz navedenega je razvidno, da je večina prijav začela dotekati šele v drugi polovici leta, prav tako pa je bilo potrebno precejšnje število prijav zaradi pomanjkljivosti dopolniti (podatki o zavarovancih, šifre ...).

Zato se je predpis akontacij močno odmaknil od zakonsko predpisanih rokov. Uprava za družbene prihodke je zato predpisala 1. in 2. akontacijo le v pavšalnem znesku za posamezno gospodinjstvo v višini 4.000.— din, 3. akontacija pa je bila predpisana že na podlagi vloženih prijav.

Zajete so bile vse prijave, ki so prispele na UDP do konca avgusta 1984, predvidevamo pa, da ni bilo zajetih cca 600 prijav. Vse poznejše prijave so bile upoštevane šele pri 4. akontaciji, ki je bila predpisana januarja 1985.

Iz navedenega torej izhaja, da smo v letu 1984 uspeli predpisati le 3 akontacije okoli 5.000-im zavarovancem. Pri 4. akontaciji, predpisani v letu 1985 smo naknadno zajeli še približno 800 zavezancev, opažamo pa, da to število še vedno ni dokončno, ker še vedno občansko pritekajo prijave za leto 1984.

Prav tako ugotavljamo, da nam je precej dodatnega dela povzročilo veliko število različnih sprememb v prijavah oz. odjavah (spremembe razredov). Do tega pa po našem mnenju prihaja zaradi nezadostne informiranosti zavarovancev.

Iz podatkov skupne strokovne službe SIS Druženih dejavnosti občine M. Sobota je razvidno, da do 31. 12. 1984 še 348 kmečkih zavarovancev ni vložilo prijav v pokojninsko-invalidsko zavarovanje, čeprav so bili po določilih zakona to dolžni storiti. Tem zavarovancem zaenkrat še ne moremo predpisati prispevka, ker nimamo vseh potrebnih podatkov iz matične evidence (registrske in matične številke). To evidenco pa je dolžna dostaviti prijavno-odjavna služba zdravstvene skupnosti.

4. Od 1 do 3 točke so bile navedene obveznosti, ki jih zakon nalaže kmetom, njihovim organizacijam in drugim dejavnikom (strokovna služba SIS, Druženih dejavnosti, Uprava za družbene prihodke), da lahko uveljavljajo svoje pravice. Za uveljavitev pravic je pristojna strokovna služba SPIZ — ODE M. Sobota. To so v glavnem sledeče zahteve:

Kmetje v preteklosti niso bili zainteresirani za ugotavljanje pokojninske dobe oz. obdobja zavarovanja, ker jim to v sistemu starostnega zavarovanja kmetov ni koristilo.

Z uveljavitvijo novega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je kmetovo delo v celoti izenačil z drugim delom, pa je potrebno pred uveljavitvijo drugih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ugotoviti tudi pokojninsko dobo, od katere je odvisna pravica do pokojnine in njena višina. Za uveljavitev pokojninske dobe je bilo vloženih 3570 zahtevkov, od tega 70 % takih, ki poleg obdobja zavarovanja v starostnem zavarovanju kmetov uveljavljajo tudi druge zaposlitve in to pretežno s pričami. Od vloženih zahtevkov je bilo v letu 1984 rešeno sicer malo, to je le 170, vzrok za to pa je v dejstvu, da je za vsako rešitev potrebno dobiti določena potrdila, to je o zaposlitvi, zavarovanju, plačilu prispevkov in povprečno na zahtevek zaslišati poleg stranke še tri priče.

Kmetje-zavarovanci, ki so opravljali kmetijsko dejavnost pred obvezno vključitvijo v zavarovanje, to je pred 1. 7. 1983 oz. pred 1. 1. 1984, si lahko zagotovijo vštjevanje tega obdobja v pokojninsko dobo z dokupom. To pravico so v letu 1984 uveljavili 304 kmetje.

V letu 1984 je bilo vloženih 320 zahtevkov za starostno pokojnino. Zahtevki so od 1. 7. 1984 do 31. 12. 1984. V tem obdobju je bilo vloženo tudi 15 zahtevkov za družinsko pokojnino in 30 zahtevkov za invalidsko pokojnino. Od vseh teh zahtevkov je bilo v letu 1984 rešeno le 80, od tega 62 starostnih, 5 družinskih in 3 invalidske, iz območja občine M. Sobota. Vzrok za tako malo število rešenih zahtevkov je lahko ugotoviti iz dejstva, da se je predhodni postopek, to je prijava, obdelava teh prijav, predpis prispevkov in plačilo teh prispevkov zavleklo, pri vsakem zahtevku pa je potrebno predhodno rešiti še zahtevo za pokojninsko dobo.

Podatki so zbrani iz poročil KZ »Panonka« M. Sobota, Skupne strokovne službe SIS Druženih dejavnosti M. Sobota, Uprave za družbene prihodke občine M. Sobota in Strokovne službe SPIZ — ODE M. Sobota.

SPREMEMBE BILANCE SREDSTEV SKUPNE PORABE IN PRISPEVNIH STOPENJ SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI OBČINE M. SOBOTA ZA LETO 1985

BOD dom. 12 718 123 000
zdr. 12 450 825 000
zaposl. 12 126 953 000

v 000 din

Zap št	S i S	Dovoljena skup po- raba 1984	Valoriza- cija OD od 140—147,3	Korigir. dovolj. skup por 1984 4 + 5	Združ. sred po prispev. stop 1984	Skupna poraba 1985	Indeks 7 : 6	VIRI SREDSTEV 1985			Indeks 11 : 6	Nove prisp stopnje		Veljavne prisp stop		Dodatna sredstva
								solidar- nost	Drugi viri	zdr. sred. po pr. st.		iz BOD	iz DOH	iz BOD	iz DOH	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
I. DEJAVNOST:																
1	SOV SRS	62.434	—	62.434	62.434	132.930	212,9	—	—	132.930	212,9	1,10	—	1,10	—	—
	Ks SRS	31.556	—	31.556	31.556	46.608	147,7	—	—	46.608	147,7	0,50	—	0,50	—	—
	SKUPAJ	93.990	—	93.990	93.990	179.538	191,0	—	—	179.538	191,0	1,60	—	1,60	—	—
3	SOV	271.051	4.562	275.613	166.683	486.589	176,5	22.134	165.254	299.201	179,5	—	—	—	—	56.779
	— dejavnost	122.600	4.117	126.717	118.451	191.157	150,8	—	9.472	181.685	153,4	1,55	—	1,13	—	6.118
	— den. pomoč	148.451	445	148.896	48.232	295.432	198,4	22.134	155.782	117.516	243,6	0,98	—	0,98	—	50.661
4	OIS	495.478	36.805	532.283	376.730	868.145	162,7	165.448	36.639	664.058	176,3	5,55	—	5,01	—	86.543
	— dejavnost	492.467	36.805	529.272	373.719	858.080	162,1	165.448	36.639	655.993	175,5	—	—	—	—	—
	— skup. in v. p. SRS	3.011	—	3.011	3.011	5.219	173,3	—	—	5.219	173,3	—	—	—	—	—
	— tehnična kultura	—	—	—	—	2.846	—	—	—	2.846	—	—	—	—	—	—
5	OKS	32.575	917	33.492	31.147	57.619	172,0	—	3.102	54.517	175,0	0,45	—	0,45	—	1.363
	— dejavnost	30.603	917	31.520	29.175	48.169	152,8	—	3.102	45.067	154,5	0,37	—	0,37	—	—
	— Zavod za ČRD	1.972	—	1.972	1.972	9.450	479,2	—	—	9.450	479,2	0,08	—	0,08	—	—
6	TKS	22.911	297	23.208	23.019	37.059	159,7	—	—	37.059	159,7	0,31	—	0,31	—	442
	— obč. TKS	20.047	297	20.344	20.155	32.641	160,0	—	—	32.641	161,9	—	—	—	—	—
	— TKS SRS	2.864	—	2.864	2.864	4.418	154,0	—	—	4.418	154,2	—	—	—	—	—
7	SSS	98.712	980	99.692	87.100	149.906	150,4	16.813	4.838	128.255	128,7	1,08	—	1,08	—	1.456
	— obč. progr.	92.578	980	93.567	80.975	135.669	145,0	16.813	4.838	114.018	140,8	—	—	—	—	—
	— skup. prog. SRS	6.125	—	6.125	6.125	14.237	232,4	—	—	14.237	232,4	—	—	—	—	—
8	OZS	1.016.969	31.951	1.072.421	847.044	1.672.153	155,9	138.054	134.300	1.389.799	165,3	0,60	10,88	0,60	10,88	82.850
	— po prisp. stop.	941.396	23.501	996.848	847.044	1.559.853	156,5	138.054	22.000	1.399.799	165,3	—	—	—	—	—
	— kmečki prispev.	75.573	—	75.573	—	112.300	148,6	—	—	112.300	—	—	—	—	—	—
9	Skup. za zaposlov.	28.949	907	29.856	23.310	55.801	186,6	16.386	5.221	34.194	146,7	—	0,29	—	—	5.605
	Skupaj obč. SIS	1.966.645	MS 31.951 OD 67.969	2.066.665	1.555.033	3.325.272	160,9	358.835	349.354	2.617.083	168,3	10,62	11,17	9,56	11,17	235.038
	Skupaj SRS + obč. SIS	2.060.635	—	2.160.555	1.649.023	3.504.810	162,2	358.835	349.354	2.796.621	169,6	12,22	12,61	11,16	11,17	—
	ORS	5.220	—	5.268	5.071	10.413	197,7	—	—	10.413	197,7	—	0,04	—	—	0,04
	VSEGA SKUPAJ	2.065.855	99.968	2.165.823	1.654.094	3.515.223	162,3	358.835	349.354	2.807.034	169,7	12,22	12,65	11,16	11,21	—
	II. INVESTICIJE	95.847	—	95.847	95.847	151.609	158,2	—	—	151.609	157,5	0,61	0,60	0,61	0,60	10.174
	SKUPAJ I + II	2.161.702	99.968	2.261.670	1.749.941	3.666.832	162,1	358.835	349.354	2.958.643	169,1	12,83	11,81	11,77	11,81	245.212

ŠTEVILKA 335/1985 – 11 – 2/1
DATUM 22/5 – 1985

STALIŠČE IZVRŠNEGA SVETA

— Izvršni svet ugotavlja, da je samoupravnim interesnim skupnostim družbenih dejavnosti v občini Murska Sobota potrebno zagotoviti dodatna sredstva v skupnem znesku 245.212.000.— din, zato podpira predlog korigirane bilance sredstev in predlagano povečanje prispevne stopnje pri občinski izobraževalni skupnosti za 0,64 % ter pri skupnosti otroškega varstva za 0,42 %, z veljavnostjo od 1/7 — 1985.

— Izvršni svet predlaga da se rast osebnih dohodkov v negospodarstvu sproti usklajuje z rastjo v gospodarstvu občine, delavcem na področju osnovnega šolstva pa je zaradi večjega zaostajanja v letu 1985 potrebno zagotoviti 10 % hitrejšo rast osebnih dohodkov od stopnje rasti v negospodarstvu občine.

— Za 1. polletje v letu 1985 izvršni svet predlaga v negospodarstvu 35 % rast, v osnovnih šolah pa 40 % rast osebnih dohodkov glede na poprečje v letu 1984 in opozarja na dosledno spoštovanje danih usmeritev.

— Občinska izobraževalna skupnost, naj prouči veljavna merila,

ki omogočajo šolam različen materialni položaj in bistvene razlike, v osebnih dohodkih za opravljanje enakih del in nalog ter pripravi ustrezne spremembe, ki bodo zagotavljale bolj izenačen materialni položaj šol in zaposlenih delavcev.

— Izvršni svet podpira predlog, da se je v republiki potrebno zavzemati za enotno prispevno stopnjo za zagotovljeni program osnovnih šol. Sistem solidarnosti je potrebno usmeriti v zagotavljanje manjkajočih sredstev tistim občinskim izobraževalnim skupnostim, ki po enotni prispevni stopnji ne bi zbrale dovolj sredstev za financiranje zagotovljenega programa. Prav tako podpira tudi prizadevanja v okviru zdravstvene skupnosti, da bi preko sistema solidarnosti v zdravstveni skupnosti Slovenije zagotavljali vsem občanom uresničevanje zagotovljenih pravic pod enakimi pogoji ne glede na gospodarsko moč občine.

— Izvršni svet bo ponovno razpravljal o gibanju skupne porabe v mesecu septembru in glede na dosežena gibanja po potrebi predlagal spremembe bilance oziroma prispevnih stopenj.

URADNE OBJAVE

Leto XX

Murska Sobota, dne 30. maja 1985

Št. 14

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

143. Ugotovitve in sklepe o stanju izgradnje in vzdrževanja komunalnih objektov v občini Murska Sobota
144. Sklep o osnovah za obračunavanje in plačevanje prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju zdravstvenega varstva v občinski zdravstveni skupnosti Ljutomer za leto 1985.

145. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskupka v krajevni skupnosti Mostje—Banuta.
146. Sklep o soglasju k statutu Občinske zdravstvene skupnosti G. Radgona
147. Popravek odločbe Ustavnega sodišča SRS

143

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80, 36/81 in 11/84) je Skupščina občine M. Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora, dne 16. maja 1985 sprejela naslednje

UGOTOVITVE IN SKLEPE

o stanju izgradnje in vzdrževanja komunalnih objektov v občini Murska Sobota

Zbori skupščine občine Murska Sobota so na seji dne 27. marca 1985 obravnavali Stanje izgradnje in vzdrževanja komunalnih objektov v občini Murska Sobota in ob tem ugotovili:

Vlaganje v razvoj in vzdrževanje komunalnih objektov in naprav so v preteklih letih v občini zaostajala za hitrim gospodarskim in družbenim razvojem.

Gradivo obravnava predvsem stanje in problematiko komunalnih objektov in naprav, ki so vezana na življenje in delovna mesta v mestu Murska Sobota, ne govori pa o komunalni problematiki v krajevnih skupnostih.

Premalo kritično je v gradivu izpostavljena problematika izgradnje nekaterih komunalnih objektov in naprav, ki so nenadomestljivi pogoj za življenje in delo občanov v občini oziroma v krajevnih skupnostih.

Sredstva, ki se v občini združujejo za vzdrževanje in izgradnjo komunalnih objektov in naprav, v višini 1 % iz dohodka, so premajhna z ozirom na nastale potrebe po vzdrževanju in načrtovani gradnji.

Na podlagi gradiva in razprav so zbori občinske skupščine sprejeli naslednje

sklepe:

1. V naslednjem srednjeročnem obdobju je potrebno dati vzdrževanju in izgradnji najbolj potrebnih komunalnih objektov in naprav prioriteto pred gradnjo ostalih družbenih objektov.

2. Pri gradnji komunalnih objektov je dati prednost oskrbi z zdravim pitno vodo in gradnji osrednje čistilne naprave. V ta namen bo potrebno združiti sredstva iz čistega dohodka, iz cene posameznih komunalnih proizvodov in storitev, sredstva krajevnih skupnosti in sredstva območne vodne skupnosti.

Proučiti je potrebno možnost uvedbe občinskega samopriskupka za financiranje izgradnje prednostnih komunalnih objektov in naprav.

3. Angažirati je potrebno vse sile in sprejeti ustrezne ukrepe, da se realizira letošnji program komunalne skupnosti ter, da se strokovno pripravijo izhodišča za novo srednjeročno obdobje. Pri pripravi plana je potrebno v večji meri upoštevati že narejene študije za posamezna območja.

4. Pri reševanju komunalne problematike je potrebno večje sodelovanje s krajevnimi skupnostmi. Pri tem se je potrebno zavzemati za prenos nekaterih komunalnih objektov v komunalno organizacijo združenega dela.

5. Za nadaljnje gospodarjenje s komunalnimi objekti in napravami je nujna inventarizacija komunalnih objektov in naprav ter javnih površin. Komunalne objekte je nujno evidentirati ne glede na to, kdo z njimi gospodari.

6. V letu 1985 je potrebno zaključiti s samoupravno organiziranjem komunalnega gospodarstva in dosledno upoštevati rešitve, ki jih prinaša Zakon o komunalnem gospodarstvu.

7. V občini je potrebno najti ustrezne strokovne rešitve in sredstva za sanacijo divjih odlagališč.

Številka: 352-4/85-5

M. Sobota, dne 16. maja 1985

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Martin HORVAT l. r.

144

Na podlagi določil 18. in 41. člena zakona o zdravstvenem varstvu (Ur. list SRS, št. 1/80) in določil samoupravnega sporazuma o temeljnih plana občinske zdravstvene skupnosti Ljutomer za obdobje 1981—1985 sta zbor uporabnikov in zbor izvajalcev skupščine občinske zdravstvene skupnosti Ljutomer na seji, dne 6. 5. 1985 sprejela

SKLEP

o osnovah za obračunavanje in plačevanje prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju zdravstvenega varstva v občinski zdravstveni skupnosti Ljutomer za leto 1985.

1. člen

Prispevek za zdravstveno varstvo iz osebnega dohodka in iz dohodka obračunavajo in plačujejo zavezanci po prispevnih stopnjah, ki so navedene v pregledu stopenj davkov iz osebnega dohodka iz stopenj prispevkov iz osebnega dohodka za financiranje splošnih družbenih potreb v druženopolitičnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih na področju družbenih dejavnosti za leto 1985 in se objavljajo v Uradnem listu SRS v kolikor ni s tem sklepom za posamezne primere in kategorije drugače določeno.

2. člen

Prispevek za zdravstveno varstvo plačujejo delovni ljudje — kmetje

— od katastrskega dohodka negozdnih površin in od dohodka od gozda v višini 27,5 %,

— pavšalni prispevek na kmetijsko gospodarstvo letno 3.000 din. Za kmečke preužitkarje, ki nimajo lastnosti družinskega člana zavarovanca-kmeta, uživalca stalnih pokojnin ter člane družinske in gospodarske skupnosti, lastnika kmetijskega zemljišča zavarovanca

— delavca, ki se na zavarovančevem zemljišču ukvarja s kmetijsko dejavnostjo in tudi nimajo lastnosti družinskega člana zavarovanca, plačujejo lastniki kmetijskega zemljišča oziroma organ ali organizacija, ki plačuje preživnino — zavezanci, prispevek 490 din mesečno.

Združeni kmetje, ki so se na podlagi posebnega sklepa skupščine prijavi za pridobitev pravice do socialne varnosti, plačujejo prispevke po stopnji 4 % od osnove, ki je enaka osnovi za pokojninsko zavarovanje.

3. člen

Delovni ljudje, ki opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost z osebnim delom in z lastnimi sredstvi ali intelektualne storitve, plačujejo prispevek po stopnji iz 1. člena tega sklepa od osebnega dohodka, ki ga ugotovi pristojni občinski organ za družbene prihodke.

Delovni ljudje iz prvega odstavka tega člena, ki se jim po veljavnih predpisih ne ugotavlja dohodek (pavšalisti), plačujejo prispevek od osnove, od katere plačujejo prispevek za pokojninsko zavarovanje in osnove za odmero pravic ter za obračunavanje in plačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za zavarovance iz 9. in 13. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Za zavarovance iz prvega in drugega odstavka 3. člena tega sklepa se opravi dokončen obračun prispevkov takrat, ko je znan osebni dohodek za tekoče leto.

4. člen

Delovni ljudje, ki z osebnim delom samostojno kot edini ali glavni poklic opravljajo intelektualne in druge storitve ali drugo poklicno dejavnost, ki ni navedena v tem sklepu, plačujejo prispevek za zdravstveno varstvo od osnove, ki je enaka osnovi za pokojninsko zavarovanje.

5. člen

Občani, ki uživajo pravice izključno od tujega nosilca pokojninskega in invalidskega zavarovanja, če jim zdravstveno varstvo ni zagotovljeno z mednarodnimi sporazumi na stroške tujega nosilca

zdravstvenega zavarovanja ter drugi delovni ljudje in občani plačujejo pavšalni prispevek za zdravstveno varstvo, ki znaša 1.600 din mesečno na posameznega upravičenca.

6. člen

Skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja iz drugih republik in avtonomnih pokrajin plačujejo za uživalce prejemkov iz pokojninsko invalidskega zavarovanja prispevek za zdravstveno varstvo od vseh prejemkov po stopnji 14 %.

7. člen

Osebe, ki so sklenile v tujini delovno razmerje ali jim je prenehala lastnost delavca v združenem delu v SR Sloveniji, pa se v tujini strokovno izobražujejo in niso zavarovane pri svojem nosilcu zdravstvenega varstva, plačujejo samo prispevek za zdravstveno varstvo po stopnjah iz dohodka iz 1. člena tega sklepa od osnove, ki je enaka osnovi za pokojninsko zavarovanje.

Za delavce, ki so v delovnem razmerju z domačo organizacijo in delajo v tujini (detaširani delavci) in za osebe, ki so v tujini na strokovnem izpopolnjevanju, pa so ali niso v delovnem razmerju z domačo organizacijo, je osnova za plačevanje prispevkov za zdravstveno varstvo enaka osnovi za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

8. člen

Za delavce in občane, ki so sklenili pogodbe o delu po 217. členu zakona o delovnih razmerjih, plačujejo organizacije oz. zasebni delodajalci prispevek za zdravstveno varstvo po stopnji 8 % od bruto prejemkov v breme dohodka.

9. člen

Za delavce, ki so odsotni z dela (opravičeno ali neopravičeno) brez pravice do nadomestila osebnega dohodka po predpisih o delovnih razmerjih pa so zavarovanci, plačujejo ustrezni zavezanci prispevek za zdravstveno varstvo iz bruto osebnega dohodka po veljavni prispevni stopnji.

10. člen

Za osebe, ki delajo v skladu z določbami zakona o delovnih razmerjih preko polnega delovnega časa, plačujejo zavezanci (izplačevalci) prispevek za zdravstveno varstvo od izplačanega bruto osebnega dohodka.

Prispevek iz prvega odstavka tega člena se plačuje iz dohodka po stopnji iz 1. člena tega sklepa.

11. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah skupščin občin Pomurja, uporablja pa se od 1. januarja 1985 dalje.

Štev.: 97/85-1-3/2
Datum: maj 1985

Predsednik skupščine
Občinske zdravstvene skupnosti Ljutomer
Vlado FERENC, l. r.

145.

Na podlagi 8. člena Zakona o referendumu in drugih oblik osebnega izjavljanja (Ur. list SRS, št. 23/77), 2. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 3/73) ter 1., 2. in 3. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 17/83) in na podlagi Statuta krajevnega skupnosti Mostje-Banuta, je skupščina krajevnega skupnosti Mostje-Banuta na svoji seji dne 30. 3. 1985 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Mostje-Banuta.

I.

Razpisuje se referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za adaptacijo stare šole, za popravilo poljskih poti, za sofinanciranje za izgradnjo mreže šol v občini, za ulično razsvetljavo ter za funkcionalne stroške za izvedbo referendumskega programa. Za uresničitev tega programa razvoja, ki je določen v planskih aktih KS Mostje-Banuta je potrebno 7.630.000,00 din, višina sredstev, ki bi se zbrala s samoprispevkom pa znaša 7.630.000,00 din.

II.

Za celotno območje KS Mostje-Banuta se krajevni samoprispevek uvede za obdobje petih let od 1. 7. 1985 do 30. 6. 1990.

III.

Referendum bo 16. 6. 1985 od 8. ure do 19. ure v stari šoli v Mostju.

Za izvedbo referenduma je pristojen odbor za izvedbo referenduma, ki ga imenuje skupščina KS.

IV.

Pravico glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik ter občani, ki še nimajo volilne pravice, so pa v delovnem razmerju.

V.

Volilci glasujejo neposredno in tajno, z glasovnico, katera vsebuje naslednjo besedilo:

Krajevna skupnost
MOSTJE-BANUTA

Datum: 30. 3. 1985

GLASOVNICA

Za glasovanje na referendum dne 16. 6. 1985 o uvedbi samoprispevka za celotno KS Mostje-Banuta za adaptacijo stare šole, za izgradnjo mreže šol v občini, za popravilo poljskih poti, za ulično razsvetljavo ter za funkcionalne izdatke za izvajanje referendumskega programa.

Višina samoprispevka znaša:

1. v denarju:

- 2 % od neto OD zaposlenih ljudi in občanov
- 4 % od katasterskega dohodka
- 2 % od OD obrtnikov
- 2 % letno od povprečnega OD SRS v preteklem letu za delavce na začasnem delu v tujini

2. v delu:

- vsak gospodar gospodarstva, kot lastnik kmetijskih zemljišč na leto navozi na vaše poti po »ha« zemljišča 2 m² gramoz.
- vsako gospodinjstvo preskrbi dva delavca letno za vzdrževanje komunalnih objektov

Samoprispevka so oproščeni vsi tisti, kot so naštet v 8. čl. Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o samoprispevku (Ur. list SRS, št. 17/83).

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »za«, če soglaša z uvedbo samoprispevka oziroma obkroži besedo »proti« če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

VI.

Nadzor nad zbiranjem in uporabo zbranih sredstev krajevnega samoprispevka bo opravljal svet KS Mostje-Banuta.

VII.

Ta sklep začne veljati z dnem objave v uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 2/85

Datum: 30. 3. 1985

Predsednik skupščine
KS Mostje-Banuta:
Žižek Janez

146

Na podlagi 205. člena statuta občine Gornja Radgona, Ur. obj. št. 41/81 je skupščina občine na skupnem zasedanju ZZD, ZKS in DPZ, dne 22. 4. 1985 obravnavala predlog statutarno pravne komisije o soglasju k statutu občinske zdravstvene skupnosti Gornja Radgona in sprejela naslednji

SKLEP:

Zbori skupščine občine dajejo soglasje k statutu Občinske zdravstvene skupnosti, sprejetim na sejah skupščine te skupnosti 24. junija 1981 in 6. decembra 1984.

Predsednik SO
Gornja Radgona
Jože Kolbl
Jože Kolbl, l. r.

147

popravek:

V odločbi Ustavnega sodišča SRS, št. U I 97/84-5 z dne 14. 3. 1985 so bile ugotovljene neskladnosti, tako da se besedilo pravilno glasi:

— v 3. vrsti 2. odstavka obrazložitve: ... v odnosu do drugih organizacij združenega dela glede pridobivanja dohodka ...

— v 12. vrsti 4. odstavka obrazložitve: ... delno ali v celoti prepove točenje alkoholnih pijač v določenih urah ali do določene ure ...

Sekretar
Vasilij Polič

za gradnjo kirurgije

ZA IZGRADNJO KIRURŠKEGA BLOKA SO DAROVALI:

Karolina Franko, Markišavci 28 (namesto cvetja na grob Irene Kukojca, Markišavci) — 2.000,00 din; Irena Sukić, Šulinci 21 (namesto venca na grob Kristine Bohar, Šulinci) — 1.000,00 din; Kolektiv OOOZ LB M. Sobota (namesto venca na grob očeta sodelavca Jožeta Zido, Bodonci) — 3.000,00 din; ABC Pomurka M. OOS Trgovina M. Sobota (namesto venca na grob pok. očeta sodelavca Stanka Petroviča) — 3.000,00 din; Društvo upokojencev M. Sobota (namesto venca za umrle člane: Marijo Seršen, Vanča vas, Antona Žiberta, M. Sobota, Matija Kolmanica M. Sobota, Jakova Žuljeviča M. Sobota) — 4.000,00 din; Osnovna šola Ivan Cankar Ljutomer (namesto venca pok. mame Irene Kristi Ljutomer) — 3.500,00 din; Ebenšpanger Marijeta, A. Kardoša M. Sobota (namesto venca za pok. Antona Žiberta) — 2.000,00 din; Družina Zrinski — Glavač, Puconci (namesto cvetja za pok. Terezijo Maček) — 1.000,00 din; Ivan Križan Trstenjakova 19 (namesto venca na grob pok. Matije Vučko) — 1.500,00 din; Sindikat Srednješolskega centra M. Sobota (namesto venca ob smrti očeta sodelavca Alojza Šinkovca Rogasčevci 22) — 2.000,00 din; Družina Sadl, Rakičan, Prešernova 27 (namesto venca pok. Stefana Lanjščaka Rakičan) — 2.000,00 din; Jolanka Kovač in Evgen Rumič, Moravske Toplice (namesto cvetja za pok. Iloško Lipič, Moravske Toplice) — 1.000,00 din; Družina Cinc, M. Sobota Miklošičeva 4 (namesto venca za pok. Jožefo Šoštaric iz Turjanec) — 3.000,00 din; Družina Sever, Krog (namesto venca za pok. Jožefo Šoštaric iz Turjanec) — 5.000,00 din; Družina Kovač, Petrovci 42 (namesto šopka na grob pok. Gizele Papp iz Cikečke vasi) — 1.000,00 din; Miro Kernjaj z družino, Šišenska 26 A, Ljubljana (namesto cvetja za pok. Malvino Vljaj iz Predanovec) — 5.000,00 din; Ciril Bunderla Šulinci 2 b (namesto cvetja na grob pok. Kristini Bohar, Šulinci) — 1.000,00 din; Gizela Pozvek, Tešanovci (namesto venca za pok. Karela Sukiča iz Puconec) — 1.500,00 din; Potrošnik OOS TO Preskrba M. Sobota (namesto venca na grob pok. materi Viktorja Vlaja, Puconci 21 d) — 2.000,00 din; Potrošnik OOS TO Izbira M. Sobota (namesto venca na grob pok. očetu Mire Pretnar, Gregoričeva 55, M. Sobota) — 2.000,00 din; Občinski komite ZKS OO ZKS Lendavska (namesto venca za tov. Leka Brkiča, Lendavska 10) — 4.000,00 din; Jolanka Novak, Subi vrh 8 (namesto šopka na grob pok. Karelju Sukiču iz Puconec) — 1.500,00 din; Ladislav Ivanec, Lendava, Kovačeva 16 b (namesto rož za pok. Jožeta Novaka iz Lendave) — 1.000,00 din; Klara in Ludvik Blau, Lendava, Partizanska 11 (namesto šopka pok. Ferija Simonka) — 1.000,00 din; Družina Križanič Lendava (namesto šopka za pok. Ferija Simonka, Lendava) — 1.000,00 din; OOS ZD Ljutomer (namesto cvetja za pok. mamo med. sestre Martine Rudolf) 3.000,00 din; Lovska družina Brezovci (namesto venca pok. materi Stefana Vlaja, Predanovci 21) — 5.000,00 din; Nada in Karel Krančič, Veščica 40 (namesto cvetja za pok. Stefana Pisljaka, Kupšinci) — 1.000,00 din; Družina Vasari, Lendava (namesto šopka za pok. Ferija Simonka) — 1.000,00 din; SGP Konstruktor TOZD Pomurje M. Sobota — sodelavci (namesto venca na grob pok. matere sodelavke Gabrike Lulik) — 6.600,00 din; OOS Agromerkur M. Sobota (namesto venca na grob pok. mame sodelavca Jožeta Korena in pok. moža sodelavca Rozalije Zido) — 3.000,00 din; Klub »Maksa Perca« — upokojenih delavcev UNZ M. Sobota (namesto venca za Branka Mileka) — 3.000,00 din; Klub »Maksa Perca« upokojenih delavcev UNZ M. Sobota (namesto venca za pok. Jožeta Remusa) — 3.000,00 din; Uprava za notranje zadeve M. Sobota (namesto venca za Branka Mileka) — 5.000,00 din; Jolanka Novak, Moščanci 24 (namesto venca na grob pok. moža Angele Brkič iz M. Sobote, Lendavska 10) — 1.000,00 din.

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

PRISPEVEK NAKAZUJTE NA RAČUN: 51900-763-30297

DELOVNI LJUDJE IN OBČANI TER ORGANIZACIJE, KI BODO NAKAZOVALI PROSTOVOLJNE PRISPEVKE NAMESTO VENCEV, MORAJO NA SPOROČILO O VPLAČILU POLEG NAMENA NAKAZILA NAVESTI TUDI NASLOV ZALUJOČE DRUŽINE, KI JI BODO POSLALI SOŽALNICE.

Jožef Sever, Puconci 100 a (namesto cvetja na grob, pok. Šanjiya Fartija) — 1.500,00 din; Hišni svet — stanovalci, Vrtina 2 in 4 M. Sobota (namesto venca pok. Ireni Grozdanič) — 4.650,00 din; Marija Kos z družino, Vrtina 4, M. Sobota (namesto venca pok. Ireni Grozdanič, M. Sobota) — 3.000,00 din; Helena Grabar, Moše Pijade 2, Lendava — 5.000,00 din; Karel Knaus, Noršinci — 2.000,00 din; Franc Škrlec, Polana 3 (namesto venca na grob pok. očeta Gabriele Barbarič, Polana) — 1.500,00 din; OOS Uprave SO G. Radgona (namesto venca za pok. očeta Ivana Merčnika) — 2.500,00 din; Terezija Borovič, Lipa 68 — 3.000,00 din; Marija Zrinski, Cankarjeva 95 (namesto cvetja za pok. Aleksandra Fartija) — 2.000,00 din; Jože Cipot, Polana 35 (namesto venca za pok. Aleksandra Fartija) — 4.000,00 din; Potrošnik — DSSS M. Sobota (namesto venca pok. Rudiju Horvatu) — 1.000,00 din; Potrošnik IZBIRA M. Sobota (namesto venca pok. Rudiju Horvatu) — 1.000,00 din; Potrošnik VP M. Sobota (namesto venca pok. Rudiju Horvatu) — 1.000,00 din; Potrošnik Preskrba (namesto venca pok. Rudiju Horvatu) — 1.000,00 din; Potrošnik Merkur M. Sobota (namesto venca pok. Rudiju Horvatu) — 1.000,00 din; SD SCT Kroška 58 a M. Sobota (namesto venca pok. Jožeta Špilaka M. Sobota) — 5.000,00 din; Dušan Jenko, Rakičan (namesto venca pok. Jožeta Špilaka) — 1.000,00 din; Občinski komite ZKS MS OO Aljha Kardoša (namesto venca tov. Zdenko Požar) — 3.000,00 din; družina Barfi, Ul. Prolet, brigad M. Sobota (namesto venca pok. Ireni Grozdanič) — 2.000,00 din; Irena Savel, Tešanovci 22 (namesto cvetja na grob pok. Terezije Kerec) — 1.000,00 din; Jože Savel, Tešanovci 26 (namesto cvetja na grob pok. Terezije) — 1.000,00 din; Učenci 2. b COŠ J. Kerenčič G. Radgona (namesto cvetja ob dnevu žena tov. Mariji Fekonja) — 1.200,00 din; Marija Gutman, Moravske Toplice (namesto cvetja sosedji Pavli Morec) — 1.000,00 din; Nogometni klub VK — 79 (namesto venca Jožetu Špilaku) — 2.900,00 din; Jože Faršang z družino, Staneta Rozmana 6, M. Sobota (namesto venca Frančiške Grah, Gerlinči) — 2.000,00 din; Zora Badrožič, Beograd, Njegoševa 34 (namesto venca na grob Ireni Grozdanič) — 2.000,00 din; Marica Kološa Lendavska 4, M. Sobota (namesto venca za pok. Zdenko Požar) — 1.500,00 din; Društvo upokojencev M. Sobota (namesto venca za pok. Zdenko Požar) — 1.000,00 din; Društvo upokojencev M. Sobota (namesto venca za pok. Ireni Grozdanič) — 1.000,00 din; Šarlota Pintarič, Martjanci 82 (namesto šopka za pok. Pavlo Morec, Moravske Toplice) — 1.500,00 din; OOS ABC Pomurka, Tozd Predelava mesa, M. Sobota (namesto venca na grob pok. matere Alojza Bertalanica) — 1.500,00 din; OOS ABC Pomurka tozd Predelava mesa M. Sobota (namesto venca na grob pok. matere Hilde Hirce) — 1.500,00 din; Mura DSSS M. Sobota (namesto venca na grob upokojenke DO Mura Ireni Grozdanič) — 4.000,00 din; Družina Kovač, Lončarovi 48 (namesto venca pok. tete Ireni Grozdanič) — 2.000,00 din; Feri Morec z družino, Puconci 41 (namesto cvetja pok. Pavli Morec iz Moravskih Toplic) — 1.000,00 din; Družini Kuhar in Časar, Puconci 90 (namesto cvetja za pok. Pavlo Morec iz Moravskih Toplic) — 2.000,00 din; Eleika Lukač, z družino Puconci 93 (namesto cvetja za pok. Pavlo Morec iz Moravskih Toplic) — 1.000,00 din; Anica in Ivan Lunežnik, Mladinska 34, M. Sobota (namesto šopka na grob pok. Zdenke Požar) — 1.000,00 din; Anica in Ivan Lunežnik M. Sobota (namesto venca za grob pok. Rudija Horvata) — 2.000,00 din; Elza Hari, Cankarjeva 33, M. Sobota (namesto šopka za pok. Zdenko Požar) — 1.000,00 din; OOS tozd Perilo M. Sobota (namesto venca pok. upokojenke Ireni Grozdanič) — 4.000,00 din; OOS SSS SIS družb. dejavnosti občine M. Sobota (namesto venca pok. name sodelavke Martje Unger, Moravci) — 2.500,00 din; Dr. Berdenovi, Martjanci (namesto rož na grob pok. Pavle Morec, Moravske Toplice) — 3.000,00 din; Občinski odbor RK M. Sobota (namesto venca na grob pok. Zdenke Požar) — 4.000,00 din; Silvester Weit, Koceljeva 4, M. Sobota (namesto venca na grob pok. Zdenke Požar) — 2.000,00 din; Učenci OŠ J. Kerenčič G. Radgona — 3. c, 2. c, 2. d, 4. c. (namesto darila ob dnevu žena tovarišicam) — 2.216,50 din; Družine Gumilar, Sočič, Mlajinci in Noršinci (namesto cvetja pok. Jožeta Špilaka) — 3.000,00 din; Družina Flegar, Prvomajska, M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. moža Zinke Božić S. Rozmana 25) — 1.000,00 din; Krajevna skupnost Moravske Toplice (namesto venca za pok. Pavlo Morec iz Moravskih Toplic) — 3.000,00 din; Družina Gregore-Kastelic M. Sobota (namesto venca na grob tov. Ivanu Zuhmu) — 3.000,00 din; Družina Gregorec-Kastelic M. Sobota (namesto venca na grob pok. Zdenke Požar) — 3.000,00 din; Družina Berden, Berkovci 12 (namesto cvetja na grob pok. Gezku Verešu, Berkovci 18) — 1.000,00 din; Gasilsko društvo Hodoš (namesto venca na grob pok. Vilka Frahma, Medvode) — 1.500,00 din; Rozalija Korošak (namesto venca za pok. Jožeta Karbe iz Stare nove vasi) — 2.500,00 din; Zvonko Cesar z družino Partizanska 31, M. Sobota (namesto venca pok. Jožetu Špilaku M. Sobota) — 3.000,00 din; Sabina Vučak, Mladinska 39, M. Sobota (namesto venca za pok. Drago Žgur iz Čermelavec) — 3.000,00 din; Franc Tršovec, Radenci (namesto venca na grob pok. Marka Potica) — 2.000,00 din; OOS OVIZ I, osnovna šola Murska Sobota (namesto venca za pok. očeta delavke Emilije Kurnje) — 3.000,00 din; OOS sindikata uprave SO G. Radgona (namesto venca za pok. očeta Silve Kuzma) — 3.500,00 din; OO sindik. Opekarniško podjetje G. Radgona (namesto 2 vencev na grob Petra Kranerja, upokojenka DO in očeta člana sindikata DO) — 6.000,00 din; Ivan Gumilko, Odranci 148 — 2.000,00 din; Družina Letonja, J. Kramarja 8, M. Sobota (namesto venca na grob pok. moža Toneke Vučko, Trstenjakova M. Sobota) — 2.000,00 din; OO sindik. Toz Opekarna Dolga vas (namesto venca na grob pok. očeta Stefana Horvata) — 2.000,00 din; Anica Cimerman M. Sobota Kidričeva 18 (namesto cvetja pok. Ireni Grozdanič M. Sobota) — 2.000,00 din; Franc Kularič Bukovci 73 (namesto venca za pok. Ivana Špindlerja, Berkovci) — 2.000,00 din; Rajnar, Trstenjakova 6, M. Sobota (namesto venca na grob pok. sosedu Matije Vučko, Trstenjakova 4, M. Sobota) — 2.000,00 din; Ribiška družina G. Radgona (namesto cvetja za pok. ribiča Ivana Kozlovica G. Radgona) — 1.500,00 din; Učenci Osnovne šole J. Kerenčič G. Radgona (namesto darila tovarišici — učenci 4. d.) — 1.225,00 din; Ernest Tanacek, Vadarci 27 (namesto venca na grob Sidonije Lutar iz Bodonci) — 1.000,00 din; Družini Milana in Franca Benka, Puconci (namesto venca na grob pok. Aleksandra Fartija) — 5.000,00 din; Srednja kmetijska šola Rakičan (namesto venca na grob pok. tov. Zdenke Požar) — 3.000,00 din; OOOZ TOZD Zdravstveni dom Ljutomer (namesto venca pok. očetu Kseniji Roškar) — 3.000,00 din; OO sindik. SSS SIS družbenih dejavnosti G. Radgona (namesto venca pok. Janka Magdiča) — 2.000,00 din; Janez Kušar G. Radgona (namesto venca na grob moža Anice

Kozlovič-sostanovalci) — 2.400,00 din; Društvo upokojencev M. Sobota (namesto venca za pok. Jožeta Brdnika M. Sobota) — 1.000,00 din; Ema Polanič M. Sobota (namesto venca za pok. Janija Hojerja) — 3.500,00 din; ZSS Občinski svet M. Sobota (namesto venca na grob pok. Jožeta Brdnika M. Sobota) — 3.000,00 din; Družina Veršič Radenci (namesto šopka na grob Franca Bobovca) — 1.500,00 din; Sindikat zdravstva G. Radgona — delavci ZD G. Radgona (namesto venca na grob Ireni Gozdanič) — 4.000,00 din; Sidonija Marič in družina Martje Kolar (namesto venca na grob pok. Marije Krenos iz Puconec) — 2.000,00 din; OO sindikata ABC Pomurka DS SOZD M. Sobota (namesto venca za pok. Janeza Hojera Lendavska 22) — 2.500,00 din; Občinski komite ZKS M. Sobota OOOZKS Park (namesto venca na grob tov. Jožeta Brdnika) — 3.000,00 din; Stefan Cipot, Trstenjakova 11, M. Sobota (namesto venca za pok. Matijo Vučko) — 1.500,00 din; Marija Sukić, O. Župančiča 2 M. Sobota (namesto venca za pok. Beleka Zrinskoga Moščanci 59) — 4.000,00 din; Josip Dadič, Titova 17, M. Sobota (namesto cvetja za pok. Jožeta Brdnika, M. Sobota) — 2.500,00 din; Ivan Zafusnik, Naselje Prekmurskih brigad 5, M. Sobota (namesto cvetja za pok. Jožeta Brdnika M. Sobota) — 2.500,00 din; Delavci Mure, brigade 211, 213, 214 (namesto venca na grob pok. matere sodelavca Gezeke Fuja, Čermelavci) — 3.640,00 din; OO RK Boreci (namesto cvetja na grob za pok. člana Janka Magdiča, Boreci 16 pri Ljutomeru) 500,00 din; Potrošnik OOS, TO Veleprodaja M. Sobota (namesto venca na grob pok. očetu Aleksandra Fila, Kančevci 37) — 2.000,00 din; Družina Vladimirja Farka M. Kuzmiča 27, M. Sobota (namesto šopka na grob pok. Stefana Zupaneka, Šalovci) — 1.500,00 din; Občinska konferenca ZRVS M. Sobota (namesto venca na grob Stefana Bakana, Gradišče 33) — 3.000,00 din; Splošni sektor Gorenje Elrad G. Radgona — sodelavci (namesto venca pok. očetu Dragana Kujundžiča, Radenci) — 4.650,00 din; 4. razred Osnovne šole G. Radgona — 1.403,00 din; Martin Doma, Tišinska 14, M. Sobota (namesto venca na grob pok. Katarine Horvat iz Brezovice 14) — 2.000,00 din; Šiflar-Pucko, Polana 10 (namesto šopka pok. Aleksandru Fartiju) — 2.000,00 din; Vince Zavac Kančevci 46 (namesto venca na grob Terezije Kučan iz Krizevec v Prekmurju) — 1.000,00 din; OOS izoda ZSMH M. Sobota (namesto venca za pok. očeta Monike Bakan iz Gradišča) — 2.000,00 din; VIZ Lendava Osnovna šola (Prežihov Voranc Bistrica (namesto venca za pok. Maksa Seckarja iz Sr. Bistrice 55) — 3.000,00 din; Pomurje M. Sobota (namesto venca za mamo Tadije Jagličiča M. Sobota) — 4.200,00 din; Družina Marije Turza, Ulica 17, Oktobra 27, M. Sobota (namesto cvetja na grob pok. Mariji Čenar) — 1.500,00 din; Marija Kučan, Berkovci (namesto cvetja na grob pok. Kolomanu Ozvatiču) — 1.000,00 din; Marija Kučan, Berkovci (namesto cvetja na grob pok. Gezi Verešu, Berkovci) — 1.000,00 din; Družina Flegar, M. Sobota (namesto venca na grob pok. Mariji Čenar, M. Sobota) — 3.000,00 din; Marta Flegar Moše Pijade 35, Ljubljana (namesto venca na grob pok. Jožeta Špilaka, Sobota) — 3.500,00 din; Jože Gobar, Gradišče (namesto venca na grob pok. Karolini Bertalanici, Gradišče) — 800,00 din; Bela Kučan ml., Stefan Kovača 26, M. Sobota (v spomin ob smrti Pavle Morec, Moravske Toplice) 1.500,00 din; Delovna skupnost oddelek za ljudsko obrambo pri Skupščini občine G. Radgona (namesto venca na grob pok. očetu Silve Kuzma) — 3.600,00 din; Družina Janka Škrlica, Stefana Kovača 18, M. Sobota (namesto venca na grob pok. Matije Vučka, M. Sobota) — 2.000,00 din; Družina Ludvika Domjana Titova 27, M. Sobota (namesto venca na grob pok. Ireni Grozdanič M. Sobota) — 2.500,00 din; Delavci PZC, tozda Zavod za soc. medicino in higieno (namesto venca na grob pok. očeta Monike Bakan iz Gradišča) — 3.700,00 din; Koloman Horvat, Panovci 8 (namesto venca na grob pok. Ireni Grozdanič, M. Sobota) — 3.000,00 din; Družina Rogan, Škraban, Sodišinci 6 (namesto venca na grob pok. Zdenki Požar, M. Sobota) — 2.000,00 din; Družina Rogan, Škraban Sodišinci 6 (namesto venca na grob pok. Anki Podlesek, M. Sobota) — 2.000,00 din; Delavci Tov. perla Mura — likalnica (namesto venca na grob pok. Sandoju Pongracu, Šalovci 48) — 3.300,00 din; Gizela in Jože Šiflar, Prešernova 53, M. Sobota (namesto venca na grob pok. Stefanu Bakanu, Gradišče) — 3.000,00 din; Delavski univerza M. Sobota (namesto venca na grob mami Marijana Čenarja, St. Roznana 2, M. Sobota) — 3.000,00 din; Svet Otroškega doma Dane Šumenjak v Baški — v inenu številnih udeležencev otroškega letovanja (namesto venca za pok. dolgoletno upravno delo Dane Šumenjak Zdenko Požar) — 5.000,00 din;

Potrošnik OOS TO Preskrba M. Sobota (namesto venca na grob pok. materi Marije Časar, Tropovci 25 c) — 2.000,00 din; DO »MURA« TOZD Ženski plašči — Sodelavci komerc. in tehn. režije (namesto venca na grob sodelavcu Vladu Rataju) — 19.800,00 din; Marta in Daniel Hojs, G. Radgona (namesto venca za pok. Marijo Pavličič) — 2.000,00 din; Delavci GRS in FS Radenske Radenci (namesto venca za pok. Vladimirja Kukanja) — 3.100,00 din; Ludvik Panker, Kančevci 16 (namesto venca za pok. Kolmana Koltaja iz Kančevci) — 1.000,00 din; »MURA« TOZD Oblačila — tehnična služba (namesto venca pok. teh. direktorja Vlada Rataja) — 5.000,00 din; OOS TOZD »Perilo« M. Sobota (namesto venca pok. Vladu Rataju) — 6.000,00 din; OOS TOZD Pomurske lekarne M. Sobota (namesto venca na grob pok. očeta Valerije Kovačič, Ljutomer) — 3.000,00 din; OOS Uprave SO G. Radgona (namesto venca za pok. mater Silve Rous) — 4.000,00 din; Hedvika in Jože Toplak M. Sobota (namesto venca za pok. Marijo Sreš, Bratonce) — 2.000,00 din; Društvo invalidov M. Sobota (namesto venca na grob za pok. Karolino Bertalanici, Gradišče in Jože Škodnik, Fikšinci) — 2.000,00 din; Društvo invalidov (namesto venca pok. Ivanu Srešu, Bratonce in Sidoniji Sebanjič, Šulinci) — 2.000,00 din; Društvo invalidov (namesto venca za pok. Kristino Bohar, Šulinci in Stefana Čarnija) — 2.000,00 din; Društvo invalidov (namesto venca pok. Aleksandru Kodila, Pečarovi in Heleni Fridrich, Domanjševci) — 2.000,00 din; Nenad Ignjič, Nas. ljudske pravice 10, M. Sobota (namesto venca pok. Aleksandru Brkiču, M. Sobota) — 2.000,00 din; Družina Franko, Puconci 97 (namesto cvetja za pok. mamo Olge Franko) — 2.000,00 din; Društvo upokojencev M. Sobota (namesto venca za pok. Stefana Babiča M. Sobota) — 1.000,00 din; I. Osnovna šola M. Sobota — Natašini sodelci (namesto venca za pok. Srečka Ambroža) — 1.500,00 din; Občinski komite ZKS M. Sobota (namesto venca za tov. Srečka Ambroža) — 4.000,00 din; Firma BIVO Zagreb (namesto venca za tov. Vlada Rataja M. Sobota) — 7.500,00 din; Bela Pavlič, M. Sobota Nas. B. Kraigherja 20 (namesto cvetja na grob Vlada Rataja, M. Sobota) — 2.000,00 din; Kolektiv OŠ in VVO Krog (namesto cvetja na grob pok. Marije Sever sestre Milice Sever iz Kroga) — 1.500,00 din; Vojko Vučak, Vrtina 2, M. Sobota (namesto venca za pok. Srečka Ambroža, M. Sobota) — 2.000,00 din; Delavci I. izmene proizv. DO »MURA« TOZD Ženski plašči (namesto venca na grob umrlega teh. direktorja Vlada Rataja) — 22.433,00 din; Delavci II. izmene proizv. DO »MURA« TOZD Ženski plašči (namesto venca na grob umrlega teh. direktorja Vlada Rataja) — 16.512,00 din; Družina Domjan, Bratonce (namesto venca za pok. Mariko Sreš) — 1.000,00 din; »MURA« TOZD Perilo, Komercialni oddelek, M. Sobota (namesto venca pok. možu Elice Rataj, M. Sobota) — 5.100,00 din; Društvo upokojencev Bakovci (namesto venca na grob pok. Tereziji Magdič) — 1.000,00 din; ABC Pomurka KG Rakičan TOZD Prašičereja Beltinci (namesto venca pok. očetu sodelavk Katarine in Irme Čontala) — 5.000,00 din; Društvo upokojencev M. Sobota (namesto venca za pok. Branka Mileka, M. Sobota) — 1.000,00 din; Društvo upokojencev M. Sobota (namesto venca za pok. Kristino Bohar, Šulinci) — 1.000,00 din; OO ZKS OVIZ M. Sobota (namesto venca na grob tov. Mikloša Fehera M. Sobota) — 4.000,00 din; Družini Volmut in Radišič iz M. Sobote (namesto venca na grob, pok. Branku Mileku iz M. Sobote) — 2.000,00 din; Društvo upokojencev M. Sobota (namesto venca za pok. Vlada Kukanja M. Sobota) — 1.000,00 din; Družina Sočič, Noršinci 47 (namesto rož na grob pok. Jolanke Cigut) — 2.000,00 din;

Uspešno preventivno delovanje ZŠAM Ljutomer

ZŠAM Ljutomer je na nedavnem občnem zboru temeljito ocenilo svojo aktivnost in delovanje in sprejelo programske cilje za prihodnje.

Združenje deluje že 34 let in ima urejene prostore za poučevanje vzgojnikov amaterjev, poklicnih vzgojnikov in razna predavanja s področja preventive in vzgoje v cestnem prometu. V letu 1985 izobražujemo 39 poklicnih vzgojnikov, v letu 1984 pa 175 vzgojnikov amaterjev in 246 kandidatov za praktično vožnjo. Uspehi so zelo zadovoljivi predvsem po zaslugi instruktov, ki se stalno dodatno usposablja. Noben kandidat ni polagal izpita tretjič.

ZŠAM je izvedla več preventivnih akcij na temo VARNA VOŽNJA, brezhibno vozilo in varnostni pas in usposabljanje upravljalcev kmetijskih strojev.

Sodelovanje zveze s svetom za PVCP, prometno milico in ZŠAM Slovenije je vzorno.

Zveza si je v programu dela zadala za nalogo predvsem pridobivanje novih članov, predvsem avtomobanikov, organizirala pa bo tudi medobčinsko proslavo dneva šoferjev. Posebna pozornost bo namenjena usposabljanju članstva in preventivnim akcijam predvsem v VVO, OŠ ob sodelovanju sveta za PVCP. ZŠAM Ljutomer bo posebno pozornost namenila usposabljanju traktoristov (v Pomurju je 13.800 traktorjev) in upravljalcev težke kmetijske in gradbene mehanizacije ob sodelovanju kmetijskih in gradbenih ozdov.

Opozorili smo tudi, da je pri izdelavi vozil veliko malomarnosti in pomanjkljive opreme vozil (varnostni pasovi, naslonjala).

Prepričani smo, da bomo z uspešnim sodelovanjem z organi, ki skrbijo za varnost v prometu, pomembno prispevali k izboljšanju prometno varnostne kulture in zmanjšanju nesreč. B. P.

Iesnina pohišstvo

MURSKA SOBOTA, Bakovska 1

Komisija za medsebojna delovna razmerja na SŠDU »Fran Miklošič« Ljutomer, Prešernova 34 objavlja razpis prostih del in nalog. učitelja OTP-FI, organizacija delovne prakse oziroma proizvodnega dela.

Dela in naloge se razpisujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom, nastop dela s 1. 9. 1985.

Ustrezna izobrazba: diplomirani strojni inženir

Rok prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je 8 dni po objavi razpisa.

INTEGRAL DO GOLFTRIST
TOZD NARAVNO ZDRAVILIŠČE
LENDAVA

OBJAVLJA

za prodajo kombija ZASTAVA 412 NF, letnik 1979, ki bo 7. 6. 1985 ob 15. uri na dvorišču gostilne PARK, Partizanska 14, Lendava.

Izključna cena je 70.000,00 din.

Udeleženci morajo pred začetkom dražbe plačati 10-odstotnoudeležbo od izključne cene. Kupec je dolžan plačati prometni davek.

Ogled vozila je možen v sredo, 5. 6. 1985, od 8. do 14. ure.

Delavski svet SGP Konstruktor, TOZD Gradbenik

razpisuje

dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA TOZD

za ta dela in naloge so po statutu določena posebna pooblastila in se razpisujejo vsake 4 leta.

Kandidat mora izpolnjevati pogoje, ki jih določa družbeni dogovor o ureditvi kadrovske politike v občini Lendava, posebej pa še naslednje pogoje:

1. da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo gradbene, ekonomske, pravne ali druge ustrezne smeri,
2. da ima najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na delih in nalogah s posebnimi pooblastili,
3. da je moralno politično neoporečen in družbeno politično aktiven

Kandidati za razpisana dela in naloge lahko pošljejo prijave v 15 dneh po objavi na naslov: SGP Konstruktor, TOZD Gradbenik Kranjčeva 6, Lendava, oziroma predajo kadrovski službi TOZD Gradbenik.

Komisija za delovna razmerja Zavoda za ekonomiko in urbanizem M. Sobota

razpisuje dela in naloge

1. URBANISTA — PROJEKTANTA

2. KOPIRANTA — KURIRJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod točko 1.:

- da imajo visoko šolsko izobrazbo arhitektonske ali gradbene smeri (FAGG)
- da imajo najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri načrtovanju v prostoru
- da poznajo prostor Pomurja
- poskusno delo 2 meseca

Pod točko 2:

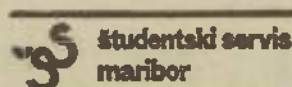
- da imajo poklicno šolo
- da imajo vozniški izpit B. kategorije
- da obvladajo tehnično risanje
- poskusno delo 2 meseca

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Rok prijave je 15 dni od dneva objave.

Kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v roku 15. dni od poteka roka za zbiranje ponudb.

Prijave z dokazili o izpolnjenih pogojih pošljite na naslov Zavod za ekonomiko in urbanizem, Murska Sobota, Staneta Rozmana št. 5 pod oznako »komisija za delovna razmerja«.

TOZD HOTEL DIANA

Pod seuro kstanjov na sobahem bolodnoke pnujata svoje usluge kolodvorska kstanacija in študentski servis. Gostinci izpod kstanjov ponujajo širok diapazon pijac in udobno med kolepinu izstopa najbolj na miburger v d. Soboti. Kobera pijaci in udose pa in brez dela zato pa je tukaj študentski servis, ki ponuja mladinske in mladinske priljubljene zaposlitve - skorzi celo leto, od zime do jeseni. Pridite in prepričajte se sami kaj nam ponujata kiosk ob železniški progi in študentski servis!

LENDAVA

OBISKALI SO ŠOLE NA MADŽARSKEM

Ravnatelj dvojezičnih osnovnih šol lendarške in soboške občine so obiskali nekatere šole v sosednji občini Lenti, si ogledali pouk in izmenjali izkušnje pri pedagoškem delu. Pedagoški delavci, ki učijo na dvojezičnih šolah, izkoristijo vsako priložnost, da se spoznajo z učnim procesom in metodiko dela v madžarskih šolah, kar jim koristi pri delu, obenem pa krepi sodelovanje med šolami na tej in oni strani meje. Ravnatelj dvojezičnih osnovnih šol in nekateri učitelji madžarskega jezika so obiskali tudi nekatere kulturne ustanove v Szombathelyu.

Jani D.

PLANINSKO DRUŠTVO V GORNJI RADGONI JE DELAVNO

Planinsko društvo v Gor. Radgoni je na nedavni letni konferenci podalo letni obračun svojega dela.

Društvo šteje 345 članov, od katerih je 91 mladincev in 66 pionirjev. Čeprav je bilo delo upravnega odbora težavno, največ zaradi blagajniškega poslovanja, je bilo vsekakor uspešno. Program, ki ga je društvo sprejelo pred letom, je bil domala izpolnjen, čeprav je planincev nagajalo vreme. Najbolj množični so bili pohodi, ki ohranjajo tradicijo NOB. Tako se je radgonsko planinsko društvo s svojimi člani udeležilo pohoda Po poteh Pohorskega bataljona, Zimskega pohoda na Stol, Zimskega pohoda

na Snežnik in pohoda na Tisje. V velikem številu so se radgonski planinci udeležili dneva pomurskih planincev v Jeruzalemu in se tudi srečali s planinci iz vse Slovenije na Miklavžu na Dolenjskem.

Načrtovanega pionirskega planinskega tabora ni bilo, ker zanj medobčinski odbor planincev za Pomurje ni pokazal potrebnega zanimanja. Vsekakor bo moralo radgonsko planinsko društvo vzgojiti več mladinskih vodnikov, saj brez teh ne morejo organizirati varnega planinarenja mladih planincev, posebno pionirjev.

V preteklem letu je bilo tudi uspešno sodelovanje z občinsko telesnokulturno skupnostjo, ki je tudi gmotno pomagalo društvu, in z občinskim odborom SZDL. Iz delnih denarnih težav je društvu pomagal planinski ples, ki ga je pripravilo radgonsko planinsko društvo z nekaterimi vnetimi sodelavci. Program dela za letošnje leto je bogat, saj predvideva nad 12 raznih planinskih pohodov, med katerimi bo naj-

pomembnejši pohod Po poteh Pohorskega bataljona, zimski pohod na Stol in Snežnik.

Nadvse prikupna oblika planinskih izletov so družinski izleti, ki se jih lahko udeležijo tudi najmanjši planinci-cicibani. Sicer pa radgonsko planinsko društvo že v aprilu načrtuje začetek planinske šole, ki naj bi trajala dva do tri mesece. Društvo si je naložilo za to leto še druge naloge, kot so obnova obdelanih markacij po planinskih poteh v radgonski občini, člani društva se bodo tesneje povezali s čuvarji narave in njenih lepot. Letošnja letna konferenca je tudi nagradila najbolj delovne radgonske planince s priznanji upravnega odbora Planinskega društva: tako so dobili priznanja Stefan Sreš, Peter Mulec, Franc Zorko, Slavko Vajs in še nekateri.

Planinsko društvo v Gornji Radgoni bodo še naprej vodili tov. Bruno Vajzman, tov. Elica Koroševič, blagajno pa bo čuval Zlatko Šajhar.

Manko GOLAR

Občinska revija 1985

Petje, pravijo glasbeniki, je povzdignjena človeška govorica, ki mnogokrat pove več, kot zmore govorjena beseda. Zborovsko petje je obenem tudi najbolj razširjena oblika glasbene vzgoje.

Z burnim in dolgim aplavozom, ki so ga poslušalci za ubrano petje namenili za sklepni nastop mešanemu pevskemu zboru »Radenska«, se je v nedeljo, 12. maja, končala občinska revija odraslih pevskih zborov v Gornji Radgoni.

Razveseljiva je ugotovitev, da imamo v občini Gornja Radgona okrog 200 odraslih pevcev, ljudi, ki svojo ljubezen do petja izražajo kar v osmih zborih oz. oktetih. To so zbori različnih kakovosti in hotenj, s skupno željo pokazati in predstaviti svoje pevске vzgibe, podvige in padce, ki so jih morali doživljati od lanske občinske revije. V Gornji Radgoni so se pred polno dvorano, ki je navdušeno pozdravljala pevce, predstavili štiri okteti, nonet, moški zbor, ženski zbor in mešani pevski zbor.

Iz DO Gorenje Elrad se je predstavil oktet, ki ga že nekaj let zavzeto vodi Karel Korošec.

Oktet iz DO Avtoradgona je pod vodstvom Marije Dukarič pogumno odpel revijski program.

V Vidmu ob Ščavnici že nekaj let prepeva oktet pod vodstvom tovariša Kranerja, ki je pokazal izredno kakovostno rast. Brez udeležbe Gasilskega okteta iz Gornje Radgone bi bila občinska revija okrnjena. V 26 letih delovanja je oktet pod vodstvom Vlada Trdine dosegel že mnogo uspehov.

Z Negove se je prvič predstavil na občinski reviji moški nonet, ki ga vodi Brigita Vošinek.

Prav tako se je prvič predstavil na reviji pred tremi meseci ustanovljeni moški zbor Zadržnik, ki ga vodi Karel Korošec. Pod vodstvom Marjana Žule se je že drugič predstavil ženski zbor iz Radgone in navdušil z glasovno in interpretacijsko izoblikovanostjo.

Kot zadnji se je predstavil mešani pevski zbor DO Radenska, ki že tretje leto poje v tej sestavi pod vodstvom Tomaža Kuharja. Iz pisane palete zborov, ki smo jim prisluhnili, je največ takih, ki jim tovrstna glasba pomeni sprostitev z ljudmi — sodelavci, sovaščani in krajanji. Pester izbor pesmi in njihova kakovostna izvedba pa so dokazali, da se zborovsko petje v občini Gornja Radgona še vedno vzpenja.

Milena TUTA

UKRAJINKA IZ APAŠKE KOTLINE

»Kadar zaprem oči, mi spomin uide daleč v stran, v še bolj oddaljeno Galicijo, med polja in hribe, ki so obdajali mojo rojstno vas blizu Lvova. Tako daleč, a hkrati tako blizu sem z rodno zemljo, z njenimi ljudmi in običaji.« Nekako takole je začela svojo dolgo pripoved PARANI ŠIKORA GREBENC, Rusinja, ki živi sredi Apaške kotline, natančneje v Stogovcih. Rojena je 19. decembra 1924 sredi današnje Ukrajine. Njena mladost je bila vse prej kot lahka, vendar je vzdržala vse napore.

»21. junija 1942 so me iz rojstne vasi še z mnogimi drugimi sovaščani Nemci odpeljali v taborišče Lodz, v današnji Vzhodno Nemčijo,« pravi Parani.

Taborišča je menjavala kot vsakodnevno obleko, vendar ji je to ostalo najbolj v spominu. V najtežjih letih je rodila prvega otroka, ki ji ga v taboriščnih razmerah ni uspelo obdržati pri življenju. Med vsemi grozotami torej tudi ta.

Leta so tekla, Parani je odrasla v žensko. V taborišču je navezala stike s taboriščniki vseh narodnosti od Francozov do Jugoslovancev.

»Bila sem dokaj politično aktivna, zato so nacisti name še posebej pazili, z vsemi nami pa so ravnali resnično kruto.« nadaljuje Parani s svojo zanimivo pripovedjo.

Vsi so nestrpnost pričakovali leto 1945, eni v taboriščih, drugi na

fronti. Vsi so želeli samo eno. Svo-bodo!

»Ko so Američani osvobodili taborišče, smo bili vsi neskončno veseli, tako veseli, da tega veselja ne morem opisati. Mladost in ljubezen sta me zanesli daleč, v takrat dokaj neznano Jugoslavijo. Zdaj sem tu in srečna sem,« s smehom konča stavek.

Z Mirkom Grebencem, bodočim možem, sta odšla v Gorenje vas in šele kasneje sta se preselila v Stogovce, kjer Parani še danes živi in dela. Mirko je bil dober človek, sose, seveda tudi dober zakonski tovariš. Parani je rodila štiri otroke: Anico, Franca, Mira in Olgo, ki so danes prav tako skrbni starši, kot sta bila njihova oče in mati. Kruta usoda pa je ni pustila pri miru. Komaj se je navadila novega okolja, ljudi, zemlje, navad, rodila zdrave otroke, ji je narava vzela moža.

»Bila sem prepričana, da sama ne bom zmogla preživeti štirih ust, saj nisem bila nikjer zaposlena. Zemlja, ki smo jo takrat imeli, je potrebovala pridne roke. Imela sem jih, in to osem. To so bili moji otroci!« s solzami v očeh zamahne z roko.

Nameste stare Grebenčeve hiše se danes dviguje velika, nova hiša. Resda še ni dokončana, a kolikor je, je zaradi marljivosti gospodinjice. Parani rada stopi prednjo, pomorna je na svoje delo, sama nase in na svoje otroke, ki so ji vedno stali ob strani.

Po poteh Janka Ribiča

V okviru PD Ljutomer je planinska skupina na OŠ »Janko Ribič« Cezanjevci 27. aprila 1985 organizirala pohod po poteh partizanskega kurirja Janka Ribiča.

Proga je bila dolga 15 km. Pohoda se je udeležilo 140 planincev, pionirjev in mladine iz Ljutomerke občine, in planince iz PD Mura iz Murske Sobote.

Pohodniki so obiskali obeležja NOB pri Jesenikovi na Stari cesti, pri Filipičevih v Vogričevih in Ribičevih v Cezanjevcih, kjer je tudi točka pomurske planinske poti.

Pionirji OŠ »Janko Ribič« Cezanjevci so pohodnikom predstavi-

vili zgodovinska obeležja. Z recitacijami in petjem pa so poleg domačih pionirjev sodelovali tudi učenci OŠ »Čvetko Golar« in OŠ »Ivan Cankar« iz Ljutomer.

Zaključek pohoda je bil pri grobu talcev pri Ribičevem mlinu, kjer je na svečanosti sodeloval tudi Janez Babič, udeleženec NOV, ki je pohodnikom orisal junaško pot Janka Ribiča.

Cezanjevski planinci, ki so že večkrat organizirali pohod, si bodo prizadevali, da bi postal pohod po poteh Janka Ribiča tradicionalna manifestacija planincev in mladine.

Mentorica planinske skupine na OŠ Cezanjevci Albina Senčar

TROPOVCI

OB PRAZNIKU KVIZ

Mladinska organizacija v Tropovcih je ob dnevu mladosti pripravila kviz o drugi svetovni vojni. Največ točk so zbrali tekmovalci karavle »Dane Šumenjak-Miran«, drugo mesto Tišina in tretje domačini. Program je bil pester in zanimiv.

frku

BELTINCI

AKTIVNOST ŽENA

Vodstvo krajevne organizacije SZDL Beltinci si prizdeva, da bi v krajevni samoupravi in družbenopolitičnih organizacijah pri iskanju in odločanju sodelovalo čimveč občanov. Uspeh teh prizadevanj je, da danes v krajevni skupnosti aktivno delujejo odbori, komisije in sekcije.

Tako je bila meseca marca letos na pobudo krajevne organizacije SZDL ponovno ustanovljen sekcija za aktivnost žena v krajevni skupnosti, katere sestav je takšen, da v celoti odraža socialni sestav prebivalcev v kraju. Sekcija, katere predsednica je Mira Šomen, ima v letošnjem letu naslednji program: obisk starejših in bolnih žena, sodelovanje pri pripravi in izvedbi 15. folklornega festivala, priprava proslave ob dnevu starejših občanov, jelkovanje, po potrebi organiziranje tečajev in navsezadnje aktivno vključevanje v kadrovske priprave in izvedbo delegatskih volitev.

A. H.

Čez tisoč prostovoljnih delovnih ur

Gasilsko društvo Gradišče sodi med najaktivnejša društva v krajevni skupnosti v Gradišču v Slovenskih goricah. S pomočjo krajanov in sisa za požarno varnost občine Lenart je okrog 20 gasilcev opravilo čez tisoč prostovoljnih delovnih ur za dograditev in za razširitev pretesnega gasilskega doma. S tem so pridobili 128 kvadratnih metrov novih prostorov.

Kot je povedal poveljnik gradiških gasilcev, Slavko Gregorec, bodo razširjeni in obnovljeni gasilski dom predali namenu letos.

J. Lorber.

Več posluha za požarno varnost

V lendarški delovni organizaciji Gorenje Varstvo ugotavljajo, da bodo morali požarni varnost posvetiti več pozornosti. Samo 30 članov imajo v prostovoljnem gasilskem društvu, zato bi kazalo v gasilске vrste pritegniti več članov kolektiva, predvsem mladih. To so zapisali tudi v delovni program, ki med drugim zajema več praktičnih vaj z delavci, precej pozornosti pa bodo posvetili tudi hidrantnemu omrežju, gasilski opremini in praktičnim vajam gasilske desetice.

1.2.

Odredba o prodaji!

3. 7. 1985 ob 10 uri bo v sobi št. 12 spodaj navedenega sodišča javna dražba nepremičnin 1/2 vl. št. 2128 k. o. Murska Sobota s parc. št. 2776 hiša št. 38 ul. Zorana Velmarja v izmeri 1 a 13 m², gosp. posl. — v izmeri 2 a 40 m², dvorišče — v izmeri 2 a 76 m², parc. št. 2777 sadovnjak — v izmeri 4 a 66 m² in parc. št. 2936/1 njiva — v izmeri 1 ha 57 a 44 m². Cenilna vrednost in najmanjši ponudki: znašata 5.612.879,50 din.

Temeljno sodišče v Murski Soboti
Enota v M. Soboti, dne 30. 5. 1985

Strokovna služba SPIZ — Območna delovna enota Murska Sobota

objavlja

prosta dela in naloge

1. SAMOSTOJNO REŠEVANJE ZAHTEVKOV

Pogoji:

- višja šolska izobrazba pravne ali upravne smeri oziroma druga ustreznega smer,
- tri leta delovnih izkušenj,
- aktivno znanje slovenskega jezika in poznavanje osnov AOP.

2. ARHIVSKA DELA IN ODPRAVLJANJE POŠTE

Pogoji:

- poklicna šola, administrativne smeri (2-letna administrativna šola),
- šest mesecev delovnih izkušenj,
- aktivno znanje slovenskega jezika.

Prijave z dokazili o zahtevanih pogojih je potrebno vložiti v 8 dneh od objave.

Delo je za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

gorenje elrad

Razpisuje v skladu z Zakonom o usmerjenem izobraževanju in Pravilnikom o štipendiranju za šolsko leto 1985/86 naslednje

KADROVSKE ŠTIPENDIJE

1. VISOKE ŠOLE

- dipl. inž. elektrotehnike za telekomunikacije, VII 2 štipendiji
- dipl. ekonomist za zunanjo trgovino, VII 1 štipendija
- dipl. ekonomist za organizacijo, plan in analizo, VII 1 štipendija
- dipl. pravnik, VII 1 štipendija
- dipl. oblikovalec industrijskega oblikovanja, VII 1 štipendija

2. VIŠJE ŠOLE

- inž. elektrotehnike, VI 2 štipendiji
- inž. elektrotehnike za računalništvo, VI 1 štipendija
- inž. strojništva, VI 1 štipendija

3. SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

- elektrotehnik — elektronika, V 2 štipendiji
- električar — elektronika, IV 2 štipendiji
- oblikovalec kovin, IV 3 štipendije
- preoblikovalec in spajalec kovin, IV 2 štipendiji

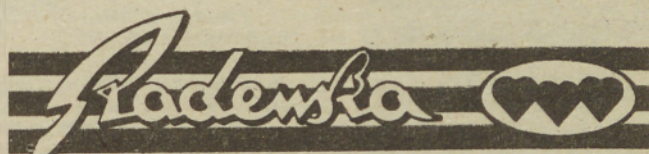
Prijave za štipendijo je potrebno vložiti na obrazcu OZS SPN-1 — Vloga za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic.

K prijavi je potrebno priložiti:

- overjen prepis ali fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. potrdilo višješolske ali visokošolske organizacije združene-ga dela o opravljenih izpitih z navedbo števila predpisanih in že opravljenih izpitov,
- potrdilo o vpisu v šolo oz. frekventacijsko potrdilo,
- potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu; navedeni morajo biti vsi dohodki iz delovnega razmerja, iz kmetijstva, obrti in dohodki iz dela v podaljšanem delovnem času in iz drugih virov. Če so starši upoko-jenci, priložijo odrezek od pokojnine za december 1984.
- mnenje OO ZSMS o družbenopolitični aktivnosti kandidata.

Kandidate opozarjamo, da vlog brez zahtevane dokumentacije in pomanjkljivo izpolnjenih vlog ne bomo obravnavali.

Prijave za štipendije je potrebno poslati na naslov: Gorenje Elrad, Kadrovska služba, Partizanska 3, Gornja Radgona, najpozneje do 15. julija.

DO Radenska s tremi srci n. sol. o. Radenci, tozdr Turizem in Gostinstvo DIANA n. sol. o., na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 29. 5. 1985

RAZPISUJE

naslednja dela in naloge

1. Računovodstvo temeljne organizacije
2. Vodjo poslovnih enot
3. Poslovodjo poslovne enote Central in Kolodvor
4. Poslovodjo poslovne enote Turistični dom

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še:

- pod 1. točko
- da ima višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske ali druge ustreznega smeri ter 4 leta delovnih izkušenj;
- pod 2. točko
- da ima višjo ali srednjo izobrazbo gostinske ali turistične smeri ter 4 leta delovnih izkušenj;
- pod 3. in 4. točko
- da ima srednjo izobrazbo gostinske smeri oziroma izobrazbo KV delavca gostinske smeri ter 3 leta delovnih izkušenj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Tozdr Diana, Murska Sobota, Titova 26.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTO

TRIJE MRTVI V KRIŽIŠČU

MURSKA SOBOTA — Franc Kočar s Tišine se je z osebnim avtom peljal po Lendavski cesti v Murski Soboti. V bližini znamenitega prehoda čez cesto je stopila na vozišče 64-letna Emilija Korpić iz Čepinca. Vozilo jo je zadelo in jo hudo poškodovalo. Prepeljali so jo v bolnico.

HOTIZA — Pri zaselku Jula Marof na Hotizi se je avtomobilist Martin Horvat iz Rakičana srečeval z avtobusom, vendar je zapeljal na levo v jarek, kjer se je avto večkrat prevrnil. Voznik se je lažje poškodoval, gmotna škoda pa znaša 150.000 dinarjev.

DESNJAK — Na lokalni cesti med Desnjakom in Zerovinci se je zgodila huda prometna nesreča. Vzrok: neprimerna hitrost. Tam je voznik osebnega avta Zdenko Sakelšek iz Ljutomera pripeljal v levi nepregledni ovinek. Opazil je, da mu nasproti pelje osebni avto, zato je vozilo ustavil na skrajni desni strani ce-

gledal prometni znak stop. Ne-
previdno je torej pripeljal na
prednostno cesto Gornja Radgo-
na-Maribo, po kateri pa je prav
tedaj pripeljal iz Gornje Radgo-
ne Certusov avtobus, ki ga je vo-
zil Jože Bosilj iz Gornje Radgo-
ne. Kljub temu da je avtobus za-
virjal, je zastava 750 vseeno trčila
vanj. Se več: avtobus je zastavo
750 potiskal nekaj metrov na-
prej. Zaradi hudih poškodb so
na kraju nesreče umrli: Danilo
Marin, Marina Lubi in Zlatko
Žalik, v življenjski nevarnosti pa
je Tatjana Horvat, ki jo zdravijo
v soboški bolnici. Ponesrečenci
niso bili pripeti s pasovi. V avto-
busu je bilo 30 potnikov, vendar
se ni noben poškodoval.

DOLGA VAS — Janez Režo-
nja, 23 let, iz Trimlinov se je 2.
junija peljal z osebnim avtom
skozi Dolgo vas, kjer je pri do-
mačiji številka 5 dohitel kolesar-
ki: 16-letno K. D. iz Mostja 18 in
17-letno M. B. iz Mostja 54, ki
sta se peljali druga za drugo po
skrajni desni strani ceste. Voznik
ju je ob tesnem prehitevanju za-
del in sta obe padli. Po nesreči ji-
ma ni pomagal, ampak odpeljal
naprej. Doma je avto pokril s po-
livinilom in s senom. Kolesarki
so odpeljali v bolnico.

MARKOVCI — Koloman Ga-
špar, 43 let, iz Čepinca se je pe-
ljal z osebnim avtom proti Mar-
kovcem. Tam ga je zaradi nepri-

merne hitrosti in domnevne vi-
njenosti zaneslo v 4 metre glo-
bok potok, kjer se je avto prevr-
nil na streho. Ponesrečenca so
prepeljali v bolnico, gmotna ško-
da pa znaša 100.000 dinarjev.

STOGOVC — V nedeljo se je
zgodila še ena nesreča! Milan
Potočki iz Spodnje Hlapnje pri
Mariboru je v Stogovcih zapeljal
na desno bankino in nato po na-
sipu navzdol na travnik, kjer se
je avto večkrat prevrnil. Iz njega
so padli: voznik Potočki in sopo-
tnika Gorazd Čeh iz Stogovca 1
in Dušan Hozian iz Stogovca 10.

Potniki niso bili pripeti. Voznik
se je poškodoval lažje, sopotnika
pa sta dobila hude poškodbe.

Materialna škoda znaša 300 tisoč
dinarjev.

Š. S.

DRUŽINA KOT
OSNOVA BIOLOŠKE
REPRODUKCIJE
V SISTEMU
SAMOUPRAVLJANJA

PREJELI SMO

Družina je primarna družbe-
na skupnost biosocialnega ka-
raktera, ki zgodovinska menja
svoje oblike in funkcije.

Osnove o razvoju in nastan-
ku družine je 1884. leta dal Fri-
derik Engels, ko je v svojih de-
lih nakazal rešitev za reševanje
problemov družine v popolni
enakopravnosti ženske v go-
spodarskem, družbenem in po-
litičnem oziru.

V jugoslovanski družbi se
kaže marksistični pogled na
družino po drugi svetovni vojni
z industrijskim razvojem in
vključitvijo žensk v proizvodn-
jo z družbenim samoupravlja-
njem.

Rečemo lahko, da se temelj-
ni procesi naše družbe ustvar-
jajo v družinah, ki imajo ureje-
no gmotno stanje, zagotovljeno
delovno razmerje staršev in z
ustanovitvijo institucij, ki naj
rešujejo probleme staršev in
otrok. Zavedati se moramo, da
v družini rastejo naši otroci, ki
se razvijajo, se izpopolnjujejo,
seznanjajo z zunanjim svetom
ter si pridobivajo osebne živ-
ljenjske funkcije in demokra-
tične odnose.

Sodoben perspektiven razvoj
družin v bližnjem obdobju bi
moral biti brez problemov, tak,
da bi družine sledile stopnji
družbenega razvoja in standar-
da. Zavedati se moramo, da se
večajo potrebe sredstev za vsa-
kdanje potrebe državljanov.
Občani sami iz osebnih dohod-
kov preko plačila prispevne
stopnje SIS in s svobodno me-
njavo dela krijejo določene po-
trebe v naši družbi.

Ugotavljamo, da je družinski
odnos odvisen od določene
stopnje razvoja proizvodnih
sil in od družbenih odnosov,
kar vpliva na odnose zakoncev
in na odnose staršev z otroci.

Za rast naših družin skrbijo
v OZD socialno-kadrovske
službe. Vprašati se moramo, ali
te službe strokovno delujejo v
vseh OZD v soboški občini.
Odgovorimo lahko, da v neka-
terih delovnih organizacijah še
danes nimajo urejene take služ-
be, čeprav to nalagata 11. kon-
gres ZKS in 9. kongres ZSS.

Vsaki naši družini — še po-
sebnost delavski je potrebno dati
napotilo in jo seznaniti s potre-
bami za doseg skupne social-
ne prilagojenosti ter iskati
ustreznejše rešitve za skrb in
bodočnost otroka.

Reddinova situacijska teori-
ja Z v sklepih trdi, da je le

medsebojno delovanje za člo-
veka pomembna družbena
vrednota.

Sodoben razvoj zahteva no-
vo moralno o človeških odnosih
v zakonskem — družinskem
življenju in v odnosih delovnih
organizacij. Človek mora biti
nosilec razvitih čustev, kajti
materialna in moralna odgo-
vornost za družino je dolžnost
staršev, to je zakoncev in druž-
be. Pri tem mislim na vzgojo
otrok, na urejanje in na plani-
ranje družine. Sodobne peda-
goške raziskave dokazujejo, da
je vrednost družinske vzgoje v
individualni toplini in ljubezni
staršev ter otrok med seboj.

Družini v našem obdobju
pomagajo dopolnjevati vzgojo
in izobrazbo otroka otroške
ustanove — vrtci. Današnja
potreba in pomoč družini, kjer
so zaposlene matere, se mora
pokazati v vključitvi vseh
otrok v otroško ustanovo. Za-
vedati se moramo, da bi se mo-
ralo nuditi obiskovanje vzgoj-
novarstvenih ustanov vsem
otrokom, če želimo preprečiti
socialno diferenciacijo družin.
Vemo, da mnogo naših družin
zaradi zaposlenosti in odsotno-
sti staršev ne more nuditi otro-
ku potrebnih možnosti za raz-
voj in mu ne more pomagati
pri učenju. Če bi vsi otroci obi-
skovali predšolske ustanove in
organizirano malo šolo, bi se
zmanjšal osip učencev v osno-
vni šoli in ne bi prihajalo do
disocialnih primerov naše mla-
dine.

Vključitev vseh otrok v var-
stvene ustanove zajema vse
večja finančna sredstva in soli-
darnost naših delavcev, zato je
potrebno načrtovati dolgoro-
čne načrte varstva naših otrok
in težiti za tem, da plačilo
oskrbnine ne bo preveč načelo
družinskega proračuna, ker se
mnoge družine že sprašujejo
kako bo s plačilom, ko bo začel
veljati predlog za plačilo vzgoj-
novarstvenih ustanov tudi v so-
boški občini.

Ugotavljamo, da morajo
družbene, socialne in zdrav-
stvene službe prevzeti vse večjo
odgovornost za razvoj odnosov
v družinah in da je potrebno
upoštevati temelje dolgoročne
socialne politike. Vemo, da bo-
mo le tako uresničevali smotre,
ki si jih zadajamo v družbi, in
da bomo le tako širili spozna-
nja marksističnega pogleda na
našo družino.

O. K.

ABC POMURKA

Delovna organizacija

ZUNANJA TRGOVINA s. p. o.
Murska SobotlaKomisija za delovna razmerja ABC POMURKA — ZUNANJA
TRGOVINA, Murska Sobotla

objavlja:

prosta dela in naloge ORGANIZATORJA — PROGRAMERJA

z naslednjimi pogoji:

- visoka ali višja šola ekonomske smeri (smer informatika),
- 1 leto delovnih izkušenj pri opravljanju zahtevnejših del in na-
log pri AOP,
- pasivno znanje angleškega jezika,
- opravljena dopolnilna izobrazba za AOP.

Dela in naloge se sklepajo za nedoločen čas s poskusno dobo
3 mesece.Če ne bo izbran kandidat, ki bi izpolnjeval navedene pogoje je
lahko na ta dela in naloge sprejet pripravnik za določen čas (1
leto oziroma 9 mesecev) — čas pripravniške dobe, pod nasled-
njimi pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri (smer informati-
ka),
- pasivno znanje angleškega jezika,
- opravljena dopolnilna izobrazba za AOP.

Prijava z ustreznimi dokazili naj kandidati pošljejo v roku 8 dni
od objave na naslov:ABC POMURKA — ZUNANJA TRGOVINA,
69000 MURSKA SOBOTA, Lendavska ul. 9.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni od objave.

ABC POMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA
Murska Sobotla, o. sol. o.ABC POMURKA — KZ PANONKA
TZO KMETIJSKA KOOPERACIJA
PETROVCI

objavlja

na podlagi sklepa KDR TZO Kmetijska kooperacija Petrovci na-
slednja dela oz. naloge:

1. Kmetijski tehnik — pripravnik v skladišču Petrovci

pogoji:

- končana srednja kmetijska šola,
- odslužen vojaški rok.

2. Administrator TZO

pogoji:

- končana upravno-administrativna šola ali srednja ekonom-
ska šola,
- 6 mesecev delovnih izkušenj,
- poskusno delo 1 mesec,
- lahko tudi pripravnik.

Kandidati naj pošljejo prošnje z ustreznimi dokazili v 8 dneh od
objave na naslov ABC POMURKA — KZ PANONKA TZO Kme-
tijska kooperacija Petrovci, 69203 G. Petrovci, z oznako »za ko-
misijo za delovna razmerja.«Komisija za delovna razmerja Delovne skupnosti skupne stro-
kovne službe samoupravnih interesnih skupnosti občine Mur-
ska Sobotla objavlja v skladu s 70. členom Statuta delovne
skupnosti dela in naloge

Tajnice delovne skupnosti

Pogoji:

- srednja strokovna izobrazba ekonomske ali upravne smeri,
- najmanj leto delovnih izkušenj pri enakih ali podobnih opravi-
lih.

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedo-
ločen čas z dvomesečnim poskusnim delom.Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in krat-
kim opisom delovnih izkušenj pošljejo v 8 dneh od objave razpi-
sa na Skupno strokovno službo sis družbenih dejavnosti občine
Murska Sobotla, Titova 24.Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 10 dneh po oprav-
ljeni izbiri.

VSE ZA GOSTE

V Radencih
komarji brez
domovinske
pravice

Se tako idilično ni nikoli
idealno. Tako so si pred dne-
vi po daljšem času ponovno
dovolili množičen obisk Ra-
denec — komarji. Ta mrčes
ima sicer v tem kraju že tradi-
cionalno domovinsko pravi-
co, povezano s precej vodov-
ja, a kaže, da jim je odzvonilo.
Invazija neprijetnih in ne-
povabljenih gostov je očitno
zmotila prave goste med
sprehodi, ki so sestavni del
aktivnega oddiha obiskoval-
cev naravnega zdravilišča.
Zato so jih zadržali delavci Ke-
mociča iz Slovenske Bistrice,
ki so jim kar pošteno podku-
rili v parku, ob Boračevskem
potoku, ob Murskih rokavih
in seveda ob številnih gostin-
jskih objektih. Kaj so porekli
k temu člani društva za var-
stvo malih živali, ni znano, v
Radencih pa so potrili staro
gostinsko turistično načelo —
vse za goste. Pričakovati je,
da ta akcija ne bo osamljen
primer. vp

KJE SO
LENDAVČANI
PONOČI?

V Lendavi je vse bolj čutiti tu-
ristični utrip, saj je hotel Lipa
dobro obiskan, zlasti veliko je
tujcev. V njem sicer preživljajo
dopust, oziroma se zdravijo sta-
rejšiljudje, vendar se tudi ti ne
zadov oljujejo zgolj s kopelmi v
termalni vodi, ampak hočejo ob-
čutiti tudi mestni utrip. Podnevi
so sicer ulice polne ljudi, poseb-
no še ob praznikih, toda proti ve-
čer, vsekakor pa ponoči, so ulice
prazne. Lendava namreč nima
svojega »korza«, torej večernega
sprehajališča oziroma dela me-
sta, kjer bi se zvečer kaj dogaja-
lo. Tujci torej sprašujejo, kje so
Lendavčani ponoči? Saj res, kje
so? Pred televizorji, v goricah,
nekateri pa kar spijo. Zdaj smo
namreč v poletnem obdobju, ko
je dela na pretek in večina ljudi,
četudi so zaposleni v združenem
delu, ima še nekaj zemlje ali vi-
nograd, zato se posveča temu
»hobiju«. Zvečer torej ni časa in
ne volje za sprehod po mestu. In
če bi volja že bila, zvečer v Len-
davi ni priložnosti za »pohajko-
vanje«. Gostišča zapirajo ob
koncu tedna ob 24. uri, trgovine
že za belega dne... Vše to daje
vtis, da v Lendavi, četudi je
uradno turistični kraj, pa še ob-
mejno mesto, še ni pravega turi-
stičnega utripa. Sicer pa bi si
zanj morali prizadevati tako go-
stinci kot turistično društvo, kra-
jevna skupnost in nazadnje —
vsi občani. Šele, če vsi ljudje ne-
kega območja žive in delajo za
turizem, le tedaj se bo gost poču-
til prijetno in se bo zagotovo vr-
nil. Še več: pripeljal bo druge go-
ste. Saj si želimo, da bi jih bilo
več, mar ne? Š. S.

krvodajalci

KS PARK — Planinec dr.
Franc (13), Erika Žilavec (5),
Tatjana Žigo (1), Martin Pravdič
(26), Ladislav Lipič (7), Vera Mi-
holič (4), Štefan Kološa (6), Ro-
man Vergan (10), Janez Lačen
(3), Evgen Kardoš (4), Robert
Bagari (2), Danilo Gajšek (6), Jo-
že Graj (4), Milan Tanacek (5),
Marjeta Donša (4), Angela
Oblak (8), Jožica Gider (4),
Frajzman Vesna (9), Alojz Sinic
(8), Milan Sinic (8), Irena Flegar
(22), Bela Perkič (3), Janez Ku-
čan (4), Bela Baler (3), Dušan
Maučec (1), Milan Kelher (3),
Eva Kelher (4), Regina Habjančič
(4), Karel Pobjbič (1), Jože Tot
(6), Drago Hiršel (20), Stanko Ži-
žek (2), Vlado Pavlinjek (3).

KRVODAJALCI OD DRU-
GOD — MURA — Jože Meglič
(34), Ladislav Voreš (16), Jože
Ferčak (1), Martin Horvat (5),
Stanko Majcen (7), PANONIJA
— Zlatko Ferko (13), Franc
Kreft (8), ABC POMURKA —
Jože Pertoci (28), Štefan Hart-
man (10), DIANA — Zorica
Horvat (1), Jože Hajdinjak (2),
SODIŠČE — Zarko Bejek (5),
PETROL — Franc Kuzma,
BLISK — Vojimir Gomboc (8),
SOBOTA — Stanko Golob (5),
MORAVSKE TOPLICE — Bela
Železen (10), VARSTVOJ — Jo-
že Kolarič (6), SDK — Branko
Gumilar (7).

Zlatoporočenca KOLBL

Mihael KOLBL, star 78 let, in njegova žena Terezija, roj. LES-
JAK, stara 80 let, sta učakala 50 let skupnega življenja in se vpisala v
knjigo zlatoporočencev v občini Ljutomer. Živita v Bučevcih, 53, KS
Križevci pri Ljutomeru. Zlatoporočencema je ob jubileju v imenu občin-
ske skupščine čestital delegat Milan ROŽMAN.

TEKST IN FOTO: Marija TIVADAR

poroke

Alojz VITEZ, sofer, Nedelica 54/b in Bernarda MESARIČ, ab-
solventka PA, Lipovci 32; Alojz SREČKO, likalec, Rakičan, Panon-
ska 71 in Jožefa GLAVAC, tehnologinja, Beltinci, Gregorčičeva 15;
Marjan LESJAK, dimnikar, Melinci 97/a in Bernarda SLAVIC, ad-
ministrativna tehnika, Beltinci, Panonska 61; Branko MAKOVEC,
kmetijski tehnik, Murski Crnci 61 in Jožica VINKOVIČ, kmetijska
tehnika, Lipovci 42; Drago ZALIK, tekstilni delavec, Vanča vas 5/a
in Silva KOLBL, tekstilna delavka, Lipovci 49; Stefan BASA, strojni
ključavničar, Beltinci, Gubčeva 12 in Katarina REBERSAK, konfek-
cijska šivilja, Dokležovje 160; Andrej JERIC, likalec, Melinci 20 in
Emilija JEREBIC, medicinska sestra, Melinci 110; Drago JEREBIC,
delavec, Melinci 110 in Marija KREFT, šivilja, Dokležovje 40; Alojz
BALAŽIC, student prava, Dokležovje 159 in Cvetka BLAGOVIČ,
šudentka VEKŠ-a, Robadje 78.

Radijski in televizijski spored od 7. do 13. junija

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena oddaja, 16.30 — Aktualno v petek, 7. junija (mislinska oddaja, Kam konc tedna, Najbolj iskane plošče tedna), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.50 Poročila, 17.55 Spored za otroke, 18.40 Na poti v inovacijsko družbo, 19.30 TV dnevnik I, 20.05 Človekovi možgani: Gibanje, 20.55 Ne prezrite, 21.10 A. Marodić: Naša krajeva skupnost — Odgovornost, 22.20 TV dnevnik II, 22.30 Edithin dnevnik, zahodnonemški film Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 V osemdesetih, otroška serija, 18.15 Humoristični klub, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Karlsruhe: EP v košarki (m) SZ: Jugoslavija, prenos (slov. kom), v odmoru, 31.30/50 Včeraj, danes, jutri, 21.50 Nočni kino: Mož iz klana, ameriški film (do 23.20) TV ZAGREB 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Osemdeseta, 18.15 Parki Slavonije, 18.45 Humoristični klub, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Mike Hammer, 20.55 Zabavna oddaja, 21.40 Dnevnik, 21.55 Po 10.00 uri TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.05 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski spored, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti X, Y — nereseno, 21.20 To so bili časi, 22.05 Šport, 23.20 Ameriška glasbena lestvica DRUGI PROGRAM 14.00 Šport, 17.15 Svet živali, 18.00 Pan-optikum, 18.30 Hiša na trgu Eaton, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kako naj povem bolniku, 21.16 Čas v sliki z politiko v petek, 22.05 Alcatraz (film), 23.40 Akti X, Y — nereseno TV MADŽARSKA 8.15 Šolska TV, 9.30 Francoska tujska legija, dok. film, 10.20 Peruanske razglednice, 10.30 Delfini, 16.15 Odesin nasmeih, sovj. film, 16.35 Ptičje gnezdo, 16.55 Mali nesramnež, sovj. film, 17.50 Spored za tri dni, 18.00 Novi reflektor, 20.00 Soočenje neuspešno, TV igra, 21.55 Mladi na vasi, 22.45 Magelan, nagradna igra, 23.00 TV dnevnik. TV KOPER 14.15 TV novice, 14.20 Live, 15.00 Igra smrti, TV film, 16.00 Risanke, 16.30 George — dokum., 17.30 Zgodbe o ptičih — TV film, 17.55 TV novice, 18.00 Sužnja Isaura, 19.00 Odprta meja informativna oddaja, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Z nami pred kamero, 20.25 Odiseja: TV nanizanka, 21.30 Dokumentarec, 22.00 TVD — vse danes, 22.10 Vi sok pritisk, Glasbena oddaja, 23.00 TV film, 23.30 Košarka / Evropsko prvenstvo	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena padeta, 16.30 — Aktualno v soboto, 8. junija (sobotna reportaža, iz društvene dejavnosti, Svet računalništva), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 8.00 Poročila, 8.05 Otroška matineja — ponovitev oddaj, 10.35 Republiška revija MPZ-Zagorje 84, 7. oddaja, 11.05 Računalništvo, ponovitev 9. dela angleške serije, 11.30 Čudeži narave: Pleničci, 11.50 Ljudje in zemlja, ponovitev, 12.25 Poročila (do 12.30), 16.05 Poročila, 16.10 Človekovi možgani: Govor, 17.00 Retrospektiva filmov Franceta Stiglica: Svet na Kajžariju, slovenski film (čb), 18.40 Boj za obstanek: Pomoč iz zraka, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pop delavnica, zadnja iz niza radijskih oddaj (stereo zvok na RA 2), 21.35 Zrcalo tedna, 22.00 Harrow House II (delovni naslov), ameriški film, 23.35 Poročila TV ZAGREB 12.40 Sedem TV dni, 13.10 Narodna glasba, 13.40 Poročila, 13.45 TV koledar, 14.00 Mednarodni turnir v tenisu, 18.30 Dosje, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Švicarska zarota (film), 21.40 Dnevnik, 21.55 Iz Prage TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Družinski spored, 13.20 Poročila, 14.30 Svet se vrti narobe (film), 16.00 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 V soboto zvezde, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 21.50 Šport, 22.50 Kabaretni večer DRUGI PROGRAM 14.00 Športno popoldne, 16.45 Donava po notah, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Tednik, 18.25 Nogomet, 19.00 Filmske novitete, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Noterdamski zvonar (film), 22.10 Poročila, 22.20 Smrt v soboto (film). TV MADŽARSKA 8.00 Volitive, prenos, 8.30 Ponovitve, 11.00 Volitive, prenos, 11.20 Ponovitve, 14.55 Pop shop, 15.35 Marco Polo, 1. del, 16.50 Volitive, prenos, 17.15 Madžarske pokrajine, 17.50 Slikar F. Bolmanyi, 18.25 Graditelji mostov, 20.00 Kraj zločina, kriminalka, 21.35 Polnočna operna predstava, spevoigra, 22.00 Amorjevi sužnji, 22.25 Variete Maxim, 23.00 TV dnevnik. TV KOPER 14.15 TV — nočoj, 14.20 Mačka in kanarček / Film, 15.45 Risanke, 16.00 Nepremagljivi Shogun/Risanke, 16.30 George / TV Film, 17.00 Neznana obzorja / Dokumentarec, 17.30 Čudoviti rané rumene žolne / TV Film, 17.55 TV — novice, 18.00 Sužnja Isaura / TV Film, 19.00 Sužnja Isaura / TV Film, 19.30 Tenis — finale — ženski / turnir — Roland Garros, 19.30 TVD — stičišče (med odmorom), 20.25 Človečecni film (»No, II. Casa E. Felicemeter Risolto«), 22.00 TVD — vse danes, 22.10 Kamera in svet, 23.00 Zvezni prah / TV Film, 24.00 Košarka / Evropsko prvenstvo	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 9.00 Poročila, 9.05 Otroška matineja: 11.05 Domači ansambl: Štirje kovači, 11.35 625, oddaja za stik z gledalci, 12.00 Pod lipom, prenos iz Dobrovega v Goriskih Brdih, 13.30 Poročila (do 13.5), 13.55 I. Štivil: Kam gredo divje svinje, ponovitev 7. dela nadaljevanke TV Zagreb (ČB), 14.55 Karlsruhe: EP v Košarki, 16.35 Poročila, 16.40 Kukarča, gruzijski film, 18.10 TV vikz—finale, 20.00 V. Nedelkovski: Po naše — Stanovanjska pravica, 21.05 Portret Emira Kusturice, oddaja TV Sarajevo, 21.45 Športni pregled, 22.35 Poročila. TV ZAGREB 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko popoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Glasbena oddaja, 14.15 Železna cesta, 15.15 Ob nedeljah, 17.20 Jakob Bogomolov (film), 18.55 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Na naš način, 21.05 Pogovor z Emirom Kusturico, 21.45 Športni pregled, 22.30 Dnevnik TV AVSTRIJA 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Računalniška družina, 12.45 Usmeritev, 14.50 Kriki iz globin (film), 16.25 Otroški in mladinski spored, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Niti kavalir (TV film), 21.30 Ne gre več (kabaret), 22.35 Nočni studio DRUGI PROGRAM 9.00 Matineja, 10.15 Paterterni (film), 11.45 Dok. oddaja, 15.00 Športno popoldne, 17.00 Trije takti, 17.45 San Remo 85, 18.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Globina (film), 21.15 Poročila, 22.20 Chicago 1930 (film), 23.30 Veselje z glasbo TV MADŽARSKA 8.30 Spored za otroke, 10.20 Jazz, L. Armstrong, 14.40 Potuj z nami! 15.15 Lunina baza Alfa, nadaljevanke, 16.10 Spored za prihodnji teden, 16.40 Prijateljstvo, reportaža, 17.15 Družabna igra, 18.00 Delta, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.05 Samo brez mene! ameriški film, 21.35 Praznik madžarske pesmi, 5. del iz Vigrada, 22.35 Poročila. TV KOPER 12.15 Primomercato / Tržnica, predstavitev in prodaja, 14.15 Videomix / ponovitev, 16.15 Fotografija dediščina / Dokumentarec, 17.00 Kralja Griča / TV Film, 18.00 Sužnja Isaura / TV Film, 19.00 Dokumentarec / Ponovitev, 19.30 Kiklop / TV Film, 20.25 Tenis / Turnir Roland Garros — finale — moški, 23.00 TV Film, 24.00 Košarka / Evropsko prvenstvo.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 10. junija (šport, Priporočajo vam), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.50 Poročila, 17.55 Spored za otroke: 20.05 B. Connolly: Lyttonova kronika, 3. del angleške nanizanke, 21.00 Aktualno, 21.40 Lok — izročilo in sporočilo, 22.30 TV dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 Festival rekreacije, reportaža z Danskega, 17.30 Beograjski TV program, 19.00 Športni grafikon, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pota napredka, oddaja o znanosti, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Staro za novo, ponovitev zabavno-glasbene oddaje, 21.50 Dinastija, 50. del ameriške nadaljevanke (do 22.45). TV ZAGREB 17.10 Festival rekreacije na Danskem, 17.25 Dopolnite, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Ciciban, dober dan, 18.00 Vhod v Arkadijo, 18.15 Sociologija gledališča, 18.45 Podjiz, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Metalec nožev (drama), 21.35 Argumenti, 22.05 Izbrani trenutek, 22.10 Dnevnik, 22.30 En avtor, en film TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.15 Magnum, 22.20 Takrat, 22.05 Dok. oddaja DRUGI PROGRAM 17.15 Svet leta 2000, 18.00 Svet živali, 18.30 Hiša na trgu Eaton, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Naša najlepša leta, 21.00 Novo v kinu, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Schilling, 22.20 Zgaga (film). TV MADŽARSKA 16.55 Studio prijateljstva, Moskva—Budimpešta, 18.00 F. M. S., Tisti pa je bil pravi! Dokumentarni film, 18.50 Poročila, 19.00 Gala večer, 1. del, 21.30 Filmska reportaža regionalnega uredništva za Budimpešto, 22.20 Poročila, himna. TV KOPER 14.15 TV — novice, 14.20 Za uho in oko / Glasbena oddaja, 15.00 Primer Murri / TV Nadaljevanke, 16.00 Nepremagljivi Shogun/Risanke, 16.30 George / TV Film, 17.00 Neznana obzorja / Dokumentarec, 17.30 Čudoviti rané rumene žolne / TV Film, 17.55 TV — novice, 18.00 Zdravnik in otrok, 19.00 Odprta meja / Informativna oddaja v slovenskem jeziku — videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Hčere in očetje, 20.25 Športni pregled, 21.00 Mačka in kanarček / Film, Med odmorom (22.00 cca) TVD — vse danes, 23.00 Tibetanski zvon / TV Film	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Vrtljak popevkarskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 11. junija (gospodarska tema, Predstavljamo vam, Iz krajevnih skupnosti), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.45 Poročila, 17.50 Naša pesem Maribor 84: UPZ Emil Adamič, 18.20 SPORED ZA OTROKE: 18.40 SPORED ZA MLAD: 20.05 Miodrag Žalica: Zaljubljeni, drama TV Sarajevo, 21.10 Integrati, 22.30 TV dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Mali svet, otroška oddaja, 18.15 Knjige in misli, 18.45 Želeli ste pogledati, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Večer za tamburico, 20.45 Zrebanje lota, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Spomeniki revolucije, dokumentarna oddaja, 21.50 Marin Držić, izobraževalna serija (do 22.20) TV ZAGREB 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Mali svet, 18.15 Knjige in ideje, 18.45 Želeli ste si — pogledati, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Notranje politična oddaja, 20.55 Braddyjev beg (film), 22.25 Dnevnik TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranje politični raport, 21.15 Bogati in revni, 22.00 Glasbena scena 85, 22.45 Galerija DRUGI PROGRAM 17.00 TV v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Očarljiva Jannie, 18.30 Hiša na trgu Eaton, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Klub 2 TV MADŽARSKA 8.05 Šolska TV, 9.55 Ponovitve: Afrika je daleč, Recepti babice, 15.55 Za filmarje, 16.25 Spored za 3. dni, 16.30 Avtomobili in ljudje, 5. del, 17.25 Športni muzej, 18.00 Fazekas, elitna šola ali samo dobra gimnazija? 19.05 Mini studio, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Arhiv smrti, 11. del, 21.05 Studio '85, 22.05 H. Vass, portret, 23.05 TV dnevnik. TV KOPER 14.15 TV — novice, 14.20 Za uho in oko / Glasbena oddaja, 15.00 Primer Murri / TV Nadaljevanke, 16.00 Nepremagljivi Shogun/Risanke, 16.30 George / TV Film, 17.00 Neznana obzorja / Dokumentarec, 17.30 Čudoviti rané rumene žolne / TV Film, 17.55 TV — novice, 18.00 Sužnja Isaura / TV Film, 19.00 Odprta meja / Informativna oddaja v slovenskem jeziku, videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Start — kako in zakaj se premikamo, 20.25 Zloraba oblasti Film, 22.10 TVD — vse danes, 22.30 Koncert skupine Duran-Duran, 23.40 Košarka: Evropsko prvenstvo — polfinale.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 12. junija (pogovor v živo, Iz delovnih kolektivov), 18.00 — »21-232« — propagandno glasbeno oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.45 Poročila, SPORED ZA OTROKE: 18.40 V kraljestvu Zlatoroga, ponovitev izobraževalne oddaje, 19.30 TV dnevnik I, 20.05 Film tedna: Dolga jeza ameriškomadžarski film, 21.40 Poročila s seje CK ZKS o kulturi, 22.30 TV dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Na črko, na črko, otroška oddaja, 18.15 Izziv Himere, izobraževalna serija, 18.45 TV plošča, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Večni klic, 13. del sovjetske nadaljevanke, 21.00 Poročila, 21.05 Gibljive slike — igrani film (do 22.35). TV ZAGREB 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Legende sveta, 18.15 Humanizem vsa-kdana, 18.45 Z narodnim orkestrom RTV Novi Sad, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Športna sredo, 22.15 Dnevnik TV AVSTRIJA 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hotel (film), 21.50 Zrealne slike, 22.05 Videoteka DRUGI PROGRAM 16.15 Iz parlamenta, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Policijska postaja I., 18.30 Hiša na trgu Eaton, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Beg brez konca, 21.15 Čas v sliki, 21.45 Kulturni žurnal, 22.30 Umetnine TV MADŽARSKA 8.05 Šolska TV, 9.05 Ponovitve: Delta, Komar, Posebno posebni oddelek, 16.05 Tihi don, 1. del sovj. filma, 18.15 Živel je 40 let, dokumentarni film, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Dekle na vlaku, angl. TV film, 20.55 10 minut o gledališču, Hilda Gobbi in Gizi Bajor, 21.10 Gospodarskopolični magazin, 21.55 Amorjevi sužnji, 5. del, 22.20 TV dnevnik. TV KOPER 14.15 TV — novice, 14.20 Za uho in oko / Glasbena oddaja, 15.00 Primer Murri / TV Nadaljevanke, 16.00 Nepremagljivi Shogun/Risanke, 16.30 George / TV Film, 17.00 Neznana obzorja / Dokumentarec, 17.30 Čudoviti rané rumene žolne / TV Film, 17.55 TV — novice, 18.00 Sužnja Isaura / TV Film, 19.00 Odprta meja / Informativna oddaja v slovenskem jeziku, videotelex, 19.30 TVD — stičišče, 19.50 Start — kako in zakaj se premikamo, 20.25 Zloraba oblasti Film, 22.10 TVD — vse danes, 22.30 Koncert skupine Duran-Duran, 23.40 Košarka: Evropsko prvenstvo — polfinale.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz sveta resne glasbe, 16.30 — Aktualno v četrtek, 13. junija (kultura, iščemo odgovore na vaša vprašanja, Prispevek s področja SLO in družbene samožaščite), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.45 Poročila, 17.50 SPORED ZA OTROKE: 18.40 Delegatski tribuna, 20.05 Tednik, 21.05 L. Maroti: Francz Liszt, 6. del madžarske nadaljevanke, 22.10 TV dnevnik II, 22.25 Retrospektiva domače TV drame — M. Kranjec: Pot domov. Oddajniki II

dopisujte v VESTNIK

kino

KINO

ČRENŠOVCI

7. junija ob 20.30 uri in 9. junija ob 15. uri hongkonški film: **LETEČA GILJOTINA**. **LJUTOMER**

8. junija ob 20. uri in 9. junija 18. in 20. uri švedski film: **LJU-BEZEN NA VRTILJAKU**. 12. in 13. junija ob 20. uri hongkonški film: **ZEN KVUN DO V PARIZU**. **GORNJA RADGONA**

7. junija ob 18.30 uri ameriški film: **KAMION SMRTI** in ob 20.30 uri ameriški film: **LAHKA ŽENSKA**; ogled filma otrokom ni dovoljen. 8. junija ob 18. uri ameriški film: **KAMION SMRTI** in ob 20. uri ameriški film: **LAHKA ŽENSKA**; ogled filma otrokom ni dovoljen. 12. junija ob 20. uri francoski film: **RAZ-KROPITE SE. KAJ ZIJATE**; 13. junija ob 18.30 uri ameriški film: **BREZ ZLOBE**.

prodam

TRAKTOR URSUS 335, plug in nov voz z gumijastimi kolesi prodam. Informacije do 15. ure: telefon 70 284. M-2466

ŽAGAN LES (različnih izmer), primeren za ostrešje, prodam. Naslov v upravi lista. M-2467

TRAVO ZA KOŠNJO, 38 arov, prodam. Murska Sobota, Čopova 10. M-2468

ŽAGAN LES ZA OSTREŠJE, 4 m², prodam. Janez Krajčič, Dobrovnik 228. M-2469

ELEKTROMOTOR 4 KW prodam. Murski Čmci 24, p. Tišina. M-2473

POROČNO OBLEKO št. 38—40, ugodno prodam. Cankarjeva ul. 39, telefon 21 834. M-2475

Stanovanjsko hišo na Goričkem z nekaj zemlje prodam. Naslov v upravi lista. M-2476

10 AŽ PANJEV ter zajce za zakol in rejo prodam. Ivanci 39. M-2477

BARVNA TELEVIZORJA »SKRA«, nova, prodam. Vučja gomila 70 ali blagajna železnine Dom tehnike. M-2478

NSU 1200 C, dobro ohranjen, z vsemi rezervnimi deli, registriran do maja 1986, prodam. Miroslav Stelcl, Kidričevo naselje 5 (bloki), Radenci, ali telefon 22 563. M-2479

7 STOJIŠČ za živino, kompletno z rešetkami, verigo, novo, in dve breji kravi ugodno prodam. Ferencek, Dobrovnik 219. M-2480

OSEBNI AVTO MERCEDES 220 BENZ, letnik 1977, prodam. Telefon po 18. uri: 74 706. M-2481

ŠKODO L 101, neregistrirano, prodam. Sebeborci 126. M-2482

OBRAČALNIK PANONIJA, malo rabljen, prodam. Rakičan, Panonska 32. M-2483

KAKOVOSTNO VINO prodam. Gornji Petrovci 43. M-2487

ZASTEKLJENA OKNA Z ROLETAMI (3 tridelna, 3 dvodelna) in štiri kompletna vrata prodam. Satahovci 51. M-2484

SALONITNE PLOŠČE ANHOVO, 8-rebrne, in **TAUNUS 12 M**, vozen, prodam. Vrečić, M. Petrovci 13, p. Tišina ali telefon 72 912. M-2485

LADA 1200, letnik 1973, prodam. Grabar, Hodoš 70. M-2486

MLADO KRAVO, visoko brejo, prodam. Krašči 8, p. Cankova. M-2488

KRAVO, staro šest let, brejo osem mesecev, prodam. Aleksander Kerčmar, Križevci 6 v Prekmurju. M-2493

ŠKODO 110 L, letnik 1974, prodam. Pečarovi 100. M-2496

AŽ PANJE NA SATJU, večje število, prodam. Turnišče, Štefana Kovača 43. M-2497

MANSARDNO STANOVA-NJE, 114 m², v središču M. Sobote, ugodno prodam. Telefon 21 014 od 19. do 22. ure. M-2498

22 AROV ZEMLJE NA SONČNI LEGI, primerno za poč. hišico, sadovnjak in vinograd, po ugodni ceni prodam. Telefon 77 000. M-2489

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gönter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelki, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona 74-597, dopisništvo Lendava 75-085 in dopisništvo Ljutomer 81-317. Njenaroden rokopišev in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 1.600 din. polletna 800 din; letna naročnina za tujino 318 ASch, 45 DM, 19 Can dol., 13 USA dol., SFR 39; letna naročnina za delovne organizacije 2.000 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176. Cena posamezne številke je 40 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

BREJO KRAVO, vozno, prodam. Lipovci 190. M-2490

ŠKODO 105 L, letnik 1979, ugodno prodam. Benko, Sotina 51, p. Rogašovci. M-2491

TRAKTOR IMT 533 s koso prodam. Krajina 53. M-2492

ZASTAVO 101 prodam. Novak, Černelavci, Gederovska 40. M-2499

VODOVODNO ČRPALKO z rezervoarjem, enofaznim 1,5 KS elektromotorjem in kontaktorjem, v brezhibnem stanju, prodam. Jože Kutoša, Veščica 9, pri Murski Soboti. M-2500

VSELJIVO HIŠO V SREDIŠČU BELTINEC, pri cerkvi (Klepčeva), prodam. Informacije po 20. uri: 71 309 — Maglica. M-2501

DVE BREJI KRAVI PRODAM. Ambroš, Moravske Toplice, Cuhar 31. M-2502

TRAVO ZA KOŠNJO, 60 a, prodam. Mačkovi 25. M-2504

FORD TRANZIT, letnik 1971, v odličnem stanju, prodam. Ernest Šiftar, Cankova 36, telefon (069) 76 617. M-2505

MOŠKO ŠPORTNO KOLO, na 10 prestav, malo rabljeno, po zelo ugodni ceni prodam. Vinko Nemeš, Budinci 8, p. Šalovci. M-2506

MALE PUJSKE PRODAM. Rakičan, Panonska 71. M-2507

MALE PSIČKE PRODAM. Marija Hari, Selo 79, p. Prosenjakovci. M-2508

TRAVO ZA KOŠNJO, 1 ha, prodam. Naslov v upravi lista. M-2509

KRAVO, staro šest let, brejo devet mesecev, prodam. Zrinski, Moščanci 15. M-2510

BOBNE TANJA IMPERIAL STAR s carinsko deklaracijo, ugodno prodam. Milan Vučko, Srednja Bistrica 23 a. M-2511

STISKALNICO NA »PRE-ŠPAN« prodam. Žganjar, Panovci 12, p. Križevci v Prekmurju. M-2512

UVOŽENO PIŠTOLO HILTI, ZA STRELJANJE ZIDNIH ŽELJEV prodam. Mizarstvo Šavel, Murska Sobota, Cvetkova 2. M-2513

FIAT 750 PRODAM. Stankoi Magyar, Večeslavci 9. M-2515

TELICO, brejo devet mesecev, prodam. Fokovci 59. M-2516

ZAMRZOVALNIK, 200 l, prodam. Telefon po 20. uri: 82 530. M-2517

OSEBNI AVTO B KADET LS, registriran do aprila 1986, prodam. Ogled možen vsak dan po 19. uri. Drago Halabarec, Presika 15 a, p. Ljutomer. In-341

ZASTAVC 750, letnik 1978, prodam. Šafarsko 9, p. Ljutomer. In-339

TELICI, rjavo-bele pasme, breji osem in devet mesecev, prodam zaradi opustitve živinoreje. Angela Rumič, Križanci 9, p. Križevci pri Ljutomeru — pri Felixu Šoštaricu. In-340

TELEVIZOR, črno-beli, ugodno prodam. Staneta Rozmana 4, stanovanje 27, telefon 24-813. In-2554

DOBIMO SE V CAFE BARU TRIJ
Lendavska 19 b,
Murska Sobota

MOTORNO KOLO JAWA 350, staro eno leto, prodam. Cena 160.000 din. Recek, Vidonci 40 a, p. Grad. M-2451

SAMONAKLADALCO SIP, 15 m², in nakladišče za gnoj, zadnji, prodam. Petanjci 91. M-2555

ROVOKOPAC PESCHI, priključek za traktor, prodam. Jože Nemeš, Borejci, Križevci pri Ljutomeru, telefon 82-593. M-2557

OTROŠKO KOLO UGODNO PRODAM. Barbarič, Murska Sobota, Titova 22 — nad Varteksom. M-2558

ZAJCE, različnih pasem, breje in za nadaljnjo rejo, s kletko, prodam. Pečarovi 47. Telefon 77-117. M-2559

SPAČEK, obnovljen, prodam. Dušan Godina, Dolnja Bistrica 92. M-2560

ZASTAVO 750, letnik 1980, december, in moped avtomatik, star dva meseca, prodam. Dušan Petrovič, Murska Sobota, Staneta Rozmana 6. M-2561

MLADE PSIČKE, velike pasme, in travo za košnjo prodam. Brezovci 40. M-2562

TRAVO ZA KOŠNJO BLIZU MURSKÉ SOBOTÉ PRODAM. Naslov v upravi lista. M-LS

POHIŠTVO ZA KUHNJO ARAIJA — elementi, staro dve leti, prodam. Informacije: telefon (069) 22-118. M-2590

OKROGLO MIZO ARAIJA, raztegljivo, s petimi stoli, temni les, ugodno prodam. Bojan Vrzec, Gornja Radgona, Mladinska 12, telefon 74-671, interna 35. GR-160

KRAVO, brejo sedem mesecev, prodam. Raduha, Mele 1 a, p. Radenci. GR-164

ZASTAVO 101, letnik 1976, ugodno prodam. Telefon popoldne: 74-893. GR-165

PARCELO s stavbo, 46 arov, na mi-nem kraju, primerno za od-dih, v bližini Lokavca pri Čmure-

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

HIŠO JURČEK v 4 fazi na 985 m² veliki parceli, uporabna prostornina: klet z garažo 100 m², pritličje 71 m², nadstropje 61 m², prodam v VERŽEJU. Odlična lega v neposredni bližini term. kopališča Banovci, s prometno povezavo M. Sobota—Radenci—Ljutomer. Možnost samostojne obrti. Informacije po tel. (061) 319-149 od 8. do 19. ure in 344-970 od 8. do 14. ure

ku, prodam. Telefon vsak dan (069) 74-627. GR-166

MALE PUJSKE PRODAM. Gradišče 40, p. Tišina. M-2569

HIDRAVLICNO KOSILNICO GRAMIP za traktor, novo prodam. Vučko, Srednja Bistrica 46. M-2571

STREŠNO OPEKO BIBER prodam. Murska Sobota, Kipitarjeva 7. M-2574

WARTBURG, neregistriran, vozen, prodam. Režonja, Bakovci, Ob potoku 5. M-2576

MOPED T 12, registriran, ohranjen, prodam. Horvat, Turnišče, Štefana Kovača 120. M-2578

POHIŠTVO ZA KUHNJO, novejšje, dobro ohranjeno, prodam zaradi selitve. Fartelj, Murska Sobota, Cankarjeva 115. M-2579

OSEBNI AVTO DIANA, 6, ugodno prodam. Vlado Jerič, Beltinci, Ravenska 63. M-2580

OTROŠKO POSTELJICO PRODAM. Kroška 17, M. Sobota. M-2581

STARO HIŠO V SREDIŠČU M. SOBOTÉ PRODAM. Naslov v upravi lista. M-2582

KONTEJNER ZA PREVOZ ČEBEL (a 42 AŽ PANJEV), prodam. Telefon: 76-091. M-2551

OSEBNI AVTO MOSKVIČ prodam. Informacije: telefon 21-270. M-2552

KUPIM

TRAKTOR ZETOR 2011 ali 2511, lahko nevozen, kupim. Marjan Martinec, Satahovci 51, p. M. Sobota, telefon (069) 26 045. M-2514

ŽENSKO IN MOŠKO KOLO KUPIM. Vladimir Radenski, Križevci 3, pri Ljutomeru. M-2522

SILAŽNI KOMBAJN, enoredni, za silažo, v dobrem stanju, kupim. Ponudbe po telefonu: 22 809 — po 20. uri. M-2540

VEČJO PARCELO V MURSKI SOBOTI KUPIM. Naslov v upravi lista. M-2564

ELEKTROMOTOR 4—5 KW kupim. Sukič, Andrejci 11. M-2568

PARCELO V OKOLICI MUR-SKE SOBOTÉ, do 12 km, velikost približno 10 arov, primerno za sadovnjak oz. vinograd kupim. Naslov v upravi lista, telefon (069) 26 015. M-2572

Traktorski blik STEYR 28 kupim. Raduha, Mele 1 a. G-164

zaposlitve

NATAKARICO ZA 7-URNO DELO DNEVNO (ALI PO DOGOVORU) takoj zaposlimo. Hrana in soba zagotovljena. Plača po dogovoru. Mursko Središče — KEGLJIŠČE, telefon 042 86 142. Le-275

KV ALI POLKVALIFICIRANA VARILCA sprejem v delovno razmerje. Jože Filipič, kovaštvo, Ljutomer, Jeruzalemska 9. In-333

sobe

ENOSOBNO STANOVANJE ali garsonjero vzameta v najem mlada zakonca. Naslov v upravi lista. M-2549

SOBO V MURSKI SOBOTI IŠČEM. Telefon 23 051. M-2556

ENOSOBNO STANOVANJE V MURSKI SOBOTI zamenjam za dvoipol- ali trisobno. Naslov v upravi lista ali telefon dopoldne: 21 587. M-2470

razno

PREKLIC! Preključeva izrečene besede, ki sva jih izrekla o Zdenki Vučko iz Gornje Bistrice 120 in Jožefu Graju iz Srednje Bistrice 35 b, kot neresnične in se prizadetima

zahvaljujeva, da sta odstopila od tožbe. Joža Zakoječ,

gorenjevarstroj

DO GORENJE-VARSTROJ, TOZD Montaža — Purlen n. sol. o. Lendava Komisija za delovna razmerja **objavlja** v skladu z samoupravnimi splošnimi akti prosta dela in naloge:

1. TEHNOLOG I

pogoj:
višja izobrazba kemijske smeri
nad 2 leti delovnih izkušenj

2. TEHNOLOG I

pogoj:
višja izobrazba strojne smeri
nad 2 leti delovnih izkušenj

3. PROJEKTANT I

pogoj:
višja izobrazba strojne smeri
nad 2 leti delovnih izkušenj

Kandidate prosimo, da v roku 8 dni po objavi pošljejo pismene vloge s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev, ter dokazila o strokovni izobrazbi na naslov: Gorenje Varstroj — Kadrovska služba, Industrijska cesta 69 220 Lendava.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po poteku prijavnega roka.

vsak
četrtak

VESTNIK

Zveza čebelarских društev Murska Sobota

Obveščča čebelarje

(kooperante Hmezadā in nekooperante); da

PREVZEMA MED:

- junija vsak četrtak in petek;
- julija, avgusta in septembra ob petkih v Tovarni mlečnega prahu Murska Sobota.
- Plačilo v roku 7 dni od prevzema!

TIMA ŽK INTES TOZD MLINOPEK MURSKA SOBOTA

Delavski svet tozda Mlinopek na podlagi 85. člena statuta razpisuje dela in naloge

DIREKTORJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da ima najmanj višješolsko izobrazbo žitnopredelovalne stroke,
- da ima najmanj 4 leta delovnih izkušenj na vodilnem delovnem mestu,
- da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Za razpisana dela in naloge traja mandat 4 leta.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev na zgornji naslov z oznako »za razpisno komisijo« v 8 dneh po objavi razpisa.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh.

SVET SREDNJE ZDRAVSTVENE ŠOLE MURSKA SOBOTA razpisuje dela in naloge

Ravnatelja šole

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, določene v 147. členu Zakona o usmerjenem izobraževanju in 140. členu Statuta šole in imeti:

- najmanj pet let delovnih izkušenj pri vzgoji in izobraževanju
- organizacijske in strokovne sposobnosti

Dela in naloge se razpisujejo za 4 leta

Kandidati naj oddajo prijave v 15 dneh po objavi razpisa

CERTUS
TOZD

MARIBOR, n. sol. o., turistično, gostinsko in prometno podjetje

AVTOBUSNI PROMET

b. o.

CERTUS Maribor TOZD AVTOBUSNI PROMET MURSKA SOBOTA Odbor za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge

1 voznika avtobusa

- Pogoji:
- KV voznik D kategorije
 - 6 mesecev strokovne prakse
 - bivališče v Ljutomeru ali okolici

Prijave sprejema tajništvo tozda, Bakovska 29, Murska Sobota, osem dni od dneva objave.

prodam

TRAVO ZA KOŠNJO, 50 arov, prodam. Mirko Krajnc, Bučkovci 69. In-330

HIŠO NA CVENU, zgrajeno do 4. faze, z dodatnim objektom, primerno za obrt, prodam. Jože Bohinec, Cven 51, p. Ljutomer. In-332

TRAKTOR HANOMAG, 19 KM in LADO 1200, registriran do februarja 1986, prodam. Fanc Bohinec, Cven 61, 69240 Ljutomer, telefon 81-727. In-329

GOLF LS, model 1977, štiri vrata, 75 KM, odlično ohranjen, prodam. Informacije po 15. uri: telefon (069) 81-951. In-335

HIŠO V LENDAVI prodam. Ogled po 14. uri. Ladislav Ermeny, Lendava, Spodnja 9. Le-272

MOPED AVTOMATIK 3 M prodam. Telefon 24-479. M-2519

KOMPLETNE PRVE LUČI ZA LADO 1600 in traktor ZETOR, 45 KM, prodam ali zamenjam za avto. Pince št. 43, p. Lendava. M-2520

TRAVO S TRAVNIKA prodam. Marija Škerlak, Stanjevci 65. M-2523

MLIN ZA MLETJE KORUZE D-8, malo rabljen, ugodno prodam. Filovci 112. M-2523

OSEBNI AVTO R 4, tudi po delih, prodam. Ogled po 15. uri. Naslov v upravi lista. M-2525

ZASTAVO 101, z novimi gumami, registrirano, ugodno prodam. Alojz Makovec, Dolnji Slaveci 97, p. Grad. M-2526

POLTOVORNI AVTOMOBIL MERCEDES 406 D prodam. Viljem Lepoša, Murska Sobota, Bakovska 2. M-2528

KRAVO, visoko brejo, kontrola A, prodam. Pečarovi 99. M-2529

GOLF dizel, letnik 1983, prodam. Grad 20. M-2563

KOMBAJN Kodel-Bohm, ugodno prodam ali menjam za traktor od 18 do 25 KS. Tridelne brane, prikolico in škroplilnico za traktor GORENJE MUTA, še nerabljen, prodam. Stefan Špilak, Nedelica 124 ali telefon 70-327. M-2566

ZETOR KRISTAL, letnik 1974, 80 KM, prodam ali zamenjam za manjši traktor, do 50 KM, Bakovci, Prečna 18. M-2566

VIDEORECORDER, SISTEM 2000, nujno in ugodno prodam. BIFE LOŽIČ — Hotiza. M-2567

GOLF J, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. Krpič, Brezovci 68 a, p. Puconci. M-AK

FIAT 126 P prodam. Gostilna Bodonci 148. M-2530

SNOPOVEZALKO IN OBRAČALNIK ZA BCS ter dvobrazdni plug OLT SLAVONAC prodam. Šukič, Otovci 61, telefon 77-090. M-2531

BARVNI TELEVIZOR, star eno leto, prodam. Naslov v upravi lista. M-EH

ŠPORTNO ŠKODO, letnik 1974, registrirano do marca 1986, ugodno prodam. Telefon dopoldne: 75-610, int. 29. M-2532

ZASTAVO 101 in enosni traktorski priklop, ugodno in nujno prodam. David, Krplivnik 9, p. Hodoš. M-2533

PUJSKE IN BREJO TELICO prodam. Križevci 18 v Prekmurju. M-2535

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem v Beltincih, v Ravenski ulici 72, visoko etažno (5 sob, kuhinja, kopalnica, shramba in WC). Informacije v odvetniški pisarni Danila Harija, v Murski Soboti. M-2536

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (plin + elektrika), dodatni štedilnik, 40 cm in hladilnik, ugodno prodam. Šercerjevo naselje 7, telefon 23-211. M-2538

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, ekran 66, star šest let, prodam. Telefon 76-290. M-2539

VW 1300, dobro ohranjen, prodam. Kutoš, Murska Sobota, Stefana Kuzmiča 15. M-2541

KOŠNJO, ZA SENO NA KUKEČU, 50 arov, prodam. Sidonija Novak, Košarovi 4. M-2542

PARCELO V SEBEBORCIH, primerno za gradnjo, prodam. Informacije: Predanovi 10. M-2543

MALE PUJSKE PRODAM. Markišavci 26. M-2545

KOZO, staro dve leti, in dva kozlička prodam. Kapelski vrh 18 a, p. Radenci. M-2546

TRAVO ZA KOŠNJO PRODAM. Kapelski vrh 19, p. Radenci. M-2546 a

KOMBAJN ZMAJ TIP 132, v dobrem stanju, pripravljen za žetev, prodam. Gerič, Sp. Konjiste 6, p. Apače. M-2547

VOLKSWAGEN 1200 J, letnik 1976, registrirano do marca 1986, prodam. Puconci 33. M-2548

LADO 1200 S, staro 1,5 leta, prodam. Naslov v upravi lista. M-2553

KOŠNJO SENA PRODAM. Predanovi 62. M-2550

MALE OGLASE IN ZAHVALE SPREJEMAMO DO SOBOTE — ZA OBJAVO V NASLEDNJEM TEDNU. DELOVNI ČAS OD 7. DO 15. URE, V SOBOTO PA OD 8. DO 12. URE.

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa v 48. letu starosti zapustil naš dragi mož, očka, sin, brat, boter, zet in stric

Jože Kuronja

iz Nerađnovec

Ob tragični in prerani izgubi se iskreno zahvajujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, botrini, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k njegovemu tihemu domu, njegov grob zasuli z vencami in cvetjem, nam pa ustno ali pisno izrekli sožalje, sočustvovali z nami ter nam v težkih trenutkih stali ob strani in nesebično pomagali.

Posebna hvala zdravnikom in osebju kirurškega oddelka soboške bolnišnice, ki so mu lajšali zadnje dneve življenja. Iskrena hvala g. duhovniku in duhovnici za pogrebni obred, pevcem, za odpete žalostinke, govornikom KS tov. Kerčmarju, društva invalidov M. Sobota ter učencem 7. b razreda OŠ Gornji Petrovci za poslovilne besede ob odprtem grobu in vsem, ki ste ga imeli radi. Hvala tudi GD Nerađnovci. Zelo te pogrešamo, mnogo prerano si nas zapustil. Žalost in praznina sta ostala za teboj, vendar spomin na tebe ne bo nikoli ugasnil!

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Nerađnovci, 26. maja 1985

Žalujoči: žena Emilija, posvojenec Drago, mama Gizela, sestra Gizela z družino iz Ženavlja, brat Karči z družino iz Bakovec, brat Vladimir z družino iz Nerađnovci, tasta, tast in drugo sorodstvo

V SPOMIN

8. junija bodo minila tri leta, odkar te ni več med nami, dragi

Franjo Makovec

Boleča je resnica, da te ni in da te nikoli več ne bo, toda v naših mislih še živiš in boš živel do konca naših dni.

Žalujoči: VSI TVOJI

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 64. letu življenja nas je po neizprosni bolezni za vedno zapustila

Sidonija Franko

roj. Sever
iz Markišavce

Ob tej nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, znancem in sovaščanom, ki ste nam v zadnjih dneh njenega življenja kakorkoli pomagali, jo pospremili na njeni poslednji poti in sočustvovali z nami.

Posebej se zahvaljujemo g. duhovniku za pogrebni obred in tolažilne besede ter predstavniku KS za poslovilne besede.

Žalujoči: mož Evgen, sin Štefan, sin Franc in hčerka Terezija z družinama ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

Jožefa Lanščka

iz Ratkovec

V teh težkih trenutkih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam bili kakorkoli v pomoč, nas tolažili, z nami sočustvovali, darovali vence in cvetje ter ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala dr. Lopertu za dolgoletno zdravljenje in lajšanje bolečin. Hvala duhovniku za pogrebni obred, govorniku za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke in kolektivu ABC Pomurke, tozd Transport, ter družinam Furedi, Kovač, Hujs, Dajč in Lepoša (Horvat).

Žalujoči: žena Ana, sinova Evgen in Jože z družinama in drugo sorodstvo

5. športno srečanje rtv hiš štirih sosednjih dežel v Radencih

Ko so se potili televizijci

Televizijski delavci rtv centrov ORF Dunaj in Celovec, MTV Budimpešta, RAI Bolzano in RTV Ljubljana so zlobnežem, ki se radi obregajo na njihov »lagoden« način življenja, zavezali jezike. Od petka do nedelje se jih je kakih 150 udeležencev 5. športnega srečanja pošteno spotilo na športnih igriščih v Radencih in v Gornji Radgoni. Kajpak so »izgubljeni« pri merjenju športnih moči znali nadoknaditi, in vsi trije dnevi druženja so bili ena sama velika družabna in vesela prireditev.

Potem ko so lani delavci ljubljanske rtv hiše prvič sodelovali na Dunaju — športno srečanje so pričeli avstrijski in madžarski televizijci — so se v minulih treh že izkazali kot dobri organizatorji in gostitelji. Pri tem so našli na podporo skupščine občine Gornja Radgona, Radenske, Kmetijskega kombinata Radgona, VG Kapele, Gorenja Elrad in Avtoradgona, pa tudi Pomurskega sejma, kjer je bila v soboto zvečer za »predah« odprta zabavnoglasbena prireditev, ki je zbrala kar precej znanih slovenskih obrazov in nekaj njihovih kolegov onstran naših meja.

Same tekme pa so bile, kdo bi si mislil, prav zagrizene, in zmagovalci v posameznih panogah na svečani razglasitvi, pikniku pri Ježu v Boračevi, niso skrivali zadovoljnih obrazov. Rezultati nogomet: 1. MTV, 2. ORF Dunaj, 3. RTV Ljubljana; kegljanje ekipno moški: 1. RTV Ljubljana (1598) posamezniki: 1. Martinčič (444); ekipno ženske: 1. Koper (748), posameznice: 1. Katrinčič (401); šah: 1. RTV Ljubljana, posamezniki: 1. Saradjen; tenis: 1. ORF Celovec, posameznice: 1. Gössegeringer (moški), Umek (ženske); namizni tenis: 1. RTV Ljubljana, posamezniki: 1. Rok (moški), Varga (MTV-ženske).

Prihodnje leto bodo gostitelji delavci MTV Budimpešta.

V. Paveo

KRAJEVNA SKUPNOST KROG—SATAHOVCI

Spodbudni rezultati glasovanja

Nedeljski referendum o uvedbi krajevnega samoprispevka v krajevni skupnosti Krog—Satahovci je uspel, zato se bodo lahko v obeh vaseh smelo lotiti ureditve vseh načrtanih programov za prihodnje petletno obdobje. V Krogu bodo posvetili največ pozornosti širitvi vodovodnega omrežja, asfaltiranju in vzdrževanju vaških cest, svoj delež pa bodo primaknili tudi za gradnjo večnamenske dvorane pri osnovni šoli. V Satahovcih, kjer bodo sprejeti samoprispevek začeli plačevati od prvega januarja 1986, pa bodo najprej dogradili mrliško vožjo, ob gradnji doma gasilcev in vzdrževanju cest pa jih čaka še širitev električnega omrežja. V obeh krajih bodo ob prostovoljnem delu za uresničevanje najnujnejših nalog zbrali okrog petnajst milijonov dinarjev.

Z nedeljskim glasovanjem so izredno zadovoljni v Satahovcih, kjer je od 241 vpisanih — eden se je opravičil — za novi referendumski program glasovalo 236 volilcev. V Krogu se je referendumu od 770 volilcev udeležilo 754, za samoprispevek pa se jih je odločilo 674. Spodbudni rezultati!

IGRE Z ZAUPANJEM LJUDI MED POPUŠČANJI IN PRISILO

● Kakšne so razsežnosti nedavne zapore ceste v Krogu pri Murski Soboti.

Vaščanom Kroga moramo dati prav, ko vztrajajo, da Gradbeništvo Pomurje dosledno izpolni svoje naloge, zlasti asfaltiranje dovozne poti od gramoznice do priključka na cesto v Murskih Črnčih. Če delovna organizacija zavoljo 24-milijonske izgube ni investicijsko sposobna, krajanom to ni dosti mar, saj so bila »pravila igre« postavljena že pred tremi leti, ko so Sobotina temeljna organizacija Gradbeništvo, krajevna skupnost Krog in (kot neke vrste porok) občinski komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve sklenili in podpisali pogodbo. Kdorkoli se zdaj sklicuje, češ da je bila posredni kompromisna rešitev, je to čisto sprenevedanje ali kar neresno, neodgovorno igranje z zaupanjem ljudi. Zakaj pa niso že takrat razčistili pomislekov, če je pametno in predvsem gospodarno »vleči« asfaltno cesto — skoraj dva kilometra — med polji in travniki? Ali pa bi se bilo bolje zmeniti za spodobno vzdrževanje makadamskega cestišča in primerno visoko odškodnino krajanom (kmetom) zaradi prahu in kamenja na njivskih posevkih in travniških površinah? Ali pa bi se morda še kako drugače dogovorili, saj je kroška gramoznica dovolj izdatna in jo bo baje mogoče izkoriščati najmanj 30 let. Tudi o voznem režimu težkih tovornih motornih vozil naloženih z več kubi-

ki gramoza, bi se morali podrobneje sporazumeti, kajti kaže, da hrup, ki ga povzročajo, zlasti pa škoda, ki je zavoljo težke občutne na voziščih, tudi nista tako zanemarljivi in preprosti zadevi.

Gotovo pa občani iz Kroga nimajo prav, da so pred kratkim kar z izsiljenim zborom na cesti oz. njeno zaporo pri gramoznici hoteli priti do asfalta, saj bi lahko ubrali sodno pot, če že ni šlo drugače. Ob tem se namreč postavlja vprašanje: le kam bi prišli, če bi tudi drugje, (recimo v Slovenskih goricah ali na Goričkem) segali po takih skrajnih sredstvih, protizakonitih in povsem skreganih s samoupravnim dogovarjanjem in sporazumevanjem. Kako naj si drugače pojasnujemo pisno najavljeno namero vaščanov Kroga oziroma Satahovcev, ki so zavoljo neurejene vaške ceste konec maja prav tako napovedali njeno zaporo. Pa vendar se je vse srečno izšlo in asfalt bodo dobili oboji: v Krogu do gramoznice in tudi v krajevni skupnosti Tišina od Satahovcev do Murskih Črnec. Junija naj bi Gradbeništvo Pomurje začelo z deli — denar se je vendarle našel! — ob tem, da ostaja grenak priokus spoznanja, da kakšnih neljubih zapletov zna priti, če odgovorni in prizadeti cincajo med popuščanjem in prisilo. Oboje je namreč nevarno!

Branko Žunec

RAZVOJNO—RAZISKOVALNO ZATIŠJE

Ko zavist gori, se malokaj zgodi!

Ponedeljkov območni posvet o vlogi razvojno-raziskovalne in znanstvene dejavnosti v procesih planiranja in preusmeritve gospodarstva — pripravi ga je medobčinski svet SZDL v Murski Soboti — je samo potrdil, da je delež tovrstne dejavnosti v pomurskem gospodarstvu odločno preskromen. V tej zvezi so dovolj prepričljivi podatki, po katerih bi lahko na prste ene roke prešteli tiste organizacije združenega dela, kjer imajo razvojno—raziskovalne ali projektne—investicijske oddelke kot ustvarjalna jedra, od koder naj bi se »rekrutirali« vrhunski raziskovalci in strokovnjaki. V lendavski občini sta tak zgled Ina—Nafta in Gorenje Varstroj, tam pa imajo tudi edini v Pomurju dvodomno občinsko raziskovalno skupnost.

Kot smo slišali na posvetu, je pomursko gospodarstvo že vse preveč odvisno od tujega znanja, licenc in patentov. Resda je nekaj častnih izjem — omenimo Radensko, Muro in sozd ABC Pomurko — toda te samo potrjujejo pravilo o že omenjeni odvis-

nosti. Medvedjo uslugo si Pomurci delamo s kadrovske politiko, saj sta baje kar dve tretjini zaposlenih z višjo in visoko izobrazbo, specializacijami ali znanstvenimi naslovi zunaj gospodarstva. Nujno je, da bi v regiji — o čemer se sicer prepričujemo že več let — združili razvojno—raziskovalne strokovnjake, morda podobno kot so to storili v Celju, Mariboru in drugih mestnih industrijskih središčih z ustanovitvijo razvojnih centrov ali podobnih ustanov. Premagati bi morali hromilne sile nevoščljivosti, ki so v podjetjih pri inovacijah in raziskavah še tako zelo navzoče in kmijo ustvarjalnost. Predvsem pa bi se morali opreti na lastne sile, kajti le tako bo imelo stvarno podlago vse tisto, kar na primer snujejo v soboškem Zavodu za ekonomiko in urbanizem. Namreč, raziskovati možnosti razvoja biogenetskega inženiringa in tehnologije, izkoriščanje alternativnih energijskih virov ter zagotavljanje ekološkega ravnotežja, ki se tudi v tej slovenski pokrajini začinja majati.

B.Ž.

ZDRAVSTVO

Zaostriti odgovornost na vseh ravneh

Težave v pomurskem zdravstvu se nadaljujejo. Koordinacijski odbor za svobodno menjavo dela ter razvojne in druge naloge skupščine medobčinske zdravstvene skupnosti Pomurja je na svojem zadnjem zasedanju v razširjenem sestavu analiziral stanje, opozoril na probleme in nakazal usmeritve pri reševanju problemov pomurskega zdravstva. Ugotovljeno je bilo, da ne uresničujemo prednostnih nalog osnovnega zdravstva, temveč da upada dejavnost v splošni medicini, medicini dela in preventivnem varstvu, medtem ko se povečuje kurativno zdravstveno varstvo. Čedalje več sredstev namenjamo za bolnišnično in specialistično zdravstveno varstvo ter za zdravila. Ni nam uspelo zmanjšati neupravičenega odliva v druge regije, ki se celo povečuje. Strokovna raven v posameznih občinah je različna, stroški pa enaki. Nekateri materialni stroški naglo rastejo in nanje ni mogoče vplivati. V Pomurju se ne moremo dogovoriti o eni službi reševalnih prevozov, medtem ko so to lahko dosegli v Ljubljani z mnogo večjimi krajevnimi razdaljami. V posameznih tozidih Pomurskega zdravstvenega centra Murska Sobotica se

osebni dohodki različno izplačujejo, kar pomeni, da se dogovori ne spoštujejo. Zaradi vsega tega je potrebno zaostriti odgovornost in povedati, kdo je tisti, ki dela po svoje in ne spoštuje sprejetih sporazumov in usmeritev. Koordinacijski odbor za svobodno menjavo dela ter razvojne in druge naloge skupščine MZS Pomurja je zavzel stališče, da morajo organi občinskih zdravstvenih skupnosti upoštevati sprejete sklepe pri izvajanju enotne zdravstvene politike v Pomurju, da so poslovodni in samoupravni organi tozidov v zdravstvu odgovorni za izvajanje sklepov sprejetih na ravni delovne organizacije, da so strokovni delavci odgovorni za dosledno izvajanje načel o zdravljenju po sprejetih samoupravnih sporazumih in zakonu o zdravstvenem varstvu, da morajo imeti pri uresničevanju sporazumov in dogovorov večjo vlogo družbenopolitične organizacije in skupščine skupnosti pomurskih občin ter da izvršni sveti pomurskih občin skrbijo za usklajeno rast osebnih dohodkov v Pomurju, da ne bi med letom prihajala do različnih akontacij osebnih dohodkov tozidov DO PZC.

Feri Maučec

5. SREČANJE POMURSKIH PLANINCEV V BELTINCIH

PD Matica Murska Sobotica razvila prapor

V beltinskem parku so se preteklo nedeljo zbrali pomurski planinci na 5. jubilejnem srečanju, ki ga je pripravila PD Matica Murska Sobotica, ki letos praznuje 35-letnico delovanja skupaj s pododbom Beltinci. Na slovesnosti, ki so se je udeležili številni planinci, domačini in gostje, med njimi tudi predstavnik PZ Slovenije tov. Dobnik, je udeležence pozdravil predsednik PD Matica Murska Sobotica Martin Sabotin, hkrati pa tudi opisal razvoj in dejavnost planinstva v soboški občini. V pomurskih občinah in lenarški občini deluje šest planinskih društev, ki vključujejo 2.500 članov. Slavnostni govornik pa je bil predsednik PMS SZDL Boris Prejac, ki je

med drugim povedal: »V Pomurju je znana pomurska planinska pot z vedno več planinskih točk in zavetišč od Goriškega, Lendave, radgonskih goric vse do Jeruzalema. Posebej razveseljivo je, da planinske organizacije združujejo toliko mladih, ki s tem že v rani mladosti razvijajo ljubezen do narave in domovine ter uresničujejo tolikokrat izrečeno načelo množičnosti v telesni/kulturni. Planinarjenje predstavlja poleg že omenjenih vrednot zdravo koriščenje prostega časa, vse od rosne mladosti do pozne starosti. Moram omeniti tudi veliko angažiranost in marljivost planincev pri varovanju naravnega okolja v okviru zelenih straž in številnih očiščevalnih akcij.

Pohvalno je tudi, da starejši člani vzgajajo mlajše v planinski šoli organiziranih skupin v osnovnih šolah, OZD, jih vodijo v odkrivanje naravnih lepot domovine, varovanje kulturne dediščine, vrednotenje pridobitev NOB, jih vzgajajo in usposablja za SLO in DS. Vse te vrednote so tudi vrednote pravega aktivista SZDL. Peto srečanje pomurskih planincev poteka v letu, ko praznujemo 40. obletnico osvoboditve izpod fašizma. Upravičeno smo ponosni, da smo se pod vodstvom KP Jugoslavije in Tita dvignili v upor in z velikimi žrtvami in trpljenjem priborili svobodo, neodvisnost in pravico, da sami odločamo o svojem življenju in prihodnosti,« je povedal slavnostni govornik.

Na jubilejnem petem srečanju pomurskih planincev v Beltincih je v imenu pokrovitelja sozda ABC Pomurka Anica Bugar razvila prapor PD Matica Murska Sobotica ob 35-letnici uspešnega delovanja. Pripravili so tudi pešter kulturni program, v katerem so sodelovali učenci OŠ 17. oktobra Beltinci ter domače KUD. Nastopili so recitatorji, harmonikarji, moški pevski zbor, tamburaški orkester in folklorna skupina. Po slavnostnem delu so pomurski planinci nadaljevali srečanje z družabnimi igrami.

Feri Maučec

ZA KIRURGIJO TUDI V AUDIJU

Naši delavci na začasnem delu v Audiju v Ingolstadtu so na pobudo sveta podjetja izvedli akcijo za zbiranje prispevkov za kirurgijo v Rakičanu. Na posebno hranilno knjižico, ki jo imajo za zbiranje denarja za kirurgijo v kulturno-prosvetnem društvu Lastovka, so nakazali 3742 nemških mark. Tako zbrana sredstva — akcija med našimi delavci Ingolstadtu še ni zaključena — bodo uporabili za nakup medicinske opreme oziroma aparaturo, ki jih bodo potem podarili bolnišnici.

Spoznavanje domovine

Kakšno je življenje in delo osnovne šole v domovini? To je želela spoznati skupine 32 učencev slovenskega dopolnilnega pouka iz pokrajine Baden-Württemberg v Zvezni republiki Nemčiji. Na pobudo Slovenskega kulturno-prosvetnega društva Mura iz Besigheima in soboške tovarne Mura so se odločili za obisk v Murski Soboti. Njihov gostitelj je bila osemletka Edvard Kardelj.

Prve tri dni, to je minuli ponedeljek, torek in sredo, so prihajali k pouku in se vključevali v delo prostovoljnih dejavnosti, nato so obiskali tovarno Mura in bili na celodnevem izletu po Pomurju. Združili so torej koristno s prijetnim.

»Mislim, da je bil namen našega bivanja v domovini v celoti dosežen in da je bilo prav, da smo se odločili za Mursko Sobotico. Čeprav smo bili tu samo en teden, smo uspeli spoznati življenje in delo šole, navezali smo številne prijateljske vezi in spoznali kulturno-zgodovinske znamenitosti Pomurja, kakor tudi gospodarske dosežke v tem koncu naše ožje domovine,« nam je pred odhodom skupine v Nemčijo dejala njihova učiteljica Zofija Sotenšek. Učenci pa so bili bolj kratki in večina je rekla samo: »Bilo je fajn, lepo...«

J. Graj

Odprta vrata Mure

Tudi letos bo tovarna Mura iz Murske Sobotice organizirala ogled proizvodnega procesa in prostorov. Odprta vrata Mure bodo 8. junija 1985 od 9. do 15. ure. Pred vsakim tozdom bodo na panojih podatki o zaključnem računu za prejšnje leto, ekipe v posameznih tozidih pa bodo usmerjale in vodile obiskovalce ter jih seznanile z obsegom proizvodnje in deležem, ki je namenjen izvozu, z delovnimi razmerami, kadri, samoupravnimi organiziranostjo, z višino osebnih dohodkov ter z razvojnimi usmeritvami.

Ker letošnja Odprta vrata sovpadajo s praznovanjem 60-letnice Mure, bodo tokrat posebno pozornost namenili računalniškemu informacijskemu sistemu in vlogi službe za AOP, razvoju računalništva v Pomurju ter predstavitvi proizvodnega programa kolekcije jesen-zima 1985/86. Predstavitev računalniško podprtega informacijskega sistema bo organizirana za skupine do sto ljudi ob 8., 10. in 12. uri tega dne v dvorani DPO.

OTVORITEV PIVNICE V GORNJI RADGONI

Tretji prenovljeni objekt

Kompasov tozd Mejni turistični servis je z otvoritvijo pivnice popestril gostinsko ponudbo na mejnem prehodu in v Gornji radgoni nasploh. Sicer pa se je Kompas s svojim poslovanjem v Gornji Radgoni pojavil že leta 1953, vendar je šlo le za najnujnejše storitve potnikom in je tam deloval z vmesno prekinitvijo do leta 1968. Na tem mednarodnem mejnem prehodu se je Kompas ponovno pojavil v letu 1982. V Radgoni je temeljna organizacija Mejni turistični servis vložila za prenovbo objektov znatna sredstva. Vrednost dosedanjih dveh prenovljenih objektov znaša 22 milijonov dinarjev, medtem ko je v pivnico Kompas vložil 25 milijonov dinarjev. Prva dva objekta sta bila prenovljena skupaj s stanovanjsko skupnostjo, pri tretjem pa je pri prenovi sodelovala še uprava za notranje zadeve Murska Sobotica.

S tem objektom bodo obogatili svojo ponudbo, računajo pa tudi na še večji dohodek. Leto 1984 je poslovna enota zaključila z ustvarjenim dohodkom 15.361.000 dinarjev. Gostinska dejavnost pa je bila v tem letu vredna 18.092.000 dinarjev. Ustvarjeni dohodek na potnika, ki je prestopil mednarodni prehod v letu 1983, kaže 4,20 dinarja, v letu 1984 se je povečal na 11,31 dinarja pri skupnem številu 1.358,41 potnikov.

Nova pivnica bo nudila posebno vrsto vin, sirov, kruha, mesnih izdelkov regije. Pri Kompasu pa računajo zlasti na goste iz sosednje Avstrije.

J. Votek

Lutkarji tudi v Porabju?

Znano je, da so lutke lahko dokaj uspešen pripomoček pri jezikovnem usposabljanju otrok. Sploh pa: lutkovne igrice! Otroci jih zelo radi gledajo, poslušajo nastopajoče lutke, se z njimi pogovarjajo in si tako igrice bogatijo svoj besedni zaklad.

V Porabju lutkovna dejavnost še ni razvita, vsaj v takšnem merilu ne, da bi delovale otroške ali odaselske skupine in uprizarjale lu-

ustanovili lutkovno skupino, ki bi naštudirala igrice v slovenskem jeziku. Za kaj takega je seveda potrebno usposobiti mentorje. V ta namen sta Kulturno-prosvetni center Monošter in Zveza kulturnih organizacij občine Murska Sobotica organizirala poseben seminar, ki sta ga vodili Jožica Roš in Zlatka Kološa, obe vzgojiteljici iz Murske Sobotice. Žal je bil odziv med porabskimi

Učili so se, kako je treba izdelovati lutke in z njimi igrati na odru. (Foto: J. G.)

tkovne igrice v slovenskem jeziku. Zato Zveza kulturnih organizacij občine Murska Sobotica vsako leto izbere eno naš skupino za gostovanje med porabskimi malčki. Za nastope je bilo doslej vedno veliko zanimanje. Hkrati je ob taknih priložnostih po navadi stekel pogovor, kaj če bi tudi v Porabju — v katerem otroškem vrto ali osnovni šoli —

učitelji slovenskega jezika in vzgojitelji skromen. Nekateri pa so vseeno prihajali na seminar in si pridobili osnovno znanje, kako je treba izdelovati lutke in z njimi igrati na odru. Morda bodo jeseni na Gornjem Seniku, v Monoštru ali kje drugje poskusili sami pripraviti kakšno lutkovno igrico. To bi bilo zelo koristno!

JOŽE GRAJ